

Afgørelser – Reg. nr.: 07954.02

Fredningen vedrører: Odense Ådal etape II

Domme

Taksationskommissionen 08-09-2011

Naturklagenævnet 29-11-2010

Overfredningsnævnet

Fredningsnævnet 15-02-2005

Kendelser

Deklarationer

Modtaget i
Naturstyrelsen

= 9 SEP. 2011

Taksationskommissionen
Haraldsgade 53
2100 København Ø

Naturstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø
Att.: Det åbne land og friluftsliv

Sag nr. 375
J.nr. NST-4113-00009
Ref. SASIV

Sag nr. 375 – Fredning af Odense Ådal – 2. etape

Dén 08.09.2010

Vedlagt fremsendes et eksemplar af Taksationskommissionens
kendelse vedrørende fredning af Odense Ådal – 2. etape.

Søgsmål til prøvelse af Taksationskommissionens afgørelse kan
anlægges efter § 88 i naturbeskyttelsesloven inden 6 måneder ef-
ter, at afgørelsen er meddelt. Sag anlægges, hvis sagsøgeren har
hjemting i Danmark, ved den byret, hvor sagsøgeren har hjemting.

Med venlig hilsen

Sarah Sivebæk
Sekretær

Taksationskommissionen
Sekretariat
Haraldsgade 53
2100 København Ø

Tlf.: 72 54 30 00

Sag nr. 375

Fredning af Odense Ådal (2. etape)

Kendelse

Meddelt den 8. september 2011

Indledning

Naturklagenævnets afgørelse af 29. november 2010 om erstatning i anledning af fredning af Odense Ådal (2. etape) blev påklaget til Taksationskommissionen af ejeren af ejendommen matr.nr. 3 zz Hunderup, Odense Jorder, beliggende Læssøegade 215, Odense.

Natur- og Miljøklagenævnet oplyste ved sagens fremsendelse, at der var tilkendt ejeren en erstatning på 2.150 kr. svarende til halv grundtakst, hvilket ved en fejl ikke fremgår af Naturklagenævnets afgørelse af 29. november 2010.

Taksationskommissionen indkaldte i anledning af klagen til forhandlingsmøde den 25. august 2011.

Naturstyrelsen og Odense Kommune nedlagde i breve af henholdsvis 14. juli og 15. juli 2011 påstand om stadfæstelse af erstatningsafgørelsen.

Klageren, Skoven Ejendomme A/S' advokat, advokat Claus Tolstrup, Odense, har ved brev af 23. august 2011 tilbagekaldt klagen.

Taksationskommissionens bemærkninger

Da klageren har frafaldet klagen, og da Naturstyrelsen og Odense kommune alene har påstået stadfæstelse af Naturklagenævnets afgørelse af erstatningsspørgsmålet,

bestemmes:

Klagen fra Skoven Ejendomme A/S over erstatningsfastsættelsen vedrørende ejendommen matr.nr. 3 zz Hunderup, Odense Jorder, tages ikke under påkendelse.

B. Vollmond

Gitte Hansen

Christian Als

**Naturklagenævnets afgørelse
af 29. november 2010
om fredning af Odense Ådal - delstrækning fra Den Fynske Landsby til Klaregade (2. etape) i Odense Kommune
(sag nr. NKN-111-00006)**

I. Indledning

Fredningsnævnet for Fyns Amt (nu Fredningsnævnet for Fyn) har den 15. februar 2005 truffet afgørelse om fredning af Odense Ådal - delstrækning fra Den Fynske Landsby til Klaregade (2. etape), der omfatter 105 lodsejere. Fredningsnævnet har samtidig truffet afgørelse om erstatning i sagen.

Fredningssagen er rejst af Fyns Amt og Odense Kommune i 1999. Fredningsforslaget, der oprindeligt omfattede en strækning på 26 km med et areal på 911 ha med ca. 300 lodsejere, er begrundet med, at gældende lovgivning og fredningen fra 1926 af en del af ådalen fra Dalum Papirfabrik til Ejby Mølle ikke yder tilstrækkelig beskyttelse af ådalens naturhistoriske, landskabelige, kulturhistoriske, arkitektoniske og rekreative interesser.

Fredningsnævnets afgørelse er forelagt Naturklagenævnet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 42 og er samtidig påklaget af Odense Kommune og beboerne på Langelinje.

Ved fredningsnævnets afgørelse af 15. januar 2004 traf fredningsnævnet afgørelse om 1. etape af fredningssagen, der omfattede 67 lodsejere strækkende sig fra Borreby til Den Fynske Landsby. Den 26. maj 2006 traf Naturklagenævnet afgørelse vedrørende etape 1.

Fredningsnævnet for Fyn traf den 26. september 2008 afgørelse om fredning af Odense Ådal - delstrækning fra Kronprinsensgade/Klaregade til åens udløb i Odense Fjord (etape 3), der omfatter 104 lodsejere.

II. Beskrivelse af fredningsområdet

Odense Å, der løber gennem Odense Kommune fra Borreby Møllegård gennem Odense By til udløbet i Odense Fjord, er Fyns længste vandløb. Byens parker, skove og naturområder er i høj grad knyttet til ådalen. For at forbedre befolkningens muligheder for en rekreativ udnyttelse af ådalens grønne områder har Odense Kommune siden 1975 opkøbt store arealer og ejer i dag ca. halvdelen af de arealer, der er omfattet af fredningsforslaget.

Naturhistorie

Odense Ådal blev dannet for ca. 15.000 år siden af smeltevandsfloden fra 2 gletchere, der var trukket ned over Fyn fra nordøst og sydøst. Floddalen har haft en meget variabel bredde - fra op til 2 km, men de fleste steder mellem 400 og 800 m og ved Dalum kun 150 m. Ådalens mægtighed vidner om, at der engang har løbet en flod af betydelig større dimensioner.

Engene er vigtige ynglesteder for ande- og vadefugle samt rørhøg. Dræning, gødningstilførsel, tilplantning m.v. har haft en negativ effekt på det karakteristiske plante- og dyreliv på mange overdrev, enge og moser langs åen. Det største problem er tilgroning med træer, buske og højt-voksende græsser/urter.

Af de 40 forskellige arter af ferskvandsfisk i Danmark er de 20 registreret i Odense Å-systemet, bl.a. pilsmerling og ørred. Den nedre del af Odense Å er passagevand for havørreder på gydetræk op i hele Odense Å-systemet. Af fugle tilknyttet vandløbet kan nævnes isfugl, som træffes fåtalligt ynglende langs åen, samt vandstæren.

Kulturhistorie

Odense Å har fra de tidligste tider været bosætningsområde og åen en vigtig færdselsåre. Med kristendommen blev bosættelserne faste, og Odense blev bispeby. Klostrene anlagde vandmøller i tilknytning til åen.

Skovene ved Fruens Bøge og engene langs åen har stor rekreativ betydning for borgerne. I dag er målsætningerne for byens grønne områder, herunder parker og friarealer, stadig at skabe individuelle og velfungerende friarealer, at plante ny skov med nye rekreative muligheder og at udbygge cykelstinet. Lystskoven ved Fruens Bøge er stadig kernepunkt i byens rekreative liv. Stidækningen fra bymidten til Fruens Bøge er forlænget syd på gennem ådalen til Bellinge og nord på til Seden som led i et forgrenet stisystem.

Skovene i ådalen drives stadig efter principper, der tilgodeser rekreative og ikke økonomiske interesser. Der udtyndes og genplantes ved plukhugst, så skovene rummer fortrinsvis løvtræer i alle aldre. Engene bortforpagtes til afgræsning for at bevare kulturlandskabets flora og fauna.

Dele af ådalen er allerede omfattet af eksisterende fredninger (landskabsfredninger, som primært regulerer bebyggelse). Fredning fra 1926 vedrørende strækningen af Odense Å og de vandløbsnære arealer fra Dalum Papirfabrik til Ejby Mølle, blev ophævet ved Naturklagenævnets afgørelse af 26. maj 2006 vedrørende etape 1.

Planlægning

I Landsplandirektivet udgør Odense Ådal et større sammenhængende landskabsområde. Odense Å og de tilstødende moser, enge, overdrev og strandenge er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Næsten hele fredningsområdet er omfattet af åbeskyttelseslinjen. En del af Odense Å og de tilstødende arealer er udpeget som EU-habitatområde. Den yderste del af strandengene mod Odense Fjord er ud over at være EU-habitatområde udpeget som EF-fuglebeskyttelsesområde.

I kommuneplanen er arealerne omkring åen udpeget til forskellige anvendelsesformål afhængig af, om åen gennemløber landbrugsområde i landzone (jordbrugsområder med særlige naturhensyn og bynære landskaber) eller byområder i byzone (friarealer, boligområder, centerområder og erhvervsområder).

III. Fredningsnævnets afgørelse

Fredningsnævnet har med hensyn til fredningens formål og fredningsbestemmelserne henholdt sig til bemærkningerne ved fredning af 1. etape af Odense Ådal, hvor fredningsnævnet bemærkede, at nævnet var enig med sagsrejserne i, at Odense Ådal bør fredes, samt at de bestående fredninger bør afløses af en ny fredning for hele ådalen inden for Odense Kommune. Fredningsnævnet har navnlig lagt vægt på, at det for et stort antal mennesker er værdifuldt at have en grøn korridor gennem Fyns største by med de rekreative kvaliteter, det smukke område har.

Ved fastlæggelsen af fredningsgrænsen har nævnet fundet, at det vil sikre ådalens harmoniske og smukke forløb, hvis fredningsgrænsen, hvor det er muligt, følger åbeskyttelseslinjen, jf. naturbeskyttelseslovens § 16. I Naturklagenævnets afgørelse af 26. maj 2006 vedrørende etape 1 blev fredningsområdet udvidet på visse strækninger af hensyn til den landskabelige sammenhæng.

Generelle bestemmelser

Fredningens formål er

- at friholde ådalen for yderligere bebyggelse
- at sikre og forbedre
  - kulturhistoriske kvaliteter, landskabelige og geologiske interesser, arkitektoniske værdier, herunder bevaringsværdige bygningers sammenhæng med ådalen, særlig omkring byens broer,
  - bynære arealer til rekreative formål,
  - en spredningskorridor gennem kommunen for plante- og dyrelivet,
  - god tilgængelighed via et stinet for byens borgere og turister under hensyntagen til plante- og dyreliv,
- at bevare og udbygge områdets naturtyper ved pleje og genopretning for at skabe et artsrigt plante- og dyreliv.

Fredningen indeholder bestemmelser om bevaring af arealerne i deres nuværende tilstand, forbud mod bebyggelse og andre faste konstruktioner og anlæg, terrænændringer, reklamer samt sikring af offentlighedens adgang og tilladelse til sædvanlig hegning og naturpleje og naturgenopretning.

Dyrkede arealer

Almindelige landbrugsafgrøder kan dyrkes som hidtil. Det er ikke tilladt at foretage tilplantning, herunder med juletræer, pyntegrønt, frugttræer, energipil, vildtremiser og lignende. Arealerne må ikke yderligere afvandes. Der kan foretages sædvanlige driftsomlægninger, og arealer, der i dag dyrkes inden for omdriften, kan udlægges til græs eller brak.

Udyrkede arealer og vandløb

Søer, enge, overdrev og moser må ikke omlægges, jordbehandles, drænes, opdyrkes, tilplantes, gødskes eller sprøjtes. Eksisterende åbne vandløb må ikke rørlægges eller nedlægges. Sædvanlig vandløbsvedligeholdelse i henhold til vandløbsloven er tilladt.

Skove

Skovarealet må ikke udvides eller reduceres uden fredningsnævnets tilladelse. Eksisterende løvtræsarealer skal opretholdes.

Bebyggelse

Der må ikke opføres ny bebyggelse, herunder tilbygninger, skure, boder, jagthytter eller lignende. Nyt byggeri kan kun finde sted, såfremt det sker i overensstemmelse med gældende lokalplaner/byplanvedtægter nævnt i fredningskendelsen. Ny bebyggelse, herunder om- og tilbygninger, nærmere end 10 m fra åbredden kræver fredningsnævnets godkendelse.

Fredningsnævnet har herudover fastsat en række særlige bestemmelser om byggeri og anlæg for henholdsvis offentlige og private arealer i byzone.

Stier og veje m.v.

Der udlægges ikke nye stier ved fredningen, men fredningsnævnet kan dispensere til etablering af stier til rekreative formål. Etablering af ridestier (et harvet spor) kan ske efter fredningsnævnets godkendelse. Eksisterende veje må ikke om- eller nedlægges, og nye veje må ikke anlægges, bortset fra veje, der tjener gartneri, landbrugs- eller skovdrift. Broer og andre anlæg til rekreative formål kræver fredningsnævnets godkendelse.

Reklamer

Etablering af reklamer må ikke finde sted. Undtaget herfra er bygningsfacader parallelle med åforløbet, og som vender bort fra Ådalen. Skilte om aktiviteter i forbindelse med brugen af ådalen kan dog tillades.

Sikring af åbredder

Åens naturlige forløb må ikke forstyrres. Udskiftning af faskiner, støttemure og lignende skal godkendes af fredningsnævnet. Nye faskiner kan ikke opsættes uden fredningsnævnets godkendelse.

IV. Klagerne

Odense Kommune ønsker at få bestemmelserne vedrørende kommunens mulighed for at fælde træer på kommunale arealer ændret og præciseret. Naturklagenævnet har i afgørelsen vedrørende 1. etape efterkommet kommunens ønsker om ændring af formuleringer om muligheden for at fælde træer. Tilsvarende bestemmelser ønskes i etape 2 afgørelsen.

Odense Kommune er efter udarbejdelse af fredningsforslaget blevet opmærksom på, at bestemmelserne om fældning af træer er uklare og uhensigtsmæssige – især efter orkanerne i 1999 og 2005. Bestemmelserne for de kommunale arealer er væsentlig strammere end for de private arealer. Kommunen kan med de nuværende bestemmelser kun fælde træer, hvis de er til fare, eller hvis det sker ved f.eks. plukhugst. Ved plukhugst skal kommunen genplante, noget der kan stride imod naturnær skovdrift, hvor man bl.a. ikke altid genplanter, men lader skovene forynge sig selv for at bevare skovenes genetiske reserve m.v. Betingelserne er desuden uklare, fordi der forekommer begreber som almindelig drift og almindelig vedligeholdelse, som ikke er fagligt entydigt defineret.

På et møde med fredningsnævnet og amtet den 4. november 2004 var der forståelse for, at kommunen ønskede bestemmelserne ændret, således at de også bliver ens for hele fredningen af Odense Ådal. Bestemmelserne bør formuleres svarende til bestemmelserne for private arealer. Desuden skal muligheden for at fælde udlevede eller træer til fare fastholdes. Følgende del af afsnit 1.3 bør udgå:

....

Almindelig drift af friarealerne tilpasses de rekreative behov under hensyntagen til de øvrige interesser, f.eks. kan der plantes til rekreative formål og fældes af sikkerhedsmæssige grunde uden fredningsnævnets tilladelse.

....

Afsnittet om offentlige arealer 0-10 m fra åbredden bør udvides, så det svarer til bestemmelserne for private arealer. Formuleringen omkring træets størrelse bør præciseres, ligesom ordet løvtræ bør ændres til træ for også at medtage nåletræer. Afsnittet formuleres således:

Bestemmelser for offentlige arealer 0-10 meter fra åbredden

Der er generelle forbud mod at etablere nyt

- byggeri, tekniske anlæg, parkeringspladser og plankeværker langs åen,
- at fælde træer med en stammediameter større end 25 cm. Stammediameteren måles 1,3 m over jorden.

Fredningsnævnet kan dog tillade at

- fælde træer med stammediameter større end 25 cm. Stammediameteren måles 1,3 m over jorden,
- bygge nye stibroer .....

1.6. Pleje af områderne

Odense Kommune har ret til:

- at fælde træer indenfor hele det fredede område, når træerne er udlevede eller er til fare for mennesker, bygninger og trafik.

Ved udarbejdelse af fredningsforslaget blev emnet kunst "glemt". Der er en lang tradition for opstilling af kunst i ådalen. Der er en lang og positiv tradition for, at Odense Kommunes Kunstfond opkøber kunst og opstiller dem i kommunens parker og grønne områder, både permanent og af midlertidig karakter. Denne mulighed ønskes fastholdt. Fredningsafgørelsen for 2. etape bør derfor tilføjes en bestemmelse herom svarende til bestemmelsen i etape 3.

Beboerne på Langelinje har klaget over Fyn Amts godkendelse af opførelsen af et ishus på bredden af Skovsøen, Fruens Bøge. Denne lokalitet er et § 3-område. Huset er opført af Odense Kommune under fredningssagens forløb. Endvidere klages der over fredningsnævnets manglende vilje til i afgørelsen at præcisere, hvilke ordensregler der gælder inden for det fredede område, jf. naturbeskyttelseslovens bestemmelser.

Høringssvar

Naturklagenævnet foretog den 24. juli 2009 høring med høringsfrist til den 25. august 2009. Følgende er fremkommet med bemærkninger:

By- og Landskabsstyrelsen har ingen indvendinger imod de af Odense Kommune foreslåede ændringer af muligheden for opstilling af kunst i ådalen samt præcisering af bestemmelserne vedrørende fældning af træer på kommunalt ejede arealer.

Odense Kommune har oplyst til Naturklagenævnet, at iskiosken ved Fruens Bøge er opført i overensstemmelse med dispensation fra fredningsforslaget og naturbeskyttelseslovens generelle bestemmelser.

Naturklagenævnets afgørelse

Naturklagenævnet har den 15. september 2009 foretaget besigtigelse og afholdt offentligt tilgængeligt møde med sagens parter og andre interesserede. Sagen blev udsat til et møde den 7. december 2009 vedrørende afgørelse af erstatningsspørgsmål.

I sagens behandling har deltaget 9 af Naturklagenævnets 10 medlemmer: Bent Jacobsen (formand), Ole Pilgaard Andersen, Martin Glerup, Leif Hermann, Britta Schall Holberg, Mogens Mikkelsen, Poul Søgaard, Jens Vibjerg og Henrik Waaben.

Naturklagenævnet udtaler enstemmigt:

Fredningen gennemføres som bestemt af Fredningsnævnet for Fyn med følgende ændringer:

1. At friholde ådalen for yderligere bebyggelse udgår som selvstændigt delmål.
2. Uanset byggeforbuddet skal det være tilladt at opsætte mindre lysthuse, drivhuse, redskabsskure og lignende med fredningsnævnets godkendelse af udseende, størrelse og beliggenhed. Mindre legeredskaber i private haver kan opstilles uden godkendelse.
3. Odense Kommunes ønske om ret til at opstille kunstværker på kommunale arealer i byzone imødekommes.
4. Kommunens forslag til ændret formulering af bestemmelser for offentlige arealer 0 – 10 meter fra åbredden samt om pleje imødekommes.
5. Bestemmelsen om forbud mod reklamer vendt mod åen fastholdes.
6. Afsnittet om arealer i landzone, jf. § 14, udgår.

Idet fredningsnævnets afgørelse ophæves, fastsættes herefter følgende fredningsbestemmelser:

§ 1. Fredningens formål

Formålet med fredningen er

- at sikre og forbedre
  - kulturhistoriske kvaliteter, landskabelige og geologiske interesser, arkitektoniske værdier, herunder bevaringsværdige bygningers sammenhæng med ådalen, særlig omkring byens broer,
  - bynære arealer til rekreative formål,
  - en spredningskorridor gennem kommunen for plante- og dyrelivet,
  - god tilgængelighed via et stinet for byens borgere og turister under hensyntagen til plante- og dyreliv,
- at bevare og udbygge områdets naturtyper ved pleje og genopretning for at skabe et artsrigt plante- og dyreliv.

Generelle bestemmelser

§ 2. Bevaring af området m.v.

Fredningsområdet skal bevares i dets nuværende tilstand, medmindre en tilstandsændring er påbudt eller tilladt i de følgende bestemmelser eller tillades ved dispensation fra fredningsnævnet, f.eks. i forbindelse med naturgenopretning/naturforbedring eller rekreativ anvendelse.

§ 3. Dyrkede arealer

Almindelige landbrugsafgrøder kan dyrkes som hidtil. Det er ikke tilladt at foretage tilplantning, herunder tilplantning med juletræer, pyntegrønt, frugttræer, energipil, vildtremiser og lignende.

Arealerne må ikke yderligere afvandes. Eksisterende dræn kan vedligeholdes. Der kan foretages sædvanlige driftsomlægninger, og arealer, der i dag dyrkes inden for omdriften, kan udlægges til græs eller brak.

§ 4. Udyrkede arealer: Sø, vandløb, mose, eng, overdrev og rørsump

Eksisterende åbne vandløb må ikke rørlægges eller nedlægges.

Fredningen er ikke til hinder for udførelse af sædvanlig vandløbsvedligeholdelse i henhold til vandløbsloven.

Søer, enge, overdrev og moser må ikke omlægges, jordbehandles, drænes, opdyrkes, tilplantes, gødskes eller sprøjtes med bekæmpelsesmidler. Fredningsnævnet kan i særlige tilfælde dispensere til brug af bekæmpelsesmidler.

§ 5. Skove

Skovarealet må ikke udvides eller reduceres uden fredningsnævnets tilladelse. Eksisterende løvtræsarealer skal opretholdes.

Der må ikke anlægges nye grøfter eller dræn. Det eksisterende afvandingssystem kan dog vedligeholdes i overensstemmelse med gældende lovgivning.

§ 6. Bebyggelse

Der må ikke opføres ny bebyggelse, herunder tilbygninger, skure, boder, jagthytter eller lignende.

Undtaget herfra er byggeri, såfremt det sker i overensstemmelse med gældende lokalplaner og byplanvedtægter¹. Sådan bebyggelse, herunder om- og tilbygninger, nærmere end 10 meter fra

---

¹ Lkpl. 2-443 for Godthåbsgadekvarteret. Lkpl. 10-384 for området ved Sdr. Boulevard, Filosofgangen og Odense Å. Lkpl. 2-473 for et område ved Sdr. Boulevard 2-12. Lkpl. 10-283 for området mellem Kastanievej, Sdr. Boulevard,

åbredden kræver fredningsnævnets godkendelse. Særligt anføres lokalplan nr. 10-380 for Odense Zoo, som rummer mulighed for nye anlæg og byggerier beliggende i 10-meters-zonen langs åbredden.

Mindre lysthuse, drivhuse, redskabsskure og lignende kan opsættes med fredningsnævnets godkendelse af udseende, størrelse og beliggenhed. Mindre legeredskaber i private haver kan opstilles uden godkendelse.

Fredningsnævnet kan meddele tilladelse til anbringelse af sædvanlige læskure for kreaturer.

§ 7. Reklamer

Etablering af reklamer må ikke finde sted. Undtaget herfra er bygningsfacader parallelle med åforløbet, og som vender bort fra ådalen.

Skilte, som henviser til aktiviteter, der naturligt kan sammenkædes med brugen af ådalen og Odense Å, kan dog tillades. Skiltningens form og placering skal godkendes af fredningsnævnet.

§ 8. Sikring af åbredder

Åens naturlige forløb må ikke forstyrres. Udskiftning af faskiner, støttemure og lignende skal godkendes af fredningsnævnet. Nye faskiner kan ikke opsættes uden fredningsnævnets tilladelse.

Odense Kommune kan udarbejde et generelt forslag til nye træfaskiner, som efter godkendelse af fredningsnævnet kan anvendes til udskiftning af træfaskiner.

§ 9. Terrænændringer m.v.

Der må ikke foretages terrænændringer. Der må ikke ske udnyttelse af forekomster i jorden eller foretages opfyldning, planering, afgravning eller henkastning af affald. Terrænændringer kan dog efter fredningsnævnets forudgående tilladelse foretages til gennemførelse af denne afgørelses be-

---

eksisterende boligbebyggelse og Odense Å. Lkpl. 2-434 for området mellem Sdr. Boulevard, Kastanievej, Odense Å og Odense Boldklub. Lkpl. 10-305 for området mellem Sdr. Boulevard, P-plads ved OB og Tietgens Allé. Lkpl. 2-405 for et område ved Langelinie. Lkpl. 2-492 for en ombygning og udvidelse af Odense Zoologiske Have. Lkpl. 10-380 for en ombygning og udvidelse af Odense Zoologiske Have. Lkpl. 7-509 for et område ved Dalumvej. Lkpl. 5-614 Den Fynske Landsby. Bvt. nr. 75 "Åhaven". Lkpl. 32-293 for området ved Odense Å-Bellinge-Lettebækvej. Lkpl. 34-285 for området syd for Odense Å og Skt. Klemens. Lkpl. 32-274 for et areal omkring Bellinge Kirke fra Kirkelundsvej mod nord til Odense Å.

stemmelser samt i forbindelse med naturpleje og naturgenopretning samt arkæologiske udgravninger.

Jord- og stendiger må ikke fjernes eller beskadiges. Eksisterende diger kan istandsættes og vedligeholdes.

§ 10. Offentlighedens adgang

Ophold og færdsel til fods og på cykel i de fredede arealer skal ske efter naturbeskyttelseslovens regler. Ridning må kun foregå på offentlige ridestier eller på offentlig vej.

Fredningsnævnet kan dispensere til etablering af stier til rekreative formål. Etablering af ridestier (et harvet spor) kan ske efter fredningsnævnets godkendelse.

§ 11. Særlige bestemmelser for offentlige arealer i byzone

Ådalens offentlige arealer i byzone er i kommuneplanen udlagt til friarealer og skal forblive friarealer.

Odense Kommune må opstille skulpturer og andre typer af kunstværker på kommunale arealer, dog ikke arealer, der er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3, uden fredningsnævnets godkendelse.

Der kan opstilles bænke, affaldskurve og legeredskaber samt udføres jordarbejde til faldunderlag og lignende i ca. 50 cm's dybde uden fredningsnævnets godkendelse.

Havekolonierne skal fortsat anvendes til kolonihaver. Her kan haver dyrkes og huse opsættes, når blot det sker i overensstemmelse med lokalplanens og kontraktens betingelser.

§ 12. Særlige bestemmelser for offentlige arealer 0 – 10 meter fra åbredden

Der må ikke etableres nyt byggeri, tekniske anlæg, parkeringspladser og plankeværker.

Træer med en stammediameter større end 25 cm må ikke fældes uden fredningsnævnets tilladelse. Stammediameteren måles 1,3 meter over jorden.

Fredningsnævnet kan tillade at bygge nye stibroer, herunder fiskebroer til handicappede, isætningsbroer til kanoer og lignende, at ændre eksisterende broer, at ændre have- og trappeanlæg, støttemure eller større faste belægninger samt at opsætte nyt hegn langs åen.

Opsætning af almindelige landbrugshegn kræver dog ikke fredningsnævnets godkendelse.

§ 13. Særlige bestemmelser for private arealer i byzone

Inden for 0 – 10 meter fra åbredden må der ikke etableres nyt byggeri, tekniske anlæg, herunder støttemure og lignende, parkeringspladser og broer.

Træer med en stammediameter større end 25 cm målt 1,3 meter over jorden må ikke fældes uden fredningsnævnets godkendelse.

Fredningsnævnet kan dog tillade at ændre eksisterende broer, have- og trappeanlæg, støttemure og større faste belægninger.

Det er tilladt at opstille nye lette hegn, herunder flethegn, trådhegn og lignende parallelt med åbredden. Hegn skal placeres minimum 2 meter fra åbredden, de må have en højde på højst 1,80 meter og må ikke være forsynet med pigtråd, strøm eller lignende, dog undtaget Zoo og industri- og erhvervsområder. Hegn skal mod åbredden være afskærmet af løvfældende buske eller hække.

Mindre bygninger og anlæg til rekreativ brug, f.eks. ridebaner og spejderhytter, der kan opføres uden dispensation i henhold til de i § 6 nævnte lokalplaner/byplanvedtægter, kan etableres efter fredningsnævnets godkendelse af udformningen.

§ 14. Pleje af områderne

I medfør af de til enhver tid gældende bestemmelser, jf. for tiden Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 1604 af 20. oktober 2006 om pleje af fredede arealer m.v., kan der foretages naturpleje til opfyldelse af fredningens formål.

Plejemyndigheden har ret til

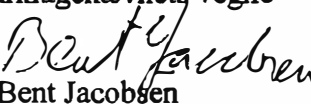
- at foretage naturpleje af udyrkede arealer f.eks. ved afgræsning, slåning, rørsvær og fjernelse af selvsåning,
- at overtag driften af enge og andre udyrkede arealer, hvis driften opgives af ejeren.
- at fælde træer indenfor hele det fredede område, når træerne er udlevede eller er til fare for mennesker, bygninger og trafik, og efterfølgende at plante nyt.

Bjørneklo skal bekæmpes overalt inden for fredningsområdet. Hvis en privat ejer ikke foretager bekæmpelse, har Odense Kommune ret, men ikke pligt til at gøre det.

§ 15. Dispensation

Fredningsnævnet kan meddele dispensation fra fredningsbestemmelsernes §§ 2 - 13, når det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål, jf. naturbeskyttelseslovens § 50.

På Naturklagenævnets vegne

Bent Jacobsen
Viceformand

Afgørelsen er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. naturbeskyttelseslovens § 82. Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. lovens § 88, stk. 1.

**Fortegnelse over matrikelnumre
der helt eller delvist er omfattet af Naturklagenævnets afgørelse af**

Krisitansdal Hgd., Dalum

Matr.nr. 4hq, 4a, 11b og 11c.

Odense Bygrunde

Matr.nr. 606, 606a, 606b, 606d, 606e, 606i, 606k, 606m, 606n, 606o, 606p, 606q, 606r, 697a, 697k, 697n, 703, 716a, 722a, 722c, 723a, 725, 728a, 728b, 729a, 729ab, 729b, 730a, 731a og 731g.

Vestermarken, Odense Jorder

Matr.nr. 27b, 27p, 27q, 27r, 27s, 27t, 27u, 28a, 28k, 28m, 28n, 28q, 28t, 29aa, 29ab, 29ac, 29ad, 29x, 29z, 29æ, 29ø, 30a, 30af, 30ae, 30ar, 30at, 30au, 30ax, 30av, 30be, 30bx, 30bz, 30cø, 30da, 30db, 30dc, 30dd, 30dk, 30dl, 30dm, 30dn, 30do, 30dp, 30dq, 30dr, 30ds, 30k, 30l, 30n, 30s, 30æ og 41a.

Kristiansdal Hgd., Odense Jorder

Matr.nr. 1g og 1bt.

Hunderup, Odense Jorder

Matr.nr. 2c, 2la, 2lb, 2lr, 2ls, 2yh, 2yi, 2yk, 2yq, 2yr, 3b, 3mø, 4ba, 4bb, 4be, 4bf, 4bg, 4bi, 4bø, 4ca, 4cb, 4cy, 4dk, 4dø, 4ed, 4fæ, 4kb, 4kc, 4ke, 4uæ, 4vu, 4vt, 4yb, 4æn, 4øt, 6, 6ae, 6al, 6am, 6bh, 6bk, 6ca, 6cb, 6cc, 6cd, 6ce, 6cf, 6cg, 6ch, 6ci, 6ck, 6cl, 6cn, 6cp, 6cq, 6cy, 6dh, 6dr, 6es, 6et, 6fb, 6fc, 6mb, 6mg, 6mi, 6n, 6nb, 6o, 6p, 6qm, 6rr, 6z, 6zs, 6x, 6æb, 6æe, 7kt, 7lb, 7lp, 7lq, 7np, 7x, 7yz, 7æ, 8a, 8bø, 8d, 8e, 8fæ, 8cn, 8cm, 8ch, 8bæ, 8cø, 8dr, 8ms, 8mt, 8o, 8ok, 8ox, 8py, 9fv, 10f og 17.

**Naturklagenævnets afgørelse
af 29. november 2010
om erstatning i anledning af fredning af Odense Ådal - delstrækning fra Den Fynske Landsby til
Klaregade (2. etape) i Odense Kommune
(sag nr. NKN-111-00006)**

Fredningsnævnet for Fyns Amt (nu Fredningsnævnet for Fyn) har den 15. februar 2005 truffet afgørelse om fredning af Odense Ådal - delstrækning fra Den Fynske Landsby til Klaregade (2. etape), der omfatter 105 lodsejere. Fredningsnævnet har samtidig truffet afgørelse om erstatning i sagen.

Erstatning er tilkendt samtlige 105 lodsejere med et beløb på i alt 81.000 kr.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningsnævnet har tilkendt samtlige lodsejere, som berøres af fredningen, en grundtakst pr. påbegyndt ha på 1.500 kr., dog således at der kun ydes det halve - 750 kr. pr. påbegyndt ha - på arealer omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 om beskyttede naturtyper eller § 16 om åbeskyttelse. Alle lodsejere er tilkendt en erstatning på 750 kr. med undtagelse af lodsejer lb.nr. 108, Odense Zoologiske Have, der på grund af størrelsen af det fredede område er tilkendt 3.000 kr.

Der er ikke tilkendt erstatning til Odense Kommune.

Da fredningen af Odense Ådal har en særlig interesse for beboerne i Odense Kommune, har fredningsnævnet besluttet, at Odense Kommune skal udrede $\frac{1}{4}$, Fyns Amt $\frac{1}{4}$ og staten $\frac{1}{2}$ af erstatningen.

Klager og høringssvar

By- og Landskabsstyrelsen har anført, at det overordnet er styrelsens opfattelse, at de konkrete erstatningsudmålinger bør fastlægges efter de samme principper, som fulgt af Naturklagenævnet i 1. etape. Da fredningen har særlig interesse for beboerne i Odense og omegn, bør den hidtidige fordeling mellem stat og lokal myndighed fastholdes, således at staten udreder 50 % af erstatningen.

Naturklagenævnets afgørelse

I sagens behandling har deltaget 9 af Naturklagenævnets 10 medlemmer: Bent Jacobsen (formand), Ole Pilgaard Andersen, Martin Glerup, Leif Hermann, Mogens Mikkelsen, Anders Stenild, Poul Søgaard, Jens Vibjerg og Henrik Waaben.

Naturklagenævnet har ved anden afgørelse af dags dato tiltrådt, at fredningen af Odense Ådal (etape 2) gennemføres efter naturbeskyttelseslovens kapitel 6.

Naturklagenævnet har enstemmigt besluttet:

Fredningsnævnets afgørelse om erstatning stadfæstes, idet erstatningstaksten reguleres op til den p.t. gældende grundtakst på 4.300 kr./ha og $\frac{1}{2}$ grundtakst p.t. 2.150 kr./ha for arealer omfattet af naturbeskyttelseslovens §§ 3 og 16. Dette er ligelødes mindsteerstatningen.

Alle lodsejere får udbetalt 2.150 kr. med undtagelse af lodsejer 108 Odense Zoologiske Have, der tilkendes 4.300 kr. svarende til grundtaksten.

Det tilkendte erstatningsbeløb, i alt 227.900 kr., forrentes efter naturbeskyttelseslovens § 39, stk. 4, fra datoen for fredningsnævnets afgørelse med en årlig rente, der svarer til den til enhver tid gældende diskonto.

Af den samlede erstatning på 227.900 kr., renter samt omkostninger udreder staten ved Miljøministeriet 50 % og Odense Kommune 50 %, jf. naturbeskyttelseslovens § 49, stk. 3 og 4.

Naturklagenævnets afgørelse om erstatningsudmålingen kan efter naturbeskyttelseslovens § 45 påklages til Taksationskommissionen af de ejere, for hvis vedkommende Naturklagenævnet har skærpet fredningsbestemmelserne eller nedsat erstatningen. Afgørelsen kan tillige påklages af Odense Kommune og Miljøministeriet.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, Naturklagenævnets afgørelse er meddelt den klageberettigede.

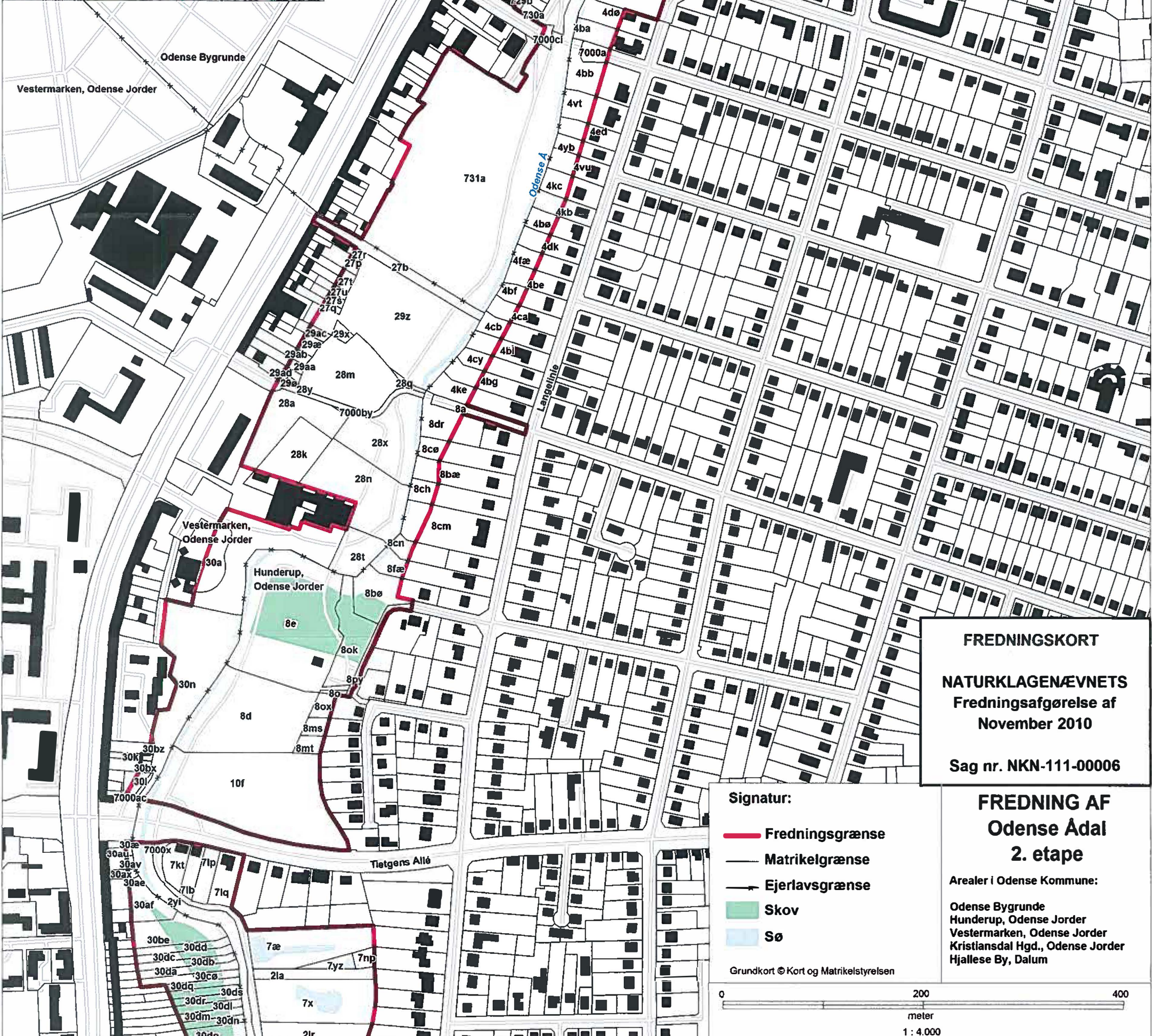
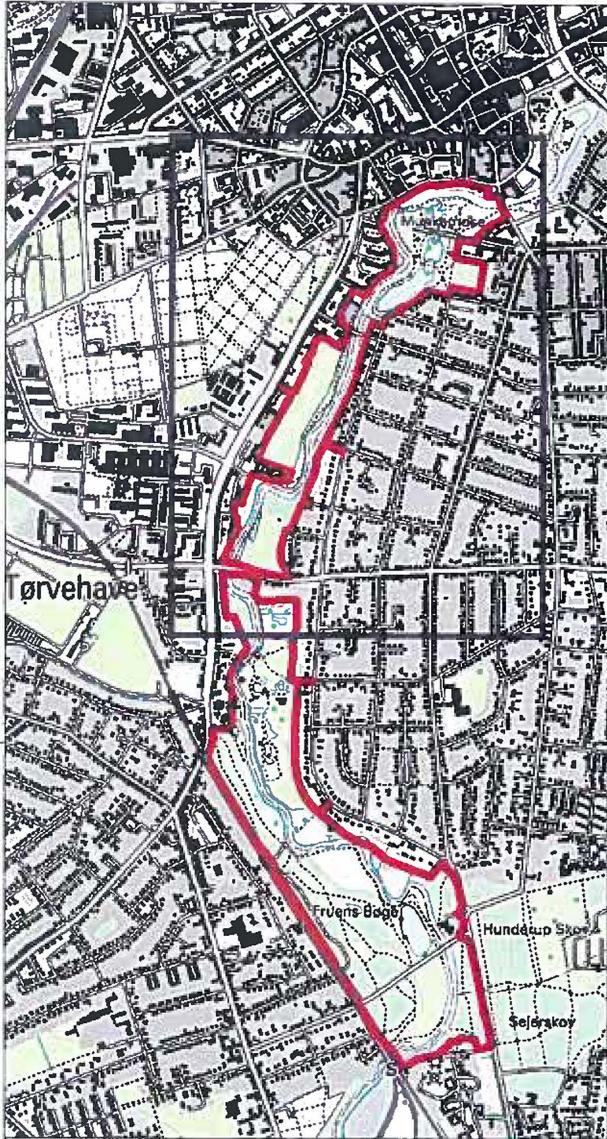
Klage skal indgives skriftligt til Naturklagenævnet, Rentemestervej 8, 2400 København NV, der videre-sender klagen til Taksationskommissionen.

På Naturklagenævnets vegne

Bent Jacobsen
Bent Jacobsen

Viceformand

FREDNINGSKORT

NATURKLAGENÆVNETS
Fredningsafgørelse af
November 2010

Sag nr. NKN-111-00006

Signatur:

- Fredningsgrænse
- Matrikelgrænse
- Ejerlavsgrense
- Skov
- Sø

Grundkort © Kort og Matrikelstyrelsen

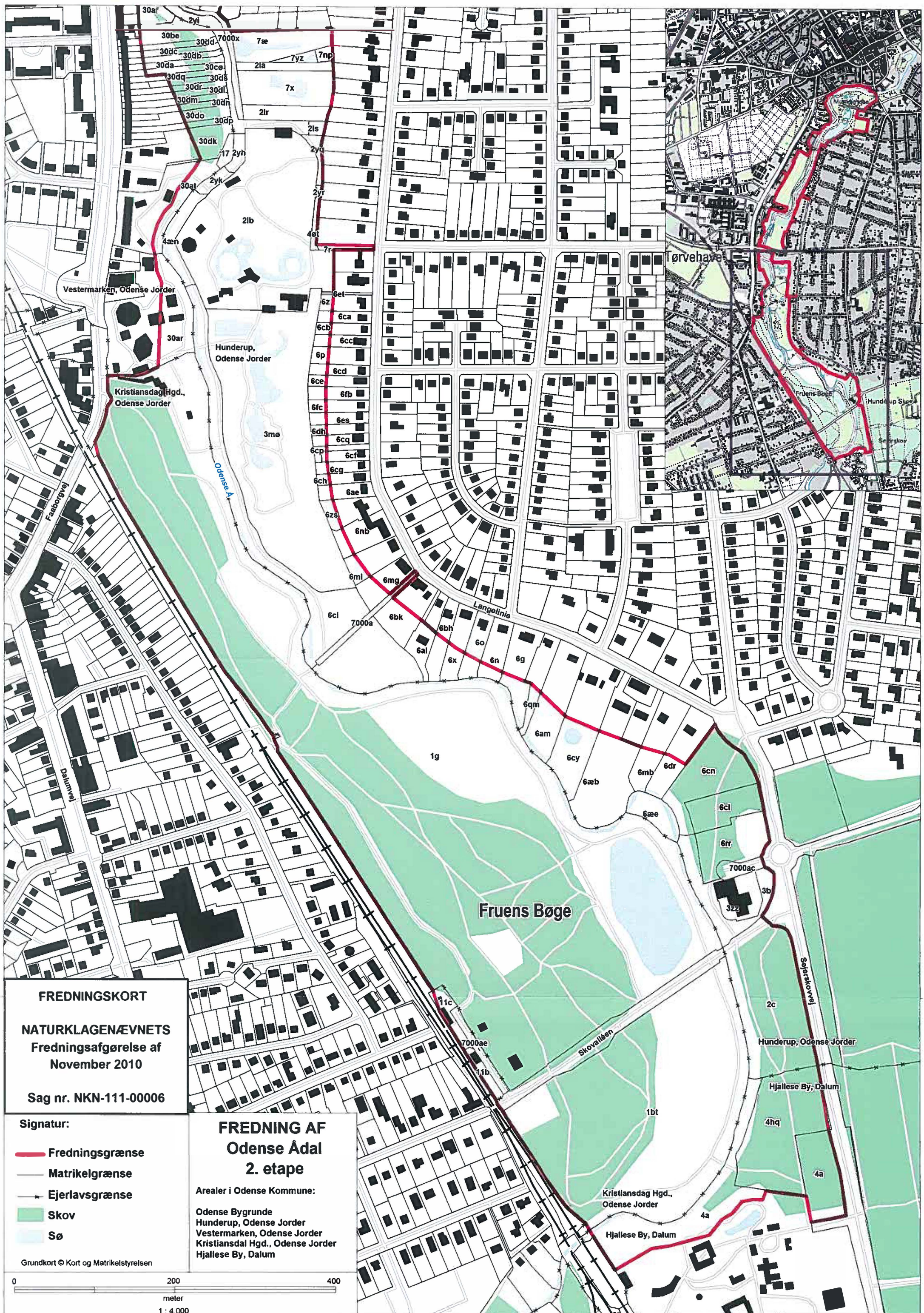
0 200 400
meter
1 : 4.000

FREDNING AF
Odense Adal
2. etape

Arealer i Odense Kommune:

Odense Bygrunde
Hunderup, Odense Jorder
Vestermarken, Odense Jorder
Kristiansdal Hgd., Odense Jorder
Hjallese By, Dalum

FREDNINGSNÆVNET>

ARTBILAG 3.
N.K.N.
J.NR 03-111/420-0003
18 MRS. 2005

DELVIS SKANNET

DELVIS SKANNET

Fredning af Odense Ådal
på strækningen, der gennemløber Odense
kommune fra Borreby Møllegård, Bellinge,
i syd til Åens udløb i Odense Fjord

Delafgørelse (2. etape) for så vidt angår 108 lodsejere
på strækningen fra Den Fynske Landsby til Klaregade

Fredningsnævnets afgørelse af 15. februar 2005
samt fredningsnævnets erstatningsafgørelse af samme dato

Begæringen om fredning

Ved begæring af 15. juli 1999 har Fyns Amt sammen med Odense kommune fremsendt forslag til fredning af Odense Ådal på den strækning, der gennemløber Odense kommune fra Borreby Møllegård, Bellinge, i syd til Åens udløb i Odense Fjord mod nord.

Fredningsforslaget strækker sig over 26 km og omfatter et areal på i alt 911 ha med ca. 300 lodsejere. Odense kommune ejer ca. 445 ha af det foreslåede fredede areal.

Fredningsforslaget er udarbejdet i fællesskab af Odense kommune og Fyns Amt. Forslaget har været til endelig behandling i Odense byråd den 9. december 1998 og i Fyns Amtsråd den 29. marts 1999 og er både i byrådet og amtsrådet blevet enstemmigt vedtaget.

På et møde i Odense byråd den 1. oktober 1997 har Odense kommune fraskrevet sig kravet om erstatning som følge af fredningen.

Nærværende delafgørelse - 2. etape af fredningen - vedrører alene området fra Den Fynske Landsby til Klaregade og omfatter alene 108 lodsejere, jf. vedhæftede lodsejerfortegnelse og matrikelfortegnelse.

Lodsejerne står i lodsejerfortegnelsen i nummerorden, startende fra syd Langelinie ad østsiden af åen frem til Klaregade og derefter af vestsiden af åen tilbage til Zoologisk Have.

Lodsejerlisten indeholder oplysninger om ejendommens beliggenhed, ejerens navn og adresse, ejendommens areal og det areal, der er omfattet af fredningen. Alle arealer, der er omfattet af etape 2, er havearealer eller bebyggede arealer.

Generelt vedrørende hele fredningsforslaget

Baggrunden for fredningsforslaget

Odense Ådal er den største og mest markante ådal på Fyn og forløber igennem hele Odense kommune og Odense bys centrum. Byens parker, skove og naturområder er i høj grad knyttet til ådalen.

For at forbedre befolkningens muligheder for en rekreativ udnyttelse af ådalens grønne områder har Odense kommune siden 1875 opkøbt store arealer og ejer i dag ca. halvdelen af de arealer, der er omfattet af fredningsforslaget.

I 1926 blev der gennemført en fredning af en del af ådalen fra Dalum Papirfabrik til Ejby Mølle. Endvidere er der ved naturfredningslovens/naturbeskyttelsesloven sket en vis beskyttelse af ådalen i form af åbeskyttelseslinien og beskyttede naturtyper, ligesom planlægningsloven og anden lov yder en vis beskyttelse af værdierne i Odense Ådal.

Sagsrejserne har fremhævet, at det har vist sig, at gældende lovgivning samt fredningen fra 1926 ikke yder en tilstrækkelig beskyttelse af ådalens naturhistoriske, landskabelige, kulturhistoriske, arkitektoniske og rekreative interesser, og dette er baggrunden for, at Odense

Byråd og Fyns Amt har besluttet at fremsende fredningsforslaget til fredning af Odense Ådal.

Fredningens formål er:

At friholde ådalen for yderligere bebyggelse,

at sikre og forbedre

- kulturhistoriske kvaliteter,
- landskabelige og geologiske interesser,
- arkitektoniske værdier, herunder de bevaringsværdige bygningers sammenhæng med ådalen, særlig omkring byens broer,
- bynære arealer til rekreative formål,
- en spredningskorridor gennem kommunen for plante- og dyrelivet,
- god tilgængelighed via et stinet for byens borgere og turister under hensyntagen til plante- og dyrelivet,

at bevare og udbygge områdets naturtyper ved pleje og genopretning for at skabe et artsrigt plante- og dyreliv.

Beskrivelse af fredningsområdet**Geologi og landskab**

Odense Å løber gennem Odense kommune fra Borreby Møllegård til udløbet i Odense Fjord. Fra Borreby til Bellinge Bro ligger den mest uberørte og landskabeligt smukkeste strækning af Odense Å. Vandløbet slynger sig her naturligt og er omgivet af lavtliggende enge i en ret snæver ådal. Helt frem til broen ved Dalumvej forløber åen stadig ureguleret i en markant ådal, men præges i stigende grad af den bynære beliggenhed.

Vandets hastighed aftager frem mod opstemningen ved Dalum Papirfabrik. Igennem den indre del af Odense by har Odense Å et relativt roligt forløb og en stor vanddybde, som til dels skyldes flere opstemninger. Syd for Vollsmose bliver ådalen igen tydelig med åbne enge og græsmarker omkring åen. Fra Kertemindevej og til udløbet præges åen i stigende grad af Odense Fjord og omgives af udstrakte strandenge. Her er åen meget bred, og ved sammenløbet med Odense Gamle Kanal, der fører kølevand fra Fynsværket, antager Odense Å nærmest karakter af en flod.

Odense Å er Fyns længste vandløb og på hele strækningen gennem Odense kommune tillige Fyns største vandløb. Ådalens mægtighed vidner om, at der engang har løbet en flod af betydelig større dimensioner.

For omkring 20.000 år siden trængte en gletscher ned over Danmark fra nordøst. Da gletscheren begyndte at smelte, blev en stor mængde dødis liggende tilbage på det indre af Fyn. Senere trængte en ny gletscher ind over Fyn, denne gang fra sydøst. Dødisen spærrede for adgangen til det centrale Fyn, og den nye gletscher kunne derfor kun omkranse øen.

Ved istidens slutning for ca. 15.000 år siden smeltede dødisen, og de store smeltevandstrømme fulgte en nordøstgående lavning i terrænet. Den yngre gletscher, der omkransede

Fyn, smeltede også bort, og floden kunne derfor uhindret løbe ud til Kattegat gennem området ved Odense Fjord. Denne store smeltevandsflod dannede således Odense Ådal. Smeltevandsfloden transporterede store mængder sand og grus, som blev aflejret i dalbunden. Igennem tiderne har floddalen haft en meget variabel bredde. Ved Frankfri opnåede den en bredde på 2 km, men de fleste steder var den mellem 400 og 800 meter og ved Dalum kun ca. 150 meter bred.

Efterhånden som isen smeltede, blev vandløbet mindre og smallere og gravede sig ned gennem den gamle flodbund, der i dag flere steder kan erkendes som terrasser langs ådalens sider. Den nuværende ådals aflejringer ligger derfor lavere end terrasserne og består overvejende af tørv og gytje.

Endvidere blev der afsat aflejringer af kildekalk. Den mest omfattende aflejring af kildekalk fandtes på en strækning fra Skt. Klemens og mere end 1 km nord på langs ådalen i et op til 200 meter bredt bælte. Ved Kratholm vest for Bellinge lå tidligere et kalkleje, der leverede en betydelig mængde kalk. Ved dræning, vandindvinding og råstofudnyttelse er meget store arealer med kildekalk forsvundet. Det er dog stadig muligt at finde kildekalk langs Odense Å, f.eks. ved Skt. Klemens og Kratholm.

Biologi

De væsentligste biologiske interesser til Odense Å knytter sig til de vandnære arealer uden for de tættere bebyggede områder, det vil sige strækningen fra Borreby Møllegård til Dalum Papirfabrik og fra Vollsmose til udløbet i Odense Fjord. På disse strækninger er åen stort set ureguleret med et slynget forløb med relativt ringe fald, og åen omgives næsten overalt af moser, enge og overdrev.

Omkring udløbet findes bl.a. maj-gøgeurt og kødfarvet gøgeurt. Engene er vigtige ynglesteder for ande- og vadefugle samt rørhøg.

Mange overdrev, enge og moser langs åen præges af forskellige indgreb som dræning, tilførsel af gødning, tilplantning og lignende, hvilket har haft en negativ effekt på områdets karakteristiske plante- og dyreliv. Det største problem er tilgroning med træer, buske og højt voksende græsser/urter. Tilgroningen er en direkte følge af, at høslæt og afgræsning i stadig stigende grad hører op.

Af skovene langs Odense Å kan nævnes Stenløse Skov, som bærer præg af en tidligere stævningsdrift. En mindre skov ved Kratholm er spændende på grund af de talrige kilder.

Ud af de 40 forskellige arter af ferskvandsfisk der i dag kendes i Danmark, er de 20 registreret i Odense Å-systemet. Blandt arterne kan nævnes pignmerling. Desuden findes der flere velegnede gydepladser for ørred.

Af fugle tilknyttet selve vandløbet kan nævnes isfugl, som træffes fåtalligt ynglende langs Odense Å i den sydlige del af kommunen, samt vandstæren.

Odense Å har tidligere var levested for odder, men i de senere år har der ikke været helt sikre tegn på dette sjældne pattedyr.

Kulturhistorie

Odense Å har fra de tidligste tider været bosætningsområde, og åen har været en vigtig færdselsåre. Der er gjort fund fra Yngre Stenalder, bl.a. i området mellem Odense Gamle Kanal og Odense Å, og der er påvist bopladser fra Yngre Stenalder ved Fruens Bøge og Biskorup. Stednavne som Bellinge, Åsum, Davinde, Stenløse tyder ligeledes på tidlig bebyggelse.

Allerede i Vikingetiden var Odense en vigtig by ved tilstedeværelsen af det Trelleborglignende anlæg ved Nonnebakken og leddingtogternes mandskab havde via Odense Å og Fjord adgang til havet.

Med kristendommen omkring år 1000 blev bosætningerne faste, og Odense blev bispeby. Klostrene anlagde vandmøller i tilknytning til Odense Å. Ved Munke Møllestræde lå indtil 1908 Munke Mølle, der hører til en af de ældste vandmøller i Danmark. Ved Ejby Mølle findes et af de mest markante anlæg ved Odense Å. Møllen blev anlagt omkring år 1200 af Sct. Knuds Kloster og er den eneste mølle i Odense Å, hvor der er foretaget uddybning af åen og opstemning til en mølledam. Møllen var i brug i 1899 og blev overtaget af Odense kommune i 1905, og møllebygningen og turbinehuset er bevaret.

Dalum Mølle blev bygget af Dalum Kloster i 1200-tallet, og opstemningen udnyttes i dag af Dalum Papirfabrik. Af andre vandmøller eller rester heraf langs åen kan nævnes Lettebæk Vandmølle, Hjallesø Vandmølle, Stenløse Vandmølle og Borreby Vandmølle.

Der har været andre former for opstemninger i åen, f.eks. findes der på strækningen mellem Borreby og Bellinge spor af engvandingsanlæg.

Blandt de mange kilder i Odense Ådal blev Sct. Klemens Kilde tillagt helbredende virkning.

Langs Langelinie i Odense by findes flere patricierhaveanlæg og lysthuse fra århundredskiftet, og Bispens Lysthus ved Filosofgangen er af stor bevaringsværdi.

Rekreativ anvendelse

Odenses styre var allerede i 1860'erne opmærksom på den rekreative værdi skovene ved Fruens Bøge og engene langs Odense Å havde for borgerne. Den 28. april 1865 vedtog byrådet af nedsætte et permanent udvalg til "Byens og dens Forstæders Forskjønnelse samt til en og anden for Byen og dens Indvaanere nyttig, bekvem eller behagelig indretning".

I 1875 købte Odense kommune 52 td. land lystskov ved Fruens Bøge. I indstillingen nævntes, "at man så mindre til den pekuniære Side af Sagen end til den rekreative Værdi, Skoven havde for Odense Bys Borgere".

Denne holdning genspejler sig stadig i målsætningerne for byens grønne områder, hvor målet for parker og friarealer er:

- at skabe individuelle og velfungerende friarealer, så alle boligområder er nogenlunde ens forsynet,
- at plante nye skove, som giver borgerne nye, rekreative muligheder,

- at udbygge cykelstinet.

Lystskoven ved Fruens Bøge er stadig et af kernepunkterne i byens rekreative liv. Man mødes her og spiser hyggeligt på Carlslund og festligt på Restaurant Skoven. Der er iskiosk, der fiskes, vandles, løbes og cykles, og der holdes små, private fester og store folkefester som f.eks. Sct. Hansfest, Å-regatta og koncerter. Stistrækningen fra bymidten til Fruens Bøge er forlænget syd på gennem ådalen til Bellinge og nord på til Seden som led i et forgrenet stisystem.

Åfarten sejler stadig som i 1800-tallet med turbåde fra Munke Mose til Erik Bøgghs Sti i Fruens Bøge. Fra Erik Bøgghs Sti til udløbet i Odense Fjord, må almenheden sejle med kanoer, kajakker og lignende små både hele året. Samme både må sejle fra Bellinge Bro til Erik Bøgghs Sti, men kun i perioden fra 1. juni til 1. oktober. Der er anlagt broer til ophaling og isætning af kanoer. Der er ønske om anlæg af primitive overnatningssteder et par steder langs åen.

Langs åen og åstien opstod gennem årene haver og forlystelser, nogle er forsvundet, men flere er stadig i live:

- H. C. Andersen Haven med stille og frodige blomsterhave- og skulpturudstillinger,
- Munke Mose med åfart, kanoudlejning og kunstudstillingsbygningen,
- OB's idrætsanlæg,
- Zoologisk Have,
- Den Fynske Landsby,
- Dalumgård med idrætsanlæg og rideskole,
- Kulturbotanisk Have.

Ved ådalen ligger endvidere flere havekoloniforeninger og kvarterparker med boldspilarealer og legepladser til den uorganiserede og spontane leg.

Skovene i ådalen drives stadig efter principperne, der tilgodeser rekreative interesser og ikke økonomiske interesser. Der udtyndes og genplantes ved plukhugst, så skovene rummer fortrinsvis løvtræer i alle aldre. Der placeres bålpladser og opsættes bænke, laves stier og ridestier, og der er endvidere anlagt kørestolssikrede fiskebroer.

Hvor det er muligt, bortforpagtes engene til afgræsning for at bevare kulturlandskabets flora og fauna.

Det rekreative fiskeri har stor interesse i Odense. Salg af dagkort har gennem mange år åbnet mulighed for fiskeri på hele strækningen fra jernbanebroen ved Dalum Papirfabrik gennem byen til åens udmunding i Seden Strand. Hvert år i januar efter fredningsperioden for laksefisk markeres åbningen af fiskeriet med en fiskekonkurrence, der tiltrækker op mod 1.000 lystfiskere.

Den nedre del af Odense Å er passagevand for havørreder på gydetræk op i hele Odense Å-systemet. Gennem de seneste år er der brugt mange millioner kroner på at skabe fiskepassage ved de store opstemninger i Odense ved Ejby Mølle, Havhesten og ved Dalum Papirfabrik og senest ved Brobyværk. De forbedrede passageforhold er et led i regionens samarbejde om at styrke de fynske ørredbestande til glæde for sportsfiskere.

Anlæg af stier og broer i ådalen er en balancegang mellem de rekreative interesser og de biologiske og landskabelige interesser.

Planlægning i området

Planlægning i hele fredningsområdet

Dele af ådalen er allerede omfattet af **eksisterende fredninger**. Det drejer sig om følgende 5 områder:

- Strækningen af Odense Å og de vandløbsnære arealer fra Dalum Papirfabrik til Ejby Rensningsanlæg. Fredningen er fra 1926 og foreslås erstattet med nærværende fredningsforslag.
- Dalumgårds jorder på nordsiden af Odense Å. Fredningen er fra 1. juni 1982 og grænser op til nærværende fredningsforslag. Fredningen berøres således ikke af fredningsforslaget.
- Arealer mellem Bellinge kirke og Odense Å. Fredningen er fra 1957 og overlappes delvis af nærværende fredningsforslag.
- Dalum kirkeomgivelsesfredning fra 1950. Fredningen overlappes delvis af nærværende fredningsforslag.
- Seden kirkeomgivelsesfredning fra 1955 grænser op til nærværende fredningsforslag.

Fælles for de 5 fredninger er, at der er tale om landskabsfredninger, som primært regulerer bebyggelse. I Dalumgårdfredningen er der dog også indføjet visse bestemmelser om naturbevaring og pleje.

I regionplanen 2001-2013 udgør Odense Ådal et større sammenhængende landskabsområde. Områderne indeholder meget væsentlige interesser for biologi, geologi, kulturhistorie og landskab. Via regionplanen søges disse interesser varetaget ved opstilling af retningslinier for administration af gældende lovgivning. Samtidig vil amtets mere handlingsprægede initiativer, som f.eks. naturgenopretning og naturpleje, blive gennemført i sådanne særlige beskyttelsesområder.

Odense Å og de tilstødende moser, enge, overdrev og strandenge er endvidere omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Det indebærer, at der ikke må foretages nogen tilstandsændring af arealerne, med mindre der foreligger en dispensation fra Fyns Amt. Loven beskytter dog ikke naturværdierne mod f.eks. tilgroning. Inden for det område, der foreslås fredet, findes 3 fredede **fortidsminder**.

Næsten hele fredningsområdet er omfattet af åbeskyttelseslinien på 150 meter i henhold til naturbeskyttelseslovens § 16.

En del af Odense Å og de tilstødende arealer er udpeget som EU-habitatområder, der er omfattet af **EU's habitat-direktiv**. Udpegningen indebærer, at offentlige myndigheder ved planlægning, administration og forvaltning skal tage hensyn til Odense Å og dyrelivet i åen samt engarealerne langs åen og deres indhold af plante- og dyreliv. Den yderste del af strandengene mod Odense Fjord er udover at være EU-habitatområde også udpeget som **EF-fuglebeskyttelsesområde**.

I kommuneplan Odense 2000-2012 er arealerne omkring Odense Å udpeget til forskellige anvendelsesformål afhængige af, om Odense Å gennemløber landbrugsområde i landzone eller byområder i byzone.

Odense Å gennemløber kommuneplanområderne 1, 2, 3, 5, 6 og 7, og arealerne, der grænser op til åen, inddeles i følgende anvendelseskategorier:

Landzone

Jordbrugsområder med særlige naturhensyn af de varierende og oplevelsesrige områder med mange hegn, skove, enge og vandløb. Det er kommunens hensigt, at områderne fastholdes til landbrug, gartneri og skovdrift, dog således, at landskabskvaliteter og hensynet til dyr og planter samt naturoplevelser sikres.

I fredningsforslaget ligger sådanne områder på strækningen fra Borreby Møllegård til Bellinge.

De bynære landskaber er sammen med skove og ådale med til at skabe grønne forbindelser mellem byen og det åbne land.

I de bynære landskaber findes de mest værdifulde naturlokaliteter, som der skal værnes om.

Her skal der genskabes nye anlæg af småskove, hegn, vandhuller eller vådområder.

De bynære landskaber dyrkes landbrugsmæssigt, græsses af kreaturer og kan på baggrund af en planlægning anvendes til rekreative aktiviteter.

En del af skov- og naturområderne er ejet af kommunen og dermed offentligt tilgængelige.

Sådanne områder er beliggende fra Bellinge til Dalumvej, øst for Ejbygade og fra Kerteminde til Odense Fjord.

Byzone

Friarealer, der grænser op til Odense Å er en vigtig del af byens grønne hovedstruktur. Flere af byens større, offentlige parker er beliggende ved åen og kædes sammen af et rekreativt hovedstisystem.

Det er kommuneplanens målsætning, at friarealerne skal friholdes for bymæssig bebyggelse og gøres tilgængelige ved stisystemer.

Disse områder er beliggende fra Dalumvej til Kertemindevej.

De egentlige byområder omfattende boligområder, centerområder, serviceområder og erhvervsområder er forbeholdt bymæssige aktiviteter, som styres gennem kommuneplanens generelle bestemmelser. Disse bestemmelser udgør rammerne for den fremtidige lokalplanudvikling.

Byplanvedtægter og lokalplaner

Odense Ådal omfattes af nedenstående byplanvedtægter og lokalplaner, hvis bestemmelser gælder inden for planernes respektive afgrænsninger. Fredningsforslaget er ikke i modstrid med bestemmelserne i disse vedtægter og planer. Byplanvedtægter (bvt) og lokalplaner, der helt eller delvist er omfattet af fredningsforslaget, er nævnt nedenfor i rækkefølge fra fjorden mod nord til kommunegrænsen i syd ved Borreby Møllegård:

Bvt nr. 29 for et område ved Skibhusene

1-385 for et område Ejbygade-Havnegade-Skibhusvej-Sedenvej

12-310 for et nyt kolonihaveområde øst for Martinsminde

bvt nr. 88 for et område ved Kertemindevej

14-278 for området ved Teglværksvej mellem Nyborgvej, Lindved Å og Odense Å

19-337 for udvidelse af Ejby Mølle-anlægget m.m.

19-284 for et området mellem Danmarksgade og Odense Å

19-341 for nyt boligområde ved Provstegården, Odense Å

19-202 for området Brogade, Odense Å, vestlige skel af matr. nr. 1763 og 1766 Nedergade

bvt nr. 71 for Påskestrædekvarteret

bvt nr. 4 for et område langs den nordlige bred af Odense Å øst for Albanigade

bvt nr. 8 for et område ved en del af Albanigade, Hjallesevej og Benediktsgade

17-309 for området Albani Torv, Albanigade, Odense Å og H. C. Andersen Haven

2-443 for Godthåbsgadekvarteret

10-384 for området ved Sdr. Boulevard, Filosofgangen og Odense Å

2-473 for et område ved Sdr. Boulevard 2-12

10-283 for området mellem Kastanievej, Sdr. Boulevard, eksisterende boligbebyggelse og Odense Å

2-434 for området mellem Sdr. Boulevard, Kastanievej, Odense Å og Odense Boldklub

10-305 for området mellem Sdr. Boulevard, P-plads ved OB og Tietgens Allé

2-405 for et område ved Langelinie

2-492 for en ombygning og udvidelse af Odense Zoologiske Have

10-380 for en ombygning og udvidelse af Odense Zoologiske Have

7-509 for et område ved Dalumvej

bvt nr. 101 for et område ved Stenløsevej, Sejerskovvej og Odense-Svendborgbanen

bvt nr. 75 "Åhaven"

32-293 for området ved Odense Å-Bellinge-Lettebækvej

34-285 for området syd for Odense Å i Skt. Klemens

32-274 for et areal omkring Bellinge kirke fra Kirkelundsvej mod nord til Odense Å

Anvendelsesmulighederne for private arealer i byzone fastholdes i overensstemmelse med kommuneplanen, lokalplanerne og byplanvedtægterne.

På strækningen fra Ejbyvej til Ejby Mølle Rensningsanlæg er der foretaget en byplanmæssig vurdering af fredningsforslaget af de eksisterende bygninger, der helt eller delvist omfattes af fredningsbestemmelserne, således at bestemmelserne i fredningsforslaget sikrer, at forandringer af bevaringsværdig bygningskarakter i forhold til ådalen kun kan foretages med fredningsnævnets godkendelse.

Sagens behandling ved nævnet

Efter modtagelsen af fredningsbegæringen bekendtgjorde fredningsnævnet sagens rejsning i overensstemmelse med naturbeskyttelseslovens § 37 i Statstidende, Fyens Stiftstidende og Ugeavisen. Fredningsforslaget blev, ligeledes i henhold til naturbeskyttelseslovens § 37, fremsendt til de i bestemmelsen nævnte personer, myndigheder og organisationer.

Fredningsnævnet afholdt den 2. november 1999 offentligt møde, jf. naturbeskyttelseslovens § 37, stk. 3, med alle de i bestemmelsen nævnte personer, myndigheder og organisationer. Mødet blev holdt med samtlige lodsejere omfattet af fredningsforslaget.

Herefter har nævnet foretaget besigtigelse af de ejendomme, der er omfattet af nærværende delafgørelse, 2. etape (området fra Den Fynske Landsby til Kastanievej) og indkaldt samtlige lodsejere i dette område til møde og besigtigelse på de enkelte ejendomme.

Klager og synspunkter for fredningsnævnet fra det offentlige møde

Odense kommune fremhævede under mødet, at størstedelen af det område, der foreslås fredet, er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og 16, og endvidere er en del af området omfattet af diverse fredninger.

Fyns Amt fremhævede, at de foreslåede fredningsbestemmelser er at genfinde i andre bestemmelser, som beskytter området, bl.a. tidligere fredninger, naturbeskyttelseslovens §§ 3 og 16 samt i lokalplaner. Fredningen vil medføre, at der ud over dispensationer fra de myndigheder, der har kompetence i henhold til ovennævnte bestemmelser og lokalplaner, yderligere inden for det fredede område skal gives dispensation fra fredningsnævnet.

Sagsrejserne konkluderede, at fredningen tilstræber en status quo tilstand.

Fyns Statsskovdistrikt udtalte, at distriktet kan støtte fredningsforslaget og fremhævede, at der er tale om en mild fredning - stort set status quo fredning - men det er en god og langsigtet fredning. Distriktet fremhævede, at man skal være opmærksom på grænsen mellem kommunens, amtets og nævnets kompetence.

Danmarks Naturfredningsforenings lokalafdeling fremhævede, at der er tale om et godt fredningsforslag, men foreningen vil gerne have udvidet fredningsområdet betydeligt, bl.a. således at der medtages mere ved Odense Å's udløb i Odense Kanal, hvor kolonihaveområdet burde medtages, dels udvidet med et området ved Svendsagervej, og endelig burde fredningsforslaget forlænges helt ned til Arreskov Sø.

Under mødet rejste en del lodsejere spørgsmål om anlæggelse af nye stier inden for det fredede område, og mange lodsejere gav udtryk for store betænkeligheder ved, at fredningen skulle åbne mulighed for anlæggelse af nye stier.

Fra sagsrejserne blev det oplyst, at fredningsforslaget som sådan ikke medfører, at det er lettere at anlægge nye stier, tværtimod, fordi - såfremt fredningsforslaget gennemføres - vil det kræve tilladelse ikke alene fra de på nuværende tidspunkt regulerende myndigheder til anlæggelse af nye stier, men også tilladelse fra fredningsnævnet.

En repræsentant fra en del Langelinieboere oplyste, at man generelt er positive overfor

fredningsforslaget, men fremhævede problemerne med støj fra bl.a. Zoologisk Have. Der burde i fredningen være bestemmelser om støjniveauet i et fredet område. Endvidere blev det fremhævet, at det fredede område er meget følsomt, idet der medtages private haver. Videre udtrykte repræsentanten for Langelinieboerne forundring over, at OB's klubhus af uforståelige grunde ikke er inddraget i fredningen, hvilket han mente, det burde være.

En lodsejer udtalte, at det var urimeligt, at man havde udvidet fredningsområdet ved Bellinge.

En lodsejer udtalte, at der var megen generende støj fra OB's baner.

En lodsejer udtalte, at han gerne vil have vandstanden i åen ændret, så den ikke var så høj om vinteren.

En repræsentant for Byforeningen udtalte, at man burde indbygge åfarten i fredningsforslaget.

En repræsentant for nogle beboere i Christiansgade anmodede om retningslinier for, hvorledes man skal vedligeholde faskinerne og anførte, at kanosejladsen slider meget på åen og åkanten.

Af det under besigtigelsen og mødet med de enkelte lodsejere fremkomne fremhæves:

Generelt bemærkes, at langt de fleste lodsejere ikke har haft indvendinger mod fredningen.

En enkelt lodsejer har ikke protesteret mod fredningsforslaget, men fremhævet, at han gerne vil have indført en bestemmelse i fredningsforslaget om, at der pålægges støjbegrænsning overfor nogle naboer, bl.a. Zoologisk Have m.fl.

En enkelt lodsejer har fundet fredningen unødvendig og derfor protesteret på grund af de begrænsninger, som fredningen pålægger ejendommen.

En lodsejer har protesteret mod fredningen under henvisning til, at man gennem årene fra det offentliges side har iværksat en del projekter og derefter søgt om tilladelse. Bl.a. har denne lodsejer fundet det uheldigt med ishuset ved Skovsøen og skolestien til Hunderupskolen samt udvidelsen af Odense Zoo og udvidelsen af Tietgenskolen. Lodsejeren har fremhævet, at hvis det offentlige ikke vil/kan overholde en fredning, bør fredningen ikke gennemføres. Lodsejeren har givet udtryk for, at der gives for mange dispensationer fra fredningsbestemmelser.

Fredningsnævnet skal udtale:

Fredningsnævnet kan med hensyn til fredningens formål og fredningsbestemmelserne henholde sig til bemærkningerne ved fredning af første etape af Odense Ådal, hvor fredningsnævnet bemærkede, at nævnet var enig med sagsrejsere i, at Odense Ådal bør fredes, samt at de bestående fredninger bør afløses af en ny fredning for hele ådalen indenfor Odense kommune. Fredningsnævnet har navnlig lagt vægt på, at det for et stort antal mennesker er værdifuldt at have en grøn korridor gennem Fyns største by med de rekreative kvaliteter, den smukke ådal har.

Fredningsnævnet kan endvidere tiltræde de formål for fredningen, som sagsrejserne har anført, ligesom de foreslåede fredningsbestemmelser findes velegnede til at opnå fredningens formål.

Fredningsnævnet har i etape 2 nøje gennemgået fredningsgrænsen og har efter besigtigelse af forholdene på stedet fundet, at der burde ske mindre reguleringer af fredningsgrænsen.

Således er fredningsgrænsen flyttet på løbenr. 12 (matr. nr. 6-al, Langelinie 167), således, at grænsen flyttes over på den anden side af huset ned imod åen, således at grænsen flugter med bunden af trappen ned imod græsplænen. Dette medfører, at bygningerne placeres udenfor fredningen. I overensstemmelse med sagsrejsernes forslag er fredningsgrænsen endvidere flyttet vedrørende Sdr. Boulevard 208, 220, 222, 224, 226, 228 og 232, således at nogle garager placeres udenfor det fredede område.

Endelig har fredningsnævnet i overensstemmelse med sagsrejsernes forslag ændret fredningsgrænsen vedrørende løbenr. 69, 70 og 71, således at bygningerne på disse løbenumre, beliggende Allégade 94 A, Hunderuevej 17 og Allégade 77 T, bliver placeret udenfor fredningen.

Med hensyn til fredningsbestemmelserne er det fredningsnævnets opfattelse, at et af de vigtigste formål er, at regulering af åens løb gennem byen sker på en ensartet og smuk måde. Det må antages, at en del lodsejere i fremtiden fremsætter ønsker om opsætning eller fornyelse af faskiner. For at forenkle sagsbehandlingen af disse sager har fredningsnævnet besluttet, at Odense kommune kan udarbejde et forslag til, hvorledes disse faskiner skal udformes. Når forslaget er godkendt af fredningsnævnet, kan lodsejerne forvente, at udskiftning i overensstemmelse med Odense kommunes godkendte forslag vil blive godkendt af fredningsnævnet.

Tilladelse til renovering af faskiner kræver tillige tilladelse efter vandløbsloven og naturbeskyttelsesloven.

Fredningsbestemmelserne er derfor ændret i overensstemmelse hermed.

Fredningsnævnet bestemmer herefter, at det fremsatte fredningsforslag tages til følge med de ændringer, der følger af fredningsnævnets ovennævnte bemærkninger og den redaktionelle ændring, der foretages i nedennævnte fredningsbestemmelse. Fredningen omfatter de matr. nr., der er nævnt i vedlagte lodsejerfortegnelse.

Det fredede område underkastes herefter fredning på følgende vilkår:

Fredningens indhold

1.1 Målsætning for fredningen

Formålet med fredningen er:

- at friholde ådalen for yderligere bebyggelse
- at sikre og forbedre

- kulturhistoriske kvaliteter, landskabelige og geologiske interesser, arkitektoniske værdier, herunder de bevaringsværdige bygningers sammenhæng med ådalen, særlig omkring byens broer
  - bynære arealer til rekreative formål
  - en spredningskorridor gennem kommunen for plante- og dyrelivet
  - god tilgængelighed via et stinet for byens borgere og turister under hensyntagen til plante- og dyreliv.
- at bevare og udbygge områdets naturtyper ved pleje og genopretning for at skabe et attraktivt plante- og dyreliv.

1.2 Generelle bestemmelser for by- og landzone og for offentlige og private arealer

1.2.1 Bevaring af området m.v.

Fredningsområdet skal bevares i dets nuværende tilstand, med mindre en tilstandsændring er påbudt eller tilladt i de følgende bestemmelser eller tillades ved en dispensation fra fredningsnævnet, f.eks. i forbindelse med naturgenopretning/naturforbedring eller rekreativ anvendelse.

1.2.2 Stier

Fredningsnævnet kan dispensere til etablering af stier til rekreative formål. Etablering af ridedstier (et harvet spor) kan ske efter fredningsnævnets godkendelse.

1.2.3 Offentlighedens adgang

Ophold og færdsel til fods og på cykel i de fredede arealer skal ske efter naturbeskyttelseslovens regler. Ryttere må kun færdes på offentlige ridedstier eller på offentlig vej.

1.2.4 Dyrkede arealer

Almindelige landbrugsafgrøder kan dyrkes som hidtil. Det er ikke tilladt at foretage tilplantning, herunder tilplantning med juletræer, pyntegrønt, frugttræer, energipil, vildtremsler og lignende.

Arealerne må ikke yderligere afvandes. Eksisterende dræn kan vedligeholdes. Der kan foretages sædvanlige driftsomlægninger, og arealer, der i dag dyrkes inden for omdriften, kan udlægges til græs eller brak.

1.2.5 Udyrkede arealer: Sø, vandløb, mose, eng overdrev og rørsump

Eksisterende åbne vandløb må ikke rørlægges eller nedlægges.

Fredningen er ikke til hinder for udførelse af sædvanlig vandløbsvedligeholdelse i henhold til vandløbsloven. Søer, enge, overdrev, strandenge og moser må ikke omlægges, jordbe-

handles, drænes, opdyrkes, tilplantes, gødskes eller sprøjtes med bekæmpelsesmidler. Fredningsnævnet kan i særlige tilfælde dispensere til brug af bekæmpelsesmidler.

1.2.6 Skove

Skovarealet må ikke udvides eller reduceres uden fredningsnævnets tilladelse. Eksisterende løvtræarealer skal opretholdes.

Der må i områderne ikke anlægges nye grøfter eller dræn. Det eksisterende afvandingssystem kan dog vedligeholdes i overensstemmelse med gældende lovgivning.

1.2.7 Bebyggelse

Der må ikke opføres ny bebyggelse, herunder tilbygninger, skure, boder, jagthytter eller lignende.

Nyt byggeri kan kun finde sted inden for fredningen, såfremt det sker i overensstemmelse med gældende lokalplaner og byplanvedtægter opført på listen side 9/17. For ny bebyggelse, som etableres i overensstemmelse med gældende lokalplaner, gælder, at bebyggelse, herunder om- og tilbygninger, nærmere end 10 meter fra åbredden kræver fredningsnævnets godkendelse. Særligt anføres lokalplan nr. 10-380 for Odense Zoo, som rummer mulighed for nye anlæg og byggerier beliggende i 10 meter-zonen langs åbredden.

Fredningsnævnet kan meddele tilladelse til anbringelse af sædvanlige læskure for kreaturer.

1.2.8 Reklamer

Etablering af reklamer må ikke finde sted. Undtaget herfra er bygningsfacader parallelle med åforløbet og som vender bort fra ådalen.

Skilte, som henviser til aktiviteter, der naturligt kan sammenkædes med brugen af ådalen og Odense Å, kan dog tillades. Skiltningens form og placering skal godkendes af fredningsnævnet.

1.2.9 Sikring af åbredder

Åens naturlige forløb må ikke forstyrres. Udskiftning af faskiner, støttemure og lignende, skal godkendes af fredningsnævnet. Nye faskiner kan ikke opsættes uden fredningsnævnets tilladelse.

Odense kommune kan udarbejde et generelt forslag til nye træfaskiner, som efter godkendelse af fredningsnævnet kan anvendes til udskiftning af træfaskiner.

Fredningen er dog ikke til hinder for en eventuel omlægning af den yderste del af Odense Å, såfremt Fynsværkets fortsatte udledning af kølevand måtte indebære dette.

1.2.10 Terrænændringer m.v.

Der må ikke foretages terrænændringer. Der må ikke ske udnyttelse af forekomster i jorden eller foretages opfyldning, planering, afgravning eller henkastning af affald. Terrænændrin-

ger kan dog efter fredningsnævnets forudgående tilladelse foretages til gennemførelse af denne afgørelses bestemmelser samt i forbindelse med naturpleje og naturgenopretning samt arkæologiske udgravninger.

Jord- og stendiger må ikke fjernes eller beskadiges. Eksisterende diger kan istandsættes og vedligeholdes.

1.3 Særlige fredningsbestemmelser for offentlige arealer i byzone

Ådalens offentlige arealer i byzone er i kommuneplanen udlagt til friarealer og skal forblive friarealer.

Almindelig drift af friarealerne tilpasses de rekreative behov under hensyntagen til de øvrige interesser, f.eks. kan der plantes til rekreative formål eller fældes af sikkerhedsmæssige grunde uden fredningsnævnets tilladelse.

Midlertidigt inventar, som f.eks. bænke, papirkurve og legeredskaber, kan opstilles uden fredningsnævnets godkendelse, ligesom jordarbejde til faldunderlag og lignende i ca. 50 cm dybde kan udføres uden fredningsnævnets godkendelse.

Havekolonierne skal fortsat anvendes til kolonihaver. Her kan haver dyrkes og huse opsættes, når blot det sker i overensstemmelse med lokalplanens eller kontraktens betingelser.

Bestemmelser for offentlige arealer 0-10 meter fra åbredden

Der er generelle forbud mod at etablere nyt

- byggeri, tekniske anlæg, parkeringspladser og plankeværker langs åen.

Fredningsnævnet kan dog tillade

- at bygge nye stibroer, herunder fiskebroer til handicappede, isætningsbroer til kanoer og lignende,
- at ændre eksisterende broer,
- at ændre have- og trappeanlæg, støttemure eller større faste belægninger,
- at opsætte nyt hegn langs åen. Opsætning af almindelige landbrugshegn kræver dog ikke fredningsnævnets godkendelse.

1.4 Særlige fredningsbestemmelser for private arealer i byzone

Bestemmelser for 0-10 meter fra åbredden

Der er generelle forbud mod at etablere nyt

- byggeri, tekniske anlæg (herunder støttemure og lignende) parkeringspladser og broer og
- at fælde løvtræer med en større diameter end 25 cm.

Fredningsnævnet kan dog tillade, at

- fælde løvtræer med diameter større end 25 cm, idet mindre træer kan fældes uden tilladelse,
- at ændre eksisterende broer,
- at ændre have- og trappeanlæg, støttemure og større faste belægninger.

Det er tilladt at opstille nye, lette hegn, herunder fletheqn, trådheqn og lignende parallelt med åbredden,

- hegnet skal placeres min. 2 meter fra åbredden,
- hegnet må have en højde på højst 1,80 meter og må ikke være forsynet med pigtråd, strøm eller lignende, dog undtaget Zoo, erhverv og industri,
- hegnet skal mod åbredden være afskærmet af løvfældende buske eller hække.

Særlige bestemmelser

Mindre bygninger og anlæg til rekreativ brug, f.eks. ridebaner og spejderhytter, der kan opføres uden dispensation i henhold til de på side 9/17 nævnte lokalplaner/byplanvedtægter, kan etableres efter fredningsnævnets godkendelse af udformningen.

1.5 Særlige fredningsbestemmelser for arealer i landzone

Veje

Eksisterende veje må ikke omlægges eller nedlægges. Der må ikke anlægges nye veje i området, bortset fra veje, der tjener gartneri, landbrugs- eller skovbrugsdrift og som følger det naturlige terræn.

Broer og andre anlæg til rekreative formål kan kun udføres efter fredningsnævnets godkendelse.

Der må ikke etableres andre faste konstruktioner og anlæg. Eksempelvis må der ikke anlægges campingpladser, sportsanlæg, skydebaner, motorbaner, flyvepladser eller oplags- og lossepladser. Der må ikke anbringes tårne, master, vindmøller, tankanlæg, campingvogne, faste hegn eller skæmmende indretninger, og der må ikke føres luftledninger hen over det fredede område.

Fredningen er ikke til hinder for opsætning af sædvanlige kreaturhegn på overdrev, moser, engarealer og på dyrkede arealer, ej heller sædvanlige hegn til beskyttelse af træer og buske i forbindelse med nyplantning eller i forbindelse med fredningsmyndighedernes pleje af arealerne.

Fredningen er ej heller til hinder for, at der etableres luftledninger med tilhørende master til elforsyning af kreaturhegn inden for det fredede område.

1.6 Pleje af områderne

Fyns Amt har som plejemyndighed ret til

- at foretage naturpleje af udyrkede arealer til opfyldelse af fredningens formål, f.eks. ved afgræsning, slåning, rørskeer og fjernelse af selvsåning,
- at overtage driften af enge og andre udyrkede arealer, hvis driften opgives af ejeren.

Odense kommune har ret til

- at fælde træer inden for kommunens grønne områder som led i almindelig vedligeholdelse af områderne, fortrinsvis ved plukhugst og efterfølgende at plante nyt,
- at fælde træer langs Odense Å, når træerne er udlevede eller er til fare for den offentlige

færdsel langs åen eller for bygninger og anlæg og efterfølgende at plante nyt.

Bekæmpelse af bjørneklo

- Bjørneklo skal bekæmpes overalt inden for fredningsområdet. Hvis en privat lodsejer ikke foretager bekæmpelse, har Odense kommune og Fyns Amt ret, men ikke pligt, til at gøre det.

1.7 Dispensation

Fredningsnævnet kan meddele dispensation fra bestemmelserne, når det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål, jf. naturbeskyttelseslovens § 50.

1.8 Ophævelse af tidligere fredning

Følgende kendelser til sikring af naturværdierne langs Odense Å ophæves:

- Fredningsnævnets kendelse af 11. februar 1925
- Overfredningsnævnets kendelse af 3. november 1926
- Fredningsnævnets kendelse af 25. november 1926.

Vedrørende erstatning til lodsejerne henvises til vedlagte særskilte erstatningafgørelse.

Afgørelsen om fredning tinglyses ved fredningsnævnets foranstaltning, jf. naturbeskyttelseslovens § 40, stk. 3. Tinglysningsgebyret udredes som fredningsudgift.

Nærværende afgørelse bekendtgøres i Statstidende og lokale aviser, jf. naturbeskyttelseslovens § 40, stk. 2.

Fredningsnævnets afgørelse af både fredningens indhold og erstatningen kan i medfør af naturbeskyttelseslovens § 43, stk. 1, indbringes for Naturklagenævnet af lodsejerne og af de i naturbeskyttelseslovens § 43, stk. 2, nævnte klageberettigede. Klagen skal i medfør af naturbeskyttelseslovens § 43, stk. 4, indgives skriftligt til Naturklagenævnet, Frederiksborggade 15, 1360 København K.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den klageberettigede.

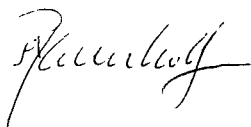
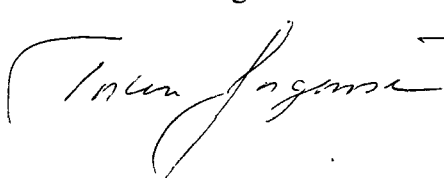
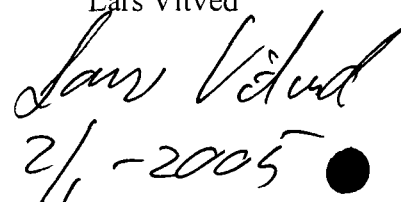
Søgsmål til prøvelse af afgørelse efter naturbeskyttelsesloven skal i medfør af naturbeskyttelseslovens § 88 være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes fristen dog altid fra bekendtgørelsen.

Fredningsnævnet for Fyns Amt

S. Raunholt

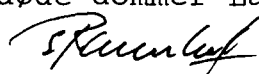
Torben Jørgensen

Lars Vitved

21. - 2005

Afgørelsen er underskrevet af nævnets nuværende formand, dommer S. Raunholt, men sagen er behandlet og voteret færdig af nævnets tidligere formand, nu afdøde dommer Lars Ryhave.

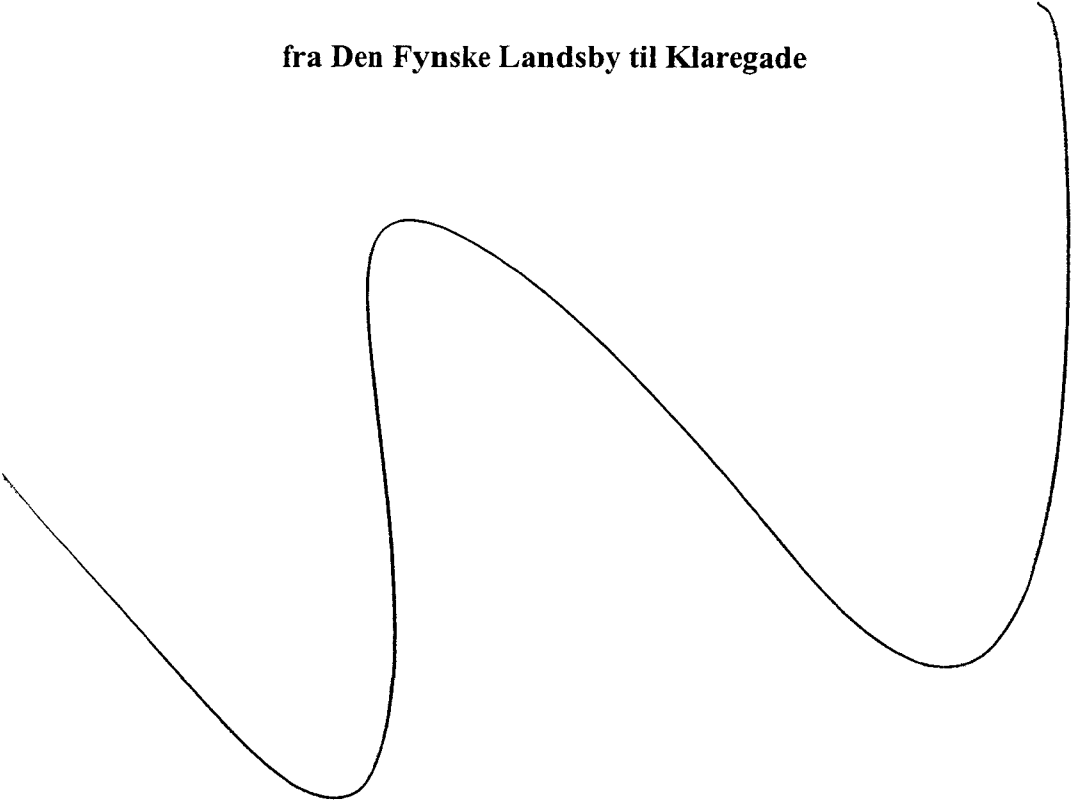

Erstatningsafgørelse

til afgørelsen om fredning af

Odense Ådal, 2. etape

fra Den Fynske Landsby til Klaregade

Fredningsnævnet har ved anden afgørelse af dags dato bestemt, at strækningen af Odense Å fra Den Fynske Landsby i syd til Klaregade mod nord, omfattende 108 lodsejere, skal fredes på nærmere fastsatte vilkår.

Det bemærkes, at under fredningssagen er lodsejerne 69, 70 og 71 udgået at fredningen.

Generelt har Fyns Amt foreslået, at alle private lodsejere tilkendes en grundtakst på 1.500 kr. pr. ha., dog minimum 1.000 kr.

Skov- og Naturstyrelsen har tilsluttet sig amtets forslag om en grundtakst på 1.500 kr. pr. ha, dog således, at der kun ydes halv grundtakst på arealer omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 om beskyttede naturtyper eller § 16 om sø- og åbeskyttelseslinien.

Styrelsen kan ikke tilslutte sig en minimumserstatning på 1.000 kr., men foreslår en minimumserstatning på 500 kr.

Fredningsnævnet skal vedrørende erstatningsspørgsmålene udtale:

Fredningsnævnet har ved erstatningsfastsættelsen i etape 1 af fredning af Odense Ådal fastsat, at arealer, der var omfattet af åbeskyttelseslinien, naturbeskyttelseslovens § 16, eller som er omfattet af samme lovs § 3, skulle tillægges en erstatning på 750 kr. pr. påbegyndt ha. Fredningsnævnet finder ud fra en lighedsbetragtning, at samme erstatning bør gælde arealer i etape 2 af fredningen af Odense Ådal. På denne baggrund fastsættes nedenstående erstatninger.

Det er endvidere fredningsnævnets opfattelse, at fredningen har en sådan betydning for Odense kommune, at erstatningen i medfør af naturbeskyttelseslovens § 49, stk. 4, bør betales med halvdelen af staten, en fjerdedel af Odense kommune og en fjerdedel af Fyns Amt.

Fredningsnævnet fastsætter herefter erstatningen til de enkelte lodsejere således, idet bemærkes, at løbenumrene henviser til vedhæftede ejerfortegnelse med angivelse af areal og fredningsområde.

Alle lodsejere får udbetalt i erstatning 750 kr. med undtagelse af lodsejer 108, Odense Zoologiske Have, der på grund af størrelsen af det fredede område får udbetalt 3.000 kr.

Som tidligere nævnt udbetales der ikke erstatning til Odense kommune, idet kommunen har fravalgt erstatningskrav.

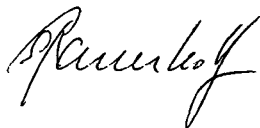
Erstatningsbeløbene og godtgørelsen udredes med halvdelen af Statskassen, en fjerdedel af Fyns Amt og en fjerdedel af Odense kommune, jf. naturbeskyttelseslovens § 49, stk. 3. Beløbene forrentes fra denne afgørelses dato i medfør af naturbeskyttelseslovens § 39, stk. 3, med en årlig rente, der svarer til Nationalbankens diskonto.

Fredningsnævnets afgørelse kan indbringes for Naturklagenævnet. Endvidere kan de ejere, der anser sig for berettiget til en større erstatning eller godtgørelse eller en af de myndigheder, der skal udrede erstatningen, i medfør af naturbeskyttelseslovens § 43, stk. 3, inden 4

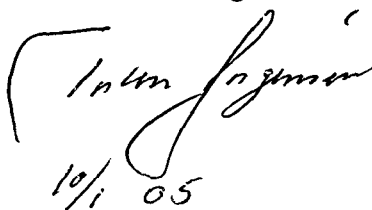
uger fra den dag, fredningsnævnets afgørelse er meddelt, påanke erstatningsafgørelsen til Naturklagenævnet. Klagen skal indgives skriftligt til Naturklagenævnet, Frederiksborggade 15, 1360 København K.

Det bemærkes, at nævnet efter omstændighederne, herunder at udbetaling ikke vil komme til at foregå ved nævnets foranstaltning, ikke har indhentet samtykke fra panthaverne til erstatningsbeløbenes udbetaling til ejerne.

S. Raunholt

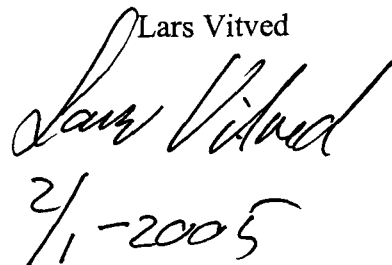

Torben Jørgensen

10/1 05

Lars Vitved

2/1-2005

Afgørelsen er underskrevet af nævnets nuværende formand, dommer S. Raunholt, men sagen er behandlet og voteret færdig af nævnets tidligere formand, nu afdøde dommer Lars Ryhave.

Lebenr	Beliggenhed	Matr.nr.	Ejerlav	Ejer	C/O	Ejeradresse	Ejers udvidede adresse	Postdistrikt	Matr. areal	Fredningsområde
1	Langelinie 197	6dr	Hunderup, Odense Jorder	Palle Skov Jensen		Langelinie 197		5230 Odense M	3393	1387
2	Langelinie 195	6mb	Hunderup, Odense Jorder	Lis Andersen		Langelinie 195		5230 Odense M	3551	1363
3	Langelinie 189	6æb	Hunderup, Odense Jorder	3C PLUS Aps		Fåborgvej 154		5762 Vester Skerninge	7497	6762
4	Langelinie 185-187	6cy	Hunderup, Odense Jorder	Niels Thorborg		Langelinie 185		5230 Odense M	7302	3651
5	Langelinie 183	6am	Hunderup, Odense Jorder	Ebba Arendrup Schousboe		Langelinie 183		5230 Odense M	5331	2474
6	Langelinie 181	6qm	Hunderup, Odense Jorder	Carsten Schousboe		Langelinie 181		5230 Odense M	2035	624
7	Langelinie 179	6g	Hunderup, Odense Jorder	Poul Karmdal Jensen		Langelinie 15		5230 Odense M	2799	1487
8	Langelinie 177	6n	Hunderup, Odense Jorder	Jørgen Andres		Langelinie 177		5230 Odense M	1919	612
9	Langelinie 175	6o	Hunderup, Odense Jorder	Knud Steen Larsen		Langelinie 175		5230 Odense M	1716	702
10	Langelinie 173	6x	Hunderup, Odense Jorder	Ole Paarup		Langelinie 173		5230 Odense M	2087	1007
11	Langelinie 171	6bh	Hunderup, Odense Jorder	T.A.C. Europe APS		Langelinie 171		5230 Odense M	1776	1055
12	Langelinie 167	6al	Hunderup, Odense Jorder	Karsten Bill Rasmussen		Langelinie 167		5230 Odense M	1485	1400
13	Langelinie 165	6bk	Hunderup, Odense Jorder	Mogens Merrild Merlin		Langelinie 165		5230 Odense M	3680	1954
14	Langelinie 163	6mg	Hunderup, Odense Jorder	Bent Jørgen Harvald		Langelinie 163		5230 Odense M	2246	1037
15	Langelinie 161	6mi	Hunderup, Odense Jorder	Fritz Bangsgaard Pedersen		Langelinie 161		5230 Odense M	2246	687
16	Langelinie 159	6nb	Hunderup, Odense Jorder	Nils Erling Thobo-Carlson		Langelinie 159		5230 Odense M	2538	530
17	Langelinie 157	6zs	Hunderup, Odense Jorder	Hanne Hartmann Boye Rasmussen		Langelinie 157		5230 Odense M	2042	589
18	Langelinie 145, St	6ae	Hunderup, Odense Jorder	Christine Dalgård		Langelinie 145 st		5230 Odense M	1257	324
19	Langelinie 143	6ch	Hunderup, Odense Jorder	Leslie Christensen		Roskilde Vågan 25 C	S-217 46 Malmö	Svenge	945	232
20	Langelinie 141	6cg	Hunderup, Odense Jorder	Lulu Lyngholm Bigler		Langelinie 141		5230 Odense M	950	252
21	Langelinie 139	6cf	Hunderup, Odense Jorder	Mane Elisabeth Frederiksen		Langelinie 139		5230 Odense M	809	115
22	Langelinie 137	6cq	Hunderup, Odense Jorder	Arne Skipper		Langelinie 137		5230 Odense M	975	254
22	Langelinie 137	6cp	Hunderup, Odense Jorder	Arne Skipper		Langelinie 137		5230 Odense M	608	231
23	Langelinie 135	6dh	Hunderup, Odense Jorder	Kristian Majgaard Kimper		Langelinie 135		5230 Odense M	948	261
24	Langelinie 133	6es	Hunderup, Odense Jorder	Lars Christensen		Langelinie 133		5230 Odense M	1100	329
25	Langelinie 131	6fc	Hunderup, Odense Jorder	Fritz Helmer Knudsen		Langelinie 131		5230 Odense M	1122	353
26	Langelinie 129	6fb	Hunderup, Odense Jorder	Sonja Christensen Andersen		Langelinie 129		5230 Odense M	1138	379
27	Langelinie 127	6ce	Hunderup, Odense Jorder	Peter Krogh		Langelinie 127		5230 Odense M	1057	316
28	Langelinie 125	6cd	Hunderup, Odense Jorder	Inge Kjærsgaard		Langelinie 125		5230 Odense M	999	302
29	Langelinie 123	6p	Hunderup, Odense Jorder	Franz Ludwig Brechmann		Langelinie 123		5230 Odense M	1604	437
30	Langelinie 121	6cc	Hunderup, Odense Jorder	Ole Gløe-Jakobsen		Langelinie 121		5230 Odense M	1070	288
31	Langelinie 119	6cb	Hunderup, Odense Jorder	Kirsten Vilan Mikkelsen		Langelinie 119		5230 Odense M	1030	266
32	Langelinie 117	6ca	Hunderup, Odense Jorder	Poul Pedersen		Langelinie 117		5230 Odense M	990	247
33	Langelinie 115	6z	Hunderup, Odense Jorder	Niels Nonnebo		Langelinie 115		5230 Odense M	1382	323
33	Langelinie 115	6et	Hunderup, Odense Jorder	Niels Nonnebo		Langelinie 115		5230 Odense M	160	43
34	Langelinie 95	2ls	Hunderup, Odense Jorder	Ulla Carol Børke Haugaard		Langelinie 95		5230 Odense M	350	355
35	Langelinie 93	2lr	Hunderup, Odense Jorder	Inge Bælum Wulff		Langelinie 93		5230 Odense M	1930	1927
36	Langelinie 91	7x	Hunderup, Odense Jorder	Pina Stellini Ejlersen		Langelinie 91		5230 Odense M	6220	4973
37	Langelinie 85	7np	Hunderup, Odense Jorder	Carl Henrik Jeppesen		Langelinie 85		5230 Odense M	363	362
37	Langelinie 85	2la	Hunderup, Odense Jorder	Carl Henrik Jeppesen		Langelinie 85		5230 Odense M	1225	1245
37	Langelinie 85	7yz	Hunderup, Odense Jorder	Carl Henrik Jeppesen		Langelinie 85		5230 Odense M	490	493
38	Langelinie 83	7æ	Hunderup, Odense Jorder	Margaret Rosalind Marley		Langelinie 83		5230 Odense M	5824	4098
39	Tietgens Alle 112-114	7lp	Hunderup, Odense Jorder	Fynbo Forsikring A/S		Tietgens Alle 112		5230 Odense M	931	931
39	Tietgens Alle 112-114	7lq	Hunderup, Odense Jorder	Fynbo Forsikring A/S		Tietgens Alle 112		5230 Odense M	1347	1347
40	Tietgens Alle 116	7lb	Hunderup, Odense Jorder	Grete Bech		Tietgens Alle 116		5230 Odense M	785	785
41	Tietgens Alle 118	7kt	Hunderup, Odense Jorder	Kim Müller		Tietgens Alle 118		5230 Odense M	999	999
42	Munkvænget 35	8bø	Hunderup, Odense Jorder	M H Holding A/S		Vestergade 39,2		5000 Odense C	2265	1884
43	Langelinie 49	8fæ	Hunderup, Odense Jorder	Leib Eluf Falk Hansen		Langelinie 49		5230 Odense M	1990	673
44	Langelinie 45	8cn	Hunderup, Odense Jorder	Den Selve Inst Langeliniekollegiet	Boligforeningen Kristiansdal	Valmuermarken 27		5260 Odense S	833	397
44	Langelinie 45	8cm	Hunderup, Odense Jorder	Den Selve Inst Langeliniekollegiet	Boligforeningen Kristiansdal	Valmuermarken 27		5260 Odense S	3666	754
45	Langelinie 43	8ch	Hunderup, Odense Jorder	Torben Anker Sørensen		Langelinie 43		5230 Odense M	2004	524
46	Langelinie 41	8bæ	Hunderup, Odense Jorder	Søren Wolff Reeh		Langelinie 41		5230 Odense M	2140	538
47	Langelinie 39	8cø	Hunderup, Odense Jorder	Tommy Jørgensen		Langelinie 39		5230 Odense M	1874	494
48	Langelinie 37	8dr	Hunderup, Odense Jorder	Hans Nørgaard Hansen		Langelinie 37		5230 Odense M	1557	1097
49	Langelinie 35	4ke	Hunderup, Odense Jorder	Jens Blaaberg		Langelinie 35		5230 Odense M	1765	732
50	Langelinie 33	4bg	Hunderup, Odense Jorder	Bent Enk Johansen		Langelinie 33		5230 Odense M	1541	580
51	Langelinie 31	4cy	Hunderup, Odense Jorder	Lone Hansen		Langelinie 31		5230 Odense M	1183	441
52	Langelinie 29	4bi	Hunderup, Odense Jorder	Jens Pilegaard Bjarnesen		Sadolinsgade 79		5230 Odense M	1321	464
53	Langelinie 27	4cb	Hunderup, Odense Jorder	Alex Kurt Pedersen		Langelinie 27		5230 Odense M	1253	466
54	Langelinie 25	4ca	Hunderup, Odense Jorder	Hans Schweers		Langelinie 25		5230 Odense M	1160	430
55	Langelinie 23	4bf	Hunderup, Odense Jorder	Alexander Lindhardt More		Langelinie 23		5230 Odense M	1082	375

Løbenr	Beliggenhed	Matr.nr.	Ejerlav	Ejer	C/O	Ejeradresse	Ejers udvidede adresse	Postdistrikt	Matr. areal	Fredningsområde
56	Langelinie 21	4be	Hunderup, Odense Jorder	Susanne Berth Jacobsen		Langelinie 21		5230 Odense M	1044	438
57	Langelinie 19	4fæ	Hunderup, Odense Jorder	Helmut Manfred Niedermeyer		Langelinie 19		5230 Odense M	1017	416
58	Langelinie 17	4dk	Hunderup, Odense Jorder	Kurt Adamsen		Langelinie 17		5230 Odense M	985	470
59	Langelinie 15	4bø	Hunderup, Odense Jorder	Poul Karndal Jensen		Langelinie 15		5230 Odense M	1024	511
60	Langelinie 13	4kb	Hunderup, Odense Jorder	Grete Aarup		Langelinie 13		5230 Odense M	839	477
61	Langelinie 11	4kc	Hunderup, Odense Jorder	Anette Chur Rasmussen		Langelinie 11		5230 Odense M	1088	608
62	Langelinie 9 B	4vu	Hunderup, Odense Jorder	Birger Reinholdt Møller		Langelinie 9 B		5230 Odense M	966	532
63	Langelinie 9 A	4yb	Hunderup, Odense Jorder	Niels Obel		Langelinie 9 A		5230 Odense M	723	377
64	Langelinie 9	4ed	Hunderup, Odense Jorder	Kim Munk		Langelinie 9		5230 Odense M	870	442
65	Langelinie 7	4vt	Hunderup, Odense Jorder	Ole Vorm		Langelinie 7		5230 Odense M	1424	789
66	Langelinie 5	4bb	Hunderup, Odense Jorder	Jes Jessen Petersen		Langelinie 5		5230 Odense M	1848	1184
67	Langelinie 3 A-B	4ba	Hunderup, Odense Jorder	Svend Frey Nielsen		Langelinie 3 B 01		5230 Odense M	1363	782
68	Langelinie 1	4dø	Hunderup, Odense Jorder	Niels Hyldebrandt		Langelinie 1		5230 Odense M	1334	822
72	Klaregade 37	606	Odense Bygrunde	Ejerforeningen	Ole Varn	Klaregade 37 02		5000 Odense C	555	1027
73	Klaregade 35	606d	Odense Bygrunde	Vesni Invest A/S		Tolderundsvej 16		5000 Odense C	534	89
74	Filosofgangen 8	606i	Odense Bygrunde	Carl Valdemar Kreuz Jensen		Filosofgangen 8 01		5000 Odense C	507	507
75	Filosofgangen 10	606k	Odense Bygrunde	Bent Ivan Larsen		Filosofgangen 10		5000 Odense C	722	722
76	Filosofgangen 12	606n	Odense Bygrunde	Anne Mette Krebs		Filosofgangen 12		5000 Odense C	768	768
77	Filosofgangen 14	606o	Odense Bygrunde	Inter-Clintique Den Int Klinik Ap		Jomfrumarken 3	Skovløkke	5580 Nørre Aaby	469	469
78	Filosofgangen 16	606p	Odense Bygrunde	Codan ejendomme 1 A/S		Jens Kofods Gade 1		1268 København K	465	465
79	Filosofgangen 18	606q	Odense Bygrunde	Ejendomsselskabet Filsoffen Aps		Østre Stationsvej 3		5000 Odense C	664	664
80	Filosofgangen 20	606r	Odense Bygrunde	Aktiv ejendomsadministration A/S		Borupvang 4		2750 Ballerup	538	538
81	Filosofgangen 22	606m	Odense Bygrunde	Birgit Elisabeth Welke		Filosofgangen 22		5000 Odense C	277	277
82	Filosofgangen 24	606b	Odense Bygrunde	Vt Holding A/S		Filosofgangen 24		5000 Odense C	584	584
83	Filosofgangen 26 T	606a	Odense Bygrunde	Odense Elforsyning Net A/S	Budget- Og Regnskabskontoret	Klosterbakken 12		5000 Odense C	58	58
84	Filosofgangen 34-144	703	Odense Bygrunde	Ejerforeningen Filosofgangen	Fokus Advokaterne	Fisketorvet 3		5000 Odense C	18127	1590
85	Filosofgangen 152 03	716a	Odense Bygrunde	Fyns Telefons Pensionskasse	P. Jessen-Klixbyl	Klosterbakken 20		5000 Odense C	2559	34
86	Sdr Boulevard 42	722c	Odense Bygrunde	Helle Munch Jensen		Sdr Boulevard 42 01 tv		5000 Odense C	1319	589
87	Sdr Boulevard 44	722a	Odense Bygrunde	Martin Peter Hansen		Søndergade 7 A 01 th		5000 Odense C	1325	616
88	Sdr Boulevard 46,46b	723a	Odense Bygrunde	Ejerforeningen	Knud Laursen	Lindvedparken 76	Lindved	5260 Odense S	1169	647
89	Sdr Boulevard 52 E,0	725	Odense Bygrunde	Else Agnete Thomsen		Sdr Boulevard 52 E 01 3		5000 Odense C	1276	671
90	Sdr Boulevard 58 H	728a	Odense Bygrunde	Anne Dorthe Nielsen		Sdr Boulevard 58 H		5000 Odense C	2141	988
91	Sdr Boulevard 60	729a	Odense Bygrunde	I/S Tulsgaard		Niels Erlings Alle 34		5250 Odense SV	1148	376
91	Sdr Boulevard 60	728b	Odense Bygrunde	I/S Tulsgaard		Niels Erlings Alle 34		5250 Odense SV	407	180
92	Kastanievej 71	729b	Odense Bygrunde	Ejendomsselskabet af 27/4 41 Odens	2bo Villaer Og Rækkehuse	Kongensgade 27,3		5000 Odense C	918	332
93	Sdr Boulevard 198-20	30n	Vestermarken, Odense Jord	J V P/S Minde APS		Grønløkkevej 10		5000 Odense C	5865	5865
94	Sdr Boulevard 202-21	30s	Vestermarken, Odense Jord	Pensionskss For Hostalslab M M	Pensionskss Administrationskontor	Bredvej 2		2830 Virum	6211	75
95	Sdr Boulevard 222	30k	Vestermarken, Odense Jord	Ejendomssæl Raahøj Hansen A/S		Bakkevej 24	Tarup	5210 Odense NV	322	124
95	Sdr Boulevard 220	30bz	Vestermarken, Odense Jord	Ejendomssæl Raahøj Hansen A/S		Bakkevej 24	Tarup	5210 Odense NV	587	169
96	Sdr Boulevard 224	30bx	Vestermarken, Odense Jord	Asx 1385 APS	Leif Hansen	Østre Stationsvej 3		5000 Odense C	560	261
97	Sdr Boulevard 242	30æ	Vestermarken, Odense Jord	Ejerforeningen	Peter Carstensen	Sdr Boulevard 252 st		5000 Odense C	230	90
98	Sdr Boulevard 244	30au	Vestermarken, Odense Jord	Carl Mørcke		Sdr Boulevard 244 st		5000 Odense C	295	69
99	Sdr Boulevard 246	30av	Vestermarken, Odense Jord	O J Jensen Erhverv A/S		Stavangervej 17		4900 Nakskov	370	100
100	Sdr Boulevard 248	30ax	Vestermarken, Odense Jord	Jørgen Christian Sørensen		Sdr Boulevard 248		5000 Odense C	309	85
101	Sdr Boulevard 250-25	30ae	Vestermarken, Odense Jord	E/F Søndre Boulevard 250-254	Vibeke Sundbye	Sdr Boulevard 254,ST		5000 Odense C	905	90
101	Sdr Boulevard 250 B	30af	Vestermarken, Odense Jord	E/F Søndre Boulevard 250-254	Vibeke Sundbye	Sdr Boulevard 254,ST		5000 Odense C	856	856
102	Sdr Boulevard 260	30be	Vestermarken, Odense Jord	Dorte Lise Michaelsen		Sdr Boulevard 260 01		5000 Odense C	1837	1837
103	Sdr Boulevard 262	30dd	Vestermarken, Odense Jord	Kim Libak Hansen		Ringvej 35	Nr Nærå	5450 Otterup	615	615
104	Sdr Boulevard 264	30dc	Vestermarken, Odense Jord	Anne Lee		Sdr Boulevard 264		5000 Odense C	655	655
105	Sdr Boulevard 266	30db	Vestermarken, Odense Jord	Anne Weile		Sdr Boulevard 266		5000 Odense C	670	670
106	Sdr Boulevard 268	30da	Vestermarken, Odense Jord	Conny Elisabeth Pedersen		GI Strandvej 73	Strb	5500 Middelfart	690	690
107	Sdr Boulevard 270	30ca	Vestermarken, Odense Jord	Peter Madsen		Sdr Boulevard 270		5000 Odense C	690	690
108	Sdr Boulevard 304-30	30at	Vestermarken, Odense Jord	Odense Zoologiske Have		Sdr Boulevard 306		5000 Odense C	5735	2029
108	Sdr Boulevard 304-30	21b	Hunderup, Odense Jorder	Odense Zoologiske Have		Sdr Boulevard 306		5000 Odense C	30630	30747
108	Sdr Boulevard 304-30	30ar	Vestermarken, Odense Jord	Odense Zoologiske Have		Sdr Boulevard 306		5000 Odense C	10811	4409

Liste over eiendomme, som tilhører Odense Kommune og som berøres af fredningen

Liste over eiendomme, som tilhører Odense Kommune og som berøres af fredningen

Lebenr.	Beliggenhed	Matr.nr./Ejerlav	Ejer	G/O	Ejeradresse	Postdistrikt
OK	Sejerskovvej 10 og 20	4a	Hjallese By, Dalum	Odense Kommune	Odense Bys Museer	Jernbanegade 15 5000 Odense C
OK	V/ Sejerskovvej	4hq	Hjallese By, Dalum	Odense Kommune	Park- og Vejafdelingen	Nørregade 36-38 5000 Odense C
OK	Sdr. Boulevard 192 D	10f	Hunderup, Odense Jorder	Odense Kommune	Park- og Vejafdelingen	Nørregade 36-38 5000 Odense C
OK	Hjallesevej 240	17	Hunderup, Odense Jorder	Odense Kommune	Park- og Vejafdelingen	Nørregade 36-38 5000 Odense C
OK	Hunderupvej 224	2c	Hunderup, Odense Jorder	Odense Kommune	Park- og Vejafdelingen	Nørregade 36-38 5000 Odense C
OK	V/ Langelinie	2yh	Hunderup, Odense Jorder	Odense Kommune	Park- og Vejafdelingen	Nørregade 36-38 5000 Odense C
OK	V/ Langelinie	2yi	Hunderup, Odense Jorder	Odense Kommune	Park- og Vejafdelingen	Nørregade 36-38 5000 Odense C
OK	V/ Langelinie	2yk	Hunderup, Odense Jorder	Odense Kommune	Park- og Vejafdelingen	Nørregade 36-38 5000 Odense C
OK	V/ Langelinie	2yq	Hunderup, Odense Jorder	Odense Kommune	Park- og Vejafdelingen	Nørregade 36-38 5000 Odense C
OK	V/ Langelinie	2yr	Hunderup, Odense Jorder	Odense Kommune	Park- og Vejafdelingen	Nørregade 36-38 5000 Odense C
OK	Læssøegade 215 A	3b	Hunderup, Odense Jorder	Odense Kommune	Park- og Vejafdelingen	Nørregade 36-38 5000 Odense C
OK	V/ Langelinie	3mø	Hunderup, Odense Jorder	Odense Kommune	Park- og Vejafdelingen	Nørregade 36-38 5000 Odense C
OK	Munke Mose 1	4uæ	Hunderup, Odense Jorder	Odense Kommune	Park- og Vejafdelingen	Nørregade 36-38 5000 Odense C
OK	V/ Langelinie	4æn	Hunderup, Odense Jorder	Odense Kommune	Park- og Vejafdelingen	Nørregade 36-38 5000 Odense C
OK	V/ Langelinie	4øt	Hunderup, Odense Jorder	Odense Kommune	Park- og Vejafdelingen	Nørregade 36-38 5000 Odense C
OK	Enk Bøghs Sti 3 Og 4	6ci	Hunderup, Odense Jorder	Odense Kommune	Park- og Vejafdelingen	Nørregade 36-38 5000 Odense C
OK	Enk Bøghs Sti 3 Og 4	6ck	Hunderup, Odense Jorder	Odense Kommune	Park- og Vejafdelingen	Nørregade 36-38 5000 Odense C
OK	Hunderupvej 224	6cl	Hunderup, Odense Jorder	Odense Kommune	Park- og Vejafdelingen	Nørregade 36-38 5000 Odense C
OK	Langelinie 199	6cn	Hunderup, Odense Jorder	Odense Kommune	Park- og Vejafdelingen	Nørregade 36-38 5000 Odense C
OK	Læssøegade 215 A	6rr	Hunderup, Odense Jorder	Odense Kommune	Park- og Vejafdelingen	Nørregade 36-38 5000 Odense C
OK	Langelinie 199	6æe	Hunderup, Odense Jorder	Odense Kommune	Park- og Vejafdelingen	Nørregade 36-38 5000 Odense C
OK	V/ Munkevænget	8a	Hunderup, Odense Jorder	Odense Kommune	Park- og Vejafdelingen	Nørregade 36-38 5000 Odense C
OK	Sdr. Boulevard 192 D	8d	Hunderup, Odense Jorder	Odense Kommune	Park- og Vejafdelingen	Nørregade 36-38 5000 Odense C
OK	Sdr. Boulevard 192 D	8e	Hunderup, Odense Jorder	Odense Kommune	Park- og Vejafdelingen	Nørregade 36-38 5000 Odense C
OK	Sdr. Boulevard 192 D	8ms	Hunderup, Odense Jorder	Odense Kommune	Park- og Vejafdelingen	Nørregade 36-38 5000 Odense C
OK	Sdr. Boulevard 192 D	8mt	Hunderup, Odense Jorder	Odense Kommune	Park- og Vejafdelingen	Nørregade 36-38 5000 Odense C
OK	Sdr. Boulevard 192 D	8o	Hunderup, Odense Jorder	Odense Kommune	Park- og Vejafdelingen	Nørregade 36-38 5000 Odense C
OK	Sdr. Boulevard 192 D	8ox	Hunderup, Odense Jorder	Odense Kommune	Park- og Vejafdelingen	Nørregade 36-38 5000 Odense C
OK	Sdr. Boulevard 192 D	8ok	Hunderup, Odense Jorder	Odense Kommune	Park- og Vejafdelingen	Nørregade 36-38 5000 Odense C
OK	V/ Munkevænget	8py	Hunderup, Odense Jorder	Odense Kommune	Park- og Vejafdelingen	Nørregade 36-38 5000 Odense C
OK	Munke Mose 1	9fv	Hunderup, Odense Jorder	Odense Kommune	Park- og Vejafdelingen	Nørregade 36-38 5000 Odense C
OK	Skovalleen 32	11b	Kr. Stiansdal Hgd., Dalum	Odense Kommune	Fritidsafdelingen	Slotsgade 5 5000 Odense C
OK	Skovalleen 50	1bt	Kr. Stiansdal Hgd., Odense Jorder	Odense Kommune	Park- & Vejafdelingen	Nørregade 36-38 5000 Odense C
OK	Skovalleen 50	1g	Kr. Stiansdal Hgd., Odense Jorder	Odense Kommune	Park- & Vejafdelingen	Nørregade 36-38 5000 Odense C
OK	V/ Filosofgangen	697a	Odense Bygrunde	Odense Kommune	Park- og Vejafdelingen	Nørregade 36-38 5000 Odense C
OK	Filosofgangen 30	697k	Odense Bygrunde	Odense Kommune	Kultursekretariatet	Vindegade 18 5000 Odense C
OK	Filosofgangen 30	697n	Odense Bygrunde	Odense Kommune	Kultursekretariatet	Vindegade 18 5000 Odense C
OK	V/ Kastanievej	730a	Odense Bygrunde	Odense Kommune	Park- og Vejafdelingen	Nørregade 36-38 5000 Odense C
OK	Sdr. Boulevard 192 D	731a	Odense Bygrunde	Odense Kommune	Park- og Vejafdelingen	Nørregade 36-38 5000 Odense C
OK	Sdr. Boulevard 192 D	731g	Odense Bygrunde	Odense Kommune	Park- og Vejafdelingen	Nørregade 36-38 5000 Odense C
OK	Sdr. Boulevard 192 D	27b	Vestermarken, Odense Jorder	Odense Kommune	Park- og Vejafdelingen	Nørregade 36-38 5000 Odense C
OK	Sdr. Boulevard 192 D	27p	Vestermarken, Odense Jorder	Odense Kommune	Park- og Vejafdelingen	Nørregade 36-38 5000 Odense C
OK	Sdr. Boulevard 192 D	27q	Vestermarken, Odense Jorder	Odense Kommune	Park- og Vejafdelingen	Nørregade 36-38 5000 Odense C
OK	Sdr. Boulevard 192 D	27r	Vestermarken, Odense Jorder	Odense Kommune	Park- og Vejafdelingen	Nørregade 36-38 5000 Odense C
OK	Sdr. Boulevard 192 D	27s	Vestermarken, Odense Jorder	Odense Kommune	Park- og Vejafdelingen	Nørregade 36-38 5000 Odense C
OK	Sdr. Boulevard 192 D	27t	Vestermarken, Odense Jorder	Odense Kommune	Park- og Vejafdelingen	Nørregade 36-38 5000 Odense C
OK	Sdr. Boulevard 192 D	27u	Vestermarken, Odense Jorder	Odense Kommune	Park- og Vejafdelingen	Nørregade 36-38 5000 Odense C
OK	Sdr. Boulevard 192 D	28a	Vestermarken, Odense Jorder	Odense Kommune	Park- og Vejafdelingen	Nørregade 36-38 5000 Odense C
OK	Sdr. Boulevard 192 D	28k	Vestermarken, Odense Jorder	Odense Kommune	Park- og Vejafdelingen	Nørregade 36-38 5000 Odense C
OK	Sdr. Boulevard 192 D	28m	Vestermarken, Odense Jorder	Odense Kommune	Park- og Vejafdelingen	Nørregade 36-38 5000 Odense C
OK	Sdr. Boulevard 192 D	28n	Vestermarken, Odense Jorder	Odense Kommune	Park- og Vejafdelingen	Nørregade 36-38 5000 Odense C
OK	Sdr. Boulevard 192 D	28q	Vestermarken, Odense Jorder	Odense Kommune	Park- og Vejafdelingen	Nørregade 36-38 5000 Odense C
OK	Sdr. Boulevard 192 D	28t	Vestermarken, Odense Jorder	Odense Kommune	Park- og Vejafdelingen	Nørregade 36-38 5000 Odense C
OK	Sdr. Boulevard 192 D	29aa	Vestermarken, Odense Jorder	Odense Kommune	Park- og Vejafdelingen	Nørregade 36-38 5000 Odense C
OK	Sdr. Boulevard 192 D	29ab	Vestermarken, Odense Jorder	Odense Kommune	Park- og Vejafdelingen	Nørregade 36-38 5000 Odense C
OK	Sdr. Boulevard 192 D	29ac	Vestermarken, Odense Jorder	Odense Kommune	Park- og Vejafdelingen	Nørregade 36-38 5000 Odense C
OK	Sdr. Boulevard 192 D	29ad	Vestermarken, Odense Jorder	Odense Kommune	Park- og Vejafdelingen	Nørregade 36-38 5000 Odense C
OK	Sdr. Boulevard 192 D	29x	Vestermarken, Odense Jorder	Odense Kommune	Park- og Vejafdelingen	Nørregade 36-38 5000 Odense C
OK	Sdr. Boulevard 192 D	29z	Vestermarken, Odense Jorder	Odense Kommune	Park- og Vejafdelingen	Nørregade 36-38 5000 Odense C
OK	Sdr. Boulevard 192 D	29æ	Vestermarken, Odense Jorder	Odense Kommune	Park- og Vejafdelingen	Nørregade 36-38 5000 Odense C
OK	Sdr. Boulevard	29ø	Vestermarken, Odense Jorder	Odense Kommune	Park- og Vejafdelingen	Nørregade 36-38 5000 Odense C
OK	Sdr. Boulevard 180	30a	Vestermarken, Odense Jorder	Odense Kommune	Institutionsafdelingen	Slotsgade 5 5000 Odense C
OK	Sdr. Boulevard 192 D	30dk	Vestermarken, Odense Jorder	Odense Kommune	Park- og Vejafdelingen	Nørregade 36-38 5000 Odense C
OK	Sdr. Boulevard 192 D	30dl	Vestermarken, Odense Jorder	Odense Kommune	Park- og Vejafdelingen	Nørregade 36-38 5000 Odense C
OK	Sdr. Boulevard 192 D	30dm	Vestermarken, Odense Jorder	Odense Kommune	Park- og Vejafdelingen	Nørregade 36-38 5000 Odense C
OK	Sdr. Boulevard 192 D	30dn	Vestermarken, Odense Jorder	Odense Kommune	Park- og Vejafdelingen	Nørregade 36-38 5000 Odense C
OK	Sdr. Boulevard 192 D	30do	Vestermarken, Odense Jorder	Odense Kommune	Park- og Vejafdelingen	Nørregade 36-38 5000 Odense C
OK	Sdr. Boulevard 192 D	30dp	Vestermarken, Odense Jorder	Odense Kommune	Park- og Vejafdelingen	Nørregade 36-38 5000 Odense C
OK	Sdr. Boulevard 192 D	30dq	Vestermarken, Odense Jorder	Odense Kommune	Park- og Vejafdelingen	Nørregade 36-38 5000 Odense C
OK	Sdr. Boulevard 192 D	30dr	Vestermarken, Odense Jorder	Odense Kommune	Park- og Vejafdelingen	Nørregade 36-38 5000 Odense C
OK	Sdr. Boulevard 192 D	30ds	Vestermarken, Odense Jorder	Odense Kommune	Park- og Vejafdelingen	Nørregade 36-38 5000 Odense C
OK	Sdr. Boulevard 192 D	30l	Vestermarken, Odense Jorder	Odense Kommune	Park- og Vejafdelingen	Nørregade 36-38 5000 Odense C
OK	Munke Mose 1	41a	Vestermarken, Odense Jorder	Odense Kommune	Park- og Vejafdelingen	Nørregade 36-38 5000 Odense C

KORT>

Odense Adal

Del af

Odense Bygrunde (200-38-51)

Hunderup, Odense Jorder (200-38-63)

Vestermarken, Odense Jorder (200-38-53)

Kristiansdal Hovedgård, Odense Jorder (200-38-58)

Hjællese By, Dalum (33-04-52)

Signaturforklaring

— Fredningsgrænse

--- By- og landzone

Skovarealer

✕ Ejersgrænse

03.18 Lodsejer nr. og matr. nr.

Kort nr. 4

Målforhold 1:4500

Kopi af Det digitale Matrikelkort ajourført d. 19.07.2004

Udarbejdet af Odense Kommune

DISPENSATIONER>

Afgørelser - Reg. nr.: 07954.02

Herunder ses afgørelser i dispensationssager for denne fredning

Fredningsnævnet for Fyn

Albanigade 28, 5000 Odense C
Tlf. 66 11 47 12 - Telefax 66 12 97 12

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen

23 JUNI 2008

Odense, den 20. juni 2008
Journal nr.: Frs. 3/2008

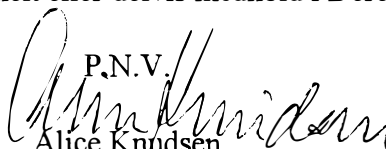
Hermed sendes genpart af nævnets skrivelse af d.d. til

Odense kommune
By- og Kulturforvaltningen
Natur, Miljø og Trafik
Nørregade 36, Box 740
5000 Odense C.

Nævnets afgørelse kan indbringes for Naturklagenævnet, Frederiksborggade 15, 1360 København K., inden 4 uger fra modtagelsen af nærværende meddelelse. Klagen indgives skriftligt til fredningsnævnet, der videresender klagen til Naturklagenævnet.

Det er en betingelse for Naturklagenævnets behandling af Deres klage, at De indbetaler et gebyr på 500 kr. til Naturklagenævnet. Nævnet vil sende Dem en opkrævning på gebyret, når nævnet har modtaget klagen fra fredningsnævnet. Naturklagenævnet vil ikke påbegynde behandlingen af klagen, før gebyret er modtaget. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Naturklagenævnets hjemmeside, www.nkn.dk

Gebyret tilbagebetales, hvis De får helt eller delvis medhold i Deres klage.

P.N.V.

Alice Knudsen
kontorfuldmægtig

1. Skov- og Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø.
2. Miljøcenter Odense, Ørbækvej 100, 5220 Odense SØ
3. Kommunalbestyrelsen i Odense, Rådhuset, 5000 Odense C.
4. Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø.
5. Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité, v/Morten Jerris, Åløkke Allé 10, 2. v., 5000 Odense C.
6. DOF-FYN's Fredningsudvalg v/Finn Eriksen, Klintegårdsvej 32, 5932 Humble
7. Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V.
8. Fyns Statsskovdistrikt, Sollerupvej 24, Korinth, 5600 Faaborg
9. Friluftsrådet, Søren Larsen, Lykkedamsvej 92, 5300 Kerteminde
10. Friluftsrådet, Scandiagade 13, 2450 København SV
11. Odense Vandselskab A/S, Vandværksvej 7, 5000 Odense C.

Fredningsnævnet for Fyn

Albanigade 28, 5000 Odense C
Tlf. 66 11 47 12 - Telefax 66 12 97 12

Odense, den 20. juni 2008
Journal nr.: Frs. 3/2008

Odense kommune
By- og Kulturforvaltningen
Natur, Miljø og Trafik
Nørregade 36-38
Postboks 740
5000 Odense C.

Nedgravning af overløbsbygværk i Fruens Bøge

Ved brev af 14. oktober 2007 fremsendte Odense Vandselskab A/S en samlet ansøgning om dispensationer fra forskellige lovgivninger i forbindelse med et projekt "Udbygning af afløbssystem ved Dalum".

Odense kommune fremsendte ved brev af 10. januar 2008 kopi af ansøgningen til fredningsnævnet og søgte på vegne af Vandselskabet følgende dispensationer fra Odense Å-fredningen:

- Nedgravning af overløbsbygværk i Fruens Bøge Skov
- Udløbsledning fra overløbsbygværk til Odense Å
- Fældning af et antal træer
- Midlertidig nedtagelse af diget ved indgangen til Fruens Bøge
- Forstærkning af vandløbsbrinkerne i forbindelse med udløbet til Odense Å
- Udlægning af erosionsikringslag af natursten i hele åens bredde.

Det pågældende arbejdsområde er dækket af Odense Ådal-fredningen, 2. etape.

Af fredningsbestemmelserne fremgår det, at målsætningen bl.a. er at friholde ådalen for yderligere bebyggelse. Det fremgår af bestemmelsens punkt

- 1.2.1. - *bevaring af området m.v.* - "at fredningsområdet skal bevares i den nuværende tilstand, medmindre en tilstandsændring er påbudt eller tilladt i de følgende bestemmelser eller tillades ved en dispensation fra fredningsnævnet, f.eks. i forbindelse med naturgenopretning, naturforbedring eller rekreativ anvendelse."
- 2.6. - *skove* - "Skovareal på ikke udvides eller reduceres uden fredningsnævnets tilladelse. Eksisterende løvtræsarealer skal opretholdes."
- 2.7. - *bebyggelse* - "Der må ikke opføres ny bebyggelse, herunder tilbygning af skure, boder, jagthytter eller lignende."
- 2.9. - *sikring af åbredde* - "at åens naturlige forløb må ikke forstyrres. Udskiftning af faskiner, støttemure og lignende skal godkendes af fredningsnævnet."
- 2.10 - *terrænændringer m.v.* - "Der må ikke foretages terrænændringer. .... Jord- og stendiger må ikke fjernes eller beskadiges. Eksisterende diger kan istandsættes og vedligeholdes."

- 1.3. - særlige fredningsbestemmelser for offentlige arealer i byzonen - bestemmelser for offentlige arealer 0-10 meter fra åbredden - "Der er generelle forbud mod at etablere byggeri, tekniske anlæg, parkeringspladser og plankeværker langs åen."
-
- 1.7. - dispensation - "Fredningsnævnet kan meddele dispensation fra bestemmelserne, når det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål, jf. naturbeskyttelseslovens § 50."

Odense kommune har udtalt følgende:

" .....

Odense Kommune vurderer, at nedgravning af overløbsbygværket samt udløbet til Odense Å på matr. nr. 1 g Kristiansdal Hgd., Odense Jorder i Fruens Bøge ikke vil være i strid med formålet for fredningen, da overløbsbygværket graves ned, så der efter retablering kun kan ses adgangsdæksler i jordoverfladen. Ligeledes vurderes det, at midlertidig nedtagning af diget ikke er i strid med fredningen, da diget vil blive retableret efter fredningsnævnets ønsker.

..... "

Danmarks Naturfredningsforening har ved brev af 23. februar 2008 udtalt:

" .....

DN Odense er noget betænkelig ved de voldsomt store mængder af jord, der bores ud under en skov for at give plads til disse underjordiske spildevandsbassiner.

Men de seneste par år er der forekommet voldsomme nedbørshændelser, der har givet anledning til udledning af store mængder af urensset spildevand til Odense Å. For at mindske de effekter, der kommer som følge af disse hændelser, vil DN Odense ikke modsætte sig dette projekt.

..... "

Danmarks Naturfredningsforening har i brev af 11. april 2008 udtalt:

" .....

Danmarks Naturfredningsforening Odense mener som udgangspunkt ikke, at der skal graves unødigt i fredningsområdet og slet ikke i et fint gammelt skovareal som Fruens Bøge, men ser behovet i denne sag, da det vil give væsentlig reduktion i overløbshændelser og en reduktion på 60% af næringsstofferne, der løber til det internationale habitatområde Odense Fjord.

Da der gøres meget for at minimere indgrebet, mener foreningen, der på det foreliggende grundlag kan gives dispensation i den pågældende sag.

..... "

Miljøcenter Odense har i brev af 2. april 2008 udtalt:

" .....

Formålet med etableringen af overløbsbygværket er, efter Miljøcenter Odenses vurdering, således samfundsmæssigt nødvendigt for at forbedre håndteringen af spildevand. Ved at nedbringe antallet af overløb, og derfra kommende forureningskomponenter, vurderer vi, at det vil være medvirkende til at forbedre vandkvaliteten i Odense Å med recipienten Odense Fjord. Begge dele er Natura2000 områder, hvor staten er forpligtet til at sikre en gunstig bevaringsstatus for udpegningsgrundlaget. En formindskelse af de fra spildevandet udledte forureningsstoffer vurderes at få en positiv indflydelse på miljøtilstanden.

Det er Miljøcenter Odenses vurdering, at bygværket i landskabelig betragtning ikke kan opfattes som bebyggelse, da det er underjordisk og således ikke bliver synligt, bortset fra adgangsdæksler, som placeres i terrænniveau.

Som beskrevet ovenfor vurderes aflastningsbassinet at kunne få en positiv indflydelse på plante- og dyrelivet og dermed positivt i forhold til fredningens punkt 1.1.

" .....

Fredningsnævnets afgørelse

Et enigt fredningsnævn udtaler, at der er tale om et større kloakprojekt, der vil gavne både byen men også miljøet på sigt. Indgrebene i det fredede område er efter retableringen meget begrænsede, idet kun et antal kloakdæksler samt nogle natursten i åbrinken vil være synlige. Fredningsnævnet finder, at projektet må betegnes som bebyggelse på trods af, at det er gravet ned, ligesom der i forbindelse med projektet vil blive foretaget i hvert fald midlertidige terræændringer. Projektet kræver derfor fredningsnævnets dispensation. Under henvisning til projektets formål, og da påvirkningen af det fredede område er stærkt begrænset, meddeler fredningsnævnet dispensation til følgende:

- Nedgravning af overløbsbygværk i Fruens Bøge
- Nedgravning af udløbsledning fra overløbsbygværket til Odense Å
- Fældning af de træer, der er absolut nødvendige for projektets gennemførelse
- Midlertidig nedtagning af stendiget ved indgangen til Fruens Bøge, mod at stendiget reableres fuldstændigt efter arbejdets afslutning
- Forstærkning af vandløbsbrinkerne og udlægning af erosionssikringslag af natursten i åen ved udløbet

Fredningsnævnets afgørelse er truffet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Nævnets afgørelse kan i medfør af naturbeskyttelseslovens § 78, stk. 3, indbringes for Naturklagenævnet af de i samme lovs § 86 nævnte klageberettigede. Klagen indgives skriftligt til fredningsnævnet, der videresender klagen til Naturklagenævnet, jf. naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 2.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den klageberettigede.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før ovennævnte frist er udløbet.

Tilladelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år efter, den er meddelt.

Jørgen Petersen

Fredningsnævnet for Fyn

Albanigade 28, 5000 Odense C
Tlf. 66 11 47 12 - Telefax 66 12 97 12

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen
28 JULI 2008

Odense, den 25. juli 2008
Journal nr.: Frs. 11/200

Hermed sendes genpart af nævnets skrivelse af d.d. til

Odense Aafart ApS
v/Knud Lauersen
Lindvedparken 76
5260 Odense S.

Nævnets afgørelse kan indbringes for Naturklagenævnet, Frederiksborggade 15, 1360 København K., inden 4 uger fra modtagelsen af nærværende meddelelse. Klagen indgives skriftligt til fredningsnævnet, der videresender klagen til Naturklagenævnet.

Det er en betingelse for Naturklagenævnets behandling af Deres klage, at De indbetaler et gebyr på 500 kr. til Naturklagenævnet. Nævnet vil sende Dem en opkrævning på gebyret, når nævnet har modtaget klagen fra fredningsnævnet. Naturklagenævnet vil ikke påbegynde behandlingen af klagen, før gebyret er modtaget. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Naturklagenævnets hjemmeside, www.nkn.dk

Gebyret tilbagebetales, hvis De får helt eller delvis medhold i Deres klage.

P.N.V.

Alice Knudsen
kontorfuldmægtig

1. Skov- og Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø.
2. Miljøcenter Odense, Ørbækvej 100, 5220 Odense SØ
3. Kommunalbestyrelsen i Odense, Rådhuset, 5000 Odense C.
4. Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø.
5. Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité, v/Morten Jerris, Åløkke Allé 10, 2. tv., 5000 Odense C.
6. DOF-FYN's Fredningsudvalg v/Finn Eriksen, Klintegårdsvej 32, 5932 Humble
7. Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V.
8. Miljøministeriet, Skov- og Naturstyrelsen, Fyn, Sollerupvej 24, 5600 Faaborg
9. Friluftsrådet, c/o Søren Larsen, Lykkedamsvej 92, 5300 Kerteminde
10. Friluftsrådet, Scandiagade 13, 2450 København SV
11. Odense kommune, Plan og Byg, Odense Slot, Nørregade 36-38, Postboks 730, 5100 Odense C.

Fredningsnævnet for Fyn

Albanigade 28, 5000 Odense C
Tlf. 66 11 47 12 - Telefax 66 12 97 12

Odense, den 25. juli 2008
Journal nr.: Frs. 11/2008

Odense Aafart ApS
V/Knud Lauersen
Lindvedparken 76
5260 Odense S.

Etablering af tagterrasse på eksisterende bygning

Ved skrivelse af 6. februar 2008 til Odense kommune har De bl.a. søgt om dispensation til at etablere en tagterrasse indenfor åfredningslinien.

Odense kommune har den 21. februar 2008 videresendt Deres dispensationsansøgning til fredningsnævnet. Odense kommune udtaler bl.a.:

" .....

Ejendommens eksisterende bebyggelse, inden for fredningsarealet, anvendes til vinteropbevaring, depoter og reparationsværksted for Odense Aafart. Bygningernes ejes af indehaverne af Odense Aafart og boligen indrettes til ejerne.

Lokalplan 10-28 sikrer, at der i området kan etableres de nævnte aktiviteter.

Uanset det er tvivlsomt om ophalerpladsen m.v. kan placeres andet steds langs åen, er der desværre ikke i fredningsdeklarationen taget hensyn til dette forhold.

Da bygningerne fortsat vil være "eksisterende", betyder det, jf. Afdelingens opfattelse af fredningsdeklarationen, at vedligeholdelse som f.eks. udskiftning af tag, ændring af vinduer og døre, samt maling af facader kræver godkendelse af Fredningsnævnet, uanset der er tale om arbejder, der almindeligvis ikke forudsætter byggetilladelse.

Vi har i sagsforløbet både overfor ejerne og naboerne udtrykt en særdeles positiv holdning til projektet, fordi vi finder, at det er en god idé at etablere en bolig til Aafartens ejere i stedet for 3 erhvervslejemål, som erfaringsmæssigt vil være til større gene for omgivelserne. Samtidig er vi af den opfattelse, at det har betydning for bygningernes fremtidige vedligeholdelsesstand, at ejeren bor der. Da der ikke kan etableres tilfredsstillende rekreative arealer på terræn, vil det være en god og acceptabel løsning med en 45-50 m² tagterrasse til en familiebolig, og vi kan derfor anbefale en dispensation.

" .....

Miljøcenter Odense har i skrivelse af 4. april 2008 bl.a. udtalt:

" .....

Det er Miljøcenter Odenses vurdering, at opførelsen af en tagterrasse ikke kan opfattes som hverken ny bebyggelse, tilbygning, skure eller lignende. Disse er, efter vores op-

fattelse, alle kendetegnet ved at være selvstændige bygninger med mure og tag. Det er dog samtidigt vores vurdering, at det er intentionen, at opførelsen af en tagterrasse er omfattet af bestemmelsen, da det kan have indflydelse på oplevelsen af ådalen.

Da den pågældende terrasse ønskes opført på taget af en eksisterende depotbygning og op mod boligen, som er væsentligt højere end taget, hvorpå terrassen ønskes opført, er det dog samtidigt vores vurdering, at terrassen vil have minimal negativ indflydelse på oplevelsen af åen, og der derfor kan meddeles dispensation til den.

..... "

Med skrivelserne var fremsendt skitser og kortmateriale.

Den pågældende bygning er omfattet af fredningen af Odense Ådal, 2. etape. Af fredningsbestemmelserne fremgår det, at et af formålene med fredningen er at friholde ådalen for yderligere bebyggelse.

Det er nærmere præciseret i punkt 1.2.7., at der ikke må opføres ny bebyggelse, herunder tilbygninger, skure, boder, jagthytter eller lignende. Nyt byggeri kan kun finde sted indenfor fredningen, såfremt det sker i overensstemmelse med gældende lokalplaner og byplanvedtægter, der nærmere er anført i kendelsen.

Miljøcenter Odense har fremsendt lokalplan nr. 10-283, der dækker det pågældende område, og som er nævnt i fredningsbestemmelsen.

Efter lokalplanen er det pågældende område udlagt til boligbebyggelse, og et byggeri af tagterrasse ses ikke at være i strid med denne lokalplan.

Miljøcenter Odense har oplyst, at terrassens bagkant vil ligge i en afstand af ca. 55 meter fra bredden af Odense Å.

Fredningsnævnets afgørelse

Et enigt fredningsnævn finder, at en hævet terrasse som den omhandlede, der er placeret på stolper på en eksisterende bygning, er en bygning/tilbygning i fredningsbestemmelsernes forstand, hvorfor det kræver en dispensation, såfremt den er placeret i det fredede område. Et enigt fredningsnævn finder under henvisning til, at terrassen ligger 55 meter fra åkanten, da den ligger op til eksisterende beboelse, og da den er placeret på taget af en depotbygning, at indgrebet i naturen vil være meget begrænset, hvorfor dispensation kan meddeles. Fredningsnævnet giver således tilladelse til det ansøgte.

Fredningsnævnets afgørelse er truffet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Nævnets afgørelse kan i medfør af naturbeskyttelseslovens § 78, stk. 3, indbringes for Naturklagenævnet af de i samme lovs § 86 nævnte klageberettigede. Klagen indgives skriftligt til fredningsnævnet, der videresender klagen til Naturklagenævnet, jf. naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 2.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den klageberettigede.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før ovennævnte frist er udløbet.

Tilladelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år efter, den er meddelt.

Jørgen Petersen

Fredningsnævnet for Fyn

Albanigade 28, 5000 Odense C
Tlf. 66 11 47 12 - Telefax 66 12 97 12

Odense, den 5. september 2008
Journal nr.: Frs. 37/2008

**Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen
- 8 SEP, 2008**

Hermed sendes genpart af nævnets skrivelse af d.d. til

Odense Boldklub
att. Jan Knudsen
Sdr. Boulevard 172
5000 Odense C.

Nævnets afgørelse kan indbringes for Naturklagenævnet, Frederiksborggade 15, 1360 København K., inden 4 uger fra modtagelsen af nærværende meddelelse. Klagen indgives skriftligt til fredningsnævnet, der videresender klagen til Naturklagenævnet.

Det er en betingelse for Naturklagenævnets behandling af Deres klage, at De indbetaler et gebyr på 500 kr. til Naturklagenævnet. Nævnet vil sende Dem en opkrævning på gebyret, når nævnet har modtaget klagen fra fredningsnævnet. Naturklagenævnet vil ikke påbegynde behandlingen af klagen, før gebyret er modtaget. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Naturklagenævnets hjemmeside, www.nkn.dk

Gebyret tilbagebetales, hvis De får helt eller delvis medhold i Deres klage.

P:N.V.

Alice Knudsen
kontorfuldmægtig

1. Skov- og Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø.
2. Miljøcenter Odense, Ørbækvej 100, 5220 Odense SØ
3. Kommunalbestyrelsen i Odense, Rådhuset, 5000 Odense C.
4. Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø.
5. Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité, v/Morten Jerris, Åløkke Allé 10, 2. tv., 5000 Odense C.
6. DOF-FYN's Fredningsudvalg v/Finn Eriksen, Klintegårdsvej 32, 5932 Humble
7. Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V.
8. Miljøministeriet, Skov- og Naturstyrelsen, Fyn, Sollerupvej 24, 5600 Faaborg
9. Friluftsrådet, c/o Søren Larsen, Lykkedamsvej 92, 5300 Kerteminde
10. Friluftsrådet, Scandiagade 13, 2450 København SV

Fredningsnævnet for Fyn

Albanigade 28, 5000 Odense C
Tlf. 66 11 47 12 - Telefax 66 12 97 12

Odense, den 5. september 2008
Journal nr.: Frs. 37/2008

Odense Boldklub
Att. Jan Knudsen
Sdr. Boulevard 172
5000 Odense C.

Anlæg af kunstgræsbane på matr. nr. 28-m, 29-z og 29-x Vestmarken, Odense Jorder

Ved ansøgning af 15. august 2008 har De ansøgt om tilladelse til at anlægge en kunstgræsbane på et areal, hvor der p.t. ligger en græsbane. Af det vedlagte projektmateriale fremgår det, at kunstgræsbanen har en længde på ca. 137 meter på den ene side og 124 meter på den anden side samt en bredde på 80 meter. Der vil blive afgravet jord ned til ca. 35 cm dybde, etableret dræn med en afstand på ca. 5 meter, der tilsluttes en eksisterende spulebrønd samt udlagt bundsikrings, stabilgrus, og lidt granitstenmel. Endelig vil der blive opsat et hegn på ca. 3 meter langs begge sider og 6 meter bag målene, ligesom nuværende belysningsmaster bliver taget ned og erstattet af 6 18 meter høje master.

Arealet, hvor banen skal ændres, er omfattet af Odense Å-fredningen, 2 etape. Det hedder, at formålet med fredningen er: "At friholde ådalen for yderligere bebyggelse ... At sikre og forbedre bynære arealer til rekreative formål".

Det fremgår af fredningsbestemmelserne, pkt. 1.2.10, at der ikke må foretages terrænændringer.

Odense kommune har i en skrivelse af 26. august 2008 bl.a. udtalt:

" .....

OB har pr. mail 22. august 2008 fremsendt nivellement af den eksisterende bane 2, hvor den nye kunstgræsbane ønskes etableret. Nivellementet viser, at Bane 2 skråner ca. 30 cm mod Odense Å, fra ca. kote 10.00 til ca. kote 9,70. Kopi af nivellement vedlægges.

OB har efterfølgende oplyst, at kunstgræsbanen ønskes etableret som en vandret bane i kote 10.00, hvilket vil betyde, at kunstgræsbanen mod Odense Å skal etableres 30 cm højere end det nuværende terræn.

Odense Kommune vurderer, at etablering af en kunstgræsbane på OB's bane 2 i kote 10.00 efter det fremsendte materiel ikke er i strid med formålet med fredning af Odense Ådal.

Arealet er allerede i dag udlagt til en planeret og intensiv plejet boldbane. En kunstgræsbane vil desuden forbedre den rekreative værdi for det bynære areal.

Odense Kommune vurderer, at Fredningsnævnet kan give en dispensation til den terrænændring som etableringen af kunstgræsbanen vil betyde.

Ændring af trådhegn og belysning samt opstilling af resultattavle vurderer vi er at betragte som midlertidigt inventar som efter fredningens 4.3 Særlige fredningsbestemmelser for offentlige arealer i byzonen kan opstilles uden Fredningsnævnets tilladelse.
" .....

Danmarks Naturfredningsforening har i en skrivelse af 23. august 2008 bl.a. udtalt:

" .....

DN mener dog ikke dette projekt vil have en væsentlig negativ påvirkning på fredningsområdet da området i dag ikke har det store naturindhold og fordi der ikke i umiddelbart nærhed af projektområdet ligger nogle beskyttede naturområder der kan blive negativt påvirkede af udpumpning af vand fra projektområdet.

DN Odense vil med henvisning fredningen for området der angiver at denne skal ".. sikre og forbedre .. bynære arealer til rekreative formål" mene at projektet ligger inden fredningsformålet. Området er offentligt ejet og ligger mere end 10 meter fra vandkanten i Odense Å. Det angives ligeledes i ansøgningen at der kun vil ske midlertidig terrænændring og at dræn ikke vil ligge dybere end 50 cm under terræn.

..... "

Miljøcenter Odense har i en skrivelse af 20. august 2008 bl.a. udtalt:

" .....

Det er således miljøcentrets vurdering, at ændringen er i tråd med fredningens formål om at forbedre bynære arealer til rekreative formål.

I henhold til fredningens punkt 1.2.10 må der ikke foretages terrænændringer. Det er dog miljøcentrets vurdering, at en midlertidig terrænændring for at udskifte substrat og belægning på en boldbane ikke er omfattet af dette, da anvendelsen ikke ændres og overfladen genskabes i samme kote. Det bemærkes endvidere, at der i henhold til punkt 1.3 uden Fredningsnævnets godkendelse kan foretages jordarbejde til faldunderlag eller lignende i indtil 50 cms dybde.

Jan Knudsen fra OB har telefonisk oplyst, at drænrørene nedlægges ovenpå de eksisterende drænrør, og i en dybde på 35-40 cm under terræn.

Drændybden ændres således ikke, heller ikke selvom der pumpes.

Det er således Miljøcenter Odenses vurdering, at banebelægningen kan udskiftes uden Fredningsnævnets tilladelse.

..... "

Fredningsnævnets afgørelse

Et enigt fredningsnævn finder, at ændringen er i overensstemmelse med fredningens formål, idet det forbedrer bynære arealer til rekreativt formål. Et enigt fredningsnævn finder endvi-

dere, at den naturmæssige belastning som følge af arbejdet er overordentlig begrænset. Da der sker en, om end begrænset, terrænændring, kræver arbejdet dispensation. Fredningsnævnet finder endvidere, at opstilling af lysmasterne er en bygning, og således ligeledes kræver dispensation.

I overensstemmelse med de afgivne udtalelser og af de ovenfor anførte grunde meddeler fredningsnævnet dispensation til de ansøgte ændringer.

Fredningsnævnets afgørelse er truffet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Nævnets afgørelse kan i medfør af naturbeskyttelseslovens § 78, stk. 3, indbringes for Naturklagenævnet af de i samme lovs § 86 nævnte klageberettigede. Klagen indgives skriftligt til fredningsnævnet, der videresender klagen til Naturklagenævnet, jf. naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 2.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den klageberettigede.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før ovennævnte frist er udløbet.

Tilladelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år efter, den er meddelt.

Jørgen Petersen

Fredningsnævnet for Fyn

Albanigade 28, 5000 Odense C
Tlf. 66 11 47 12 - Telefax 66 12 97 12

Odense, den 8. december 2008
Journal nr.: Frs. 14/2008

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen
18.12.2008

Hermed sendes genpart af nævnets skrivelse af d.d. til

Odense kommune
Kultur- Plan og Byg
Nørregade 36-38
Postboks 730
5100 Odense C.

Nævnets afgørelse kan indbringes for Naturklagenævnet, Frederiksborggade 15, 1360 København K., inden 4 uger fra modtagelsen af nærværende meddelelse. Klagen indgives skriftligt til fredningsnævnet, der videresender klagen til Naturklagenævnet.

Det er en betingelse for Naturklagenævnets behandling af Deres klage, at De indbetaler et gebyr på 500 kr. til Naturklagenævnet. Nævnet vil sende Dem en opkrævning på gebyret, når nævnet har modtaget klagen fra fredningsnævnet. Naturklagenævnet vil ikke påbegynde behandlingen af klagen, før gebyret er modtaget. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Naturklagenævnets hjemmeside, www.nkn.dk

Gebyret tilbagebetales, hvis De får helt eller delvis medhold i Deres klage.

P.N.V.

Alice Knudsen
kontorfuldmægtig

1. Skov- og Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø.
2. Miljøcenter Odense, Ørbækvej 100, 5220 Odense SØ
3. Kommunalbestyrelsen i Odense, Rådhuset, 5000 Odense C.
4. Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø.
5. Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité, v/Morten Jerris, Åløkke Alle 10, 2. tv., 5000 Odense C.
6. DOF-FYN's Fredningsudvalg v/Finn Eriksen, Klintegårdsvej 32, 5932 Humble
7. Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V.
8. Miljøministeriet, Skov- og Naturstyrelsen, Fyn, Sollerupvej 24, 5600 Faaborg
9. Friluftsrådet, c/o Søren Larsen, Lykkedamsvej 92, 5300 Kerteminde
10. Friluftsrådet, Scandiagade 13, 2450 København SV
11. Odense Zoo, Sdr. Boulevard 306, 5000 Odense C.

Fredningsnævnet for Fyn

Albanigade 28, 5000 Odense C
Tlf. 66 11 47 12 - Telefax 66 12 97 12

Odense, den 8. december 2008
Journal nr.: Frs. 14/2008

Odense kommune
Kultur, Plan og Byg
Nørregade 36-38
Postboks 730
5100 Odense C.

Flytning af vandhuller og opførelse af voliere i forbindelse med Odense Zoo

Ved skrivelse af 29. februar 2008 ansøgte Odense kommune på vegne Odense Zoo om dispensation til flytning/ændring af 2 vandhuller.

Ved skrivelse af 12. marts 2008 søgte Odense kommune på vegne Odense Zoo om dispensation til, at der kunne opføres et voliere med tag i 16 meters højde, båret af søjler i 20 meters højde.

Området er fredet i henhold til fredningsnævnets afgørelse af 15. februar 2005. Det fremgår af afgørelsen, at et af formålene med fredningen er at friholde ådalen for yderligere bebyggelse. I punkt 1.2.7 hedder det, at nyt byggeri ikke må opføres. Det fremgår, at byggeri i henhold til gældende lokalplaner og byplanvedtægter, der nærmere er opregnet i afgørelsen, må finde sted.

I punkt 1.2.10 hedder det, at der ikke må foretages terrænændringer.

I lokalplan 2-492 for ombygning og udvidelse af Odense Zoologiske Have hedder det under 6. Bebyggelsens omfang og placering: ...6.3. Område E... Placering af de enkelte zoo-anlæg skal fremgå af godkendt masterplan.

Ved skrivelse af 23. oktober 2008 har kommunen fremsendt en godkendt masterplan. Det fremgår af planen under Afrika, område 4, at der i dette område opføres en voliere til de afrikanske fugle.

Under henvisning til, at volieren nu fremgår af en godkendt masterplan, finder fredningsnævnet, at der er skabt hjemmel til byggeriet gennem lokalplan 2-492, hvorfor der ikke længere kræves dispensation til dette byggeri.

Idet søerne, selv om der er tale om anlæg til dyr, ikke kan betragtes som byggeri, skal der fortsat meddeles dispensation til et sådant anlæg.

Odense kommune har vurderet, at flytningen/ændringen af søerne ikke er i strid med fredningsbestemmelserne.

Miljøcenter Odense har tilkendegivet, at det er deres opfattelse, at søerne kan ændres uden dispensation fra fredningen, såfremt de fremgår af masterplanen.

Danmarks Naturfredningsforening har ikke udtalt sig om ændringen af søerne.

Fredningsnævnets afgørelse

Under henvisning til at der er tale om begrænsede ændringer i forbindelse med 2 udgravede søer, hvor vandarealet efter ændringerne vil være stort set det samme som før ændringen, og idet ændringen foretages i et område, der er udlagt til zoologisk have, hvor hensynet til haven, natur og formidling må prioriteres højt, finder et enigt fredningsnævn, at der kan meddeles dispensation til den ønskede ændring af de 2 søer.

Fredningsnævnets afgørelse, der er enstemmig, er truffet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Nævnets afgørelse kan i medfør af naturbeskyttelseslovens § 78, stk. 3, indbringes for Naturklagenævnet af de i samme lovs § 86 nævnte klageberettigede. Klagen indgives skriftligt til fredningsnævnet, der videresender klagen til Naturklagenævnet, jf. naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 2.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den klageberettigede.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før ovennævnte frist er udløbet.

Tilladelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år efter, den er meddelt.

Jørgen Petersen

Fredningsnævnet for Fyn

Albanigade 28, 5000 Odense C
Tlf. 66 11 47 12 - Telefax 66 12 97 12

Modtaget i
By- og Landskabsstyrelsen

- 8 JAN. 2009

Odense, den 6. januar 2009
Journal nr.: Frs. 23/2008

Hermed sendes genpart af nævnets skrivelse af d.d. til

Odense Zoo
Sdr. Boulevard 306
5000 Odense C

Nævnets afgørelse kan indbringes for Naturklagenævnet, Frederiksborggade 15, 1360 København K., inden 4 uger fra modtagelsen af nærværende meddelelse. Klagen indgives skriftligt til fredningsnævnet, der videresender klagen til Naturklagenævnet.

Det er en betingelse for Naturklagenævnets behandling af Deres klage, at De indbetaler et gebyr på 500 kr. til Naturklagenævnet. Nævnet vil sende Dem en opkrævning på gebyret, når nævnet har modtaget klagen fra fredningsnævnet. Naturklagenævnet vil ikke påbegynde behandlingen af klagen, før gebyret er modtaget. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Naturklagenævnets hjemmeside, www.nkn.dk

Gebyret tilbagebetales, hvis De får helt eller delvis medhold i Deres klage.

P.N.V.

Alice Knudsen
kontorfuldmægtig

- ✂ 1. Skov- og Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø.
2. Miljøcenter Odense, Ørbækvej 100, 5220 Odense SØ
  3. Kommunalbestyrelsen i Odense, Rådhuset, 5000 Odense C.
  4. Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø.
  5. Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité, v/Morten Jerris, Åløkke Allé 10, 2. tv., 5000 Odense C.
  6. DOF-FYN's Fredningsudvalg v/Finn Eriksen, Klintegårdsvej 32, 5932 Humble
  7. Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V.
  8. Miljøministeriet, Skov- og Naturstyrelsen, Fyn, Sollerupvej 24, 5600 Faaborg
  9. Friluftsrådet, c/o Søren Larsen, Lykkedamsvej 92, 5300 Kerteminde
  10. Friluftsrådet, Scandiagade 13, 2450 København SV

Fredningsnævnet for Fyn

Albanigade 28, 5000 Odense C
Tlf. 66 11 47 12 - Telefax 66 12 97 12

Odense, den 6. januar 2009
Journal nr.: Frs. 23/2008

Odense Zoo
Sdr. Boulevard 306
5000 Odense C.

Hængebro over Odense Å

Ved e-mail af 19. december 2007 til Odense kommune har Odense Zoo søgt om tilladelse til at bygge en hængebro over Odense Å på et nærmere bestemt sted. Det var oplyst i en medsendt projektbeskrivelse, at broen dels skulle forbinde Odense Zoo's sydlige halvdele, dels "indgå som en oplevelse i sig selv, der skal minde om de ekspeditioner gennem regnskoven, som kendes fra natur- og rejsefilm." Med ansøgningen var medsendt en skitse, der vedlægges.

Odense kommune ville ikke give dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3 på det pågældende sted, men anviste en anden linieføring, som de meddelte dispensation til.

Odense Zoo har ved skrivelse af 4. august 2008 meddelt fredningsnævnet, at man har ændret sin ansøgning, så man nu søger om den linieføring, som kommunen har givet § 3-tilladelse til.

Odense kommune har udtalt:

" .....

Odense Kommune vurderer således, at etableringen af en træbro som beskrevet i den vedlagte ansøgning på matr. nr. 3-mø, der følger den af kommunen angivne placering og højde, ikke vil være i strid med målsætningen for fredningsforslaget for Odense Ådal.

..... "

Miljøcenter Odense har udtalt:

" .....

Efter miljøcentrets vurdering kan broen betragtes som en stibro. Samtidig er det vores vurdering, at opførelsen af broen kan medvirke til at forbedre de bynære arealer til rekreative formål ved at hjælpe publikum til en bedre oplevelse af Odense Zoo ved at skabe et forbedret flow gennem haven. Efter miljøcentrets vurdering kan fredningsnævnet derfor meddele tilladelse til brobyggeriet.

..... "

Danmarks Naturfredningsforening har ved skrivelse af 20. november 2008 udtalt:

" .....

Da ådalen på dette sted allerede er relativt "belastet" af broer over Odense Å - og set i lyset af det forestående arbejde, der skal laves for at mindske overløbshændelserne af spildevand til Odense Fjord, der vil belaste området relativt meget, mener DN Odense, der kan gives dispensation i den pågældende sag, således at den påtænkte bro kan opføres.

..... "

Området er omfattet af Odense Å-fredningen. Et af formålene med denne fredning var at friholde ådalen for yderligere bebyggelse, men et andet formål var at skabe god tilgængelighed via et stinet for byens borgere og turister under hensyntagen til plante- og dyreliv.

Under punkt 1.3. Særlige fredningsbestemmelser for offentlige arealer i byzone, hedder det:

*"Fredningsnævnet kan dog tillade:
At bygge nye stibroer".*

Det er oplyst af Miljøcenter Odense, at arealet er ejet af Odense kommune og dermed et offentligt areal.

Fredningsnævnets afgørelse

Idet der er tale om en bro, der kan betegnes som stibro, *da* etableringen vil forbedre tilgængeligheden via stinettet, og *da* broen etableres i et område, der i øvrigt er domineret af Odense Zoo, finder et enigt fredningsnævn, at der er grundlag for at meddele dispensation til det ansøgte.

Fredningsnævnets afgørelse er truffet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Nævnets afgørelse kan i medfør af naturbeskyttelseslovens § 78, stk. 3, indbringes for Naturklagenævnet af de i samme lovs § 86 nævnte klageberettigede. Klagen indgives skriftligt til fredningsnævnet, der videresender klagen til Naturklagenævnet, jf. naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 2.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den klageberettigede.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før ovennævnte frist er udløbet.

Tilladelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år efter, den er meddelt.

Jørgen Petersen

Fredningsnævnet for Fyn

Albanigade 28, 5000 Odense C
Tlf. 66 11 47 12 - Telefax 66 12 97 12
E-mail: fyn@fredningsnaevn.dk

Odense, den 24. september 2009
Journal nr.: Frs. 43/1999

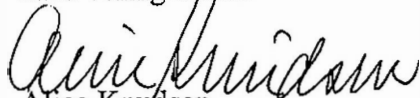
By- og Landskabsstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø.

Modtaget i
By- og Landskabsstyrelsen

28 SEP. 2009

Til orientering sendes hermed kopi af brev af 14. september 2009 fra Odense kommune vedrørende fældning af træer i Munke Mose, omfattet af fredningen af Odense Ådal, etape 2.

Med venlig hilsen

Alice Knudsen
kontorfuldmægtig

Fredningsnævnet for Fyn
Albanigade 28
5000 Odense C.

By- Kulturforvaltningen

Natur, Miljø og Trafik
Park og Natur

Odense Slot
Indgang M
Nørregade 36-38
Postboks 740
5000 Odense C

www.odense.dk

Tlf. 66131372
Fax 65919681
E-mail nmt.bkf@odense.dk

Orientering til Fredningsnævnet for Fyn

Natur, Miljø og Trafik vil gerne orientere Fredningsnævnet om, at vi vil fælde ca. 50 større træer i Munke Mose. Træerne står på kommunale arealer, der er omfattet af Fredningen af Odense Ådal, Etape 2. Træerne fældes af sikkerhedsmæssige grunde.

I parkens centrale og fugtige del fældes døde og døende træer. Det drejer sig især om bøgetræer. Vi vurderer, at træerne er døde på grund af åens svingende og til tider høje vandstand.

I den centrale del af parken fældes desuden flere store gamle asketræer, som er døde eller døende på grund af den visnesyge, der i disse år angriber asketræer.

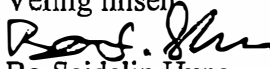
På plænen mod Hunderupvej fældes en meget stor gammel blodbøg. Træet er så hult og derfor ustabil, at det skal fældes.

Mod Jagtvej fældes flere bøg og egetræer. Nogle af træerne er i år pludselig gået ud. Flere andre bøgetræer i området har spidse vinkler, der gør dem ustabile. Da træerne står tæt på Jagtvej, skal de fældes.

Natur, Miljø og Trafik er opmærksomme på, at arbejdet vil se voldsomt ud og vil give store huller i parkens trægrupper og lunde. Vi vil foretage fældningen så skånsomt som muligt, så der ikke sker skader på parkens øvrige træer. Flere af træernes stubbe bevares som 1-2 m høje 'højstubbe', der vil fungere som levested for fugle, insekter og svampe. Stubbene er samtidig så lave, at de kan rådne og smuldre væk, uden at være til fare for parkens mange gæster.

Natur, Miljø og Trafik vil genplante de steder, hvor det er nødvendigt. Mange steder er det ikke nødvendigt, da der er mange nye og vækstkraftige selvsåede bøgetræer og egetræer på vej i parken.

Hvis der er behov for yderligere information eller en gennemgang på stedet, er I velkommen til at kontakte os.

Venlig hilsen

Bo Seidelin Hune
Landskabsarkitekt

Direkte tlf. 65512748
E-mail bosh@odense.dk

DATO

14 SEP. 2009

REF.

BOSH

JOURNAL NR.

2009/085221 002

EKSPEDITIONSTIDER

Mandag-Torsdag 09.00-15.30
Fredag 09.00-12.00

Fredningsnævnet for Fyn

Albanigade 28, 5000 Odense C
Tlf. 66 11 47 12 - Telefax 66 12 97 12

Odense, den 17. juni 2011
Journal nr.: Frs. 12/2011

Modtaget i
Naturstyrelsen

20 JUNI 2011

Hermed sendes genpart af nævnets skrivelse af d.d. til

Odense kommune
By- og Kulturforvaltningen
Nørregade 36-38
5000 Odense C.

Nævnets afgørelse kan indbringes for Natur- og Miljøklageævnet, Rentemestervej 8, 2400 København NV, inden 4 uger fra modtagelsen af nærværende meddelelse. Klagen indgives skriftligt til fredningsnævnet, der videresender klagen til Naturklagenævnet.

Det er en betingelse for Naturklagenævnets behandling af Deres klage, at De indbetaler et gebyr på 500 kr. til Naturklagenævnet. Nævnet vil sende Dem en opkrævning på gebyret, når nævnet har modtaget klagen fra fredningsnævnet. Naturklagenævnet vil ikke påbegynde behandlingen af klagen, før gebyret er modtaget. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Naturklagenævnets hjemmeside, www.nkn.dk

Gebyret tilbagebetales, hvis De får helt eller delvis medhold i Deres klage.

P.N.V.

Alice Knudsen
kontorfuldmægtig

1. By- og Landskabsstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø.
2. Naturstyrelsen Fyn, Sollerupvej 24, 5600 Faaborg
3. Odense kommune, Rådhuset, 5000 Odense C.
4. Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø.
5. Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité, v/Kurt Due Johansen, Kragenæsvej 29, Seden, 5240 Odense NØ
6. DOF-FYN's Fredningsudvalg v/Niels Andersen, Strandvænget 13, 5700 Svendborg
7. Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V.
8. Friluftsrådet, c/o Søren Larsen, Lykkedamsvej 92, 5300 Kerteminde
9. Friluftsrådet, Scandigade 13, 2450 København SV

Fredningsnævnet for Fyn

Albanigade 28, 5000 Odense C
Tlf. 66 11 47 12 - Telefax 66 12 97 12
E-mail: fyn@fredningsnaevn.dk

Odense, den 17. juni 2011
Journal nr.: Frs. 12/2011

Odense Kommune
By- og Kulturforvaltningen
Odense Slot Nørregade 36-38
5000 Odense C

Opsætning af anløbsbro ved Zoologisk Have

Ved skrivelse, modtaget den 1. marts 2011, har Odense kommune videresendt en ansøgning fra Odense Zoo om tilladelse til at opføre en ny anløbsbro til Odense Åfart på adressen Sdr. Boulevard 306, matr. nr. 30-at Vestermarken, Odense Jorder. Anløbsbroen ønskes etableret som erstatning for en eksisterende bro, der vil blive nedtaget. Det oplyses, at den nuværende anløbsbro ville skulle gennemgå en omfattende renovering. I den anledning ønsker Odense Zoo af formidlingsmæssige årsager at flytte anløbsbroen ca. 30 meter nedstrøms Odense Å. Det oplyses, at den nye anløbsbro vil få en længde på 18 meter og en bredde på 2,4 meter. Der etableres et 90 cm højt rækværk, bestående af galvaniserede rør, der forbindes med en rustfrit stålwire.

Området er omfattet af fredningen af Odense Å, 2. etape. Det fremgår af fredningskendelsens § 13, at der ikke må etableres nye broer, men at fredningsnævnet kan tillade at ændre eksisterende broer.

Odense kommune og Naturstyrelsen anbefaler, at der meddeles dispensation til det ansøgte.

Danmarks Naturfredningsforening har ingen bemærkninger til det ansøgte.

Afgørelse:

Idet den nye bro vil få samme størrelse som den eksisterende bro, der nedtages, da Odense Zoo og kommunen vurderer, at flytningen har betydning for formidlingen, og da åbredden genetableres, hvor den gamle bro nedtages, finder et enigt fredningsnævn, at der kan meddeles dispensation til det ansøgte.

Fredningsnævnets afgørelse er truffet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Nævnets afgørelse kan i medfør af naturbeskyttelseslovens § 78, stk. 3, indbringes for Natur- og Miljøklagenævnet af de i samme lovs § 86 nævnte klageberettigede. Klagen indgives skriftligt til fredningsnævnet, der videresender klagen til Naturklagenævnet, jf. naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 2.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den klageberettigede.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før ovennævnte frist er udløbet.

Tilladelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år efter, den er meddelt.

Jørgen Petersen

Fredningsnævnet for Fyn

Albanigade 28, 5000 Odense C
Tlf. 66 11 47 12 - Telefax 66 12 97 12
E-mail: fyn@fredningsnaevn.dk

Odense, den 28. juni 2013
Journal nr.: Frs. 7/2013

EnviDan A/S
Sommervej 23, 1. th.
8210 Aarhus V

Ansøgning om dispensation til ændring af kloak- og overløbsforhold ved Langelinie, Odense.

Ved ansøgning af 1. marts 2013 har EnviDan A/S ansøgt om dispensation fra Odense Å fredningen til etablering af to sparebassiner med udløb til Odense Å.

Det er oplyst, at bassinerne ønskes etableret for at hindre oversvømmelse, og at resultatet bliver en betydelig reduktion af udledte mængder af opspædet spildevand til åen.

Det ene bassin etableres under en offentlig p-plads ved Munke Mose Allé og et stykke ind under en asfalteret vej. Den offentlige p-plads ligger uden for det fredede område, hvorimod vejen er omfattet af fredningen. Bassinet etableres underjordisk og vil således ikke være synligt efter etableringen.

Det andet bassin etableres under OB's grusbane og nogle tilstødende tennisbaner. Området er omfattet af fredningen.

Særligt vedrørende sidstnævnte bassin er det oplyst, at bassinet etableres i en skrænt, at alle adgangsdæksler etableres som planforsænkede og afsluttes i terræn. Det er nødvendigt, at der skal ryddes lavere træer i plantbælte mod Tietgens Allé, og at beplantningen retableres efter anlægsarbejdet.

I et supplement til ansøgningen er det oplyst, at udløbet fra Munke Mose vil være en rektangulær kanal med forventede dimension på 6 x 0,8 meter, og at der udføres rist foran udløbet. Udløbet ved Tietgens Allé er et rør med en diameter på 1400 mm, der indfattes i en frontmur. Frontmuren afsluttes i terræn med træbeklædt plateau, der kan fungere som opholdsplads.

EnviDan A/S har fremsendt billeder af lignende afslutninger.

Etableringen finder sted i arealer, der er omfattet af Odense Å fredningen, der generelt forbyder nybyggeri og nye anlæg.

Naturstyrelsen har den 8. maj 2013 udtalt:

"...

Øvrig regulering/planlægning på arealet

Odense Å er udpeget som EF – habitatområde (nr. 98). Udpegningen er kun gældende for selve åløbet.

Ifølge ansøgningen vil projektets gennemførelse bevirke, at mere vand bliver ledt til Ejby Mølle Renseanlæg, og at mængden af urensset spildevand til Odense Å nedsættes.

På den baggrund vurderer Naturstyrelsen, at det ansøgte ikke i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke Natura 2000-området væsentligt, og at det ansøgte ikke vil ødelægge eller beskadige leve- eller voksesteder for de arter, der indgår i

udpegningsgrundlaget. Naturstyrelsen vurderer samtidig ikke, at det ansøgte kan medføre beskadigelse af plantearter eller yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivet bilag IV.

..."

Danmarks Naturfredningsforening har i en mail af 17. maj 2013 udtalt:

"...

Det faktum, at bassinerne bliver nedgravet på arealer, hvor de gør mindre skade på natur-området sammenholdt med det faktum, at der gøres meget for at minimerer de skadelige naturbelastninger i forbindelse med indgrebene, gør, at foreningen på det forelæggende grundlag mener, der kan gives dispensation i den pågældende sag.

..."

Odense Kommune har i en skrivelse af 21. maj 2013 udtalt:

"...

Beskrivelse af projektet

Renoveringen af kloaksystemet vil betyde, at 10 gamle overløbsbygværker/aflastninger erstattes af 2 nye overløb fra to nye, lukkede magasiner (sparebassiner). Bassinet ved Munke Mose etableres underjordisk, mens bassinet ved Tietgens Allé placeres i en skrænt 0,5 meter over terræn med 0,3-0,5 m vækstlag med græs ovenover.

Desuden laves to gennembrud i eksisterende bevoksning i forbindelse med anlægget ved Tietgens Allé. Det ene pga. permanent adgangsvej (med asfalt, fliser etc.) til bassinet. I forbindelse med anlægsarbejdet ved Munke Mose vil der blive fældet enkelte træer.

Vurdering af det ansøgte i forhold til fredningen

Landskabeligt vurderes projektet ikke at være i strid med fredningens formål, eftersom det eneste overjordiske anlæg (ved Tietgens Allé) placeres i en skrænt med en sådan højde, at det ikke vil påvirke ind- og udsyn i ådalen i det pågældende område. Da det tillige bliver vegetationsdækket, vurderes det at ville falde naturligt ind i omgivelserne.

Jævnfør § 1 i fredningskendelsen vurderes naturtyperne i ådalen og dennes funktion som spredningskorridor ikke at blive påvirket negativt af projektet som følge af etableringen af de nye anlæg, bl.a. sikrer det aftalte tracé i Munke Mose, at et kendt flagermus-træ ikke berøres.

Med hensyn til anlægsfasen generelt vurderes det, at der vil blive taget tilstrækkelige hensyn til fredningen.

I forhold til skov i ådalen (§5) vurderes projektet at have en uvæsentlig effekt, eftersom tracéet gennem Munke Mose kun får en minimal effekt på en i forvejen sparsomt bevokset del af ådalen.

De ændrede hydrologiske og vandkvalitetsmæssige forhold i åen som følge af renoveringen vurderer Odense Kommune samlet set resulterer i en forbedring af de eksisterende naturforhold. Projektet resulterer således i en markant reduktion af udledningen af urensset vand til åen og fjorden og ændrer ikke åens naturlige forløb.

Antallet af overløbshændelser reduceres markant med de nye anlæg, men samtidig betyder reduktionen i antallet af udløb, at det volumen, som strømmer ud i åen fra de to nye udløb ved overløbshændelser, er markant større end før.

Derfor vil Odense Kommune som vandløbsmyndighed stille vilkår om, at der laves tiltag i form af erosionssikringer i naturmaterialer så som sten- eller træfaskiner. Sikringerne reducerer vandtrykkets negative virkninger og den resulterende sedimentvandring, som altså vil kunne forekomme periodevis. Odense Kommune vurderer ikke, at fornævnte tiltag vil medføre en ændring af åens naturlige forløb.

I forhold til projektets betydning for Odense Å som habitatområde og de bilag 4 arter, som forekommer her, afventer vi Envidans endelige biologiske undersøgelse. Projektet vurderes at have en samlet set positiv effekt for naturen i og omkring åen, men det er essentielt at få vished for, at de mere koncentrerede overløbshændelser ikke bliver problematiske for visse arter - f.eks. tykskallet malermusling.

Samlet anbefaling

På baggrund af ovenstående er det Odense Kommunes vurdering, at projektet ikke strider mod fredningens formål, og at der således med det ovenfor nævnte forbehold kan gives dispensation til det ansøgte.

..."

Afgørelse:

Etableringen af bedre kloakløsninger er et vigtigt samfundsmæssigt anliggende, og en af sidegevinsterne er, at udledningen af spildevand til Odense Å reduceres.

Bassinet ved Munke Mose ligger delvis i det fredede område og delvis under en vej.

På baggrund af projektets formål, da resultatet kun er synligt i begrænset omfang, og da projektet ikke strider mod fredningens formål, meddeler Fredningsnævnet dispensation til det ansøgte.

Afgørelsen er truffet af nævnets formand og det minister udpegede medlem alene, idet medlemmet udpeget af kommunen og dennes suppleant har erklæret sig inhabile som følge af, at de sidder i Vandcenter Syds bestyrelse.

Klagevejledning

Fredningsnævnets afgørelse er truffet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Nævnets afgørelse kan i medfør af naturbeskyttelseslovens § 78, stk. 3, indbringes for Natur- og Miljøklagenævnet af de i samme lovs § 86 nævnte klageberettigede. Klagen indgives skriftligt til Fredningsnævnet, der videresender klagen til Naturklagenævnet, jf. naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 2.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den klageberettigede.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af din klage, at du indbetaler et gebyr på 500 kr.

Du modtager en opkrævning på gebyret fra Natur- og Miljøklagenævnet, når nævnet har modtaget klagen fra Fredningsnævnet. Du skal benytte denne opkrævning ved indbetaling af gebyret. Natur- og Miljøklagenævnet modtager ikke check eller kontanter. Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises

klagen fra behandling. Vejledning om gebyrbetalingen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberetigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Natur- og Miljøklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

- 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
- 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

Jørgen Petersen

FREDNINGSNÆVNET FOR FYN

Tinghusgade 43
5700 Svendborg
Tlf. 6217 2007

Kåre Loll
Jens Ulrichs Allé 5
5250 Odense SV

fyn@fredningsnaevn.dk
www.fredningsnaevn.dk
J.nr. Frs 9/2015
Dato: 17. maj 2015

Afgørelse af 13. maj 2015

Kåre Loll har ved e-mail af 23. februar 2015 ansøgt fredningsnævnet om tilladelse til indenfor fredningen af Odense Ådal, Etape 2 at etablere skiltningen i forbindelse med etablering af café/kaffebær i Fruens Bøge Station, Fruens Bøge Skov 4, 5250 Odense SV, matr. nr. 11c Kristiansdal Hgd., Dalum.

Ansøgeren har oplyst, at han ansøger om tilladelse til at have et A-skilt stående på fortovet uden for bygningen i forretningens åbningstid, samt om tilladelse til på den indvendige side af glasset over indgangsdøren at skrive, så kunderne ved, at der er tale om indgang til kaffebaren. Der er tale om en mindre, beskeden reklame/informationsskiltning.

Sagens behandling

Fredningen af Odense Ådal, Etape 2 er sket ved Natur- og Miljøklagenævnets kendelse af 8. september 2010. Fredningen har blandt andet til formål:

- at friholde ådalen for yderligere bebyggelse
- at sikre og forbedre
  - kulturhistoriske kvaliteter, landskabelige og geologiske interesser
  - ....
  - bynære arealer til rekreative formål

Der er i fredningen er bestemmelse om forbud om opførelse af ny bebyggelse, herunder tilbygninger, skure, boder, jagthytter eller lignende.

"§ 7 Reklamer

Etablering af reklamer må ikke finde sted. Undtaget herfra er bygningsfacader parallelle med åforløbet og som vender bort fra ådalen.

Skilte, som henviser til aktiviteter, der naturligt kan sammenkædes med brugen af ådalen og Odense Å, kan dog tillades. Skiltningens form og placering skal godkendes af fredningsnævnet.

Sagen har været i høring.

Naturstyrelsen har udtalt:

"Det er Naturstyrelsens vurdering, at omfanget af den ansøgte reklamering er meget begrænset, og at placeringen sker tæt på fredningens grænse – altså længst væk fra åen."

Danmarks Naturfredningsforening, Odense har ikke bemærkninger til ansøgningen.

Odense Kommune har udtalt, at den vurderer, at A-skilt og tekst på indvendige side af ruden, vurderes meget diskret i forhold til fredningen, hvorfor kommunen ingen bemærkninger har.

Det er oplyst, at Kulturstyrelsen har meddelt tilladelse til byggearbejder på den fredede bygning, blandt andet under forudsætning af, at et evt. forslag til galge- /hængskilt, - udseende, størrelse og placering, indsendes til Kulturstyrelsens godkendelse.

Fredningsnævnets formand har truffet beslutningen med hjemmel i § 10, stk. 5 i bkg. nr. 1173 af 20. november 2006 om forretningsorden for fredningsnævn, da sagen skønnes at være af underordnet betydning i forhold til fredningens formål.

Sagens afgørelse

Fredningsnævnets formand finder, at skiltningen er så diskret og placeres på en måde, så den ikke strider mod fredningens formål. Under forudsætning, at der er tale om et sædvanligt A-skilt af begrænset højde til opstilling udenfor caféen/kaffebaren samt skrift på indvendige side af glasset over indgangsdøren, gives der tilladelse i medfør af fredningens § 7.

Afgørelsen er truffet med hjemmel i naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Tilladelsen skal være udnyttet indenfor 3 år fra afgørelsen.

Klage skal ske via Natur- og Miljøklagenævnets klageportal, som der linkes til på www.nmkn.dk, hvor der også er nærmere vejledning i klageproceduren, se www.nmkn.dk/klage/hvordan-klager-du.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af klagen, at der indbetales et gebyr til Natur- og Miljøklagenævnet. Der kan findes nærmere vejledning om betaling af klagegebyr på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk.

Såfremt der indgives en klage, må nævnets dispensation ikke udnyttes, før sagen er færdigbehandlet og stadfæstet af Natur- og Miljøklagenævnet.

Anni Højmark
formand

FREDNINGSNÆVNET FOR FYN

Odense Kommune
v/Dorte Ankjær Nielsen

Tinghusgade 43
5700 Svendborg
Tlf. 62172008

fyn@fredningsnaevn.dk
www.fredningsnaevn.dk
J.nr. FN-FYN-50-2015
Dato: 18. februar 2016

Afgørelse af 17. februar 2016

Dispensation til opstilling af mandskabsvogne ved den nedbrændte spejderhytte på adressen Fruens Bøge Skov 3, 5250 Odense SV

Ved e-mail af 8. december 2015 har Odense Kommune anmodet om fredningsnævnets dispensation til opstilling af 3 mandskabsvogne til brug for spejderne. Området, hvorpå mandskabsvognene ønskes opstillet, matr.nr. 1g Kristiansdal hgd., Odense Jorder, ligger nær Odense å og indenfor det fredede areal langs Odense å.

Sagsfremstilling:

Det fremgår af ansøgningen, at spejderhytten den 19. september 2015 nedbrændte, og derfor ikke længere kan benyttes af spejdergrupperne, der består af ca. 120 drenge. Odense Kommune har siden søgt at finde erstatningslokaler i nærområdet, hvilket ikke er lykkedes. Spejdernes aktivitetsområde er den omkringliggende skov samt området ved Odense Å, og det er vigtigt for at fastholde medlemmerne, at aktiviteterne kan fortsætte i samme område.

Der ansøges om dispensation til opsætning af 3 mandskabsvogne, alle i samme størrelse 3,3 x 9,0 x 2,9 meter. Kommunen foreslår vognene anbragt i et hjørne af det areal, hvorpå spejderhytten har ligget. Vognene skal tilsluttes kloak, el og vand via de installationer, der i forvejen findes i den delvist nedbrændte spejderhytte.

Mandskabsvognene vil kunne beklædes med træ eller males i naturens farver, så de passer bedst muligt ind i omgivelserne, der udgøres af træbevoksning og skovbryn.

Det er oplyst, at Odense Kommune vil behandle en sag i By- og Kulturudvalget i slutningen i januar 2016, hvor der skal træffes politisk beslutning om, om hytten skal genopføres og i så fald, om det skal være i samme stil, eller der skal opføres en ny hytte til spejderne. Denne sag vil senere blive forelagt fredningsnævnet.

Fredningen:

Området, hvor mandskabsvognene ønskes opstillet, ligger indenfor fredningen af Odense Å, Odense Ådal – Etape 2 på strækningen fra Den Fynske Landsby til Klaregade 2 blev ved Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse af 29. november 2010 fredet.

"Formålet med fredningen er blandt andet, at friholde ådalen for yderligere bebyggelse og sikre og forbedre

- Kulturhistoriske kvaliteter, landskabelige og geologiske interesser, arkitektoniske værdier, herunder bevaringsværdige bygningers sammenhæng med ådalen, særlig omkring broer,*

- *Bynære arealer til rekreative formål,*
- *...*
- *God tilgængelighed via et stinet for byens borgere og turister under hensyntagen til plante- og dyreliv, ..."*

Fredningens § 6 indeholder bestemmelse om, at "der ikke må opføres ny bebyggelse, herunder tilbygninger, skure, boder, jagthytter eller lignende."

Odense Kommune har medsendt tegninger over mandskabsvognene samt en skitse, der viser deres påtænkte placering.

Høringer:

Naturstyrelsen har den 8. januar 2016 udtalt, at det er Naturstyrelsens vurdering, at fredningsnævnet bør overveje at tidsbegrænse en eventuel dispensation således, at der kan ske vurdering af forholdene på ejendommen, når der i kommune er truffet endelig beslutning om, hvorvidt den nedbrændte spejderhytte skal genopføres.

Det ansøgte vil efter Naturstyrelsens vurdering ikke medføre beskadigelse/ødelæggelse af plantearter eller yngle eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatsdirektivets bilag IV. Ansøgningen giver ikke Naturstyrelsen anledning til yderligere bemærkninger.

Danmarks Naturfredningsforening, Odense har ikke udtalt sig.

Fredningsnævnet har behandlet sagen skriftligt.

Fredningsnævnets begrundelse og afgørelse

Et enigt fredningsnævn finder det ubetænkeligt, at Odense Kommune for en kortere periode får dispensation fra forbud mod bebyggelse til at opstille mandskabsvogne på adressen Fruens Bøge Skov 3, Odense SV til brug for de mange spejdere, som er blevet uden de nødvendige klubfaciliteter i forbindelse med branden. Dispensationen er imidlertid betinget af, at de 3 mandskabsvogne beklædes med træ, så de virker mindst muligt skæmmende på skovlandskabet, og at de anbringes som skitseret, hvor de vil være mindst muligt synlige fra de, der færdes i området. Dispensation udløber 1. oktober 2016 på hvilket tidspunkt Odense Kommune forventes at have truffet en beslutning om, hvad der skal ske med den nedbrændte spejderhytte.

Fredningsnævnet vil således tage stilling til den fortsatte indkvartering af spejderne, når der kan foretages en samlet vurdering af forholdene på ejendommen.

Fredningsnævnets afgørelse kan i medfør af naturbeskyttelseslovens § 78, stk. 3, påklages til Natur- og Miljøklagenævnet af de klageberettigede, der er nævnt i lovens § 86. Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt.

Klage skal ske via Natur- og Miljøklagenævnets klageportal, som der linkes til på www.nmkn.dk, hvor der også er nærmere vejledning i klageproceduren, se www.nmkn.dk/klage/hvordan-klager-du.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af klagen, at der indbetales et gebyr på 500 kr. til Natur- og Miljøklagenævnet. Der kan findes nærmere vejledning om betaling af klagegebyr på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk.

Tilladelsen må ikke udnyttes før klagefristen er udløbet eller behandlingen af en eventuel klage er afsluttet.

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'AH' followed by a stylized flourish.

Anni Højmark
formand

FREDNINGSNÆVNET FOR FYN

Tinghusgade 43
5700 Svendborg
Tlf. 62172008

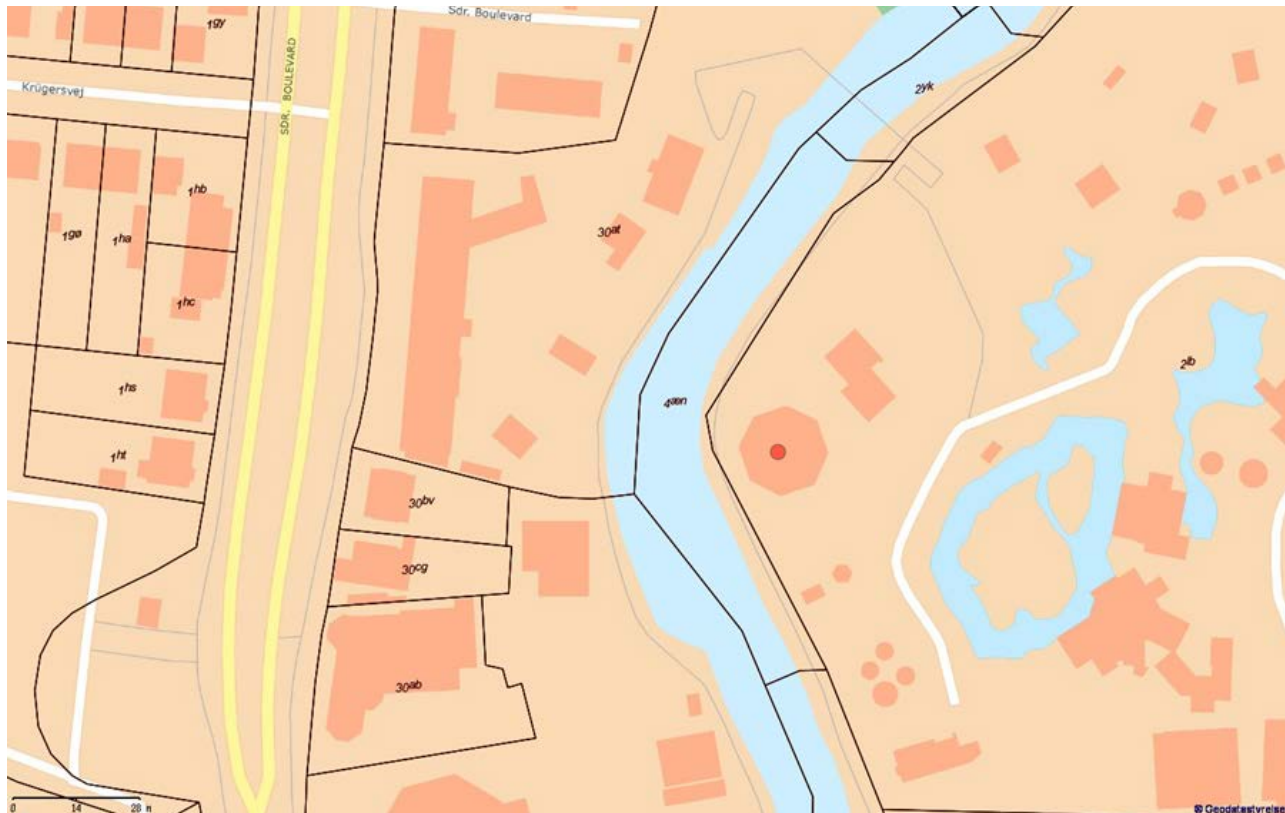
Odense ZOO
v/ingeniør Steen Falk

fyn@fredningsnaevn.dk
www.fredningsnaevn.dk
J.nr. FN-FYN-3-2016
Dato: 15. april 2016

Afgørelse af 14. april 2016

Dispensation fra fredningen af Odense Å til udvidelse af et skur ved spisestedet, flytning af et hegn samme sted samt fældning af enkelte træer i området ved spisestedet.

Ved mail af 13. januar har Odense Kommune på vegne af Odense ZOO v/ingeniør Steen Falk søgt om dispensation til renovering af toiletbygning, restaurantbygning, ny indgang, cykelparkering og fældning af enkelte træer. Alt sammen beliggende i Odense Zoo på adressen Sdr. Boulevard 306, 5000 Odense C, matr.nr. 30at Vestermarken, Odense Jorder.

Det berørte område ligger omkring bygningen (spisehuset) markeret med rød prik.

Sagsfremstilling

Der søges om dispensation til ombygning af en bygning i Odense ZOO, som er omfattet af fredningen Odense Ådal, etape 2, af 29. november 2010, samt dispensation til flytning af hegn og fældning af nogle træer.

Følgende er uddrag af fredningsbestemmelserne:

”§ 1. Fredningens formål

Formålet med fredningen er

- *At sikre og forbedre*
  - *Kulturhistoriske kvaliteter, landskabelige og geologiske interesser, arkitektoniske værdier, herunder bevaringsværdige bygningers sammenhæng med ådalen, særlig omkring byens broer,*
  - *Bynære arealer til rekreative formål,*
  - *En spredningskorridor gennem kommunen for plante- og dyrelivet,*
  - *God tilgængelighed via et stinet for byens borgere og turister under hensyntagen til plante- og dyreliv,*
- *At bevare og udbygge områdets naturtyper ved pleje og genopretning for at skabe et artsrigt plante- og dyreliv.*

§ 6. Bebyggelse

Der må ikke opføres ny bebyggelse, herunder tilbygninger, skure, boder, jagthytter eller lignende.

Undtaget herfra er byggeri, såfremt det sker i overensstemmelse med gældende lokalplaner og byplanvedtægter. Sådant bebyggelse, herunder om- og tilbygninger, nærmere end 10 meter fra åbredden kræver fredningsnævnets godkendelse. Særligt anføres lokalplan nr. 10-380 for Odense ZOO, som rummer mulighed for nye anlæg og byggerier beliggende i 10-meters-zonen langs åbredden.

Mindre lysthuse, drivhuse, redskabsskure og lignende kan opsættes med fredningsnævnets godkendelse af udseende, størrelse og beliggenhed. Mindre legeredskaber i private haver kan opstilles uden godkendelse.

Fredningsnævnet kan meddele tilladelse til anbringelse af sædvanlige læskure for kreaturer.

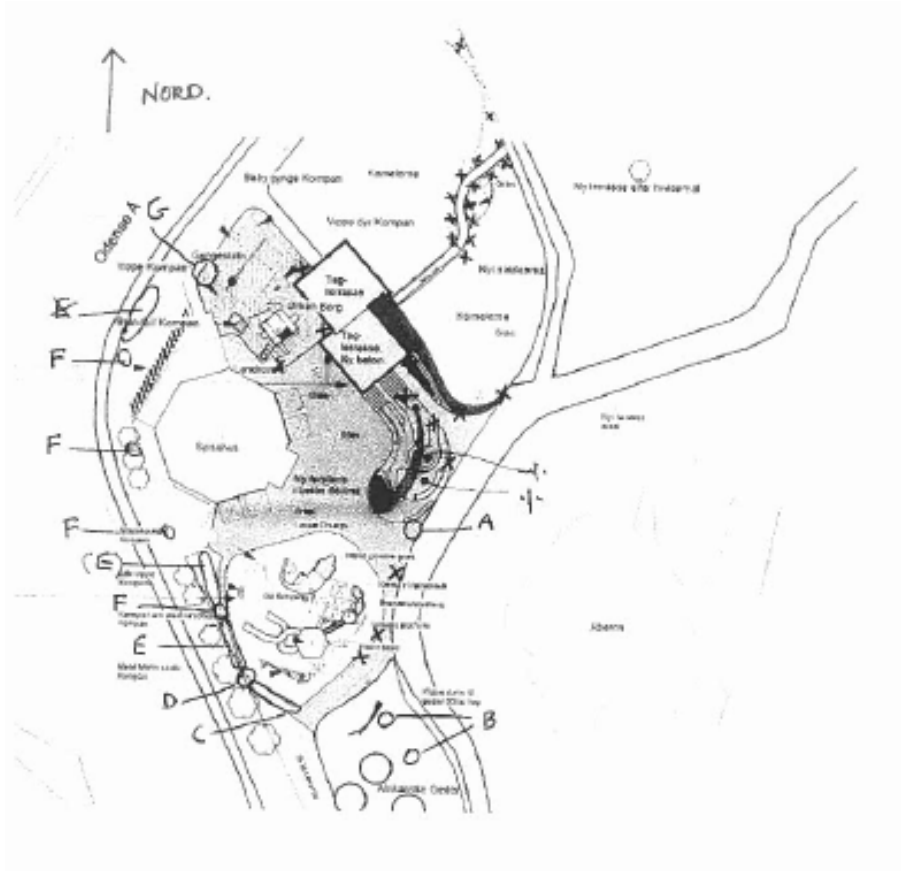
....

§ 12. Særlige bestemmelser for offentlige arealer 0 – 10 meter fra åbredden

Træer med en stammediameter større end 25 cm målt 1,3 meter over jorden må ikke fældes uden fredningsnævnets godkendelse.

...”

Fredningsnævnet har den 7. april 2016 foretaget besigtigelse. Herunder fik nævnet forevist den ønskede ombygning, som er forberedt ved bygningen Spisehuset, som ønskes udvidet bagud mod Åstien med rum til oplagring af affald mm fra Spisehuset, ligesom de mange tekniske installationer, der nu sidder udenpå bygningen, ønskes dækket ved opførelsen af en fast væg under Spisehusets tag. Langs spisehuset skal etableres en cykelparkering og i den forbindelse skal trådhegnet ud til stien flyttes lidt. Der er desuden etableret en ny udgang i hegnet lige ved siden af spisehuset.

[illegible]

Bepplantningsplan Chunga

27 stk tibetansk kirsebær, salgshøjde ca 3M (X - på tegningen)

A: 1 stk spidsløn bevares, det største af de 2 der står der

B: Udskiftning af de gamle kastanie træer i folden. Erstattes med 5-6M høje Salix
Seberica

C: Bredbladet liguster plantes som afskærmning mod service vej/låge (samme plante
som E)

D: 1 stk spidsløn bevares

E: Eks bredbladet liguster bevares

F: Eks Fuglekirsebær- 4 stk udvælges og bevares- resten fældes

G: Eks bøg bevares- søjleegen ved siden af, fældes

Ved nybepantning skal der med det samme forberedes vandingssystem.

Der suppleres med farverige stauder i vintønder hvor pladsen tillader det.

Det vurderes at der er plads til 15 tønder inden for opholdsområdet.

På tagterrassen stilles oliventræer i kæmpe størrelser og farverige stauder i
vintønder. Det vurderes at der er plads til 10 tønder og 6 store oliven

Ved græsskråninger renoveres jordforholdene og renses totalt inden fræsning og
såning med vildengs frø.

Skrænterne vil blive grønne i 2016, men først blomstre i 2017

Baggrunden for at Odense Zoo ønsker træerne fældet er, at nogle af dem står i vejen for udvidelsen af
spisehuset med tilhørende cykelparkering og flytning af hegn (træerne nord for den nye indgang). Andre
træer skønnes at være mindre levedygtige og står op ad eller inde på arealet, hvor der er etableret en stor
legeplads, som er under nyindretning (træer markeret syd for den nye indgang). Nogle af disse træer

skønnes at have en stammediameter over 25 cm, andre har en diameter under. Træerne står endog meget tæt i en rodet gruppe og meget tæt op ad legetårnet. Legepladsen og Spisehuset ligger umiddelbart bag hegnet ud til Åstien og således tæt ved åbredden.

Høringer

Naturstyrelsen har ved mail af 3. februar 2016 udtalt, at det er Naturstyrelsens vurdering, at den ansøgte ombygning ikke vil påvirke udpegningsgrundlaget negativt. Det ansøgte vil ikke medføre beskadigelse/ødelæggelse af plantearter eller yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV.

Odense Kommune har ved mail af 13. januar 2016 udtalt sig positivt til udvidelsen af skuret, flytning af hegn og fældning af de træer, som der ønskes fældet. Odense Kommune har fastholdt denne holdning under besigtigelsen.

Danmarks Naturfredningsforening i Odense har valgt ikke at udtale sig.

Fredningsnævnets begrundelse og afgørelse

Fredningsnævnet meddeler dispensation til ombygning af Spisehuset og etablering af cykelparkering med tilhørende ændring af hegnet, idet selve bygningen og anlægget omkring den ikke er i strid med formålet men snarere vil forskønne området, der er beliggende umiddelbart ud til stien langs Odense Å.

Fredningsnævnets medlemmer er enige om, at 3 af de 4 fuglekirsebærtræer og de tynde træer, der står langs hegnet ud mod stien på den side af den nye indgang, der vender ind mod Odense by (mod nord) kan fældes som ansøgt. Det fuglekirsebærtræ, der står længst inde mod byen, markeret med F på ovennævnte tegning længst mod nord, kan ikke fældes, da der er tale om et sundt træ, der skaber en enhed med den øvrige bevoksning langs åen.

Vedr. bevoksningen bag legetårnet syd for den nye indgang, meddeler nævnet dispensation til fældning af de træer, der af Odense Zoo's gartner er markeret med ønske om fældning, bortset fra den markante og sunde søjleeg, der står bag legetårnet, idet nævnet samtidig forudsætter, at ansøgeren bevarer den træbevoksning der står langs hegnet ved stien syd for den nye indgang. Derved vil de, der færdes på Åstien stadig få en oplevelse af en grøn korridor langs åen, og indkigget til legepladsen minimeres. Dispensationen er af et enigt fredningsnævn meddelt i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50.

Der kan klages over denne afgørelse til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagefristen er 4 uger fra afgørelsen er meddelt.

Klage skal ske via Natur- og Miljøklagenævnets klageportal, som der linkes til på www.nmkn.dk, hvor der også er nærmere vejledning i klageproceduren, se www.nmkn.dk/klage/hvordan-klager-du.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af klagen, at der indbetales et gebyr på 500 kr. til Natur- og Miljøklagenævnet. Der kan findes nærmere vejledning om betaling af klagegebyr på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk.

Tilladelsen må ikke udnyttes før klagefristen er udløbet eller behandlingen af en eventuel klage er afsluttet.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, den er givet, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2.

Anni Højmark
formand

FREDNINGSNÆVNET FOR FYN

Det ny Carlslund ApS
v/direktør Jacob Høffner

Tinghusgade 43
5700 Svendborg
Tlf. 62172008

fyn@fredningsnaevn.dk
www.fredningsnaevn.dk
J.nr. FN-FYN-8-2016
Dato: 29. april 2016

Afgørelse af 29. april 2016

Dispensation til genopførelse af restaurant i stedet for den nedbrændte Restaurant Carlslund på adressen Fruens Bøge Skov 7, 5250 Odense SV

Ved ansøgning af 15. februar 2016 har Det ny Carlslund ApS ved direktør Jacob Høffner ansøgt Fredningsnævnet for Fyn om dispensation til genopførelse af den nedbrændte restaurant Carlslund. Området, hvorpå restauranten lå og nu ønskes genopført er del nr. 2 af matr.nr. 1 g, Kristiansdals Hgd., Odense Jorder, ligger nær Odense å og indenfor det fredede areal langs Odense å.

Sagsfremstilling

Det fremgår af ansøgningen, at Carlslund nedbrændte den 20. juni 2015. Ansøgerne har udarbejdet et skitseforslag til genopførelse af Carlslund. Skitseforslaget er udarbejdet efter gennemførelsen af et udbud om genopførslen.

Fredningen

Området, hvor Carlslund skal genopføres, ligger indenfor fredningen af Odense Å. Odense Ådal – Etape 2 på strækningen fra Den Fynske Landsby til Klaregade 2 blev ved Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse af 29. november 2010 fredet.

”Formålet med fredningen er blandt andet, at friholde ådalen for yderligere bebyggelse og sikre og forbedre

- Kulturhistoriske kvaliteter, landskabelige og geologiske interesser, arkitektoniske værdier, herunder bevaringsværdige bygningers sammenhæng med ådalen, særlig omkring broer,*
- Bynære arealer til rekreative formål,*
- ...*
- God tilgængelighed via et stinet for byens borgere og turister under hensyntagen til plante- og dyreliv, ...”*

Fredningens § 6 indeholder bestemmelse om, at ”der ikke må opføres ny bebyggelse, herunder tilbygninger, skure, boder, jagthytter eller lignende.”

Skitseforslaget indeholder en beskrivelse af den påtænkte bygningsmasse og bygningernes placering. Arealet, hvorpå bygningerne opføres, ejes af Odense Kommune. Ifølge BBR var de nedbrændte bygninger, Bygning på lejet grund af et erhvervsareal på 242 kvm og et bebygget areal på 301 kvm. Det påtænkte byggeri har et areal således:

AREALER	
Fremtidige arealer af Carlsund efter genopbygning	
STUE	240 m ²
TAGETAGE	100 m ²
IALT	340 m ²
KÆLDER	147 m ²
SKUR	26 m ²

Den genopførte bygning placeres ifølge kortmaterialet på samme sted, hvor den nedbrændte bygning lå, og opførelsen vil tage hensyn til de træer, der findes på og omkring grunden.

Odense Kommune har i forbindelse med høringen blandt andet udtalt følgende:

"Odense Kommune har følgende vurdering af det ansøgte:

Carlsund udgør sammen med Spejderhytten og Stationsbygningen en særlig helhed som er vigtigt for oplevelsen og den rekreative brug af Fruens Bøge. Carlsund giver de mange besøgende i skoven en unik mulighed for at mødes og spise og drikke i skoven. Fruens Bøge har over hundrede år været et udflugtsmål og en lystskov, hvor man tog ud for at få den unikke mulighed for at være i skoven og besøge en beværtning. For den rekreative og kulturhistoriske oplevelse og brug af Fruens Bøge, er en genopførelse af Carlsund derfor vigtig.

Carlsund havde bevaringsværdi 4. Bygningen genopføres som den tidligere

Carlslund i bindingsværk og med stråtag. Bygningens arkitektur er som den tidligere bygning.

Det genopførte Carlslund vil fortsat have den samme rumlige struktur med krostue, mellemstue, sal og lillestue som man kendte fra den gamle bygning.

Der vil fortsat være mulighed for at sidde udenfor og spise på arealet i forbindelse med bygningen.

Odense Kommune vil på denne baggrund anbefale, at der gives tilladelse til at genopføre Carlslund som beskrevet i skitseprojekt af januar 2016.”

Høringer

Naturstyrelsen har den 23. februar 2016 udtalt, at det ansøgte efter Naturstyrelsens vurdering ikke vil medføre beskadigelse/ødelæggelse af plantearter eller yngle eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatsdirektivets bilag IV. Ansøgningen giver ikke Naturstyrelsen anledning til yderligere bemærkninger.

Danmarks Naturfredningsforening, Odense har ikke udtalt sig.

Fredningsnævnet har behandlet sagen skriftligt.

Fredningsnævnets begrundelse og afgørelse

Det fremlagte skitseprojekt viser en bygning, der i det ydre, dvs. i udtryk, valg af materialer, størrelse og placering svarer til den nedbrændte bindingsværksejendom. Bygningens anvendelse beskrives desuden som svarende til den anvendelse, der har været på stedet angiveligt siden slutningen af 1800-tallet.

Et enigt fredningsnævn finder på denne baggrund, at en dispensation til at genopføre det nedbrændte Carlslund i overensstemmelse med det fremlagte skitseprojekt ikke strider mod fredningens formål, og der meddeles derfor dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Der kan klages over denne afgørelse til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagefristen er 4 uger fra afgørelsen er meddelt.

Klage skal ske via Natur- og Miljøklagenævnets klageportal, som der linkes til på www.nmkn.dk, hvor der også er nærmere vejledning i klageproceduren, se www.nmkn.dk/klage/hvordan-klager-du.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af klagen, at der indbetales et gebyr på 500 kr. til Natur- og Miljøklagenævnet. Der kan findes nærmere vejledning om betaling af klagegebyr på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk.

Tilladelsen må ikke udnyttes før klagefristen er udløbet eller behandlingen af en eventuel klage er afsluttet.

Anni Højmark
formand

FREDNINGSNÆVNET FOR FYN

Odense Kommune
v/Birgit Bjerre Laursen
forstkandidat, projektleder

Tinghusgade 43
5700 Svendborg
Tlf. 62172008

fyn@fredningsnaevn.dk
www.fredningsnaevn.dk
J.nr. FN-FYN-45-2015
Dato: 30. maj 2016

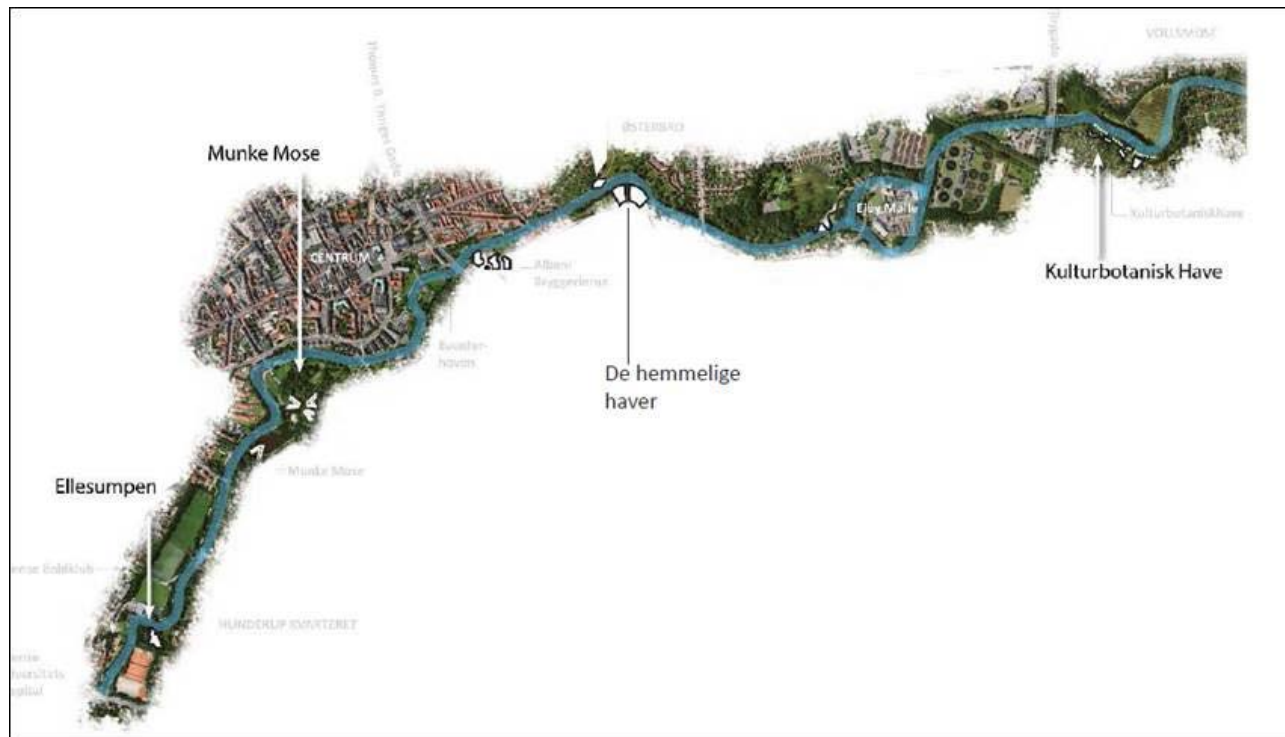
Afgørelse af 27. maj 2016

Tilladelse til etablering af rekreative faciliteter fire steder ved Odense Å.

Ved mail af 9. november 2015 har Odense Kommune søgt om tilladelse til at etablere 4 rekreative projekter, der skal forbedre mulighederne for naturoplevelser i den fredede Odense Ådal, på arealer ejet af Odense Kommune ved henholdsvis **Ellesumpen**, matr.nr. 8e Hunderup, Odense Jorder, **Munkemose**, Munke Mose 1, 5000 Odense C, matr.nr. 41a Vestermarken, Odense Jorder og 4uæ Hunderup, Odense Jorder, **De hemmelige haver**, matr.nr. 2095bæ Odense Bygrunde og 1bz og 1by Østermarken, Odense Jorder og **Kulturbotanisk Have**, Ejbygade 75, 5220 Odense SØ, matr.nr. 15hc Ejby, Odense Jorder.

Projekterne ligger indenfor fredningerne af Odense Å, henholdsvis etape 2, som blev fredet ved Naturklagenævnets afgørelse af 29. november 2010, og etape 3, jf. Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse af 18. oktober 2011.

Arealerne fremgår af følgende kort over den relevante del af den fredede Odense Å:

Odense Kommune har i sin ansøgning, der er vedlagt en uddybende projektbeskrivelse med visualiseringer, billeder og skitser samt uddybende beskrivelser, oplyst følgende om hensigten med de enkelte delprojekter:

"Ellesumpen

I ellesumpen ved OB's klubhus ønsker vi at etablere en slynget og nogle steder lidt udfordrende sti på plankebroer, stubbe og hængebroer, så man kan komme ind og opleve ellesumpens flora og fauna uden at skulle færdes direkte på arealet. Målet er at give en ny oplevelse og forståelse af naturtypen ellesump, uden at slide på den.

Munke Mose

I Munke Mose etableres 3 forskellige små nye stier som plankebroer, der giver varierede adgangsmuligheder og opholdspladser til Munke Moses særlige naturtyper. En af plankebroerne giver adgang til et område med mose og frodig sumpvegetation, som er utilgængeligt i dag. En anden giver adgang til vandfladen på søen, ud mellem træernes kroner. Den tredje giver adgang til én af Munke Moses 5 øer, hvor der er en særlig flot oplevelse af søerne og Munke Moses vandflader. Plankebroerne har en størrelse, så de både kan bruges af parkens gæster, men også af skoleklasser til undervisning om f.eks. søen eller moses biologi.

De hemmelige haver

Nogle mindre benyttede friarealer ved Christiansgade kalder vi for De hemmelige Haver. Vi ønsker at bevare haverne som varierede friarealer for områdets beboere og med særligt fokus på oplevelser for børn. Her ønskes etableret et trædæk på kanten af åen, så man kan komme helt tæt på åen og det dyreliv der findes i åen. Der ønskes desuden etableret en kanoophalingsplads så man kan tage kanoer op, uden at slide på åens brinker.

Kulturbotanisk have

I Kulturbotanisk Have ønsker vi at etablere et plateau på et eksisterende betonfundament, hvor man kan opleve åens særlige strømmende vand. Vi ønsker desuden at etablere en kanobro og isætningsrampe, der gør det muligt at tage kanoer op af åen, selvom vandstanden i åen varierer meget. Projektet i Kulturbotanisk Have skal gøre at man får mere glæde af Odense Å når man besøger haven, og give nye og gode muligheder for folk, der sejler i kano for at tage et hvil i haven.

De 4 projekter etableres så skånsomt som muligt, så områderne og deres naturværdier ikke tager skade. Projekterne er placeret så eksisterende store og fredede træer bevares. Projekterne vil tilbyde nye rekreative naturoplevelser i Odense Ådal. Ønsket er at anlægsarbejdet kan foregå i foråret 2016."

Fredningen

Om fredningen af Odense Å, etape 2 anføres i Naturklagenævnets afgørelse af 29. november 2010 blandt andet følgende:

"§1. Fredningens formål

Formålet med fredningen er

- *at sikre og forbedre*
  - *kulturbotanske kvaliteter, landskabelige og geologiske interesser, arkitektoniske værdier, herunder bevaringsværdige bygningers sammenhæng med ådalen, særlig omkring byens broer,*
  - *bynære arealer til rekreative formål,*
  - *en spredningskorridor gennem kommunen for plante- og dyrelivet,*
  - *god tilgængelighed via et stinet for byens borgere og turister under hensyntagen til plante- og dyreliv,*
- *at bevare og udbygge områdets naturtyper ved pleje og genopretning for at skabe et artsrigt plante- og dyreliv.*

...

§8. Sikring af åbredde

Åens naturlige forløb må ikke forstyrres. Udskiftning af faskiner, støttmure og lignende skal godkendes af fredningsnævnet. Nye faskiner kan ikke opsættes uden fredningsnævnets tilladelse.

Odense Kommune kan udarbejde et generelt forslag til nye træfaskiner, som efter godkendelse af fredningsnævnet kan anvendes til udskiftning af træfaskiner.

...

§10 Offentlighedens adgang

Ophold og færdsel til fods og på cykel i de fredede arealer skal ske efter naturbeskyttelseslovens regler. Ridning må kun foregå på offentlige ridestier eller på offentlig vej.

Fredningsnævnet kan dispensere til etablering af stier til rekreative formål. ...

§11. Særlige bestemmelser for offentlige arealer i byzone

Ådalens offentlige arealer i byzone er i kommuneplanen udlagt til friarealer og skal forblive friarealer.

Odense Kommune må opstille skulpturer og andre typer af kunstværker på kommunale arealer, dog ikke arealer, der er beskyttet af naturbeskyttelseslovens §3, uden fredningsnævnets godkendelse.

Der kan opstilles bænke, affaldskurve og legeredskaber samt udføres jordarbejde til faldunderlag og lignende i ca. 50 cm's dybde uden fredningsnævnets godkendelse.

...

§12. Særlige bestemmelser for offentlige arealer 0-10 meter fra åbredden

Der må ikke etableres nyt byggeri, tekniske anlæg, parkeringspladser og plankeværker.

Træer med en stammediameter større end 25 cm må ikke fældes uden fredningsnævnets tilladelse. Stammediameteren måles 1,3 meter over jorden.

Fredningsnævnet kan tillade at bygge nye stibroer, herunder fiskebroer til handicappede, isætningsbroer til kanoer og lignende, at ændre eksisterende broer, at ændre have- og trappeanlæg, støttmure eller større faste belægnings samt at opsætte nyt hegn langs åen.

Opsætning af almindelige landbrugshegn kræver dog ikke fredningsnævnets godkendelse."

Om fredningen af Odense Å, etape 3 anføres i Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse af 18. oktober 2011 blandt andet følgende:

"§1. Fredningens formål

Formålet med fredningen er

- at sikre og forbedre
  - kulturhistoriske kvaliteter, landskabelige og geologiske interesser, arkitektoniske værdier, herunder bevaringsværdige bygningers sammenhæng med ådalen, særlig omkring byens broer,
  - bynære arealer til rekreative formål,
  - en spredningskorridor gennem kommunen for plante- og dyrelivet,

- god tilgængelighed via et stinet for byens borgere og turister under hensyntagen til plante- og dyreliv,
- at bevare og udbygge områdets naturtyper for at skabe et artsrigt plante- og dyreliv, herunder særligt de naturtyper og arter, som danner grundlag for udpegningen af dele af fredningsområdet som EF-fuglebeskyttelses- og habitatområde.

...

§8. Sikring af åbredder

Åens naturlige forløb må ikke forstyrres. Udskiftning af faskiner, støttemure og lignende skal godkendes af fredningsnævnet. Nye faskiner kan ikke opsættes uden fredningsnævnets tilladelse.

Odense Kommune kan udarbejde et generelt forslag til nye træfaskiner, som efter godkendelse af fredningsnævnet kan anvendes til udskiftning af træfaskiner.

...

§ 10 Offentlighedens adgang

Ophold og færdsel til fods og på cykel skal ske efter naturbeskyttelseslovens regler. Ridning må kun foregå på offentlige ridestier eller på offentlig vej.

Fredningsnævnet kan dispensere til etablering af stier til rekreative formål. ...

§11. Særlige bestemmelser for offentlige arealer i byzone

Ådalens offentlige arealer i byzone er i kommuneplanen udlagt til friarealer og skal forblive friarealer.

Odense Kommune må opstille skulpturer og andre typer af kunstværker på kommunale arealer, dog ikke arealer, der er beskyttet af naturbeskyttelseslovens §3, uden fredningsnævnets godkendelse.

Der kan opstilles bænke, affaldskurve og legeredskaber samt udføres jordarbejde til faldunderlag og lignende i ca. 50 cm's dybde uden fredningsnævnets godkendelse.

§12. Særlige bestemmelser for offentlige arealer 0-10 meter fra åbredden

Der må ikke etableres nyt byggeri, tekniske anlæg, parkeringspladser og plankeværker.

Træer med en stammediameter større end 25 cm må ikke fældes uden fredningsnævnets tilladelse. Stammediameteren måles 1,3 meter over jorden.

Fredningsnævnet kan tillade at bygge nye stibroer, herunder fiskebroer til handicappede, isætningsbroer til kanoer og lignende, at ændre eksisterende broer, at ændre have- og trappeanlæg, støttemure eller større faste belægninger samt at opsætte nyt hegn langs åen.

Odense Kommune må etablere en stibro nord for Mindelundsvej 82 mellem matr.nr. 13it og 47b nordøst for Odense Å til matr.nr. 1c sydvest for åen. Broen skal etableres, så der fortsat er mulighed for at sejle på åen. Kommunen må endvidere etablere en sti fra det sted, hvor broen slutter på matr.nr. 1c til den sti, der allerede eksisterer på matr.nr. 1e.

Opsætning af almindelige landbrugshegn kræver dog ikke fredningsnævnets godkendelse."

Fredningsbestemmelserne er således stort set enslydende.

Høringer

Odense Kommune har ved mail af 16. november 2015 udtalt, at de ansøgte rekreative tiltag ligger inden for rammerne af formålet med fredningen. De ansøgte tiltag vil forbedre de rekreative muligheder for byens borgere bl.a. ved at give bedre adgang og give nye rekreative muligheder. Samtidig etableres de forskellige tiltag under hensyn til plante og dyrelivet. Det er derfor kommunens vurdering, at der kan gives dispensation og tilladelse til det ansøgte.

Naturstyrelsen har som følge af, at en del af Odense Å er udpeget som Natura 2000-område anmodet Odense Kommune om en nærmere redegørelse for det ansøgte i forhold til Natura 2000-området samt bilag IV-arter i området.

Odense Kommune har indsendt redegørelsen den 2. marts 2016. Naturstyrelsen har i deres udtalelse af 7. marts 2016 erklæret sig enig i kommunens vurdering.

Vurderingen fra Odense Kommune lyder således:

"Natura 2000-område ved Odense Å er udpeget på baggrund af følgende arter og naturtyper:

1014 Skæv vindelsnegl (Vertigo angustior)

1016 Sump vindelsnegl (Vertigo moulinsiana)

1032 Tykskallet Malermusling (Unio crassus)

1095 Havlampret (Petromyzon marinus)

1096 Bæklampret (Lampetra planeri)

1149 Pigsmerling (Cobitis taenia)

1318 Damflagermus (Myotis dasycneme)

1355 Odder (Lutra lutra)

3260 Vandløb med vandplanter

6210 Overdrev og krat på mere eller mindre kalkholdig bund (* vigtige orkidélokalteter)

6230 * Artsrige overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund

6430 Bræmmer med høje urter langs vandløb eller skyggende skovbryn

7220 * Kilder og væld med kalkholdigt (hårdt) vand

7230 Rigkær

9160 Egeskove og blandskove på mere eller mindre rig jordbund

91E0 * Elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld

1. Ellesumpen

Arealet er beliggende uden for Natura 2000-området. Skoven er domineret af rødel og pil sp. I skoven er der enkelte træer (ca. 5) med spættehuller. Herudover er der særligt et større piletræ med en stammediameter på ca. 60 cm, der potentielt er yngle- og rastested for flagermus.

Det er min vurdering, at det ansøgte ikke vil have nogen negativ påvirkning af arter opført på habitatdirektivets bilag IV. Det anbefales dog at gangbroen anlægges i en afstand af det store piletræ, således at der ikke sker skade på træet under anlæg.

https://www.google.dk/maps/@55.3838563,10.3750126,3a,75y,239.6h,78.33t/data=!3m6!1e1!3m4!1s1SdpA4BBLNe_Niun7g_ovA!2e0!7i13312!8i6656

2. Fælles aktivitet på vandet

Arealet er beliggende uden for Natura 2000-området. Det berørte areal omfatter et moseareal domineret af Rød Hestehov samt en del af den tilstødende sø.

Der er ikke registreret forekomst af arter omfattet af habitatdirektivets bilag IV. Det ansøgte vurderes heller ikke, at vil berøre nogle større træer, der har potentiale som yngle- og rastested for

flagermus.

Det er på denne baggrund min vurdering, at det ansøgte ikke vil have nogen negativ påvirkning af arter opført på habitatdirektivets bilag IV.

https://www.google.dk/maps/@55.3912187,10.3840453,3a,75y,285.09h,68.93t/data=!3m6!1e1!3m4!1sHFstKFGpH_Xi7Z3Xb0pxuA!2e0!7i13312!8i6656

3. Sti gennem mose og vand

Arealet er beliggende uden for Natura 2000-området. Det berørte areal omfatter et moseareal domineret af Kål-tidse, Lødder Dueurt og Lysesiv. Der er ingen større træer på arealet. Der er ikke registreret forekomst af arter omfattet af habitatdirektivets bilag IV.

Det er således min vurdering, at det ansøgte ikke vil have nogen negativ påvirkning af arter opført på habitatdirektivets bilag IV.

<https://www.google.dk/maps/@55.3913233,10.3827188,3a,75y,143.76h,77.25t/data=!3m6!1e1!3m4!1strb-3nJXtetfgkDQt7S7Kw!2e0!7i13312!8i6656>

4. Udflugt til ø

Arealet er beliggende uden for Natura 2000-området.

Der er ikke registreret forekomst af arter omfattet af habitatdirektivets bilag IV.

Det er min vurdering, at det ansøgte ikke vil have nogen negativ påvirkning af arter opført på habitatdirektivets bilag IV.

<https://www.google.dk/maps/@55.389147,10.3802577,3a,75y,38.14h,85.57t/data=!3m6!1e1!3m4!1sPyVqBqms-1C4aLfkj4qj1Q!2e0!7i13312!8i6656>

5. De Hemmelige Haver

Arealet støder op til Natura 2000-området ved Odense Å.

Jf. ansøgningen skal der etableres en kanooprækningsplads samt en opholdsplads ved/i Odense Å. Dette vurderes til primært at kunne have betydning for et evt. levested af Tykskallet Malermusling. Der er ikke ved den berørte strækning registreret forekomster af Tykskallet Malermusling.

Det ansøgte vurderes på denne baggrund ikke at have nogen negativ betydning for Natura 2000-området.

6. Kulturbotanisk Have

Arealet støder op til Natura 2000-området ved Odense Å.

Jf. ansøgningen skal der etableres en kanooprækningsplads samt et plateau for ophold og udsigt ved åen.

På lokaliteterne hvor, det ansøgte plateau (

<https://www.google.dk/maps/@55.3993789,10.4302282,3a,75y,37.35h,77.6t/data=!3m6!1e1!3m4!1s6HwSX37KCjSGC-70uezXQA!2e0!7i13312!8i6656>) og kanooprækningsbroen

https://www.google.dk/maps/@55.3990899,10.4310886,3a,75y,46.75h,71.06t/data=!3m6!1e1!3m4!1s3UcMknJK1ZnHy_nSDUVxOA!2e0!7i13312!8i6656) ønskes etableret, er der på nuværende tidspunkt allerede anlæg ved åen, som de vil erstatte.

Det ansøgte vurderes på denne baggrund ikke at have nogen negativ betydning for Natura 2000-området."

Ansøgningen giver ikke Naturstyrelsen anledning til yderligere bemærkninger.

Danmarks Naturfredningsforening i Odense har valgt ikke at udtale sig.

Fredningsnævnet har den 26. maj 2016 været på besigtigelse, hvor alle projekterne er blevet gennemgået og de steder, hvor de ønskes placeret er blevet forevist. Projektledelsen oplyste, at alle projekter vil blive udført i holdbare naturmaterialer, der passer til de enkelte steder. Gangbroer og platforme tænkes udført i holdbart træ, der ikke kræver vedligeholdelse og kan holde til det fugtige miljø langs åen.

Odense Kommune har ved hvert projekt anbefalet at det gennemføres med de justeringer, som blev gennemgået på stederne. Det drejer sig om:

- Projekt De hemmelige haver, hvor træplatformen ikke vil blive placeret i åen, men inde på bredden, så åens forløb ikke forstyrres
- Kulturbotanisk have, hvor siddeplatformen erstatter en eksisterende bro, der går ca 1 meter ud i åløbet. Siddeplatformen vil blive placeret på brinken, så den ikke rager ud i åen.
- Ellesumpen, hvor den sydlige snoning på gangbroen, ikke etableres, idet projektet efter drøftelse med Danmarks Naturfredningsforening i Odense har ønsket, at den del af Ellesumpen bevares uforstyrret

Odense Kommune har anført, at alle projekter Kulturbotanisk Have og De hemmelige haver vil betyde en forbedring af stederne og øge offentlighedens muligheder for at bruge disse parker/haver. Vedr. Munke Mose og Ellesumpen er der tale om helt nye muligheder for tilgængelighed i parkområder, som i dag ikke kan tilgås i forbindelse med almindelig færdsel. Moseområder og ellesump er et karakteristika for Odense Kommune, og det er en stor kvalitet, at disse områder gøres tilgængelige for borgerne.

Friluftsrådet repræsentant anbefalede gennemførelse af alle projekterne og lagde navnlig vægt på, at byens borgere, også de, der bor inde i selve bykernen, får øget tilgængelighed til naturen, det fælles gode, der åbnes op for borgerne. Åbningen af de hemmelige haver giver borgere, som ellers ikke har have til åen, mulighed for at nyde en haveoplevelse helt ned til åens vand.

Projektledelsen oplyste, at der vil blive opsat 30 skilte med QR-koder langs åen, som vil vise borgerne hen til offentligt ejede rekreative "perler" langs åen, samt fortælle om naturværdierne på stedet.

Fredningsnævnets begrundelse og afgørelse

Der er tale om et projekt, hvis formål er at øge de rekreative muligheder fire steder langs Odense Å. Fredningernes § 2 taler om, at fredningsområdet skal bevares i sin nuværende tilstand, medmindre en tilstandsændring eksempelvis tillades i forbindelse med rekreativ anvendelse. Alle projekterne findes både på baggrund af formålet med dem, samt ud fra beskrivelsen af og ideerne bag det konkrete projekt at være i overensstemmelse med fredningernes formål.

Projekterne er alle af en karakter, som vi give bedre adgang og mulighed for at opleve naturen langs Odense Å, herunder give adgang til at opleve naturtyper, som i dag er utilgængelige på grund af, at der eksempelvis er tale om meget våde - eller tilgroede områder. Odense Kommune har ansøgt om dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, da projekterne kræver etablering af stibroer, gangbroer/plankebroer, platforme ved åen, kanoophalings- og isætningspladser samt plateauer ved åen. Hvert enkelt projekt fremstår i beskrivelsen som gennemarbejdet og planlagt på en måde, så de installationer, der skal opføres, falder ind i landskabet. Der skal bruges naturlige materialer, og konstruktionerne afpasses efter vegetationen og de naturlige forhold på stedet, herunder fremgår det, at

store og fredede træer bevares alle steder. Ingen af projekterne er af en karakter, så de forstyrrer åens naturlige forløb, hvilket er helt afgørende for en dispensation. Tværtimod lægges der vægt på, at platformen ved Kulturbotanisk have placeres på brinken og erstatter en bro, der går ud i åen.

I de hemmelige haver har fredningsnævnet i forbindelse med ønsket om at placere en opholdsplatform ned til åen lagt vægt på, at denne efter det oplyste skal give børn og andre brugere mulighed for at "stikke fingrene i åens vand", og at den ikke placeres, så den forstyrrer åløbet men på arealet ned til åen. Fredningsnævnet betragter den ikke som en terrasse, men som en opholdsplatform i lighed med de, der etableres andre steder i forbindelse med projektet. De ønskede kanoophalings- og isætningspladser etableres på steder og på en måde, så de falder ind i omgivelserne.

På denne baggrund finder et enigt fredningsnævn, at der skal meddeles dispensation som angivet i ansøgning af 9. november 2015, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1. På baggrund af udtalelsen fra Naturstyrelsen kan det endvidere lægges til grund, at dispensationen ikke hindres af bestemmelserne i naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 og 3.

Fredningsnævnets afgørelse kan i medfør af naturbeskyttelseslovens § 78, stk. 3, påklages til Natur- og Miljøklagenævnet af de klageberettigede, der er nævnt i lovens § 86. Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt.

Klage skal ske via Natur- og Miljøklagenævnets klageportal, som der linkes til på www.nmkn.dk, hvor der også er nærmere vejledning i klageproceduren, se www.nmkn.dk/klage/hvordan-klager-du.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af klagen, at der indbetales et gebyr på 500 kr. til Natur- og Miljøklagenævnet. Der kan findes nærmere vejledning om betaling af klagegebyr på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk.

Tilladelsen må ikke udnyttes før klagefristen er udløbet eller behandlingen af en eventuel klage er afsluttet.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, den er givet, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2.

Anni Højmark
formand

VandCenterSyd

Projektleder Maria Wieslander Rønhave

fyn@fredningsnaevn.dk
www.fredningsnaevn.dk
J.nr. FN-FYN-17-2016
Dato: 10. august 2016

Afgørelse af 10. august 2016

Ansøgning om dispensation til opstilling af tekniske målestationer langs Odense Å

VandCenterSyd har den 5. april 2016 sendt en ansøgning om dispensation fra fredningerne af Odense Å til opstilling af tekniske målestationer for måling af ammonium, pH, ledningsevne, ilt, temperatur, niveau og prøveudtag i blandt andet Odense Å. Fire af målestationerne påtænkes opstillet på åbredden på steder, der er omfattet af Odense Å-fredningen, Etape 1 og Etape 2, nærmere bestemt ved adresserne Brogårdsvej 45, 5250 Odense SV, matr.nr. 6bv Bellinge By, Bellinge, Åsumvej 35, 5240 Odense NØ, matr.nr. 2a Skt. Jørgensmark, Odense Jorder, Klosterbakken 20C, 5000 Odense C, matr.nr. 316a mfl. Odense Bygrunde og Sdr. Boulevard 232, 5000 Odense C, matr.nr. 30ci Vestermarken, Odense Jorder.

Sagsfremstilling

Ansøgeren oplyser, at projektet, der har til formål at overvåge tilstanden i vandløbene, herunder Odense Å, er udarbejdet i et samarbejde med Odense og Faaborg-Midtfyn kommuner. Målingerne, der skal deles med kommunerne, skal give parterne indsigt i åernes tilstand opstrøms og nedstrøms for ansøgerens rensningsanlæg. VandCenterSyd har et fællesanlæg, der både er et regnvandssystem og renseanlæg, hvorfra overløb kan påvirke åerne. Ansøgeren oplyser videre:

*"Måledata vil hjælpe os til at forstå, hvordan åer fungerer sammen med vores systemer. Det er også centralt til kalibrering af vores unikke WEST-integrerede model, der inkluderer åer, fælles- og regnvandssystemer, samt vores tre renseanlæg. Modellen skal bruges i samarbejde med Odense Kommune til at **definere investeringer og fremtidige scenarier** for hele Odense. Det findes kun to integrerede modeller i praksis i verden og vores er den største. Derfor er der, fra mange sider af, stor fokus på projektet og for de data som projektet vil generere.*

Det 4 målerstationer i fredet areal er placeret strategisk i forhold til opstrømsgrænsen af Odense å i vores model, og i forhold til placeringerne af vores overløb til åen. Det er de bedste placeringer for at kunne analysere, hvordan vores system påvirker Odense å."

Fredningen og sagens oplysning

På adressen Brogårdsvej 45, sker opstillingen indenfor det areal, der er fredet ved etape 1 og på adresserne Åsumvej 34, Klosterbakken 20C og Sdr. Boulevard 232, Odense, sker opstillingen indenfor det areal, der er fredet ved etape 2 af Odense Ådal-fredningen. Fredningen af Odense Å, etape 1 blev besluttet ved afgørelse af 29. maj 2006 og etape 2 blev besluttet ved afgørelse af 29. november 2010.

Fredningernes relevante bestemmelser angiver følgende:

Etape 1:

”§ 1. Fredningens formål

Fredningens formål er at

- *friholde ådalen for yderligere bebyggelse*
- *sikre og forbedre landskabelige, geologiske interesser og kulturhistoriske kvaliteter*
- *sikre områdets naturtyper for at skabe et artsrigt plante- og dyreliv*
- *sikre en spredningskorridor gennem kommunen for plante- og dyrelivet*
- *sikre bynære arealer til rekreative formål*
- *skabe god tilgængelighed til og i området under hensyntagen til plante- og dyreliv*

§ 12. Bestemmelser for offentlige arealer 0-10 meter fra åbredden. Der må ikke etableres nyt byggeri, tekniske anlæg, parkeringspladser og plankeværker.

§ 13. Bestemmelser for private arealer i byzone. Inde for 0-10 meter fra åbredden må der ikke etableres nyt byggeri, tekniske anlæg (herunder støttemure og lignende), parkeringspladser og broer.

Etape 2:

§ 1. Fredningens formål

Formålet med fredningen er

- *At sikre og forbedre*
  - *Kulturhistoriske kvaliteter, landskabelige og geologiske interesser, arkitektoniske værdier, herunder bevaringsværdig bygningers sammenhæng med ådalen, særlig omkring byens broer,*
  - *Bynære arealer til rekreative formål,*
  - *En spredningskorridor gennem kommunen for plante- og dyrelivet,*
  - *God tilgængelighed via et stinet for byens borgere og turister under hensyntagen til plante- og dyreliv,*
- *At bevare og udbygge områdets naturtyper ved pleje og genopretning for at skabe et artsrigt plante- og dyreliv.*

§ 12. Særlige bestemmelser for offentlige arealer 0-10 meter fra åbredden

Der må ikke etableres nyt byggeri, tekniske anlæg, parkeringspladser og plankeværker.

§ 13. Særlige bestemmelser for private arealer i byzone

Inden for 0-10 meter fra åbredden må der ikke etableres nyt byggeri, tekniske anlæg, herunder støttemure og lignende, parkeringspladser og broer.”

Det er af VandCenterSyd oplyst, at den type målestation, der ønskes opstillet på adresserne Åsumvej 35, Klosterbakken 20C og Sdr. Boulevard 232, er en målestation uden fast svingarrangement. På adressen Brogårdsvej 45 opstilles en målestation med synlig gul flyder i vandspejlet. Det fremgår af en teknisk beskrivelse af den pågældende målerstation, at den synlige del af den tekniske installation er et grønt elskab med en bredde på 1,2 m og en højde på 1,25 m. Desuden står der et metalrør af samme højde lige ved siden af skabet. Måleudstyret er i den ene model placeret under vandspejlet og i den anden model på en synlig svingarm der går fra metalrøret og ned i vandet.

Der er fremlagt tegninger og billeder over den påtænkte placering for hver af målerstationerne indenfor det fredede område.

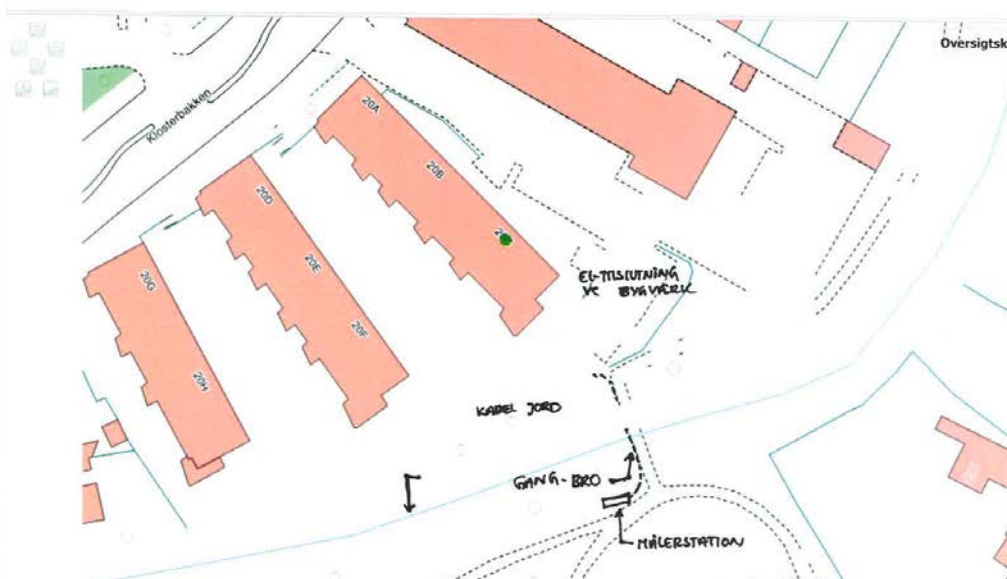

Brogårdsvej 45

Åsumvej 35

Klosterbakken 20C

Sdr. Boulevard 232

Høringer

Odense Kommune har i høringssvar af 18. maj oplyst følgende:

"Formålet med opsætning af målestationerne er at forbedre mulighederne for at måle miljøtilstanden i Odense Å.

Det er Odense Kommunes vurdering, at fordelene ved opsætning af målestationerne opvejer de begrænsede lokale ændringer af det fredede område. Ved opsætning af de ansøgte målestationer ved Odense Kommune få adgang til værdifuld data, der kan anvendes i administrationen af Odense Å.

Det er på den baggrund kommunens vurdering, at der bør gives dispensation til det ansøgte. "

Naturstyrelsen har i sit høringssvar blandt andet anført følgende:

"Fredningsnævnet bør være opmærksom på fredningerne klare bestemmelse om forbud mod placering af tekniske anlæg inden for 10 m fra åbredden og vurdere om det ansøgte er en videregående afvigelse, som ikke kan gennemføres ved en dispensation (naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 5).

Så vidt Naturstyrelsen kan vurdere ud fra materialet placeres stationerne i tilknytning til veje, stier og broer. Det fremgår af ansøgningmaterialet, at der er to typer målestationer – en med prøvetager på svingarm og en med prøvetager fast placeret i åen. Det fremgår imidlertid ikke hvilken type, der ønskes etableret.

Det ansøgte er beliggende i Natura 2000-område nr. 114, Odense Å med Hågerup Å, Sallinge Å og Lindved Å (habitatsområde nr. 98).

...

Det vurderes, at det ansøgte ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området eller påvirke yngleområder for arter på habitatsdirektivets bilag II- og IV-arter, herunder områdets økologiske funktionalitet for disse arter.

Ansøgningen giver ikke Naturstyrelsen anledning til yderligere bemærkninger. "

Danmarks Naturfredningsforening, Afd. Odense har udtalt følgende:

"Danmarks Naturfredningsforening Odense mener ikke det ansøgte vil påvirke fredningsområdet væsentligt i negativ retning, og foreningen mener der på det foreliggende grundlag at der kan gives dispensation i den pågældende sag."

Indstilling

Fredningerne indeholder et forbud mod anbringelse af tekniske installationer indenfor det fredede område. Fredningsnævnets muligheder for på trods heraf at meddele dispensation afhænger efter naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1 af, om det ansøgte vil stride mod fredningens formål, ligesom der ikke må være tale om videregående afvigelser fra fredningen, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 5.

Da der er tale om opstilling af fire målerstationer, der ved deres udformning, størrelse og placering sker op ad eller lige ved befærdede veje, broer af beton og metal og hegn og på steder, hvor de i forhold til de eksisterende installationer ikke vil syne af meget, er fredningsnævnets medlemmer enige om, at der ikke er tale om videregående afvigelser fra fredningen.

Fredningsnævnet har noteret sig, at der er tale om et projekt, der skal medvirke til at overvåge kvaliteten af vandet i åen, og hvis betydning har sammenhæng til fremtidige scenarier med stigende regnmængder. Overløb vil kunne påvirke vandkvaliteten i negativ retning og dermed have en negativ påvirkning på såvel fredningens formål om at sikre et artsrigt plante- og dyreliv som udpegningsgrundlaget for Natura 2000.

Fredningerne har først og fremmest til formål at bevare arealernes tilstand, og bebyggelsesforbuddet skal ses i sammenhæng hermed. Da de mindre tekniske installationer, der her er ansøgt om, anbringes på steder, hvor der i forvejen er markante vejbroer eller andre tekniske installationer, finder fredningsnævnet ikke, at ansøgningen er i strid med fredningens formål, hvorfor der meddeles dispensation til at anbringe målerstationer som ansøgt på adresserne Brogårdsvej 45, Åsumvej 35, Sdr. Boulevard 232 og Klosterbakken 20C, Odense.

Afgørelsen er truffet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1. Fredningsnævnet finder under henvisning til det af Naturstyrelsen anførte, at fredningen ikke er i strid med udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2.

Dispensationen skal udnyttes indenfor 3 år fra afgørelsen.

Der kan klages over denne afgørelse til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagefristen er 4 uger fra afgørelsen er meddelt.

Klage skal ske via Natur- og Miljøklagenævnets klageportal, som der linkes til på www.nmkn.dk, hvor der også er nærmere vejledning i klageproceduren, se www.nmkn.dk/klage/hvordan-klager-du.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af klagen, at der indbetales et gebyr på 500 kr. til Natur- og Miljøklagenævnet. Der kan findes nærmere vejledning om betaling af klagegebyr på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk.

Tilladelsen må ikke udnyttes før klagefristen er udløbet eller behandlingen af en eventuel klage er afsluttet.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, den er givet, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2.

Anni Højmark
formand

FREDNINGSNÆVNET FOR FYN

Tinghusgade 43
5700 Svendborg
Tlf. 62172008

Tegnestuen VAAG

v/arkitekt Thomas Hillerup

og

Odense Kommune v/Sonja Borg

fyn@fredningsnaevn.dk
www.fredningsnaevn.dk
J.nr. FN-FYN-28-2016 + 32-2016
Dato: 10. august 2016

Afgørelse af 10. august 2016

Dispensation til genopførelse af spejderhytte i stedet for den nedbrændte spejderhytte på adressen Fruens Bøge Skov 3, 5250 Odense SV

Ved ansøgning af 23. maj 2016 har Tegnestuen Vaag ved arkitekt Thomas Hillerup på vegne ejeren Odense Kommune ansøgt Fredningsnævnet for Fyn om dispensation til genopførelse af den nedbrændte spejderhytte Frederiksminde. Området, hvorpå ruinen af den nedbrændte spejderhytte ligger og nu ønskes genopført på er del af matr.nr. 1 g, Kristiansdals Hgd., Odense Jorder, ligger nær Odense Å og indenfor det fredede areal langs Odense Å.

Sagsfremstilling

Det fremgår af ansøgningen, at spejderhytten Frederiksminde brændte i september 2015. Ansøgerne har udarbejdet et dispositionsforslag til genopførelse af spejderhytten. Arbejdet med genopførelsen er planlagt til at finde sted i perioden fra august 2016 til foråret 2017.

Fredningsnævnet har den 17. februar 2016 givet Odense Kommune dispensation til midlertidigt at lade opstille mandskabsvogne til brug for spejdernes klubaktiviteter. Denne dispensation udløber den 1. oktober 2016. Odense Kommune har i mail af 8. juli 2016 anmodet om, at dispensationen til den midlertidige opstilling forlænges frem til sommeren 2017, hvor den permanente spejderhytte, som der i øvrigt tages stilling til i denne sag, forventes at være bygget.

Fredningen

Området, hvor spejderhytten Frederiksminde skal genopføres, ligger indenfor fredningen af Odense Å.

Odense Ådal – Etape 2 på strækningen fra Den Fynske Landsby til Klaregade 2 blev ved Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse af 29. november 2010 fredet.

”Formålet med fredningen er blandt andet, at friholde ådalen for yderligere bebyggelse og sikre og forbedre

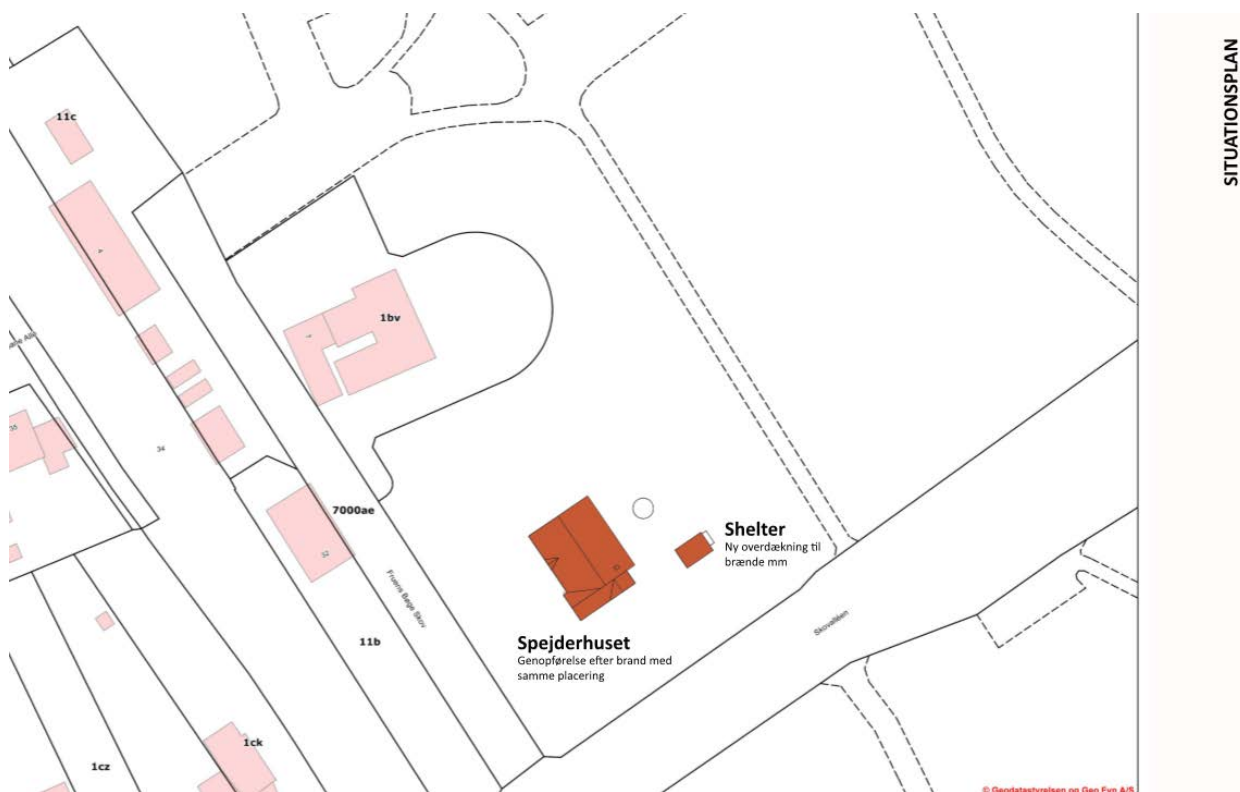
- Kulturhistoriske kvaliteter, landskabelige og geologiske interesser, arkitektoniske værdier, herunder bevaringsværdige bygningers sammenhæng med ådalen, særlig omkring broer,*
- Bynære arealer til rekreative formål,*
- ...*
- God tilgængelighed via et stinet for byens borgere og turister under hensyntagen til plante- og dyreliv, ...”*

Fredningens § 6 indeholder bestemmelse om, at "der ikke må opføres ny bebyggelse, herunder tilbygninger, skure, boder, jagthytter eller lignende."

Dispositionsforslaget indeholder en beskrivelse af, hvordan bygningen påtænkes genopført i samme stil som den brændte bygning og med videst mulig genbrug af de materialer, som er i behold efter branden. Bygningen skal opføres på det eksisterende fundament, såfremt dette er egnet til det. Udover genopførelsen af spejderhytten ønskes dispensation til opførelse af et 15 m² lavt shelter til brænde og diskret anbringelse af stedets affaldsbeholdere på grunden tæt ved husets SØ-hjørne. Arealet, hvorpå bygningerne opføres, ejes af Odense Kommune. Det påtænkte byggeri har et areal på 174 m², svarende til det areal, som den brændte bygning har. Etagearealet udvides, idet loftsetagen kan udnyttes bedre i den nyopførte bygning.

Den genopførte bygning placeres ifølge kortmaterialet på det sted, hvor den brændte bygning lå, og opførelsen vil tage hensyn til de træer, der findes på og omkring grunden.

Odense Kommune er ejer, og har ønsket spejderhytten genopført til fortsat brug som spejderhytte, men har ikke udtalt sig i øvrigt.

Høringer

Naturstyrelsen har den 29. juni 2016 udtalt, at det ansøgte efter Naturstyrelsens vurdering ikke vil medføre beskadigelse/ødelæggelse af plantearter eller yngle eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatsdirektivets bilag IV. Ansøgningen giver ikke Naturstyrelsen anledning til yderligere bemærkninger.

Danmarks Naturfredningsforening, Odense har ikke udtalt sig.

Fredningsnævnet har behandlet sagen skriftligt.

Fredningsnævnets begrundelse og afgørelse

Det fremlagte skitseprojekt viser en bygning, der i det ydre, dvs. i udtryk, valg af materialer, størrelse og placering stort svarer til den nedbrændte bindingsværksejendom, med enkelte uproblematisk ændringer, som i vidt omfang er planlagt for i højere grad, uanset den brugsmæssige modernisering og behovet for at leve op til krav vedr. brandsikring mm., sker for at genskabe historiske detaljer. Bygningens anvendelse beskrives desuden som svarende til den anvendelse, der har været på stedet angiveligt siden 1879. Det brænde- og affaldsskur på 15 m², som ønskes nyopført i tilslutning til spejderhytten, for at forbedre brugsmulighederne for spejderne samt for at skabe en diskret placering af affaldsbeholdere, skønnes at være udformet så skånsomt og minimalt som muligt, ligesom det er placeret et sted, hvor det ikke vil være synligt for de, der færdes på stier og veje i området. På denne baggrund finder fredningsnævnet ikke, at ansøgningen strider mod fredningens formål.

Et enigt fredningsnævn finder på denne baggrund, at en dispensation til at genopføre den brændte spejderhytte Frederiksminde og til opførelsen af shelteret til brænde og affaldsbeholdere i overensstemmelse med det fremlagte dispositionsforslag af 23.5.2016 ikke samlet set strider mod fredningens formål, og der meddeles derfor dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Fredningsnævnet har besluttet at forlænge dispensationen til midlertidig opstilling af mandskabsvogne som klubfaciliteter for spejderne som beskrevet i afgørelse af 17. februar 2016 i FN-FYN-50-2015. Dispensationsperioden udløber derfor 1. september 2017. Forlængelsen er sket uden at sagen forinden har været i høring.

Der kan klages over denne afgørelse til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagefristen er 4 uger fra afgørelsen er meddelt.

Klage skal ske via Natur- og Miljøklagenævnets klageportal, som der linkes til på www.nmkn.dk, hvor der også er nærmere vejledning i klageproceduren, se www.nmkn.dk/klage/hvordan-klager-du.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af klagen, at der indbetales et gebyr på 500 kr. til Natur- og Miljøklagenævnet. Der kan findes nærmere vejledning om betaling af klagegebyr på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk.

Tilladelsen må ikke udnyttes før klagefristen er udløbet eller behandlingen af en eventuel klage er afsluttet.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, den er givet, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2.

Anni Højmark
formand

Afgørelse af 19. september 2016

Dispensation til etablering af frontmur til beskyttelse af sti og skråning omkring endeunderstøtninger på bro over Odense Å ved Sdr. Boulevard

Odense Kommune har den 25. april anmodet om fredningsnævnets dispensation til etablering af frontmur umiddelbart bag endeunderstøtningerne på hver side af den bro, der fører Odense Åsti over åen. Området, der på broens nordlige side ligger på matr.nr. 28t Vestermarken, Odense Jorder og på sydsiden på matr. nr. 8e, Hunderup, Odense Jorder, ligger indenfor det fredede areal langs Odense å.

Sagsfremstilling:

Odense Kommune har i forbindelse med ansøgningen oplyst følgende:

"Frontmuren skal hindre sætninger mellem tilstødende sti og bro ved at forhindre erosion i at optræde i såvel skråninger som bag endeunderstøtninger. De nuværende forhold foranlediger erosion og bortskylning af jord og stibelægning omkring endeunderstøtningerne, hvilket giver uhensigtsmæssige sætninger i stien. Da skråningen omkring broen er stejl, forlænges frontmuren ud med 1 m på hver side af broen. Dette er illustreret på bilag 2, som viser hvordan frontmuren placeres og udformes. Ved at forlænge frontmuren forhindres erosion i skråningerne omkring stien og broen."

Der er vedlagt fotos, der viser eksisterende forhold, samt en skitse over, hvordan frontmuren placeres. Det er oplyst, at frontmuren skal udføres i beton.

Fredningen:

Området ligger indenfor fredningen af Odense Å, Odense Ådal – Etape 2, der blev fredet ved Naturklagenævnets afgørelse af 29. november 2010. Fredningen indeholder følgende om bestemmelser af relevans for sagen:

"§ 1. Fredningens formål

Formålet med fredningen er

- At sikre og forbedre
  - Kulturhistoriske kvaliteter, landskabelige og geologiske interesser, arkitektoniske værdier, herunder bevaringsværdige bygningers sammenhæng med ådalen, særlig omkring byens broer,
  - Bynære arealer til rekreative formål,
  - En spredningskorridor gennem kommunen for plante- og dyrelivet,
  - God tilgængelighed via et stinet for byens borgere og turister under hensyntagen til plante- og dyreliv,
- At bevare og udbygge områdets naturtyper ved pleje og genopretning for at skabe et artsrigt plante- og dyreliv.

§ 12. Særlige bestemmelser for offentlige arealer 0 -10 meter fra åbredden

Der må ikke etableres nyt byggeri, tekniske anlæg, parkeringspladser og plankeværker.

Træer med en stammediameter større end 25 cm må ikke fældes uden fredningsnævnets tilladelse. Stammediameteren måles 1,3 meter over jorden.

Fredningsnævnet kan tillade at bygge nye stibroer, herunder fiskebroer til handicappede, isætningsbroer til kanoer og lignende, at ændre eksisterende broer, at ændre have- og trappeanlæg, støttemure eller større faste belægninger samt at opsætte nyt hegn langs åen.

Opsætning af almindelige landbrugshegn kræver dog ikke fredningsnævnets godkendelse."

Høringer:

Naturstyrelsen har den 8. januar 2016 udtalt:

"Broen er beliggende i Natura 2000-område nr. 114, Odense Å med Hågerup Å, Sallinge Å og Lindved Å (habitatområde nr. 98).

Udpegningsgrundlaget for habitatområde nr. 98:

- 1014 Skæv vindelsnegl (*Vertigo angustior*)
- 1016 Sump vindelsnegl (*Vertigo moulinsiana*)
- 1032 Tykskallet Malermusling (*Unio crassus*)
- 1095 Havlampret (*Petromyzon marinus*)
- 1096 Bæklampret (*Lampetra planeri*)
- 1149 Pigsmerling (*Cobitis taenia*)
- 1318 Damflagermus (*Myotis dasycneme*)
- 1355 Odder (*Lutra lutra*)
- 3260 Vandløb med vandplanter
- 6210 Overdrev og krat på mere eller mindre kalkholdig bund (* vigtige orkidélokalteter)
- 6230 * Artsrige overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund
- 6430 Bræmmer med høje urter langs vandløb eller skyggende skovbryn
- 7220 * Kilder og væld med kalkholdigt (hårdt) vand
- 7230 Rigkær
- 9160 Egeskove og blandskove på mere eller mindre rig jordbund
- 91E0 * Elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld

Sagen synes i øvrigt fuldt oplyst af kommunen

På følgende kort er placeringen af det ansøgte vist med rød prik. Kortet kan eventuelt benyttes i afgørelsen jf. forretningsorden for fredningsnævn § 11, stk. 1.

Naturstyrelsen vurderer, at det ansøgte ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af udpegningsgrundlaget for Natura 2000 området eller påvirke yngleområder for arter på habitatdirektivets bilag II- og IV-arter, herunder områdets økologiske funktionalitet for disse arter.”

Danmarks Naturfredningsforening, Odense har ikke udtalt sig.

Fredningsnævnet har behandlet sagen skriftligt.

Fredningsnævnets begrundelse og afgørelse

Et enigt fredningsnævn finder, at det ansøgte kan tillades, da det tjener til sikringen af bredden af åen og dermed ikke er i strid med fredningens formål, hvorfor der meddeles dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1. Under henvisning til det af Naturstyrelsen oplyste sker der ikke forringelse af naturtyperne ved etablering af støttemuren, hvorfor naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 og 3 ikke er til hinder for dispensationen.

Der kan klages over denne afgørelse til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagefristen er 4 uger fra afgørelsen er meddelt.

Klage skal ske via Natur- og Miljøklagenævnets klageportal, som der linkes til på www.nmkn.dk, hvor der også er nærmere vejledning i klageproceduren, se www.nmkn.dk/klage/hvordan-klager-du.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af klagen, at der indbetales et gebyr på 500 kr. til Natur- og Miljøklagenævnet. Der kan findes nærmere vejledning om betaling af klagegebyr på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk.

Tilladelsen må ikke udnyttes før klagefristen er udløbet eller behandlingen af en eventuel klage er afsluttet.

Anni Højmark
formand

FREDNINGSNÆVNET FOR FYN

Christiansvej 41
5700 Svendborg
Tlf. 99683200

Til Odense Kommune

fyn@fredningsnaevn.dk
www.fredningsnaevn.dk
J.nr. FN-FYN-51-2016
Dato: 30. april 2017

Afgørelse af 28. april 2017

Dispensation fra fredningen af Odense Å til anlæggelse af vandhul til padder på Odense Zoos område.

Odense Kommune på vegne af Odense ZOO søgt om dispensation anlæggelse af et vandhul på matr.nr. 3 mø Hunderup Jorder, beliggende i Odense Zoo på adressen Sdr. Boulevard 306, 5000 Odense C. Arealet ligger indenfor fredningen af Odense Å, etape 2.

Sagsfremstilling

Odense Zoo oplyser i deres ansøgning om baggrunden for ansøgningen, at de ønsker at skabe bedre forhold for områdets padder, både for den store bestand af butsnudet frø og den meget lille bestand af grøn frø. Det ønskes etableret i et fugtigt område, hvor der en del af året er et naturligt vandspejl. Dette når dog at tørre ud tidligt på sommeren, hvorfor Odense Zoo hidtil har været nødsaget til at flytte paddernes ægklumper til andre vandhuller, som desværre har en stor bestand af fisk, og derfor heller ikke er ideelle for padderne.

Vandhullet er 12 m x 7 m og ovalt rundt med et areal på ca 66 m². Det vil blive gravet 0,5 m ned i midten, som derved bliver den største vanddybde. Brinkerne vil have en lav hældning ned mod midten af vandhullet, så padderne kan kravle derop.

Vand tilføres via indpumpning fra Odense Å, når det er nødvendigt, hvor man vil sikre, at der findes vand i vandhullet igennem hele frøens udviklingsperiode. I efteråret vil man lade det tørre naturligt ud, således at det fortsat vil være et vandhul uden fisk. Den opgravede jord vil blive kørt væk fra Odense Zoo og blive deponeret på forsvarlig vis.

Området er beskyttet eng, men det er Zoo's opfattelse, at projektet vil gavne området og den lokale biodiversitet. Formålet er naturbevarelse.

Fredningen

Odense Å, etape 2 er fredet ved Naturklagenævnets afgørelse af 29. november 2010. Følgende er uddrag af fredningsbestemmelserne:

"§ 1. Fredningens formål

Formålet med fredningen er

- At sikre og forbedre
  - Kulturhistoriske kvaliteter, landskabelige og geologiske interesser, arkitektoniske værdier, herunder bevaringsværdige bygningers sammenhæng med ådalen, særlig omkring byens broer,
  - Bynære arealer til rekreative formål,
  - En spredningskorridor gennem kommunen for plante- og dyrelivet,
  - God tilgængelighed via et stinet for byens borgere og turister under hensyntagen til plante- og dyreliv,
- At bevare og udbygge områdets naturtyper ved pleje og genopretning for at skabe et artsrigt plante- og dyreliv....

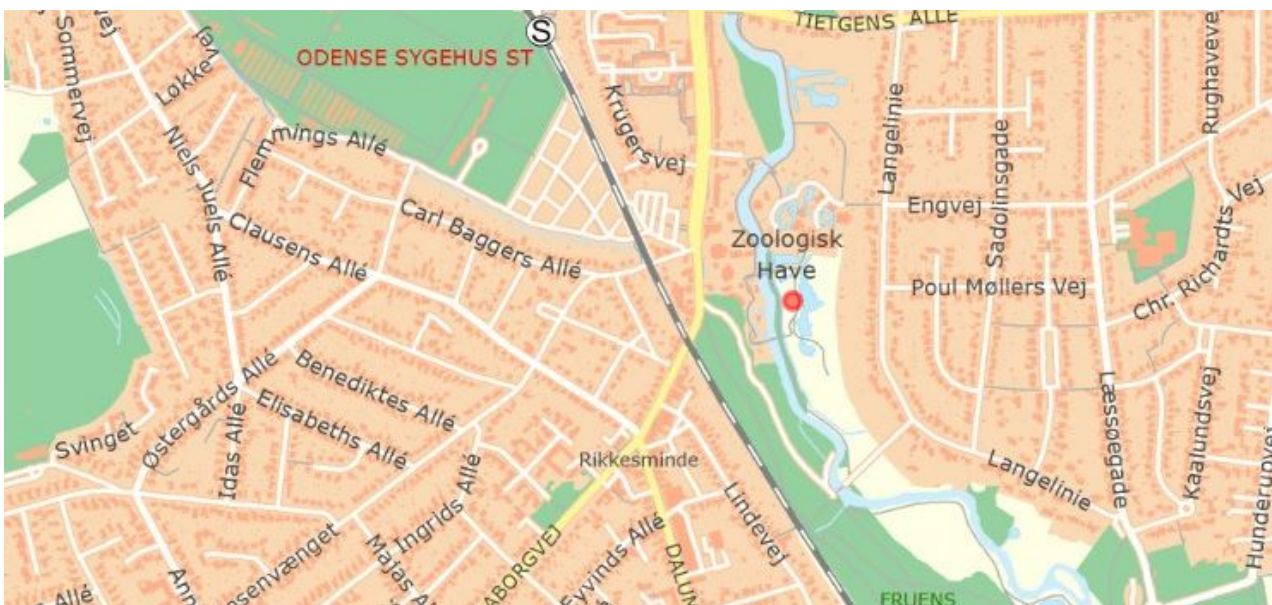
§2. Bevaring af området m.v.

Fredningsområdet skal bevares i dets nuværende tilstand, medmindre en tilstandsændring er påbudt eller tilladt i de følgende bestemmelser eller tillades ved dispensation fra fredningsnævnet, f.eks. i forbindelse med naturgenopretning/naturforbedring eller rekreativ anvendelse.

§ 9. Terrænændringer m.v.

Der må ikke foretages terrænændringer. Der må ikke ske udnyttelse af forekomster i jorden eller foretages opfyldning, planering, afgravning eller henkastning af affald. Terrænændringer kan dog efter fredningsnævnets forudgående tilladelse foretages til gennemførelse af denne afgørelses bestemmelser samt i forbindelse med naturpleje og naturgenopretning samt arkæologiske udgravninger.

Jord- og stendiger må ikke fjernes eller beskadiges. Eksisterende diger kan istandsættes og vedligeholdes.”

Sagen er behandlet på skriftligt grundlag.

Høringer

Odense Kommune har oplyst, at de har besøgt arealet, da området er registreret som beskyttet natur. Ved besøget har Odense Kommune vurderet, at området skal karakteriseres som fersk eng ud fra Odense Zoos planteliste august 2016, samt arealets historik, idet det ikke har været opdyrket igennem en lang årrække. Etablering af vandhul på lokaliteten er derfor ikke i strid med naturbeskyttelseslovens § 3.

Ifølge fredningen § 4 må søer, enge, overdrev og moser ikke omlægges, jordbehandles, drønes, opdyrkes etc. Det er derfor Odense Kommunes vurdering at etablering af et vandhul på engarealet umiddelbart er i strid med fredningen. Men ifølge fredningens § 15 kan der gives dispensation, hvis det ansøgte ikke er i strid med fredningens formål, hvilket bl.a. er at bevare og udbytte områdets naturtyper ved pleje og genopretning for at skabe et artsrigt plante- og dyreliv.

Det er Odense Kommunes holdning at etablering af et vandhul på det registrerede engareal vil kunne fungere som ynglevandhul og derved være til gavn for områdets paddler. Odense Kommune indstiller derfor, at der bør gives dispensation til etablering af et vandhul på arealet som beskrevet i ansøgningen.

Miljøstyrelsen har udtalt, at det ansøgte ikke vurderes at medføre en væsentlig påvirkning af udpegningsgrundlaget for det nærliggende Natura 2000-område nr. 114 eller påvirke yngleområder for arter på habitatdirektivets bilag II og IV, herunder områdets økologiske funktionalitet for disse arter.

Miljøstyrelsen har på nævnets forespørgsel supplerende oplyst:

” Miljøstyrelsens udtalelse betyder ikke, at Odense Kommune ikke har ret i deres antagelse om, at etablering af et vandhul kan være til gavn for områdets paddler.

Styrelsens udtalelse burde for tydelighedens skyld være formuleret således, at det tydeligt havde fremgået, at det vurderes, at det ansøgte ikke vil medføre en negativ påvirkning af udpegningsgrundlaget for det nærliggende Natura 2000-område.”

Danmarks Naturfredningsforening i Odense har valgt ikke at udtale sig.

Fredningsnævnets begrundelse og afgørelse

Fredningsnævnets medlemmer er enige om, at der kan meddeles dispensation til etablering af det ansøgte vandhul på den beskrevne måde, da det ansøgte efter nævnets opfattelse ikke strider mod fredningens formål, men snarere fremmer formålet om, at tilstandsændringer kan tillades, når det sker til naturforbedring.

Dispensationen er givet i medfør af naturbeskyttelseslovens §50, stk. 1.

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt.

Klage skal ske via nævnets klageportal, som der linkes til på www.nmkn.dk, hvor der også er nærmere vejledning i klageproceduren, se www.nmkn.dk/klage/hvordan-klager-du.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer. Der kan findes nærmere vejledning om betaling af klagegebyr på Nævnenes hus' hjemmeside www.naevneneshus.dk og www.nmkn.dk.

Tilladelsen må ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, den er givet, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2.

Anni Højmark
formand

Carsten Lau

Henry Jensen – Rådgivende ingeniører

fyn@fredningsnaevn.dk
www.fredningsnaevn.dk
J.nr. FN-FYN-4-2017
Dato: 4. maj 2017

Afgørelse af 4. maj 2017

Ansøgning om dispensation fra Odense Boldklub til anlæg af kunstgræsbane ved Odense Å

Odense Boldklub repræsenteret af det rådgivende ingeniørfirma Henry Jensen har orienteret fredningsnævnet om en ansøgning til Odense Kommune om tilladelse til at etablere et kunstgræsanlæg på boldklubbens areal i Odense Ådal. Arealet er ejet af Odense Kommune og beliggende på matr.nr. 10f Hunderup, Odense Jorder. Kunstgræsanlægget vil blive etableret på et sted, hvor boldklubben i dag har en stenmelsbane. Fredningsnævnet har behandlet henvendelsen som en ansøgning om dispensation fra fredningen af Odense Å, etape 2, idet kunstgræsanlægget ligger Tietgens Allé 71, 5230 Odense M og helt eller delvist på et areal, der er omfattet af fredningen.

Fredningen

Arealet, hvorpå kunstgræsbanen skal etableres, er omfattet af naturklagenævnets afgørelse af 29. november 2010 om fredningen af Odense Ådal, Etape 2.

§ 1. Fredningens formål

Formålet med fredningen er

- At sikre og forbedre
  - Kulturhistoriske kvaliteter, landskabelige og geologiske interesser, arkitektoniske værdier, herunder bevaringsværdige bygningers sammenhæng med ådalen, særlig omkring byens broer,
  - Bynære arealer til rekreative formål,
  - En spredningskorridor gennem kommunen for plante- og dyrelivet,
  - God tilgængelighed via et stinet for byens borgere og turister under hensyntagen til plante- og dyreliv,
- At bevare og udbygge områdets naturtyper ved pleje og genopretning for at skabe et artsrigt plante- og dyreliv.

§ 2. Bevaring af området m.v.

Fredningsområdet skal bevares i dets nuværende tilstand, medmindre en tilstandsændring er påbudt eller tilladt i de følgende bestemmelser eller tillades ved dispensation fra fredningsnævnet, f.eks. i forbindelse med naturgenopretning/naturforbedring eller rekreativ anvendelse.

Placeringen af det ansøgte er angivet med en prik på dette kort:

Sagens oplysninger

Det fremgår af ansøgningen, at der skal etableres flere baner indenfor et kunstgræsareal på 43 x 65 m. På en del af banen opstilles en Goalboks, "i princippet en lille fodboldbane som er indhegnet. Indhegningen sker med et hvidt finmasket fibernet, fastholdt med lodrette galvaniserede stolper. Kunstgræsbelægningen udlægges direkte på den afrettede overflade, og der skal ikke foretages terræændringer eller ændringer i den eksisterende dræning, ligesom der ikke opsættes nye lysmaster, idet de eksisterende 5 lysmaster bibeholdes.

Odense Kommune har i et høringsvar oplyst, at de ikke umiddelbart har indvendinger til det ansøgte. De oplyser, at der p.t. ligger en stenmelsbane på det sted, hvor kunstgræsbanen ønskes placeret. "Der ændres ikke på anvendelsen dog vil intensiteten øges når der pålægges kunstgræs. Dette vil dog blive behandlet i selve VVM-screeningen.

Mht fredningen finder vi ikke det er i strid med afstandskravene 0-10 meter fra åbredden mht at etablere byggeri, tekniske anlæg mm.

Vi vurderer samtidig det ikke er hverken byggeri eller et teknisk anlæg – som bestemmelsen egentlig er tænkt."

Miljøstyrelsen har udtalt, at det "fremgår af ansøgningsmaterialet, at ansøgningen vil blive VVM-vurderet af Odense Kommune. Miljøstyrelsen forventer derfor også, at kommunen som tilsynsmyndighed med fredninger vil forholde sig (til) det nærliggende Natura 2000-område.

Ansøgningen giver ikke Miljøstyrelsen anledning til yderligere bemærkninger."

Der er ikke modtaget høringsvar fra Danmarks Naturfredningsforening.

Sagen er behandlet på skriftligt grundlag.

Fredningsnævnets begrundelse og afgørelse

Et enigt fredningsnævn er af den opfattelse, at etableringen af kunstgræsbanen ikke strider mod fredningens bestemmelser om, at der ikke må ske tilstandsændringer, idet nævnet lægger vægt på, at banen afløser en stenmelsbane på samme placering og ikke kræver terrænændringer eller vil medføre yderligere afløb til Odense Å, samt ikke kræver yderligere belysning på stedet. En kunstgræsbane vil betyde, at boldklubbens areal i højere grad kan udnyttes til rekreative formål, hvorfor etableringen ej heller strider mod fredningens formål. På denne baggrund meddeles dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 3, stk. 1 i det omfang banen etableres indenfor fredningen.

Dispensationen er givet i medfør af naturbeskyttelseslovens §50, stk. 1.

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt.

Klage skal ske via nævnets klageportal, som der linkes til på www.nmkn.dk, hvor der også er nærmere vejledning i klageproceduren, se www.nmkn.dk/klage/hvordan-klager-du.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer. Der kan findes nærmere vejledning om betaling af klagegebyr på Nævnenes hus' hjemmeside www.naevneneshus.dk og www.nmkn.dk.

Tilladelsen må ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, den er givet, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2.

Anni Højmark
formand

Afgørelse af 27. september 2017

Dispensation til opførelse af toiletbygning

Odense Kommune fik den 6. november 2001 fredningsnævnets dispensation til opførelse af to toiletbygninger indenfor den fredning, der ved Overfredningsnævnets kendelse af 29. november 2010 blev til Fredningen af Odense Ådal, etape 2. Tilladelsen blev ikke udnyttet.

Fredningsnævnet har den 20. juni 2017 modtaget en ansøgning fra Odense Kommune om fornyelse af dispensation til opførelse af den anden af de to toiletbygninger, der i sin tid blev givet tilladelse til.

Placeringen af bygningen fremgår af vedlagte kort:

Odense Kommune har medsendt fotos af den ene toiletbygning, der er blevet opført på stedet.

Fredningsnævnet har lagt til grund, at den anden toiletbygning skal have et helt tilsvarende udseende.

Fredningen

Det fremgår blandt af fredningskendelsen at:

"§ 1. Fredningens formål

Formålet med fredningen er

- *at sikre og forbedre*

- kulturhistoriske kvaliteter, landskabelige og geologiske interesser, arkitektoniske værdier, herunder bevaringsværdige bygningers sammenhæng med ådalen, særlig omkring byens broer,
- bynære arealer til rekreative formål,
- en spredningskorridor gennem kommunen for plante- og dyrelivet,
- god tilgængelighed via et stinet for byens borgere og turister under hensyntagen til plante- og dyreliv,
- at bevare og udbygge områdets naturtyper ved pleje og genopretning for at skabe et artsrigt plante- og dyreliv

§ 6. Bebyggelse

Der må ikke opføres ny bebyggelse, herunder tilbygninger, skure, boder, jagthytter eller lignende.

Undtaget herfra er byggeri, såfremt det sker i overensstemmelse med gældende lokalplaner og byplanvedtægter. Sådan bebyggelse, herunder om- og tilbygninger, nærmere end 10 meter fra åbredden kræver fredningsnævnets godkendelse. Særligt anføres lokalplan nr. 10-380 for Odense Zoo, som rummer mulighed for nye anlæg og byggerier beliggende i 10-meters-zonen langs åbredden.

Mindre lysthuse, drivhuse, redskabsskure og lignende kan opsættes med fredningsnævnets godkendelse af udseende, størrelse og beliggenhed. Mindre legeredskaber i private haver kan opstilles uden godkendelse.

Fredningsnævnet kan meddele tilladelse til anbringelse af sædvanlige læskure for kreaturer."

Sagens behandling

Fredningsnævnet har behandlet sagen på skriftligt grundlag.

Det fremgår af den tidligere dispensation til opførelse af de to toiletbygninger, at nævnet dengang var på besigtigelse. Kommunens repræsentanter oplyste dengang, at *"toiletbygningerne vil blive delvis sløret med beplantning via et plantenet op ad bygningerne. Toiletbygningerne vil blive placeret minimum 10 meter fra åbredden på den anden side af stien langs åen. Det er ikke muligt at placere dem ved museet, og kommunen finder det uhensigtsmæssigt, at toiletbygningerne placeres længere væk, idet man så kan frygte, at folk ikke vil bruge dem."*

Miljøstyrelsen har udtalt følgende:

"Odense Å er beliggende i Natura 2000-område nr. 114 (Odense Å med Hågerup Å, Sallinge Å og Lindved Å). Den ansøgte toiletbygning opføres ca. 10 m uden for Natura 2000-området og vil efter Miljøstyrelsens vurdering ikke medføre en væsentlig påvirkning af udpegningsgrundlaget for Natura 2000 området eller påvirke yngleområder for arter på habitatdirektivets bilag II- og IV-arter, herunder områdets økologiske funktionalitet for disse arter."

Ansøgningen giver ikke Miljøstyrelsen anledning til yderligere bemærkninger. "

Fredningsnævnet har ikke modtaget andre høringssvar.

Fredningsnævnets begrundelse og afgørelse

Et enigt fredningsnævn tilslutter sig den begrundelse, som fredningsnævnet i 2001 anførte for at give dispensation til to toiletbygninger, hvilken tilladelse kun er blevet halvt udnyttet. Fredningsnævnet meddeler derfor dispensation til opførelse af én yderligere toiletbygning af udseende som den eksisterende, idet nævnet har lagt vægt på, at der netop er tale om en toiletbygning, og at den placeres

på den anden side af stien i forhold til åen og længst væk fra denne, og sløres med begroning, så den falder ind i landskabet på stedet, hvorfor den efter omstændighederne ikke er i strid med fredningens formål.

Dispensationen er meddelt i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt.

Klage skal ske via nævnets klageportal, som der linkes til på www.nmkn.dk, hvor der også er nærmere vejledning i klageproceduren, se www.nmkn.dk/klage/hvordan-klager-du.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer. Der kan findes nærmere vejledning om betaling af klagegebyr på Nævnenes hus' hjemmeside www.naevneneshus.dk og www.nmkn.dk.

Tilladelsen må ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, den er givet, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2.

Anni Højmark
formand

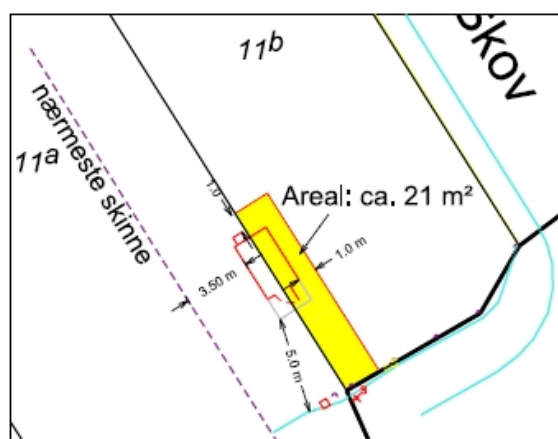
Afgørelse af 15. februar 2018

Dispensation til at opstille nogle teknik-shelters v/Odense-Svendborg Banen.

Landinspektør LIFA A/S har på vegne Banedanmark ansøgt om fredningsnævnets dispensation til opstilling af en teknikshelter, der skal benyttes til det tekniske udstyr til overkørslen ved Odense-Svendborg banen ved Skovalléen umiddelbart syd for Fruens Bøge Station. Teknikshelterne skal opstilles på arealet Skovalléen 32 og 34, 5250 Odense SV, beliggende på matr.nr. 11b Kristiansdal Hgd., Dalum, der er omfattet af fredningen af Odense Ådal, etape 2.

Banedanmark har beskrevet, at shelteren er en container med en bredde på 1,9 meter, længde på 3,3 meter med et 50x50x50 cm udhæng til ventilation på bagsiden, og med en højde på 2,8 meter. Den leveres i en neutral grå farve, men kan leveres i andre farver.

Opstillingen skal ske i forbindelse med Banedanmarks signalprogram. Shelteren skal være i umiddelbar nærhed af overkørslen af tekniske årsager, og af sikkerhedsmæssige grunde kan den maksimale kabellængde mellem bomdrev og det tekniske udstyr i shelteren være 75 meter. De lokale forhold på stedet (andre bygninger, veje og stier) gør, at der kun er mulighed for at placere shelteren på skovsiden af banen. Banedanmark har anbefalet nordsiden af banen, idet der er bevoksning, der vil delvis skjule shelteren fra skoven. Med den foreslåede placering bliver den maksimale kabellængde ca. 45 meter.

Kortudsniit 1:250

Fredningen

Teknikbygningen ønskes placeret på et areal omfattet af Naturklagenævnets afgørelse af 29. november 2010 om fredning af Odense Ådal, 2. etape.

Følgende er uddrag af fredningsbestemmelserne:

"§ 1. Fredningens formål

Formålet med fredningen er

- *At sikre og forbedre*
  - *Kulturhistoriske kvaliteter, landskabelige og geologiske interesser, arkitektoniske værdier, herunder bevaringsværdige bygningers sammenhæng med ådalen, særlig omkring byens broer,*
  - *Bynære arealer til rekreative formål,*
  - *En spredningskorridor gennem kommunen for plante- og dyrelivet,*
  - *God tilgængelighed via et stinet for byens borgere og turister under hensyntagen til plante- og dyreliv*

At bevare og udbygge områdets naturtyper ved pleje og genopretning for at skabe et artsrigt plante- og dyreliv.

§ 6. Bebyggelse

Der må ikke opføres ny bebyggelse, herunder tilbygninger, skure, boder, jagthytter eller lignende.

Undtaget herfra er byggeri, såfremt det sker i overensstemmelse med gældende lokalplaner og byplanvedtægter. Sådan bebyggelse, herunder om- og tilbygninger, nærmere end 10 meter fra åbredden kræver fredningsnævnets godkendelse. Særligt anføres lokalplan nr. 10-380 for Odense Zoo, som rummer mulighed for nye anlæg og byggerier beliggende i 10-meters-zonen langs åbredden.

Mindre lysthuse, drivhuse, redskabsskure og lignende kan opsættes med fredningsnævnets godkendelse af udseende, størrelse og beliggenhed. Mindre legeredskaber i private haver kan opstilles uden godkendelse.

Fredningsnævnet kan meddele tilladelse til anbringelse af sædvanlige læskure for kreaturer."

Sagsfremstilling

Fredningsnævnet har behandlet sagen på skriftligt grundlag.

Høring

Sagen har været i høring.

Miljøstyrelsen anfører i deres høringssvar, at det ansøgte efter Miljøstyrelsens vurdering ikke vil medføre beskadigelse/ødelæggelse af plantearter eller yngle eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV.

Odense Kommune har oplyst, at der er tale om et byggeri på kun 6 m², der ikke kræver byggetilladelse fra Odense Kommune.

Det er Odense Kommunes holdning, at der bør gives tilladelse til byggeriet af det ønskede teknikshelter, da der er tale om et anlæg til anvendelse ved driften af Svendborgbanen. Hertil er der tale om et mindre anlæg, der ligger på kanten af det fredede område, hvor der i forvejen er flere banenalæg.

Det er kommunens vurdering, at områdets betydning for bilag IV-arter (flagermus) er begrænset, da byggeriet kun berører et mindre område med lav beplantning.

Friluftsrådets har ingen indvendinger mod det ansøgte.

Fredningsnævnets begrundelse og afgørelse

Under hensyn til det som anføres af Odense Kommune, og navnlig henset til, at shelteret skal opføres op ad en banestrækning i udkanten af det fredede område længst væk fra åen meddeler et enigt fredningsnævn dispensation til det ansøgte, da opførelsen heraf af disse grunde ikke strider mod fredningens formål.

Dispensationen er givet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt.

Klage skal ske via nævnets klageportal, som der linkes til på www.nmkn.dk, hvor der også er nærmere vejledning i klageproceduren, se www.nmkn.dk/klage/hvordan-klager-du.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer. Der kan findes nærmere vejledning om betaling af klagegebyr på Nævnenes hus' hjemmeside www.naevneneshus.dk og www.nmkn.dk.

Tilladelsen må ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, den er givet, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2.

Anni Højmark
formand

Odense ZOO

v/Land+ landskabsarkitekter, Michael Finke

fyn@fredningsnaevn.dk
www.fredningsnaevn.dk
J.nr. FN-FYN-40-2017
Dato: 18. marts 2018

Afgørelse af 15. marts 2018

Odense ZOO har ved mail af 8. september 2017 fra Land+ landskabsarkitekter ansøgt om fredningsnævnets dispensation til udvikling og etablering af nye anlæg på Odense ZOOs eget område, matr.nr. 3mø, Hunderup, Odense Jorder og 1bu, Kristiansdal Hgd., Odense Jorder samt etablering af en "treetopwalk" og et anlæg for nordiske dyr i et område tilhørende Odense Kommune, matr.nr. 1g, Kristiansdal Hgd., Odense Jorder.

Ved mail af 22. december 2017 fremsendte Odense ZOO ved Land+ landskabsarkitekter en supplerende ansøgning om dispensation til ændring af et allerede bestående anlæg med paddeskrab og etablering af en trægangbro på Odense ZOOs eget område, matr.nr. 3mø, Hunderup, Odense Jorder. Odense ZOO tilbagekaldte samtidig en del af den oprindelige ansøgning.

Ved mail af 9. januar 2018 fremsendte Odense ZOO endnu en supplerende ansøgning, hvor en del af den oprindelige ansøgning vedrørende etablering af shelters blev ændret. Odense Zoo tilbagekaldte samtidig en del af den tidligere ansøgning vedrørende restaurering af et vandhul og rigkær.

Odense ZOO er ved mails af 17. november 2017 og 7. februar 2018 fremkommet med yderligere oplysninger og skitser vedrørende ansøgningen.

Det nævnte behandles herefter som en samlet ansøgning.

Sagsfremstilling

Odense ZOO har i forbindelse med ansøgningen af 8. september 2017 med titlen "Odense ZOO, Danmark i Norden" blandt andet oplyst, at ansøgningen er en del af gennemførelsen af projektet "Danmark i Norden", og at motivationen for ansøgningen er, at Odense ZOO har besluttet at dreje fokus mod den hjemlige natur. Haven drejede således i 2015 sin mission fra at være rettet mod "international naturbevarelse" til blot "naturbevarelse", hvilket har gjort det nemmere at indgå partnerskab med Danmarks Naturfredningsforening og skabe fornyet dialog med lokale naturvejledere.

Videre har Odense ZOO oplyst følgende:

"Det er vores ønske at vi kan bidrage til den spændende fortælling om Odense Å, i stedet for at den som nu, primært har en landskabelig herlighedsværdi for vores gæster i haven. Åen gør haven unik. Men vi ønsker at stemple helt ind i forhold til den viden og de oplevelser, der er forbundet med åens flora, fauna og historie.

Kravene til zoologiske haver stiger. Stille og roligt får alle dyr i haven større og større anlæg, og derfor bliver det i stigende grad en udfordring at få plads til nye store dyr. Sidste gang der kom nye store dyr til haven var i 2001, hvor besøgstallet efterfølgende lå på over 400.000 gæster i en årrække. Det er vores ambition at få så mange gæster igen - uden dog at gå på kompromis med kvaliteten af oplevelsen.

Principielt kunne vi godt indrette et lille anlæg til eks. brune bjørne fordi de i sig selv er meget attraktive, men vi ville ikke kunne stå moralsk på mål for at have så store dyr i et lille anlæg. Det vi søger om tilladelse til at indrette vil ende med at være et af Danmarks - og måske Europas - bedst indrettede anlæg, som vi håber at kunne åbne gæsternes øjne for, ligesom det ville cementere havens internationale position som moderne, progressiv og 'Best in Europe'.

Vi mener, at vi bidrager til at gøre Odense attraktiv, at vi har en unik rolle i forhold til at styrke fortællingen om Odense Å, samt at den rekreative værdi i Fruens Bøges øges ved at give skovens gæster øget adgang til læring og oplevelser. Denne proces er i gang indenfor ZOOs arealer, hvor plancher og billeder fortæller om den danske natur, som gæsterne møder flere steder på deres tur, og som kan styrkes udenfor zoologisk have ved at bl.a. at fortælle om historien og naturen i Fruens Bøge Skov."

Videre har Odense ZOO om projektet blandt andet oplyst følgende:

"Projektet understøtter fredningsformålet om at sikre en spredningskorridor gennem kommunen for plante- og dyrelivet samt at bevare og udbygge områdets naturtyper ved pleje og genopretning for at skabe et artsrigt plante- og dyreliv. Samtidig vil de landskabelige interesser blive forbedret. For at projektet også understøtter de rekreative formål, vil der blive etableret mulighed for indkig til nordens dyr med tilhørende formidling, (jf. indkig fra åstien ved tiger-, kamel- og løveanlæg) i form af informationstavler. Projektet indebærer et løft for det rekreative samlede område generelt og den nordlige del af Fruens Bøge i særdeleshed.

Projektet fokuserer også på en udvidet mulighed for undervisning i og formidling af den danske natur i Norden og de centrale elementer omkring økosystemernes funktion og biodiversitet. Projektet skaber altså samtidig nye og bedre rammer samt undervisningsmæssigt indhold for kommunens institutioner.

Baggrund

Fra blåt til grønt

Odense ZOO har tradition for at formidle om naturen til tusinder af skolebørn og familier på et højt niveau og med en troværdighed der er få forundt. Odense ZOO har gennem de senere år gennemstået internationale mediastorme, og har sideløbende udviklet sin formidling til at være mere omfattende end nogensinde før. Odense ZOO ønsker med de her beskrevne initiativer at formidle om temaet: Uden vand, intet liv. Hverken blåt, eller grønt.

En katapult

I 2016 indgik Odense ZOO et formelt partnerskab med Danmarks Naturfredningsforening i Odense, fordi haven har et ønske om at have en tungere indsats i forhold til at formidle om den nære natur. Og i de kommende år ønsker Odense ZOO at etablere en ambassade for den fynske natur. Målet med ambassaden er at vise et udpluk af fynske naturtyper og motivere havens gæster til at tage ud og opleve naturen. Odense ZOO ønsker at bidrage til at de mange smukke naturområder bliver besøgt og oplevet, da mange ikke er klar over, hvor smukke og tilgængelige disse områder er. Formidlingen sker bl.a. gennem naturstationer. De fleste naturstationer vil derfor rumme en fortælling om et naturområde et andet sted på Fyn, det være sig søerne ved Tarup-Davinde, vådområderne ved Gyldensteen eller Odense Å's udspring i Svanninge bakker.

Biodiversitet i perspektiv

Projektets elementer tager udgangspunkt i selve skabelsen af Odense Å, og den biodiversitet der var, der er og der kommer. Rammen er fast, zoologisk have, men stedet er formet af naturen og den hastige udvikling i biodiversiteten, som vi oplever i dag. For blot to år siden ville formidling om ulve, signalkrebs og oddere være perifer og i bedste fald anekdotisk – i dag er den central og relevant."

Odense ZOO har opdelt ansøgningerne i seks delområder. Fem delområder i den oprindelige ansøgning og et delområde (herefter delområde 6) i den supplerende ansøgning af 22. december 2017: Delområde 1: Shelters og naturstationer, delområde 2: restaurering af vandhul og rigkær, delområde 3: reetablering og

frilægning af kildevæld i Fruens Bøge, delområde 4: anlæg af "treetopwalk" i del af Fruens Bøge, delområde 5: etablering af anlæg til nordiske dyr i Fruens Bøge samt delområde 6: etablering af flere paddeskrab og anlæg af en trægangbro.

På kortet er placeringen af det ansøgte vist med en rød prik.

Odense ZOO har i sin oprindelige ansøgning oplyst, at delprojekt 1 ikke vurderes at kræve fredningsnævnets godkendelse, da de ligger inden for rammerne af lokalplan nr. 10-320 for Odense ZOO. Odense ZOO har ved supplerende ansøgning af 22. december 2017 ændret projektet i dette delområde og ansøgt om dispensation.

Odense ZOO ved Land+ Landskabsarkitekter har ved mail af 22. december 2017 oplyst, at delområderne 3 og 5 ikke ønskes behandlet.

Odense ZOO ved Land+ landskabsarkitekter har ved mail af 7. februar 2018 oplyst, at den del af delområde 4, der omhandler opgangstårnet ikke ønskes behandlet af fredningsnævnet. Odense Zoo har begrundet dette med, at tårnet vil blive placeret uden for åbeskyttelseslinjen i et område omfattet af lokalplan nr. 10-380, og at Odense Kommune har oplyst Odense Zoo om, at opførelsen af tårnet ikke kræver fredningsnævnets godkendelse. Disse dele af ansøgningen, vil sammen med delområde 2, 3 og 5 ikke blive behandlet yderligere i afgørelsen, da de herefter ikke anses for at være en del af Odense ZOOs ansøgning.

Fredningsnævnets afgørelse vedrører således **delområde 1**, således som ændret ved Odense ZOOs supplerende ansøgning af 9. januar 2018, **delområde 4** således som ændret ved Odense ZOOs mail af 7. februar 2018 og **delområde 6**.

Fredningen

Området ligger inden for fredningen af Odense Å, Odense Ådal – etape II, der blev fredet ved Naturklagenævnets afgørelse af 29. november 2010. Fredningen indeholder følgende bestemmelser af relevans for sagen:

"§ 1. Fredningens formål

Formålet med fredningen er

- At sikre og forbedre

- Kulturhistoriske kvaliteter, landskabelige og geologiske interesser, arkitektoniske værdier, herunder bevaringsværdige bygningers sammenhæng med ådalen, særlig omkring byens broer,
- Bynære arealer til rekreative formål,
- En spredningskorridor gennem kommunen for plante- og dyrelivet,
- God tilgængelighed via et stinet for byens borgere og turister under hensyntagen til plante- og dyreliv,
- At bevare og udbygge områdets naturtyper ved pleje og genopretning for at skabe et artsrigt plante- og dyreliv.

§ 2. Bevaring af området m.v.

Fredningsområdet skal bevares i dets nuværende tilstand, medmindre en tilstandsændring er påbudt eller tilladt i de følgende bestemmelser eller tillades ved dispensation fra fredningsnævnet, f.eks. i forbindelse med naturgenopretning/naturforbedring eller rekreativ anvendelse.

§ 5. Skove

Skovarealet må ikke udvides eller reduceres uden fredningsnævnets tilladelse. Eksisterende løvtræsarealer skal opretholdes.

Der må ikke anlægges nye grøfter eller dræn. Det eksisterende afvandingssystem kan dog vedligeholdes i overensstemmelse med gældende lovgivning.

§ 6. Bebyggelse

Der må ikke opføres ny bebyggelse, herunder tilbygninger, skure, boder, jagthytter eller lignende.

Undtaget herfra er byggeri, såfremt det sker i overensstemmelse med gældende lokalplaner og byplanvedtægter. Sådan bebyggelse, herunder om- og tilbygninger, nærmere end 10 meter fra åbredden kræver fredningsnævnets godkendelse. Særligt anføres lokalplan nr. 10-380 for Odense ZOO, som rummer mulighed for nye anlæg og byggerier beliggende i 10-meters-zonen langs åbredden.

Mindre lysthuse, drivhuse, redskabsskure og lignende kan opsættes med fredningsnævnets godkendelse af udseende, størrelse og beliggenhed. Mindre legeredskaber i private haver kan opstilles uden godkendelse.

Fredningsnævnet kan meddele tilladelse til anbringelse af sædvanlige læskure for kreaturer.

§ 9. Terrænændringer m.v.

Der må ikke foretages terrænændringer. Der må ikke ske udnyttelse af forekomster i jorden eller foretages opfyldning, planering, afgravning eller henkastning af affald. Terrænændringer kan dog efter fredningsnævnets forudgående tilladelse foretages til gennemførelse af denne afgørelses bestemmelser samt i forbindelse med naturpleje og naturgenopretning samt arkæologiske udgravninger.

Jord- og stendiger må ikke fjernes eller beskadiges. Eksisterende diger kan istandsættes og vedligeholdes.

§ 11. Særlige bestemmelser for offentlige arealer i byzone

Ådalens offentlige arealer i byzone er i kommuneplanen udlagt til friarealer og skal forblive friarealer.

§ 12. Særlige bestemmelser for offentlige arealer 0 – 10 meter fra åbredden

Der må ikke etableres nyt byggeri, tekniske anlæg, parkeringspladser og plankeværker.

Træer med en stammediameter større end 25 cm må ikke fældes uden fredningsnævnets tilladelse. Stammediameteren måles 1,3 meter over jorden.

§ 15. Dispensation

Fredningsnævnet kan meddele dispensation fra fredningsbestemmelsernes §§ 2-13, når det ansøgte ikke vil strid mod fredningens formål, jf. naturbeskyttelseslovens § 50

Odense ZOO har i sine ansøgning af 8. september 2017, der er vedlagt en uddybende projektbeskrivelse med fotos og skitser, blandt andet oplyst følgende vedrørende de enkelte delområder:

1. Shelters og naturstation.

Odense ZOO har i den supplerende ansøgning af 9. januar oplyst følgende:

”..

Delområde 1:

-det er korrekt, at placeringen af shelters er ændret iht. den oprindelige ansøgning. Dette skyldes Odense Zoos ønske om at skabe de bedste og mest flexible rammer for skoleklassers overnatning og den tilhørende naturformidling. Det er også særligt vigtigt, at der er kort afstand til velfærdsfaciliteterne. Alt dette er der taget højde for i den senest fremsendte placering af shelters.

Angående antal og type, så er der tale om 6 ens shelters (tegninger er fremsendt tidligere) som er placeret i to klynger á 3 shelters. Placeringen fremgår af vedhæftede oversigtstegning. Odense Kommune har gjort opmærksom på, at placering af shelters vil kræve en godkendelse fra fredning §6. Selve naturstationen er placeret i den eksisterende sø, se vedhæftede oversigtstegning og tegning I(40)5.13. Odense Zoo er bekendt med, at en realisering kræver en dispensation efter fredning §15.

...”

”...

4. Anlæg af ”treetopwalk” i en del af Fruens Bøge.

”Der søges om Fredningsnævnets godkendelse til at inddrage ca. 30 træer i Fruens Bøge til anlæggelse af treetopwalk (hængebro). Treetopwalken vil give en unik adgang til en oplevelse i træernes kroner. I forbindelse med etableringen af denne treetopwalk, som bliver tilgængelig for Odense ZOO’s brugere, bygges en platform, der kan rumme en skoleklasse. Platformen vil være en simpel konstruktion, som æstetisk passer ind i skovens udtryk, hvor man som skoleklasse kan gemme sig, observere dyrelivet og lære om forandringerne i naturen. Etableringen af anlægget baseres på en så skånsom indgriben i den eksisterende flora og fauna som muligt, hvor der ikke vil ske skade på de eksisterende træer. Derfor er det planlagt at udforme konstruktionen som en ”hængebrokonstruktion”. De eksisterende træer vil fungere som ”pyloner”. På træerne fæstnes stålwirer ud fra best practice viden om skånsom etablering, som vil bære selve gangbroen via mindre lodrette stålwirer. Samme konstruktionsprincip som i øvrigt er anvendt ved Storebæltsbroen.

Enkelte steder er det nødvendigt at etablere trappekonstruktioner mellem træerne for at komme et niveau højere op eller længere ned imellem træerne. Udgangspunktet for rutens forløb er de eksisterende træer, deres størrelse og deres grenvækst, derfor kan det præcise ruteforløb ikke planlægges eksakt i forvejen, men der arbejdes på at etablere ca. 500 m treetopwalk. Højden af treetopwalkens gangbro vil være mellem 7 m og 15 m afhængig af grenvæksten på de enkelte træer. Hængebroerne mellem træerne vil nå en længde på op til 50 m. Selve gangbroen er i bunden ca. 50 cm bred med et lodret sikkerhedsnet på begge sider i en højde af ca. 1,3 m samt et integreret ”håndløb” i form af tovværk. Ruten er planlagt ensrettet for at minimere massiviteten i konstruktionen og for at kunne kontrollere antallet af gæster. Træplateauer omkring træerne vil forbinde gangbroerne med hinanden, og er samtidig dér, hvor naturformidling

igennem skiltning vil blive etableret.

Op- og nedgangen til treetopwalken etableres på kanten af skoven mod Odense ZOO. En trappekonstruktionen bygget i træ med træplateauer i flere niveauer vil føre publikum op til treetopwalken. Som et integreret og væsentligt element for det samlede projekt er der på ruten planlagt et overdækket "klasseværelse" (ca. 4,0 x 7,0 m), hvor ZOO's skoletjeneste vil formidle om sammenhænge mellem BLÅT og GRØNT til besøgende skoleklasser.

Der vurderes at der kan være behov for at anlægge enkelte understøttende søjler af træ til plateauerne, men ellers vil skovbunden ikke påvirkes af anlægget. Selve hængebroen kan karakteriseres som en slags bebyggelse, der kræver Fredningsnævnets godkendelse jf. § 6.

Delprojektet vil ikke påvirke de eksisterende træer i Fruens Bøge og vurderes at kunne udvide den rekreative anvendelse af Fruens Bøge og dermed understøtte fredningens formål.

..."

6. Etablering af flere paddeskrab

"...

Projektet har til formål at informere om vigtigheden af padden i den danske natur. For at fremhæve paddelandskabet etableres der en rundgang omkring 4 små vandhuller via en eksisterende trægangbro og en ny trægangbro. Den nye trægangbro består af lodrette robiniepæle og et dæk af egetræ. Hele gangbroen "svæver" ca. 50 cm over det eksisterende terræn og er kun 1,3 m bred og uden rækværk. Det udeladte rækværk og de udlagte trædesten mellem vandhullerne bidrager til, at besøgende kan komme meget tæt på padderne og dermed få en næroplevelse af de fascinerende dyr. I tilknytning til den nye trægangbro er der et opholdssted med informationer om padden og henvisninger til Naturstyrelsens øvrige paddeprojekter på Fyn. For at etablere de 4 små vandhuller, er det nødvendigt med et "paddeskrab". Dette er aftalt med Odense Kommune, og der er søgt tilladelse til dette.

..."

Ansøgningen af 8. september 2017, som er udarbejdet af Land+ landskabsarkitekter indeholder fotos og tegninger af det ansøgte, er bilagt udtalelser fra Danmarks Naturfredningsforening, Zoo Analyst Anthony Sheridan og zoolog Bjarne Klausen, Kattegatcentret. Med mail af 22. december 2017 blev skitse af 20. december 2017 udarbejdet af Land+ landskabsarkitekter fremsendt. Den supplerende ansøgning af 9. januar 2018 er blandt andet vedlagt skitser af det planlagte paddeskrab og trægangbroen udarbejdet af Land+ landskabsarkitekter og dateret den 20. december 2017

Høringer

Miljøstyrelsen har ved mail af 15. september 2017 udtalt:

"Odense Å er beliggende i Natura 2000-område nr. 114, Odense Å med Hågerup Å, Sallinge Å og Lindved Å (habitatområde nr. 98).

Udpegningsgrundlaget for habitatområde nr. 98:

1014 Skæv vindelsnegl (*Vertigo angustior*)

1016 Sump vindelsnegl (*Vertigo moulinsiana*)

1032 Tykskallet Malermusling (*Unio crassus*)

1095 Havlampret (*Petromyzon marinus*)

1096 Bæklampret (*Lampetra planeri*)

1149 Pigsmerling (*Cobitis taenia*)

1318 Damflagermus (*Myotis dasycneme*)

1355 Odder (*Lutra lutra*)

3260 Vandløb med vandplanter

6210 Overdrev og krat på mere eller mindre kalkholdig bund (* vigtige orkidélokalteter)

6230 * Artsrige overdrev eller græssheder på mere eller mindre sur bund

6430 Bræmmer med høje urter langs vandløb eller skyggende skovbryn

7220 * Kilder og væld med kalkholdigt (hårdt) vand

7230 Rigkær

9160 Egeskove og blandskove på mere eller mindre rig jordbund

91E0 * Elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld

Det ansøgte vil efter Miljøstyrelsens vurdering ikke medføre en væsentlig påvirkning af udpegningsgrundlaget for Natura 2000 området eller påvirke yngleområder for arter på habitatdirektivets bilag II- og IV-arter, herunder områdets økologiske funktionalitet for disse arter.

Ansøgningen giver ikke Miljøstyrelsen anledning til yderligere bemærkninger."

Odense Kommune har ved mail af 17. november 2017 udtalt følgende:

"Af ansøgningen fremgår, at Odense ZOO ønsker at foretage følgende inden for ZOO' nuværende areal:

- 1. Etablere shelters og naturstationer*
- 2. Restaurere vandhul og rigkær*
- 3. Reetablere og frilægge kildevæld i Fruens Bøge i område Z (omfatter også område udenfor ZOO' nuværende areal)*

Herudover ønsker Odense ZOO at udvide, således at der, ifølge Odense Kommunes beregninger, medtages ca. 6500 m² af skovområdet mellem Odense ZOO og Sdr. Boulevard til følgende:

- 4. Anlæg af "treetopwalk i del af Fruens Bøge i område Æ*
- 5. Etablering af anlæg til nordiske dyr i Fruens Bøge i område Ø*

...

Odense Kommunes vurdering

Tiltag 1-3

I ansøgningen forudsættes det at etablering af shelters og naturstationer ligger indenfor lokalplanens bestemmelser. I lokalplanen er der udpeget et byggefelt inden for lokalplanens område B, hvor ZOO ønsker at bygge shelters og naturstation. Disse ligger ikke indenfor byggefeltet. I forhold til naturstationen, så har Odense ZOO' rådgiver oplyst, at dette omfatter en platform/bro, der vil række op til 7 meter ud i søen og få en maks. bredde på ca. 7 meter.

Det er kommunens vurdering at byggeri af shelters, vil kræve en godkendelse fra fredningens § 6 samt at etablering af platformen vil være i strid med fredningens § 4, hvorfor det vil kræve en dispensation efter fredningens § 15.

Det er Odense Kommunes vurdering, at de ansøgte tiltag 1-3, der ligger helt eller delvist inden for Odense ZOO' nuværende areal ikke vil være i strid med fredningens formål. Der er tale om tiltag, der vil forbedre mulighederne for formidling af ådalens natur, hvilket er i naturlig sammenhæng med den nuværende anvendelse af området.

Tiltag 4-5

Odense Kommune er opmærksom på ZOO' behov for løbende fornyelse, herunder at skabe de bedst mulige rammer for havens dyr.

Det er Odense Kommunes vurdering, at Odense ZOO med sin lange historie og beliggenhed ved Odense Å udgør en væsentlig del af de rekreative tilbud i ådalen. Samtidig udgør en sikring af adgangen til ådalens friarealer en væsentlig del af baggrunden for rejsningen af fredningen af ådalen i 1999.

Det er således Odense Kommunes vurdering, at der i behandlingen af det ansøgte skal overvejes, hvorledes bedre rammer for Odense ZOO og de mange gæster der årligt besøger haven skal vægtes i forhold til de offentligt tilgængelige friarealer.

Udover en behandling af fredningsnævnet vil det ansøgte også kræve, at der sker ændring af kommuneplanen og at der udarbejdes en ny lokalplan. Inden dette kan iværksættes skal Odense Kommune foretage en forudgående høring af et evt. nyt tillæg til kommuneplan for Odense Kommune."

Miljøstyrelsen har efter at være forelagt Odense Kommunes høringssvar af 17. november 2017 udtalt, at styrelsen henholder sig til udtalelsen af 15. september 2017.

Odense Kommune er ved mail af 22. september 2017 fremkommet med en revideret udtalelse, hvoraf følgende fremgår:

"Odense Kommune har den 17. november 2017 afgivet en udtalelse vedr. diverse ansøgte tiltag ved Odense ZOO. To af de ansøgte tiltag omhandlede etablering af en treetop-bane samt etablering af et nyt anlæg til nordiske dyr udenfor Odense ZOO' nuværende areal.

Odense Kommune har i sin udtalelse oplyst, at en udvidelse af ZOO' areal vil kræve, at der skal ske ændring af det planmæssige grundlag (ændring af kommuneplan og ny lokalplan). Dette kan først ske på baggrund af en forudgående offentlig høring.

*Odense ZOO har efterfølgende meddelt, at de ønsker at ændre den oprindelige ansøgning, således at denne **ikke omfatter** et nyt anlæg til nordiske dyr. ZOO ønsker at fastholde ønsket om en treetop-bane. Hertil ønsker ZOO også at gennemføre 4 paddeskrab inden for ZOO' nuværende areal.*

Odense Kommune vil på denne baggrund afgive en ny udtalelse, der skal ses som tillæg til den oprindelige udtalelse af 17. november 2017.

Etablering af treetop-bane

Odense Kommune er opmærksom på ZOO' behov for løbende fornyelse,

Det er Odense Kommunes vurdering, at Odense ZOO med sin lange historie og beliggenhed ved Odense Å udgør en væsentlig del af de rekreative tilbud i ådalen. Samtidig udgør en sikring af adgangen til ådalens friarealer en væsentlig del af baggrunden for rejsningen af fredningen af ådalen i 1999.

Det er Odense Kommunes vurdering at etablering af en treetop-bane på den ønskede lokalitet, ikke vil forringe den offentlige færdsel i området. Samtidig vil banen med det tilknyttede "overdækkede klasselokale" også forbedre mulighederne for formidling af ådalens natur.

Odense Kommune er på denne baggrund positivt indstillet over for Odense ZOO' ønske og støtter dette."

Odense Kommune har ved mail af 5. februar 2018 udtalt følgende:

" ...

Natura 2000

Natura 2000-området omfatter ved Odense ZOO og gennem det resterende Odense By udelukkende selve Odense Å.

De tiltag som Odense ZOO ønsker gennemført berører ikke Odense Å. Odense ZOO' rådgiver har overfor Odense Kommune ligeledes bekræftet, at de ansøgte tiltag ikke vil medføre, at Odense Å vil blive påvirket af yderligere tilførsel af overfladevand.

På den baggrund har Odense Kommune vurderet, at de ansøgte tiltag ikke vil have nogen indflydelse på de naturtyper og arter, der er udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område nr. 114 Odense Å med Hågerup Å, Sallinge Å og Lindved Å.

Bilag IV-arter

Vandhuller

De ansøgte tiltag omfattende paddeskrab, gangbro, trædesten og udvidelse af vandhul, berører områder, der er potentiel yngle- og rastesteder for arter (særligt padder) omfattet af habitatdirektivets bilag IV. Det er kommunens vurdering at etablering af paddeskrab vil kunne forbedre vilkårene for padder i området.

Ligeledes vil udvidelsen af vandhullet ved shelterplatformen kunne skabe en søflade med større lysindfald, hvilket vil være fremmende for udviklingen af vandhulsfaunaen. Paddeskrabet og udvidelse af vandhullet skal dog gennemføres udenfor paddernes ynglesæson (medio marts-primo november - afhængig af at der er stor vandsalamander – ellers er perioden kortere).

Etablering af de ansøgte platforme i søerne vil efter kommunens vurdering heller ikke have væsentlig indflydelse på vandhulsfaunaen, da det henholdsvis kun er en mindre del af søfladen der påvirkes (Naturstationen) samt at vandhullet ikke reduceres i størrelse (shelterplatformen).

Trætopbane

I forhold til den ansøgte trætopbane, så vil dette ikke betyde, at skovarealet reduceres. Det er på denne baggrund kommunens vurdering, at dette ikke vil have indflydelse på skovens betydning som yngle- og rasteområde for flagermus.

NB. I forhold til det ansøgte "tårn", så skal det bemærkes, at denne ønskes placeret indenfor byggefeltet i område A jf. lokalplan nr. 10-380.

Placering af shelters

Odense Kommune har ingen indvendinger imod de ønskede placeringer.

Dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3

Odense Kommune har som tidligere meddelt, foretaget besigtigelse af områderne. Odense Kommune er indstillet på at meddele dispensation.

..."

Vedlagt Odense ZOOs ansøgning af 8. september 2017 var en udtalelse fra Danmarks Naturfredningsforening, Odense. Af udtalelsen fremgår blandt andet følgende:

"DN Odense støtter de nye tiltag som Odense ZOO planlægger at lave omhandlende den danske natur og biodiversitet. De forskellige delelementer skaber alle fokus på den danske natur og giver mulighed for at inddrage Odense ZOOs gæster i formidlingen af den danske biodiversitet.

Særligt genåbningen af den rørlagte bæk, Hedebækken, ser vi meget positivt på, da genopretningen af de danske vandløb er en vigtig sag for os. Her planlægges der også en naturstation med formidling omkring vandløbet, som vil øge de besøgendes forståelse af vandløbenes betydning i Danmark. Alle de forskellige naturstationer i haven, vil medvirke til en større naturforståelse og vigtigheden af at bevare den danske natur og biodiversitet, som vi gerne vil viderebringe til de næste generationer, så vi også i fremtiden har et rigt dyre og planteliv i Danmark.

I DN Odense synes vi at det er spændende med planerne om at etablere en gangbro og et klasseværelse oppe i træerne. Vi lægger her også vægt på at der ved etableringen benyttes de mest skånsomme metoder, sådan at træerne ikke tager skade. Også dette tiltag ser vi som en god mulighed for at give børn en meningsfuld oplevelse i trætoppene, der også vil øge deres naturforståelse.

Anlægget med bjørne og ulve er naturligvis ikke en afspejling af hvordan den danske natur ser ud i dag, men det kan give god anledning til at tale om hvordan det danske landskab er blevet skabt fra istiden og op til i dag og hvordan natur og biodiversitet hele tiden udvikler sig. Odense Å, som løber igennem Odense ZOO, blev skabt af smeltevandsstrømmende fra sidste istid og den sætter sit præg på naturen i haven. Åen, istiden og bjørnene er en spændende fortælling, som vi støtter op om at Odense ZOO i fremtiden formidler til sine gæster.

Alt i alt er vi i DN Odense meget begejstrede for at Odense ZOO vil lade den vilde danske natur fylde mere i haven og at der bliver gjort aktive tiltag for at forbedre forholdene for de arter som naturligt befinder sig i haven. Formidling af den danske biologiske mangfoldighed er en vigtig sag for os og det glæder os meget at Odense ZOO vil lade lige præcis dette fylde så meget i deres fremtidige planer for haven."

Dansk Ornitologisk Forening, herunder lokalafdelingen i Odense og Friluftsrådet, herunder lokalafdeling Fyn Nord har ikke udtalt sig.

Der har under sagens behandling været foretaget besigtigelse. Odense Kommune ved Lars Sønderby har vedrørende delområde 1 oplyst, at kommunen som betingelse for, at meddele dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3 til at etablere en træplatform delvist over en eksisterende sø har krævet, at der foretages afgravning af søen for at kompensere for den skyggevirkning træplatformen vil få. Odense ZOO ved Michael Finke har oplyst, at der ikke er sket udnyttelse af fredningsnævnets dispensation af 28. april 2017 til anlæggelse af et vandhul til padder.

Fredningsnævnets begrundelse og afgørelse

I delområde 1 skal etableringen af 6 shelters og en naturstation i en eksisterende sø bruges til naturformidling og overnatning af skoleklasser. Fredningsnævnets medlemmer er enige om, at der kan meddeles dispensation til etablering af de pågældende shelters og naturstationen som beskrevet i Odense ZOOs supplerende ansøgning af 9. januar 2018. Fredningsnævnet har herved lagt vægt på, at de projekterede shelters og naturstationen befinder sig på Odense ZOOs område, som i henhold til lokalplan 10-380 er udlagt til zoologisk have formål, og at fredningens § 6 undtager byggeri omfattet af lokalplanen fra bestemmelsens forbud mod nyt byggeri ligesom projektet fremmer fredningens formål.

Dispensationen meddeles på betingelse af, at vilkårene i Odense Kommunes dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3 om afgravning af søen overholdes.

I delområde 4 skal der etableres en treetopwalk, bestående af hængebrokonstruktioner og en platform ophængt i træerne, som skal give mulighed for, at publikum, herunder skoleklasser, kan observere dyrelivet og lære om forandringer i naturen. Området befinder sig i byzone uden for Odense ZOOs område og uden for lokalplan 10-380. Projektet er derfor ikke omfattet af undtagelsen fra forbuddet mod opførelse af nyt byggeri i fredningens § 6. Fredningsnævnets medlemmer er imidlertid enige om, at der kan meddeles dispensation, da projektet er i overensstemmelse med fredningens formål, at sikre og forbedre bynære arealer til rekreative formål, hvilket også efter fredningens § 2 kan begrunde en dispensation til ændring af områdets tilstand. Fredningsnævnet har herved ud over formålet med projektet lagt vægt på, at det, således som det er beskrevet, æstetisk vil passe ind i skovens udtryk, at det baseres på en så skånsom indgriben i den eksisterende flora og fauna som overhovedet muligt, hvor der ikke sker skade på eksisterende træer, og at der, bortset fra anlæggelsen af enkelte understøttende søjler af træ, ikke vil være påvirkning af skovbunden. Endelig har fredningsnævnet lagt vægt på, at muligheden for i øvrigt at færdes i området ikke påvirkes væsentligt af projektet, samt at støjbelastningen af området, der i forvejen er belastet af trafikstøj, ikke vil blive øget markant.

I delområde 6 skal der etableres yderligere paddeskrab og anlægges en trægangbro, hvilket i henhold til Odense ZOO har til formål at "informidle" vigtigheden af padder i den danske natur. Fredningsnævnets medlemmer er enige om, at der kan meddeles dispensation til de pågældende paddeskrab og trægangbro. Fredningsnævnet har herved lagt vægt på, at projektet ligesom delområde 1 befinder sig på Odense ZOO's område, som i henhold til lokalplan 10-380 er udlagt til zoologisk have formål, og dermed også er omfattet af undtagelsen i fredningens § 6 samt at projektet fremmer fredningens formål. Fredningsnævnet finder endvidere ikke, at paddeskrabet medfører sådanne terrænændringer, at fredningens § 9 er til hinder for, at der meddeles dispensation.

Dispensationen meddeles på betingelse af, at Odense ZOO ikke udnytter fredningsnævnets dispensation af 28. april 2017 til anlæggelse af et vandhul til padder.

Under henvisning til Miljøstyrelsens høringssvar af 15. september 2017 er naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 og 3 ikke til hinder for den meddelte dispensation.

Dispensationen er givet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt.

Klage skal ske via nævnets klageportal, som der linkes til på www.nmkn.dk, hvor der også er nærmere vejledning i klageproceduren, se www.nmkn.dk/klage/hvordan-klager-du.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer. Der kan findes nærmere vejledning om betaling af klagegebyr på Nævnenes hus' hjemmeside www.naevneneshus.dk og www.nmkn.dk.

Tilladelsen må ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, den er givet, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2.

Anni Højmark
formand

Afgørelse af 18. marts 2018

Dispensation til ændring af parkområdet i forbindelse med etablering af boliger v/Munke Mose

Odense Kommune har ved mail af 2. oktober 2017 anmodet om fredningsnævnets dispensation til ændring af parkområdet ved Munke Mose. Området, matr.nr. 41a, ligger i umiddelbar tilknytning til den tidligere tekniske skole, der ligger på Munke Mose Alle 7 og 9 samt Hunderupvej 15, matr.nr. 41c. Den tidligere skole ønskes af ejeren omdannet til beboelse med etablering af lejligheder og Odense Kommune ønsker i den forbindelse at ændre det nævnte parkområde. Ansøgningen vedrører Odense Ådal etape II.

Sagsfremstilling

Odense Kommune har i forbindelse med ansøgningen, der er vedlagt uddybende projektbeskrivelse med fotos og skitser, oplyst følgende:

"Ændringerne skal:

1. Styrke Munke Moses rekreative kvaliteter, herunder oplevelsen af parkens elementer som skoven, græssletten og de solitære træer.
2. Styrke stiforbindelsen gennem parken til glæde for gående, løbere og cyklister.
3. Fremhæve oplevelsen af de bevaringsværdige bygninger.
4. Give mere lys til kælderetagen på bygningerne.

Vi vurderer at projektet der fremsendes til Fredningsnævnet forbedrer området indenfor alle 4 parameter.

Odense Kommune vurderer, at projektet **Munke Mose – Ændring af parkområdet i forbindelse med etablering af boliger** opfylder fredningen af Odense Ådals formål, ved at sikre og forbedre:

- Kulturhistoriske kvaliteter, landskabelige og geologiske interesser, arkitektoniske værdier, herunder bevaringsværdige bygningers sammenhæng med ådalen, særligt omkring byens broer.
- Bynære arealer til rekreative formål
- God tilgængelighed via et stinet for byens borgere og turister under hensyntagen til plante- og dyrelivet.

..."

På kortet er placeringen af det ansøgte vist med en rød prik.

Odense Kommune har opdelt projektet i to delområder. Delområde 1 omhandler fortrinsvis parken/græssletten og delområde 2 omhandler kantzonen mellem den tidligere tekniske skole og den offentlige park. I delområde 1 foretages en ændring af stiforløbet med henblik på, at det møder de behov, der er i dag for cyklister og gående samt en ændring af beplantningen ved, at eksisterende beplantning fældes og erstattes af anden beplantning for at få parken/græssletten og den tætte beplantning til igen at blive tydeligt aflæselige og fremhæve de forskellige landskabstyper. I delområde 2 foretages blandt andet en ændring af terrænet ind mod den tidligere tekniske skole ved, at eksisterende lyskasser og en gammel tilbygning fjernes og plænen i en skråning/bakke trækkes ned til det nye niveau og helt frem til bygningen. Samtidig fjernes den eksisterende sti, der løber langs bygningen, og der etableres i stedet adgangsstier til bygningens indgange fra parkens centrale sti.

Fredningen

Området ligger inden for fredningen af Odense Å, Odense Ådal – etape 2, der blev fredet ved Naturklagenævnets afgørelse af 29. november 2010. Fredningen indeholder følgende om bestemmelser af relevans for sagen:

”§ 1. Fredningens formål

Formålet med fredningen er

- *At sikre og forbedre*
  - *Kulturhistoriske kvaliteter, landskabelige og geologiske interesser, arkitektoniske værdier, herunder bevaringsværdige bygningers sammenhæng med ådalen, særlig omkring byens broer*
  - *Bynære arealer til rekreative formål*
  - *En spredningskorridor gennem kommunen for plante- og dyrelivet*
  - *God tilgængelighed via et stinet for byens borgere og turister under hensyntagen til plante- og dyreliv*
- *At bevare og udbygge områdets naturtyper ved pleje og genopretning for at skabe et artsrigt plante- og dyreliv.*

...

§ 9. Terrænændringer m.v.

Der må ikke foretages terrænændringer. Der må ikke ske udnyttelse af forekomster i jorden eller foretages opfyldning, planering, afgravning eller henkastning af affald.

...

§ 11. Særlige bestemmelser for offentlige arealer i byzone

Ådalens offentlige arealer i byzone er i kommuneplanen udlagt til friarealer og skal forblive friarealer.

...

§ 12. Særlige bestemmelser for offentlige arealer 0 – 10 meter fra åbredden

Træer med en stammediameter større end 25 cm må ikke fældes uden fredningsnævnets tilladelse. Stammediameteren måles 1,3 meter over jorden

...”

Odense Kommune har i sin ansøgning nærmere om de to delområder oplyst følgende:

"Delområde 1

§2 – bevaring af området mv.

Der skal gives en generel dispensation til at ændre området, som beskrevet i projektet.

- *Projektet vil ændre området ved at forbedre stisystemet, så de stier der etableres bedre kan betjene de behov som parkens gæster har i dag.*
- *Eksisterende beplantning fældes og ny beplantning etableres for at give plads til at de eksisterende træer kan udvikle sig og for at skærpe oplevelsen af parken.*
- *Eksisterende lyskasser fjernes og erstattes med græsskråninger, så de nye boliger får bedre lys, oplevelsen af bygningernes arkitektur styrkes og så det sikres at der er adgang til hele området for alle.*

§10 Offentlighedens adgang

Der gives dispensation til at nedlægge, ændre og etablere nye stier.

Det nye system af stier vil give en bedre mulighed for at færdes gennem og opleve Munke Mose. De nye stier placeres der hvor der er behov for at gå gennem parken.

§14 Pleje af området

Der gives dispensation til at fjerne hække og buske og fælde udvalgte træer, og genplante nye buske og træer. Ved at fjerne hække opnås en bedre oplevelse af bygningens facade og sammenhængen mellem bygningerne og Munke Mose. Træerne fældes for at give mere plads til de resterende træer kan udvikle sig til store fuldkrøgede træer. Der plantes nye træer og buske for at styrke oplevelsen af parkens elementer som er 'skoven' og 'græssletten'. Den nye beplantning vil styrke oplevelsen af denne del af Munke Mose.

Delområde 2

§9 terrænændring

Terrænændringen betyder at eksisterende nedslidte lyskasser fjernes og erstattes med græsskråninger.

Terrænændringerne foretages langs bygningens facade for at sikre lys til kælderetagen, give en sammenhæng mellem parkens græstæppe og bygningernes facader samt at sikre offentlig adgang til hele området. Der etableres kun græsskråninger, hvor der er vinduer.

§11 Særlige bestemmelser for offentlige arealer i byzone

De eksisterende lyskasser beslaglægger et mindre areal i parken, hvor der ikke er offentlig adgang. Den ansøgte løsning med græsskråninger langs bygningernes facader, giver oplevelse af og adgang til hele området for både parkens gæster og de nye beboere i bygningerne."

Odense Kommune har sammen med ansøgningen fremsendt et prospekt indeholdende fotos og tegninger af projektet udarbejdet af TASFO Selskaberne og dateret 8. september 2017.

Høringer

Miljøstyrelsen har ved mail af 2. november 2017 udtalt:

"Fredningsnævnet skal være opmærksom på, at den ansøgte omlægning af stierne betyder, at den sti, der i dag løber langs facaden af den tidligere tekniske skole, vil blive fjernet. Det er Miljøstyrelsens vurdering, at fjernelse af denne sti let vil kunne medføre, at arealet mellem den "centrale sti" og den tidligere tekniske skole vil kunne opfattes som privat, da der kun etableres adgangsstier fra den centrale sti til indgangene i boligbebyggelsen. Denne vurdering styrkes af, at der også ønskes foretaget udgravning med henblik på bedre lysindfald til de lejligheder, der etableres i den nederste etage (parterre). Det fremgår af ansøgningmaterialet, at lejlighederne i parterren vil have direkte terrasselignende udgang til det afgravede terræn. De skråninger, der ønskes etableret for at skabe bedre lysindfald til lejlighederne, vil uanset, at de er omfattet af fredningens § 11, næppe komme til at fremtræde som offentligt areal med fri adgang til færdsel og ophold.

Det omhandlede areal er beliggende umiddelbart op til Natura 2000-område nr. 114, Odense Å med Hågerup Å, Sallinge Å og Lindved Å.

Det ansøgte vil efter Miljøstyrelsens vurdering ikke medføre en væsentlig påvirkning af udpegningsgrundlaget for Natura 2000 området eller påvirke yngleområder for arter på habitatdirektivets bilag II- og IV-arter, herunder områdets økologiske funktionalitet for disse arter."

Friluftsrådet Fyn Nord har ved mail af 30. oktober 2017 udtalt:

"Planer for skole og park er gennemgået og vi har ikke indsigelser mod det planlagte, går godt i tråd med andre tiltag i Munke Mose og området langs Odense Å i centrum af Odense.

Vi finder den planlagte separate cykelsti vil fjerne presset fra de mange små grusstier og dermed gøre disse mere trygge for gående.

Bygningen tåler også mere synlighed og den delvis fritlagte kælder vil underbygge dette."

Danmarks Naturfredningsforening i Odense og Dansk Ornitologisk Forening har valgt ikke at udtale sig.

Fredningsnævnets begrundelse og afgørelse

De foreslåede ændringer vedrørende delområde 1 har blandt andet til formål at forbedre stisystemet, så dette bedre kan betjene parkens gæster, og forbedre oplevelsen af parken. Fredningsnævnets medlemmer er enige om, at der kan meddeles dispensation til ændring af stisystemet og den eksisterende beplantning som beskrevet i ansøgningens delområde 1, da denne del af det ansøgte er i overensstemmelse med fredningens formål, herunder at sikre og forbedre bynære arealer til rekreative formål og god tilgængelighed via et stinet for byens borgere og turister under hensyntagen til plante og dyreliv.

Dispensationen meddeles på betingelse af, at der i en afstand af 10 meter fra åbredden ikke fældes træer med en stammediameter større end 25 cm målt 1,3 meter fra jorden, som anført i fredningens § 12.

De foreslåede ændringer vedrørende delområde 2 vil indebære nedlæggelse af en sti langs den tidligere tekniske skole, og at der etableres skråninger for at skabe bedre lysindfald til de lejligheder, der påtænkes etableret. Fredningsnævnets medlemmer er enige om, at dette sammenholdt med, at der alene etableres adgangsstier fra den centrale sti til indgangene til de planlagte boliger, gør, at dette område vil blive opfattet som privat. Dette er ikke i overensstemmelse med formålet med fredningen og fredningens bestemmelser om terrænændringer og om, at ådalens friarealer skal forblive friarealer.

Der meddeles derfor ikke dispensation til de foreslåede ændringer i delområde 2.

Dispensationen er givet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt.

Klage skal ske via nævnets klageportal, som der linkes til på www.nmkn.dk, hvor der også er nærmere vejledning i klageproceduren, se www.nmkn.dk/klage/hvordan-klager-du.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer. Der kan findes nærmere vejledning om betaling af klagegebyr på Nævnenes hus' hjemmeside www.naevneneshus.dk og www.nmkn.dk.

Tilladelsen må ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, den er givet, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2.

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'AH' followed by a stylized flourish.

Anni Højmark
formand

FREDNINGSNÆVNET FOR FYN

Jesper Steen Tastesen, CEO
TASFOselskaberne

Christiansvej 41
5700 Svendborg
Tlf. 93 56 40 70

fyn@fredningsnaevn.dk
www.fredningsnaevn.dk
J.nr. FN-FYN-7-2018
Dato: 4. juli 2018

Afgørelse af 28. juni 2018

Dispensation til ændring af parkområdet i forbindelse med etablering af boliger v/Munke Mose

TASFO Selskaberne har ved mail af 16. maj 2018 anmodet om fredningsnævnets dispensation til ændring af parkområdet ved Munke Mose. Området, matr.nr. 41a, ligger i umiddelbar tilknytning til den tidligere tekniske skole, der ligger på Munke Mose Alle 7 og 9 samt Hunderupvej 15, matr.nr. 41c. Ansøgningen vedrører Odense Ådal etape II.

Fredningsnævnet for Fyn har tidligere behandlet en ansøgning om dispensation vedrørende samme projekt på baggrund af en ansøgning modtaget fra Odense Kommune den 2. oktober 2017, fredningsnævnets J.nr.FN-FYN-42-2017, som der henvises til. Projektet er delt op i to områder, hvor der i den nævnte afgørelse blev meddelt dispensation til den del, der vedrørte delområde 1, mens der blev meddelt afslag til den del, der vedrører delområde 2. Nærværende ansøgning indeholder et ændret projekt i delområde 2.

Sagsfremstilling

TASFO Selskaberne har i forbindelse med ansøgningen, der er vedlagt uddybende projektbeskrivelse med fotos og skitser oplyst følgende:

" ...

Medsendte dispensationsforslag er ændret på de punkter som fredningsnævnet har beskrevet i sin begrundelse i afgørelse af den 18. marts 2018 i sagen j.nr. FN-FYN-42-2017 vedr. delområde 2.

Konkret er bl.a. den lille sti langs ejendommen nu bevaret ligesom skråninger er ændret således privatisering af området er forhindret, og alene kan tjene som lovlig flugtsvej fra beboelseslejlighederne.

Det er således i medsendte forslag illustreret bestående lovlige forhold, samt hvilken forskønnende effekt forslaget har på området i overensstemmelse med fredningsformålet.

Odense Kommune har som grundejer ikke ændret opfattelse ift. at etablere udgangsmulighed fra underste etage i ejendommen, og støtter således medsendte forslag til dispensation i sin helhed.

..."

På kortet er placeringen af det ansøgte vist med en rød prik.

Fredningen

Området ligger inden for fredningen af Odense Å, Odense Ådal – etape II, der blev fredet ved Naturklagenævnets afgørelse af 29. november 2010. Fredningen indeholder følgende om bestemmelser af relevans for sagen:

”...

§ 1. Fredningens formål

Formålet med fredningen er

- At sikre og forbedre
  - Kulturhistoriske kvaliteter, landskabelige og geologiske interesser, arkitektoniske værdier, herunder bevaringsværdige bygningers sammenhæng med ådalen, særlig omkring byens broer
  - Bynære arealer til rekreative formål
  - En spredningskorridor gennem kommunen for plante- og dyrelivet
  - God tilgængelighed via et stinet for byens borgere og turister under hensyntagen til plante- og dyreliv
- At bevare og udbygge områdets naturtyper ved pleje og genopretning for at skabe et artsrigt plante- og dyreliv.

...

§ 9. Terrænændringer m.v.

Der må ikke foretages terrænændringer. Der må ikke ske udnyttelse af forekomster i jorden eller foretages opfyldning, planering, afgravning eller henkastning af affald.

...

§ 11. Særlige bestemmelser for offentlige arealer i byzone

Ådalens offentlige arealer i byzone er i kommuneplanen udlagt til friarealer og skal forblive friarealer.

”...

TASFO Selskaberne har i sin ansøgning nærmere om denne del af projektet oplyst følgende:

”...

Anlægget rettes i fremtiden op, så græssletten/plænen og den tætte beplantning igen bliver tydelig aflæselig, og således at de forskellige landskabstyper derigennem bliver fremhævede.

Plænen føres helt op til facaden af bygningen, og overgangen mellem bygning og park plantes til med grupper af stambuske. Ved ankomsten til området fra Munke Mose Allé tilplantes med flere solitære træer, så oplevelsen bliver mere lukket og skovagtig.

Samtidig rettes stierne til, så de imødekommer de behov, der er i dag for at færdes gennem området med cykel og på gåben.

...

Den eksisterende gangsti med chaussestensbelægningen bibeholdes.

De eksisterende lyskasser i beton og plateauerne i perlesten erstattes med skråninger af græs og granitstøtemure. Plænen bliver trukket med ned til det nye niveau i en blød skråning for at understrege det enkle udtryk og for at sørge for, at plænen kommer helt hen til bygningens sokkel. I forbindelse med anvendelse af parterre til boligformål er det nødvendigt med en flugtvej ud af boligen, derfor er der etableret en dør. Der er dog ikke anlagt en terrasse, kun et 35 cm bredt granittrin foran selve døren og vinduespartiet. Det vandrette græsareal har kun en bredde af 1,0 m og er dermed for smalt til at privatisere området med havemøbler, parasoller eller lignende.

Vinkelret på bygningen er der placeret granitstøtemure af samme art som soklen for at opfange de forskellige terrænniveauer, og sikre helhedsudtrykket

..."

Høringer

Miljøstyrelsen har i mail af 11. juni 2018 udtalt:

..."

Der søges om dispensation til ændring af terræn og beplantning samt omlægning af stier ved Munke Mose som er beliggende ved Odense Å og omfattet af Naturklagenævnets afgørelse af 29. november 2010 om fredning af Odense Ådal, etape 2. Baggrunden for ansøgningen er, at en tekniske skole beliggende lige op til fredningsgrænsen er solgt og agtes indrettet til boliger.

Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning (i dag Miljøstyrelsen) har tidligere udtalt sig om et projekt om ændring af terræn, beplantning og stier ved mail af 2. november 2017. Projektet er nu ændret, således at stien langs facaden af den tidligere tekniske skole nu fastholdes.

Miljøstyrelsen kan henholde sig til sin tidligere udtalelse dog med undtagelse af bemærkningerne om nedlæggelse af stien langs facade af bygningen, idet disse bemærkninger nu er uaktuelle som følge af det ændrede projekt.

..."

Odense Kommune har i mail af 8. juni 2018 udtalt:

..."

Odense Kommune har tidligere ansøgt om ændringer i Munke Mose ved Munkemose Alle, som ligger indenfor fredningen af Odense Ådal.

Fredningsnævnet gav tilladelse til ændringer i ansøgningens delområde 1, men ikke indenfor delområde 2.

Tasfo Selskaberne der ejer bygningerne på Munkemose Alle har derfor revideret deres ønsker til kantzonen langs bygningen og fremsendt en ny ansøgning til Fredningsnævnet. De ændringer som Fredningsnævnet allerede har givet dispensation til i delområde 1 er tegnet ind på kortmaterialet i ansøgningen.

Ændringer i delområde 1 og de fremsendte ændringer i kantzonen skal samlet:

1. Styrke Munke Moses rekreative kvaliteter, herunder oplevelsen af parkens elementer som skoven, græssletten og de solitære træer.
2. Styrke stiforbindelserne gennem parken til glæde for gående, løbere og cyklister.
3. Fremhæver oplevelsen af de bevaringsværdige bygninger og fjerne skæmmende lyskasser.
4. Give mere lys til kælderetagen på bygningerne.

Odense Kommune vurderer, at ændringer i delområde 1 og den fremsendte ansøgning for kantzonen samlet forbedrer området indenfor alle 4 parameter.

Odense Kommune vurderer, at projektet **Munke Mose – Ændring af kantzonen mellem bygning og parken i forbindelse med etablering af boliger i tidligere Teknisk Skole** opfylder fredningen af Odense Ådals formål, ved at sikre og forbedre:

- Kulturhistoriske kvaliteter, landskabelige og geologiske interesser, arkitektoniske værdier, herunder bevaringsværdige bygningers sammenhæng med ådalen, særligt omkring byens broer.
- Bynære arealer til rekreative formål
- God tilgængelighed via et stinet for byens borgere og turister under hensyntagen til plante- og dyrelivet.

Vi vil derfor anbefale, at der gives dispensation til projektets ændringer i kantzonen.

Vi vurderer, at der skal gives en dispensation til følgende ændringer:

§9 terrænændring

Terrænændringen betyder at eksisterende nedslidte og grimme lyskasser fjernes og erstattes med græsskråninger. Terrænændringerne foretages langs bygningens facade for at sikre lys til kælderetagen, give en bedre sammenhæng mellem parkens græstæppe og bygningernes facader samt for at sikre offentlig adgang til hele området. Der etableres ikke et areal foran lejlighederne, hvor der kan opstilles private møbler eller lign.. Det er derfor ikke muligt for de fremtidige beboere at privatisere arealet. Der etableres kun græsskråninger, hvor der er vinduer. Den eksisterende sti i chausséen langs bygningen bevares.

§11 Særlige bestemmelser for offentlige arealer i byzone

De eksisterende lyskasser beslaglægger reelt et mindre areal i parken, hvor der ikke er offentlig adgang. Den ansøgte løsning med græsskråninger langs bygningernes facader, giver oplevelse af og adgang til hele området for både parkens gæster og de nye beboere i bygningerne.

..."

Danmarks Naturfredningsforening, Lokalafdeling Odense, Dansk Ornitologisk Forening og Friluftsrådet, Fyn-nord har valgt ikke at udtale sig.

Der har i forbindelse med sagens behandling været foretaget besigtigelse den 28. juni 2018.

Fredningsnævnets begrundelse og afgørelse

Et enigt fredningsnævn finder, således som projektet er udformet, hvorefter den eksisterende sti langs bygningen bibeholdes, og de eksisterende lyskasser og plateauerne i perlesten erstattes med bløde skråninger og med vandrette græsarealer med en bredde på højst 1 meter, ikke, at det ansøgte er i strid med fredningens formål. Fredningsnævnet meddeler derfor dispensation i overensstemmelse med ansøgningen.

Under hensyn til det i Miljøstyrelsens høringssvar af 2. november 2017 anførte i forbindelse med den tidligere ansøgning er naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 og 3 ikke til hinder for den meddelte dispensation.

Dispensationen er givet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt.

Klage skal ske via nævnets klageportal, som der linkes til på www.nmkn.dk, hvor der også er nærmere vejledning i klageproceduren, se www.nmkn.dk/klage/hvordan-klager-du.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer. Der kan findes nærmere vejledning om betaling af klagegebyr på Nævnenes hus' hjemmeside www.naevneneshus.dk og www.nmkn.dk.

Tilladelsen må ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, den er givet, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2.

Anni Højmark
formand

FREDNINGSNÆVNET FOR FYN

Jesper Steen Tastesen, CEO
TASFOselskaberne

Christiansvej 41
5700 Svendborg
Tlf. 93 56 40 70

fyn@fredningsnaevn.dk
www.fredningsnaevn.dk
J.nr. FN-FYN-7-2018
Dato: 4. juli 2018

Afgørelse af 28. juni 2018

Dispensation til ændring af parkområdet i forbindelse med etablering af boliger v/Munke Mose

TASFO Selskaberne har ved mail af 16. maj 2018 anmodet om fredningsnævnets dispensation til ændring af parkområdet ved Munke Mose. Området, matr.nr. 41a, ligger i umiddelbar tilknytning til den tidligere tekniske skole, der ligger på Munke Mose Alle 7 og 9 samt Hunderupvej 15, matr.nr. 41c. Ansøgningen vedrører Odense Ådal etape II.

Fredningsnævnet for Fyn har tidligere behandlet en ansøgning om dispensation vedrørende samme projekt på baggrund af en ansøgning modtaget fra Odense Kommune den 2. oktober 2017, fredningsnævnets J.nr.FN-FYN-42-2017, som der henvises til. Projektet er delt op i to områder, hvor der i den nævnte afgørelse blev meddelt dispensation til den del, der vedrørte delområde 1, mens der blev meddelt afslag til den del, der vedrører delområde 2. Nærværende ansøgning indeholder et ændret projekt i delområde 2.

Sagsfremstilling

TASFO Selskaberne har i forbindelse med ansøgningen, der er vedlagt uddybende projektbeskrivelse med fotos og skitser oplyst følgende:

" ...

Medsendte dispensationsforslag er ændret på de punkter som fredningsnævnet har beskrevet i sin begrundelse i afgørelse af den 18. marts 2018 i sagen j.nr. FN-FYN-42-2017 vedr. delområde 2.

Konkret er bl.a. den lille sti langs ejendommen nu bevaret ligesom skråninger er ændret således privatisering af området er forhindret, og alene kan tjene som lovlig flugtsvej fra beboelseslejlighederne.

Det er således i medsendte forslag illustreret bestående lovlige forhold, samt hvilken forskønnende effekt forslaget har på området i overensstemmelse med fredningsformålet.

Odense Kommune har som grundejer ikke ændret opfattelse ift. at etablere udgangsmulighed fra underste etage i ejendommen, og støtter således medsendte forslag til dispensation i sin helhed.

..."

På kortet er placeringen af det ansøgte vist med en rød prik.

Fredningen

Området ligger inden for fredningen af Odense Å, Odense Ådal – etape II, der blev fredet ved Naturklagenævnets afgørelse af 29. november 2010. Fredningen indeholder følgende om bestemmelser af relevans for sagen:

”...

§ 1. Fredningens formål

Formålet med fredningen er

- At sikre og forbedre
  - Kulturhistoriske kvaliteter, landskabelige og geologiske interesser, arkitektoniske værdier, herunder bevaringsværdige bygningers sammenhæng med ådalen, særlig omkring byens broer
  - Bynære arealer til rekreative formål
  - En spredningskorridor gennem kommunen for plante- og dyrelivet
  - God tilgængelighed via et stinet for byens borgere og turister under hensyntagen til plante- og dyreliv
- At bevare og udbygge områdets naturtyper ved pleje og genopretning for at skabe et artsrigt plante- og dyreliv.

...

§ 9. Terrænændringer m.v.

Der må ikke foretages terrænændringer. Der må ikke ske udnyttelse af forekomster i jorden eller foretages opfyldning, planering, afgravning eller henkastning af affald.

...

§ 11. Særlige bestemmelser for offentlige arealer i byzone

Ådalens offentlige arealer i byzone er i kommuneplanen udlagt til friarealer og skal forblive friarealer.

”...

TASFO Selskaberne har i sin ansøgning nærmere om denne del af projektet oplyst følgende:

”...

Anlægget rettes i fremtiden op, så græssletten/plænen og den tætte beplantning igen bliver tydelig aflæselig, og således at de forskellige landskabstyper derigennem bliver fremhævede.

Plænen føres helt op til facaden af bygningen, og overgangen mellem bygning og park plantes til med grupper af stambuske. Ved ankomsten til området fra Munke Mose Allé tilplantes med flere solitære træer, så oplevelsen bliver mere lukket og skovagtig.

Samtidig rettes stierne til, så de imødekommer de behov, der er i dag for at færdes gennem området med cykel og på gåben.

...

Den eksisterende gangsti med chaussestensbelægningen bibeholdes.

De eksisterende lyskasser i beton og plateauerne i perlesten erstattes med skråninger af græs og granitstøtemure. Plænen bliver trukket med ned til det nye niveau i en blød skråning for at understrege det enkle udtryk og for at sørge for, at plænen kommer helt hen til bygningens sokkel. I forbindelse med anvendelse af parterre til boligformål er det nødvendigt med en flugtvej ud af boligen, derfor er der etableret en dør. Der er dog ikke anlagt en terrasse, kun et 35 cm bredt granittrin foran selve døren og vinduespartiet. Det vandrette græsareal har kun en bredde af 1,0 m og er dermed for smalt til at privatisere området med havemøbler, parasoller eller lignende.

Vinkelret på bygningen er der placeret granitstøtemure af samme art som soklen for at opfange de forskellige terrænniveauer, og sikre helhedsudtrykket

..."

Høringer

Miljøstyrelsen har i mail af 11. juni 2018 udtalt:

"...

Der søges om dispensation til ændring af terræn og beplantning samt omlægning af stier ved Munke Mose som er beliggende ved Odense Å og omfattet af Naturklagenævnets afgørelse af 29. november 2010 om fredning af Odense Ådal, etape 2. Baggrunden for ansøgningen er, at en tekniske skole beliggende lige op til fredningsgrænsen er solgt og agtes indrettet til boliger.

Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning (i dag Miljøstyrelsen) har tidligere udtalt sig om et projekt om ændring af terræn, beplantning og stier ved mail af 2. november 2017. Projektet er nu ændret, således at stien langs facaden af den tidligere tekniske skole nu fastholdes.

Miljøstyrelsen kan henholde sig til sin tidligere udtalelse dog med undtagelse af bemærkningerne om nedlæggelse af stien langs facade af bygningen, idet disse bemærkninger nu er uaktuelle som følge af det ændrede projekt.

..."

Odense Kommune har i mail af 8. juni 2018 udtalt:

"...

Odense Kommune har tidligere ansøgt om ændringer i Munke Mose ved Munkemose Alle, som ligger indenfor fredningen af Odense Ådal.

Fredningsnævnet gav tilladelse til ændringer i ansøgningens delområde 1, men ikke indenfor delområde 2.

Tasfo Selskaberne der ejer bygningerne på Munkemose Alle har derfor revideret deres ønsker til kantzonen langs bygningen og fremsendt en ny ansøgning til Fredningsnævnet. De ændringer som Fredningsnævnet allerede har givet dispensation til i delområde 1 er tegnet ind på kortmaterialet i ansøgningen.

Ændringer i delområde 1 og de fremsendte ændringer i kantzonen skal samlet:

1. Styrke Munke Moses rekreative kvaliteter, herunder oplevelsen af parkens elementer som skoven, græssletten og de solitære træer.
2. Styrke stiforbindelserne gennem parken til glæde for gående, løbere og cyklister.
3. Fremhæver oplevelsen af de bevaringsværdige bygninger og fjerne skæmmende lyskasser.
4. Give mere lys til kælderetagen på bygningerne.

Odense Kommune vurderer, at ændringer i delområde 1 og den fremsendte ansøgning for kantzonen samlet forbedrer området indenfor alle 4 parameter.

Odense Kommune vurderer, at projektet **Munke Mose – Ændring af kantzonen mellem bygning og parken i forbindelse med etablering af boliger i tidligere Teknisk Skole** opfylder fredningen af Odense Ådals formål, ved at sikre og forbedre:

- Kulturhistoriske kvaliteter, landskabelige og geologiske interesser, arkitektoniske værdier, herunder bevaringsværdige bygningers sammenhæng med ådalen, særligt omkring byens broer.
- Bynære arealer til rekreative formål
- God tilgængelighed via et stinet for byens borgere og turister under hensyntagen til plante- og dyrelivet.

Vi vil derfor anbefale, at der gives dispensation til projektets ændringer i kantzonen.

Vi vurderer, at der skal gives en dispensation til følgende ændringer:

§9 terrænændring

Terrænændringen betyder at eksisterende nedslidte og grimme lyskasser fjernes og erstattes med græsskråninger. Terrænændringerne foretages langs bygningens facade for at sikre lys til kælderetagen, give en bedre sammenhæng mellem parkens græstæppe og bygningernes facader samt for at sikre offentlig adgang til hele området. Der etableres ikke et areal foran lejlighederne, hvor der kan opstilles private møbler eller lign.. Det er derfor ikke muligt for de fremtidige beboere at privatisere arealet. Der etableres kun græsskråninger, hvor der er vinduer. Den eksisterende sti i chausséen langs bygningen bevares.

§11 Særlige bestemmelser for offentlige arealer i byzone

De eksisterende lyskasser beslaglægger reelt et mindre areal i parken, hvor der ikke er offentlig adgang. Den ansøgte løsning med græsskråninger langs bygningernes facader, giver oplevelse af og adgang til hele området for både parkens gæster og de nye beboere i bygningerne.

..."

Danmarks Naturfredningsforening, Lokalafdeling Odense, Dansk Ornitologisk Forening og Friluftsrådet, Fyn-nord har valgt ikke at udtale sig.

Der har i forbindelse med sagens behandling været foretaget besigtigelse den 28. juni 2018.

Fredningsnævnets begrundelse og afgørelse

Et enigt fredningsnævn finder, således som projektet er udformet, hvorefter den eksisterende sti langs bygningen bibeholdes, og de eksisterende lyskasser og plateauerne i perlesten erstattes med bløde skråninger og med vandrette græsarealer med en bredde på højst 1 meter, ikke, at det ansøgte er i strid med fredningens formål. Fredningsnævnet meddeler derfor dispensation i overensstemmelse med ansøgningen.

Under hensyn til det i Miljøstyrelsens høringssvar af 2. november 2017 anførte i forbindelse med den tidligere ansøgning er naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 og 3 ikke til hinder for den meddelte dispensation.

Dispensationen er givet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt.

Klage skal ske via nævnets klageportal, som der linkes til på www.nmkn.dk, hvor der også er nærmere vejledning i klageproceduren, se www.nmkn.dk/klage/hvordan-klager-du.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer. Der kan findes nærmere vejledning om betaling af klagegebyr på Nævnenes hus' hjemmeside www.naevneneshus.dk og www.nmkn.dk.

Tilladelsen må ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, den er givet, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2.

Anni Højmark
formand

FREDNINGSNÆVNET FOR FYN

Odense Kommune
Fritid og Eliteidræt
v/Christina Hoff

Christiansvej 41
5700 Svendborg
Tlf. 93 56 40 70

fyn@fredningsnaevn.dk
www.fredningsnaevn.dk
J.nr. FN-FYN-2-2018
Dato: 22. juli 2018

Afgørelse af 22. juli 2018

Dispensation til etablering af 2 kunstgræsbaner -OB

Odense Kommune har ved mail af 15. marts 2018 anmodet fredningsnævnet om dispensation til etablering af et kunstgræsanlæg, herunder et lysanlæg, til OB Fodbold i Ådalen, Odense. Området, matr. nr. 731a, Odense Bygrunde og 27b og 29z begge Vestermarken, Odense Jorder ligger i forbindelse med et allerede eksisterende kunstgræsareal på Odense Boldklubs træningsanlæg på Sdr. Boulevard 172, 5000 Odense.

Sagsfremstilling

Odense Kommune har i ansøgningen, der indeholder en uddybende projektbeskrivelse og vedlagt skitser og beregninger, blandt andet oplyst følgende:

"Odense Boldklub (OB) har for nuværende 4 baner på Sdr. Boulevard 172, 5000 Odense, hvoraf 3 er græsbaner og 1 er kunstgræs, jf. oversigtstegning i bilag 1.

Græsbanerne er generelt i meget dårlig stand, idet der er store problemer med højtliggende grundvand samt højtliggende vandspejl i åen. Dette giver meget bløde baner i våde perioder og ujævne baner i tørre perioder. I tillæg medfører et stigende antal medlemmer også et stadig større pres på banerne.

På grund af ovenstående er der ønske om at etablere kunstgræs i stedet for naturgræs på banerne 3 og 4.

Kunstgræs vil kunne sikre baner af høj kvalitet samt øge antallet af spilletimer betydeligt."

På kortet er placeringen af det ansøgte vist med en rød prik.

Odense kommune har nærmere oplyst:

"Odense Ådal er omfattet af fredning vedrørende Odense Ådal etape II. Fredningens formål fremgår af §1 som følger: at sikre og forbedre kulturhistoriske kvaliteter, landskabelige og geologiske interesser, arkitektoniske værdier, herunder bevaringsværdige bygningers sammenhæng med ådalen, særlig omkring byens broer, bynære arealer til rekreative formål, en spredningskorridor gennem kommunen for plante- og dyrelivet og god tilgængelighed via et stinet for byens borgere og turister under hensyntagen til plante- og dyreliv samt at bevare og udbygge områdets naturtyper ved pleje og genopretning for at skabe et artsrigt plante- og dyre liv.

Anlæggelsen af kunstgræsanlægget vil kunne opfylde fredningens formål om at sikre og forbedre bynære arealer til rekreative formål idet områdets nuværende tilstand gør at brugen af området er yderst begrænset. Videre udbygges beplantningsbæltet langs stien idet der som kompensation for de 127 m² beplantning som fjældes, helt eller delvist beplantes på 330 m² med ny beplantning. Således udbygges beplantningsbæltet med indtil 203 m².

I henhold til fredningens §5 skal eksisterende løvtræsarealer opretholdes. Langs stien som løber langs åen er et beplantningsbælte, som består af større og mindre buske samt løvtræer. I forbindelse med etablering af kunstgræsarealet ryddes et område på 127 m² som kompenseres af et nyplantet område på indtil 330 m². En opmåling af området viser at der er 24 mindre træer med stammediameter mindre end 25 cm og 2 birketræer med stammediameter større end 25 cm, fotodokumentation findes i bilag 7. Idet området ligger mere end 10 meter fra åbredden træder § 12 ikke i kraft. Det sikres dog at beplantningsbæltet forsat er sammenhængende således at spredningskorridoren ikke brydes og at det visuelle udtryk fra stien ikke ændres.

I henhold til § 9 må der ikke foretages terrænændringer, dog kan der gives tilladelse hertil, ifald det bidrager til gennemførelse af afgørelsens bestemmelser samt i forbindelse med naturpleje og naturgenopretning og arkæologiske udgravninger. De kommende baner bygges ovenpå eksisterende terræn, hvilket giver en terrænregulering på 45-46 cm. Dettles gøres for at skabe et forsinkelsesbassin under banen, som kan afhjælpe udfordringerne med det højtstående grundvand på banearealerne, se bilag 8 for pejlingsresultater. Herved skabes et rekreativt område som kan benyttes hele året. Videre skal denne opbygning sikre at drænvandet fra kunstgræsarealet trænger igennem et muld-, ler- og tørvelag inden udledning til åen. Idet disse jordtyper har en rensende effekt som skabes af den naturlige negative ladning sikres det, at drænvandet overholder miljøkvalitetskravene ved udledning og grundvandskvalitetskriterierne ved nedsivning. Jordlagene på arealet for de kommende kunstgræsbaner er blevet undersøgt i forbindelse med geotekniske undersøgelser hvor følgende konkluderes: "I lagfølgeboringerne B1-B10 træffes ca. 5,30 – 5,80 meter muld-, ler- og sandblandet fyldjord og herunder tørv, underlejret af smeltevandsand af glacialt alder som fortsætter til boringernes slutdybder." Således vurderes det at der kan opnås en stor rens effekt."

Fredningen

Området ligger inden for fredningen af Odense A, Odense Ådal – etape II, der blev fredet ved Naturklagenævnets afgørelse af 29. november 2010. Fredningen indeholder følgende bestemmelser af relevans for sagen:

"§1. Fredningens formål

Formålet med fredningen er

- At sikre og forbedre
  - Kulturhistoriske kvaliteter, landskabelige og geologiske interesser, arkitektoniske værdier, herunder bevaringsværdige bygningers sammenhæng med ådalen, særlig omkring byens broer,

- *Bynære arealer til rekreative formål,*
- *En spredningskorridor gennem kommunen for plante- og dyrelivet,*
- *God tilgængelighed via et stinet for byens borgere og turister under hensyntagen til plante- og dyreliv,*
- *At bevare og udbygge områdets naturtyper ved pleje og genopretning for at skabe et artsrigt plante- og dyreliv*

§ 5. Skove

Skovarealet må ikke udvides eller reduceres uden fredningsnævnets tilladelse. Eksisterende løvtræsarealer skal opretholdes.

Det må ikke anlægges nye grøfter eller dræn. Det eksisterende afvandingssystem kan dog vedligeholdes i overensstemmelse med gældende lovgivning.

§ 9. Terrænændringer m.v.

Der må ikke foretages terrænændringer. Der må ikke ske udnyttelse af forekomster i jorden eller foretages opfyldning, planering, afgravning eller henkastning af affald. Terrænændringer kan dog efter fredningsnævnets forudgående tilladelse foretages til gennemførelse af denne afgørelses bestemmelser samt i forbindelse med naturpleje og naturgenopretning samt arkæologiske udgravninger.

Jord- og stendiger må ikke fjernes eller beskadiges. Eksisterende diger kan istandsættes og vedligeholdes”.

Høring

Miljøstyrelsen har ved mail af 17. april 2018 udtalt:

”Det ansøgte grænser op til Natura 2000-område nr. 114, Odense Å med Hågerup Å, Sallinge Å og Lindved Å (habitatområde nr. 98).

Udpegningsgrundlaget for habitatområde nr. 98:

- 1014** Skæv vindelsnegl (*Vertigo angustior*)
- 1016** Sump vindelsnegl (*Vertigo moulinsiana*)
- 1032** Tykskallet Malermusling (*Unio crassus*)
- 1095** Havlampret (*Petromyzon marinus*)
- 1096** Bæklampret (*Lampetra planeri*)
- 1149** Pigsmerling (*Cobitis taenia*)
- 1318** Damflagermus (*Myotis dasycneme*)
- 1355** Odder (*Lutra lutra*)
- 3260** Vandløb med vandplanter
- 6210** Overdrev og krat på mere eller mindre kalkholdig bund (* vigtige orkidélokalteter)
- 6230** * Artsrige overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund
- 6430** Bræmmer med høje urter langs vandløb eller skyggende skovbryn
- 7220** * Kilder og væld med kalkholdigt (hårdt) vand
- 7230** Riggær
- 9160** Egeskove og blandskove på mere eller mindre rig jordbund
- 91E0** * Elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld

Miljøstyrelsen kan ikke på grundlag af ansøgningen vurdere om det ansøgte vil påvirke Natura 2000-områdets udpegningsgrundlag negativt eller medføre beskadigelse/ødelæggelse af plantearter eller yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV. Da ansøgningen er indsendt på vegne af Odense Kommune er det Miljøstyrelsens anbefaling, at fredningsnævnet anmoder kommunen som miljø- og tilsynsmyndighed med fredninger om en vurdering af det ansøgte i forhold til Natura 2000-området og habitatdirektivets bilag IV.”

Odense Kommune har i mail af 4. maj 2018 udtalt:

"Odense Kommune har gennemgået ansøgningen fra DJ Miljø & Geoteknik P/S og har ligeledes besigtiget arealet.

Arealet der berøres af det ansøgte kunstgræsanlæg er beliggende udenfor 10 meter-zonen.

Det ansøgte vil dog kræve at der skal ske en terrænregulering på 45-46 cm. over terræn. I henhold til fredningens § 9 må der ikke foretages ændringer i terrænet.

Anlægget af den ansøgte bane kræver også at der inddrages 127 m² af det eksisterende løvskovsareal. I henhold til fredningens § 5 skal eksisterende løvskovsarealer opretholdes. Der etableres dog yderligere en beplantning på ca. 330 m² med løvtræer.

I henhold til fredningens § 15 kan fredningsnævnet meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke er i strid med fredningens formål.

Odense Kommunes vurdering

Formålet med fredningen er bredt bl.a.:

- *At sikre og forbedre*
  - *Kulturhistoriske og landskabelige værdier*
  - *Bynære arealer til rekreative formål*
  - *En spredningskorridor for plante- og dyrelivet*
  - *God tilgængelighed via et stinet for byens borgere og turister under hensyntagen til plante- og dyrelivet*
- *At bevare og udbygge områdets naturtyper*

Det er Odense Kommunes vurdering, at ådalens offentlige fritidsanlæg udgør en vigtig del af de bynære rekreative arealer. Træningsanlægget i Odense Ådal kan dateres tilbage til 1960-erne og bliver stadig benyttet af en bred skare af brugere, der både omfatter Odense Boldklubs amatør- og professionelle afdeling.

Det er på den baggrund Odense Kommunes vurdering, at det er vigtigt fortsat at sikre (indenfor fredningens rammer) gode rammer for anvendelse af træningsanlægget.

Odense Kommune er på den baggrund positive overfor ønsket om at etablere 2 kunstgræsbaner på det eksisterende træningsanlæg. Dette skal begrundes i følgende:

- *Etablering af de ansøgte 2 kunstgræsbaner vil forbedre mulighederne for boldspil på arealet hele året.*
- *Kunstgræsbanerne etableres primært inden for det nuværende anlæg. Herunder er det Odense Kommunes vurdering at den nødvendige terrænregulering er af et mindre omfang. Odense Kommune vil dog anbefale at der i en dispensation stilles vilkår om at den nødvendige terrænregulering kommer til at fremstå så naturligt som muligt, hvilket vil sige med bløde stigninger.*

I forhold til reduktion på 127 m² af den eksisterende løvtræsbeplantning og kompenserende beplantning, så er det Odense Kommunes holdning, at den kompenserende beplantning ikke skal være af et større areal end det der reduceres, da det også er af betydning at bevare en del af den eksisterende lysning ved Odense Å.

Vurdering i forhold til påvirkning af Natura 2000-området og arter opført på habitatdirektivets bilag IV
Jf. naturbeskyttelseslovens § 50 stk. 2 og 3 kan der ikke gives dispensation fra fredningsbestemmelser, hvis det medfører forringelse for udpegningsgrundlaget af et Natura 2000-område. Ligeledes må det ansøgte ikke beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for dyrearter opført på habitatdirektivets bilag 4. Det samme gælder plantearter listet i bilag 5 til naturbeskyttelsesloven.

Natura 2000

Det er Odense Kommunes vurdering, at en vurdering af en evt. påvirkning af Odense Å er relevant i forhold til udledning af overfladevand fra kunstgræsbanerne. Denne vurdering vil blive foretaget i forbindelse med en udledningstilladelse i henhold til miljøbeskyttelseslovens § 28 stk. 1. I en tilladelse vil der blive stillet de relevante vilkår, der sikrer, at projektet ikke medfører negativ påvirkning af Natura 2000-området.

Bilag IV-arter

Det er Odense Kommunes vurdering, at en evt. påvirkning af "bilag IV-arter" er relevant i forhold til den beplantning, der påvirkes af anlægget. Det er dog Odense Kommunes vurdering, at en reduktion af beplantningen ikke vil have negativ betydning dyrearter, hvilket i dette tilfælde primært er relevant for flagermus, idet at træernes dimension ikke er af et omfang, så de har betydning som yngle- eller rasteområde."

Danmarks Naturfredningsforening, Dansk Ornitologisk Forening og Friluftsrådet har valgt ikke at udtale sig.

Fredningsnævnets begrundelse og afgørelse

Et enigt fredningsnævn finder, at det ansøgte er i overensstemmelse med fredningens formål, herunder de påtænkte terrænændringer og etableringen af lysanlægget, idet det forbedrer bynære arealer til rekreative formål. Et enigt fredningsnævn finder endvidere, at den naturmæssige belastning, som følge af projektet er meget begrænset.

Under henvisning til Odense Kommunes høringssvar af 4. maj 2018 er naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 og 3 ikke til hinder for at der meddeles dispensation.

Der meddeles derfor dispensation til det ansøgte projekt.

Tilladelsen meddeles på følgende betingelser:

At den kompenserende løvtræsbeplantning ikke overstiger det areal løvtræsbeplantningen reduceres med som følge af projektet.

At terrænreguleringen foretages så naturligt som muligt, med bløde stigninger.

At der meddeles en udledningstilladelse i henhold til miljøbeskyttelseslovens § 28, stk. 1, der medfører, at projektet ikke har negativ indflydelse på Natura 2000 området.

Dispensationen er givet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt.

Klage skal ske via nævnets klageportal, som der linkes til på www.nmkn.dk, hvor der også er nærmere vejledning i klageproceduren, se www.nmkn.dk/klage/hvordan-klager-du.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer. Der kan findes nærmere vejledning om betaling af klagegebyr på Nævnenes hus' hjemmeside www.naevneneshus.dk og www.nmkn.dk.

Tilladelsen må ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, den er givet, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2.

Anni Højmark
formand

FREDNINGSNÆVNET FOR FYN

Kurt Beck, Hede Danmark
På vegne af ejerne

Denne afgørelse er
behandlet i Miljø- og
Fødevarerklagenævnet
med sagsnr. 19/01590.
Klik her for at se
afgørelsen.

Christiansvej 41
5700 Svendborg
Tlf. 93 56 40 70

fyn@fredningsnaevn.dk
www.fredningsnaevn.dk
J.nr. FN-FYN-25-2018
Dato: 17. januar 2019

Afgørelse af 17. januar 2019

Dispensation til oprensning og reetablering af have/parksø

HedeDanmark har ved e-mail af 10. september 2018 på vegne af ejerne, Pina Stellini Ejlersen og Anders Juul Ejlersen, søgt om dispensation til oprensning og reetablering af en have/parksø. Området som den pågældende sø og haveanlægget ligger i, matr.nr. 7x Hunderup, Odense Jorder, Langelinie 91, 5230 Odense C, ligger inden for fredningen af Odense Ådal, etape II.

Sagsfremstilling

Ansøgerne har i forbindelse med ansøgningen, der indeholder fotos af den omhandlede sø, blandet andet oplyst, at en mindre sø på adressen for relativt få år siden fremstod med et stort og sammenhængende vandspejl, men at søen ikke er blevet vedligeholdt. Dette har medført, at der er kommet en øget tilgroning af søen, således at søen fremstår næsten tilgroet og uden større sammenhængende vandspejl. Ansøgerne har endvidere oplyst, at der søges om tilladelse til at søen oprenses med langarms gravemaskine. Grøden bortkøres til godkendt deponi, mens det opgravede sediment ønskes udjævnet på den omkringliggende græsplæne.

Ansøgerne har i mail af 12. oktober 2018 og med baggrund af nedennævnte udtalelse fra Odense Kommune af 9. oktober 2018 yderligere oplyst, at der ikke med spredningen af sedimentet er tale om en permanent terrænændring, da udtørring og omsætning vil reducere lagtykkelsen betydeligt allerede hen over den først kommende sommerperiode.

På kortet er placeringen af det ansøgte vist med en rød prik.

Fredningen

Området ligger inden for fredningen af Odense Å, Odense Ådal, etape II, der blev fredet ved Naturklagenævnets afgørelse af 29. november 2010. Fredningen indeholder følgende bestemmelser af relevans for sagen:

” ...

Fredningens formål er

- at sikre og forbedre
  - kulturhistoriske kvaliteter, landskabelige og geologiske interesser, arkitektoniske værdier, herunder bevaringsværdige bygningers sammenhæng med ådalen, særlig omkring byens broer,
  - bynære arealer til rekreative formål,
  - en spredningskorridor gennem kommunen for plante- og dyrelivet,
  - god tilgængelighed via et stinet for byens borgere og turister under hensyntagen til plante- og dyreliv,
- at bevare og udbygge områdets naturtyper ved pleje og genopretning for at skabe et artsrigt plante- og dyreliv.

...

§ 2. Bevaring af området m.v.

Fredningsområdet skal bevares i dets nuværende tilstand, medmindre en tilstandsændring er påbudt eller tilladt i de følgende bestemmelser eller tillades ved dispensation fra fredningsnævnet, f.eks. i forbindelse med naturgenopretning/naturforbedring eller rekreativ anvendelse.

...

§ 4. Udyrkede arealer: Sø, vandløb, mose, eng, overdrev og rørsump

Eksisterende åbne vandløb må ikke rørlægges eller nedlægges.

Fredningen er ikke til hinder for udførelse af sædvanlig vandløbsvedligeholdelse i henhold til vandløbsloven.

Søer, enge, overdrev og moser må ikke omlægges, jordbehandles, drænes, opdyrkes, tilplantes, Gødskes eller sprøjtes med bekæmpelsesmidler. Fredningsnævnet kan i særlige tilfælde dispensere til brug af bekæmpelsesmidler.

...

§ 9. Terrænændringer m.v.

Der må ikke foretages terrænændringer. Der må ikke ske udnyttelse af forekomster i jorden eller foretages opfyldning, planering, afgravning eller henkastning af affald. Terrænændringer kan dog efter fredningsnævnets forudgående tilladelse foretages til gennemførelse af denne afgørelses bestemmelser samt i forbindelse med naturpleje og naturgenopretning samt arkæologiske udgravninger.

...”

Høring

Miljøstyrelsen har ved mail af 19. september 2018 blandt andet udtalt:

” ...

Det er Miljøstyrelsens vurdering, at der er tale om oprensning af en tidligere sø i en privat have. Søen er beliggende mere end 10 m fra åbredden. Det kan ud fra gamle kort konstateres, at arealet har været præget af fugtige arealer/små søer. Muligvis rester af en gammel åslynge.

Det fremgår af ansøgningen, at det ansøgte kræver kommunens dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3.

...

Det ansøgte er beliggende umiddelbart op til Natura 2000-område nr. 114, Odense Å med Hågerup Å, Sallinge Å og Lindved Å (habitatområde nr. 98).

Udpegningsgrundlaget for habitatområde nr. 98:

1014 Skæv vindelsnegl (*Vertigo angustior*)

1016 Sump vindelsnegl (*Vertigo moulinsiana*)

1032 Tykskallet Malermusling (*Unio crassus*)

1095 Havlampret (*Petromyzon marinus*)

1096 Bæklampret (*Lampetra planeri*)

1149 Pigsmerling (*Cobitis taenia*)

1318 Damflagermus (*Myotis dasycneme*)

1355 Odder (*Lutra lutra*)

3260 Vandløb med vandplanter

6210 Overdrev og krat på mere eller mindre kalkholdig bund (* vigtige orkidélokalteter)

6230 * Artsrige overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund

6430 Bræmmer med høje urter langs vandløb eller skyggende skovbryn

7220 * Kilder og væld med kalkholdigt (hårdt) vand

7230 Riggær

9160 Egeskove og blandskove på mere eller mindre rig jordbund

91E0 * Elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld

Miljøstyrelsen kan ikke på baggrund af ansøgningen vurdere, om det ansøgte vil medføre en væsentlig negativ påvirkning af Natura 2000-områdets udpegningsgrundlag eller beskadigelse/ødelæggelse af plantearter eller yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV. Da Odense Kommuner i forbindelse med behandling af ansøgningen i henhold til naturbeskyttelseslovens § 3 også skal vurdere disse forhold anbefales det fredningsnævnet at afvente en sådan vurdering.

Det fremgår ikke af ansøgningen, om den sø, der ønskes genskabt, har direkte forbindelse til Odense Å, eller om der ved oprensningen skabes en sådan forbindelse. Fredningsnævnet bør derfor være særlig opmærksomt på, om kommunen vurderer, at det ansøgte kan have indflydelse på Odense Å og Natura 2000-områdets udpegningsgrundlag.

Omfanget af opgravet sediment, som ønskes deponeret på det fredede areal, er ikke vurderet/oplyst. Er der tale om større mængde henvises til fredningens § 9.

...”

Miljøstyrelsen har supplerende i mail af 12. november 2018 blandt andet udtalt:

” ...

Fredningsnævnet har fra Odense Kommune modtaget bemærkninger til ansøgningen om oprensning af en sø beliggende indenfor fredningen af Odense Ådal, etape 2.

Miljøstyrelsen har tidligere udtalt sig i sagen og har bl. a. anbefalet fredningsnævnet at indhente en udtalelse fra kommunen som er tilsynsmyndighed med fredninger og i øvrigt skal træffe en afgørelse i henhold til naturbeskyttelseslovens § 3 om oprensning af søen.

Kommunen har i sin redegørelse til fredningsnævnet oplyst, at kommunen er positivt indstillet til ansøgningen, og at området omkring søen ikke som angivet på Danmarks Miljøportal er mose og dermed omfattet af lovens naturbeskyttelseslovs § 3. Kommunen vil foranledige dette rettet.

Kommunen vurderer endvidere, at det ansøgte ikke vil medføre påvirkning af Odense Å under forudsætning, at forbindelsen til åen spærres under oprensningen. Kommunen vurderer ligeledes, at udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område nr. 114 ikke vil blive påvirket. Forholdet til bilag IV- arter vil efter kommunens oplysninger blive håndteret i forbindelse med de vilkår kommunen vil stille i dispensationen fra lovens § 3.

Det er Miljøstyrelsens vurdering, at ovenstående vurderinger foretaget af tilsynsmyndigheden må lægges til grund for fredningsnævnets behandling af sagen.

Samlet set er det derfor Miljøstyrelsens vurdering, at fredningsnævnet primært skal vurdere, hvorvidt der kan meddeles dispensation til en terrænregulering, der hæver terrænet med ca. 15 cm på et 3.000 m² stort areal inden for fredningen. Fredningsnævnet skal i den forbindelse være opmærksom på den præcedensvirkning en sådan eventuel dispensation vil have.

...”

Odense Kommune har i udtalelse dateret 9. oktober 2018 blandt andet udtalt:

” ...

Odense Kommune er positivt indstillet overfor ønsket om at oprense søen. Det er dog Odense Kommunes holdning, at tilladelse til udspredning af sediment på det omkringliggende areal skal gives på vilkår om at udspredning af dette tidligst må foretages i april og senest i september for at undgå udledning til Odense Å eller det oprensede vandhul.

Redegørelse

Det ansøgte er beliggende inden for fredningen af Odense Ådal etape 2, jf. Naturklagenævnets afgørelse af 29. november 2010.

Odense Kommune har besigtiget området sammen med HedeDanmark, som repræsentant for ejendommens ejere.

Ved besigtigelsen blev det vurderet, at tykkelsen af det oprensede udgør ca. 1 meter, hvoraf ca. halvdelen vurderes at være sediment, der ønskes spredt ud på de omgivende græsplæner. Ved besigtigelsen blev det oplyst, at der anvendes køreplader til gravemaskine m.v.

Det blev desuden oplyst, at entreprenøren kan lukke afløbet fra søen, mens gravearbejdet pågår.

HedeDanmark har ved e-mail af 3. oktober 2018 efterfølgende oplyst, at det areal, hvor sediment ønskes spredt på udgør 3000 m², og at tykkelsen anslås at være 15 cm.

...

Odense Kommunes vurdering af det ansøgte

Det er Odense Kommunes vurdering, at en oprensning af søen kan medvirke til at forbedre naturtilstanden, da der kan skabes bedre muligheder for opvækst af padder og at der ved oprensning af sedimentet fjernes en del næring fra søen. Det indgår desuden i vurderingen, at der er tale om en sø, der har været på stedet i lang tid jf. fig. 2 nedenfor.

Da søen har et areal større end 100 m² er denne ligeledes beskyttet mod tilstandsændringer i henhold til naturbeskyttelseslovens § 3 stk. 1. Odense Kommune har til sinde at dispensere til oprensningen jf. naturbeskyttelseslovens § 65 stk. 2 til dette med vilkår:

- at der ikke tilplantes, opsættes andehuse og andre kunstige indretninger i eller ved vandhullet
- at der ikke graves i vandhullet indenfor paddernes ynglesæson, (15. februar til 15. oktober).
- at der ikke udsættes ænder, fisk eller andre dyr i vandhullet,
- at der ikke fodres i eller i umiddelbar nærhed af vandhullet.
- at afløb fra søen spærres imens oprensning foregår, for at undgå
- udledning af sediment til Odense Å.

I forhold til ansøgers ønske om at udsprede det opgravede sediment på den omkringliggende plæne er det Odense Kommune, at der kan være en potentiel risiko for udvaskning af dette til Odense Å såvel som det oprensede vandhul. For at minimere denne risiko er det derfor kommunens vurdering, at der bør stilles vilkår om at udspreddning af sedimentet skal foretages umiddelbart op til eller inden for vækstsæson, således at sediment bliver bundet til arealet. Perioden for dette bør derfor være april til september.

Vurdering af det omkringliggende areal

Arealet omkring vandhullet er i Odense Kommunes registrering af natur beskyttet i henhold til naturbeskyttelseslovens § 3 stk. 2 registreret som mose. Det er dog Odense Kommunes vurdering, at denne registrering ikke er korrekt. Ved gennemgang af historiske kort fremgår det, at arealet har været anvendt som have og at der ikke er tale om et naturareal, der efter 1992 er blevet inddraget til haven. Odense Kommune vil på den baggrund slette registreringen af beskyttet natur på arealet.

Vurdering af det ansøgtes betydning for Natura 2000-området og bilag IV- arter

Arealet er beliggende ca. 45 meter fra Natura 2000-område nr. 114 Odense Å med Hågerup Å, Sallinge Å og Lindved Å (Figur 1). Der er direkte forbindelse fra det kanalsystem, som søen er en del af til Odense Å.

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 98

Naturtyper:	Vandløb (3260)	Kalkoverdrev* (6210)
	Surt overdrev* (6230)	Urtebræmme (6430)
	Kildevæld* (7220)	Rigkær (7230)
	Ege-blandskov (9160)	Elle- og askeskov* (91E0)
Arter	Skæv vindelsnegl (1014)	Sumpvindelsnegl (1016)
	Tyfskallet malermusling (1032)	Havlampret (1095)
	Bæklampret (1096)	Pigsmørling (1149)
	Damflagermus (1318)	Odder (1355)

Det er Odense Kommunes vurdering at oprensning af søen ikke vil påvirke Natura 2000-området, i det tilfælde, der ikke sker udledning af sediment til Odense Å. Dette vil efter kommunens vurdering kunne undgås ved midlertidig blokering af søens afløb og at det opgravede sediment udspreddes inden for græssets vækstsæson, således at sediment kan blive bundet til arealet.

Søen kan potentielt være ynglelokalitet for padder opført på habitatdirektivets bilag IV. Det er dog Odense Kommunes vurdering, at vilkårene i kommunens dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3 tager højde for dette.

...”

Danmarks Naturfredningsforening, Danmarks Naturfredningsforening, Odense, Friluftsrådet Fyn-nord har valgt ikke at udtale sig.

Fredningsnævnets begrundelse og afgørelse

Fredningsnævnet lægger efter det oplyste til grund, at selve oprensningen af søen, som efter det oplyste har været på stedet i lang tid, vil medvirke til at forbedre naturtilstanden i området, ligesom oprensningen ikke vil være i strid med formålet med fredningen.

Fredningsnævnets medlemmer er på denne baggrund enige om at meddele dispensation til en oprensning af søen, som beskrevet i ansøgningen. Nævnet her herved også lagt vægt på det af Odense Kommune oplyste om, at registreringen af området som mose er fejlagtig og vil blive rettet.

Dispensationen meddeles dog på betingelse af, at det i forbindelse med oprensningen sikres, at oprensningsarbejdet ikke påvirker Odense Å, herunder ved at der under arbejdet lukkes for afløbet til åen.

Dispensationen meddeles endvidere på betingelse af, at Odense Kommune meddeler dispensation i henhold til naturbeskyttelseslovens § 3 på vilkår, som anført af kommunen.

Uanset det af ansøgerne oplyste om, at lagtykkelsen på den påtænkte spredning af sediment fra oprensningen vil blive reduceret betydeligt over den først kommende sommerperiode, finder et enigt fredningsnævn, at denne del af det ansøgte er i strid med fredningens forbud mod terrænændringer i § 9, ligesom den ikke findes at kunne begrundes i fredningens formål. Der meddeles derfor ikke dispensation til denne del af det ansøgte.

Efter det af Odense Kommune oplyste, er naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 og 3 ikke til hinder for den meddelte dispensation.

Dispensationen er givet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt.

Klage skal ske via nævnets klageportal, som der linkes til på www.nmkn.dk, hvor der også er nærmere vejledning i klageproceduren, se www.nmkn.dk/klage/hvordan-klager-du.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer. Der kan findes nærmere vejledning om betaling af klagegebyr på Nævnenes hus' hjemmeside www.naevneneshus.dk og www.nmkn.dk.

Tilladelsen må ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, den er givet, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2.

Anni Højmark
formand

FREDNINGSNÆVNET FOR FYN

Land+ Landskabsarkitekter
På vegne af Odense ZOO

Christiansvej 41
5700 Svendborg
Tlf. 93 56 40 70

fyn@fredningsnaevn.dk
www.fredningsnaevn.dk
J.nr. FN-FYN-28-2018
Dato: 15. april 2019

Afgørelse af 15. april 2019

Lovliggørende dispensation til terrænændring på græssavannen og drivgangen i forbindelse med savannen i Odense ZOO.

Land + landskabsarkitekter har ved mail af 2. oktober 2018 og supplerende ansøgning af 14. november 2018 på vegne af Odense ZOO anmodet om fredningsnævnets lovliggørende dispensation til en foretaget terrænændring på græssavannen og drivgangen i forbindelse med savannen på ZOO's område, matr.nr. 3mø Hunderup, Odense Jorder, beliggende Søndre Boulevard 306, 5000 Odense.

Fredningsnævnet foretog den 5. marts 2018 i forbindelse med behandling af en anden dispensationsansøgning besigtigelse af det pågældende område.

*"Der foretoges herefter på anmodning af Odense Kommune som tilsynsmyndighed besigtigelse af en allerede foretaget **terrænregulering på området for havens giraffer**. Nina Collatz Christensen oplyste, at baggrunden for terrænændringen er, at haven har modtaget et pålæg fra dyrlægen om at ændre forholdene, idet haven har mistet 3 giraffer som følge af parasitter.*

Jens Odgaard Olsson oplyste, at den ændring af terrænet der er foretaget er sket i forlængelse af den ændring, der blev foretaget i 2011, hvor der blev lagt grus og fiberdug. Den ændring der nu er foretaget har således alene påvirket kulturgræs. Odense ZOO vil via Odense Kommune sende en ansøgning om lovliggørende dispensation.

Lars Kildahl Sønderby oplyste, at området i den forbindelse blev fjernet fra det område, der er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3."

Sagsfremstilling

Odense ZOO har i forbindelse med ansøgningen, der er vedlagt oversigtsfotos og fotomateriale, oplyst følgende:

" ...

SITUATION

I løbet af 2017 mistede Odense ZOO 4 giraffer. Efterhånden som laboratorie-resultaterne ud fra obduktionerne fandt sted, blev der fundet massive angreb af en parasit kaldet *Haemonchus contortus*, som gør, at girafferne dør af blodmangel.

På baggrund af de mange dødsfald hos girafflokken og frygten for, at de endnu raske giraffer skulle blive inficeret af parasitten, lukkede vi dem fra græssavannen og drivgangen i sommeren 2017.

Parasitten starter som æg, der kommer med fæces fra inficerede dyr. Larverne klækker fra æggene og sidder i græsset. De spises af de græssende dyr, som inficeres af forskellige larvestadier inden de

voksne rundorme sætter sig fast i maven og suger blod, som fører til blodmangel – og død.

For at sikre, at der ikke er parasit-æg i græsset, anbefalede vores tilsynsførende dyrelæge, Steffen Knold fra Årslev Dyreklinik (bilag vedhæftet), at vi pløjede og lagde et lag ny jord oven på græsset i drivgangen og på græssavannen.

Da vi fra tidligere byggeprojekter havde et stort jordbjerg, var det oplagt at benytte dette til at lægge ovenpå på det opløjede jord. Således har entreprenører fra 15/11/2017 til den 4/12/2017 pløjet og lagt ca. maksimal 50 cm jord på i området.

Drivgangen (og grusgården) er belagt med stenmel, mens græssavannen er sået med nyt græs. Dyrene er begyndt at benytte savannen igen og der er ikke konstateret problemer med parasitten efterfølgende. (se luftfoto 2018, opfyldt areal vist med farver) Efter Odense Kommunes krav, blev der gennemført en jordbundanalyse af den udlagte jord, som viste at jorden er klassificeret som ren jord.

Der burde have været søgt om tilladelse inden jord-påfyldningen, hvilket jeg som ansvarlig beklager, at vi ikke har gjort. Med denne ansøgning søges hermed om dispensation for at der er fyldt jord på i de angivne områder.

...”

Af en udtalelse af 1. august 2017 fra Årslev Dyreklinik ved dyrlæge Steffen Knold afgivet til Odense ZOO og vedhæftet Odense Zoo's ansøgning fremgår det blandt andet:

” ...

Efter fund af *Haemoncus* parasitter hos giraf og 4 dødsfald af giraf anbefales det at pålægge minimum 25 cm jord på fold, hvor giraffer går sammen med struds og zebra. Dette anbefales for at hindre smitte fra græs i næste sæson, idet æg fra parasitten kan overleve i græs op til 2 år. Ved at pålægge et 25 cm lag jord som minimum, vil vi kunne hindre smittespredning. Det er desværre ikke nok at pløje jord op og omlægge til en ny græsfold. Alternativt vil i skulle holde giraffer indespærret i 3 sæsoner og det vil dyreværnsmæssigt ikke være hensigtsmæssigt.

...”

På kortet er placeringen af det ansøgte vist med en rød prik.

Fredningen

Området ligger inden for fredningen af Odense Å, Odense Ådal – etape 2, der blev fredet ved Naturklagenævnets afgørelse af 29. november 2010. Fredningen indeholder følgende bestemmelser af relevans for sagen:

”§ 1. Fredningens formål

Formålet med fredningen er

- *At sikre og forbedre*
  - *Kulturhistoriske kvaliteter, landskabelige og geologiske interesser, arkitektoniske værdier, herunder bevaringsværdige bygningers sammenhæng med ådalen, særlig omkring byens broer,*
  - *Bynære arealer til rekreative formål,*
  - *En spredningskorridor gennem kommunen for plante- og dyrelivet,*
  - *God tilgængelighed via et stinet for byens borgere og turister under hensyntagen til plante- og dyreliv,*
- *At bevare og udbygge områdets naturtyper ved pleje og genopretning for at skabe et artsrigt plante- og dyreliv.*

§ 9. Terrænændringer m.v.

Der må ikke foretages terrænændringer. Der må ikke ske udnyttelse af forekomster i jorden eller foretages opfyldning, planering, afgravning eller henkastning af affald. Terrænændringer kan dog efter fredningsnævnets forudgående tilladelse foretages til gennemførelse af denne afgørelses bestemmelser samt i forbindelse med naturpleje og naturgenopretning samt arkæologiske udgravninger.

...

§ 15. Dispensation

Fredningsnævnet kan meddele dispensation fra fredningsbestemmelserne §§ 2- 13, når det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål, jf. naturbeskyttelseslovens § 50.

Høringer

Miljøstyrelsen har ved mail af 20. december 2019 udtalt blandt andet, at

” ...

Miljøstyrelsen kan oplyse, at det ansøgte ikke berører noget Natura 2000-område, og at det ansøgte efter Miljøstyrelsens vurdering ikke vil medføre beskadigelse/ødelæggelse af plantearter eller yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV.

...”

Odense Kommune har ved udtalelse af 25. januar 2019, der indeholder oversigtsfotos og fotos af området udtalt blandt andet:

” ...

Åbeskyttelseslinjen

Området er omfattet af naturbeskyttelseslovens åbeskyttelseslinje. I henhold til naturbeskyttelseslovens § 16 må der ikke foretages ændringer i terrænet.

Det er således Odense Kommunes vurdering at den foretagne terrænregulering er i strid med fredningskendelsen for Odense Ådal samt naturbeskyttelseslovens § 16.

Besigtigelse af arealet

I forbindelse med anden besigtigelse har Odense Kommune besigtiget arealet den 5. marts 2018 (se figur 2). Ved besigtigelsen deltog ud over repræsentanter fra Odense Zoo, Fredningsnævnet for Fyn samt repræsentanter fra Danmarks Naturfredningsforening, Odenseafdeling.

Ved besigtigelsen oplyste, Odense Zoo, at man har haft problemer med parasitter, hvilket har resulteret i 4 dødsfald af giraf. Efter anbefaling fra den tilknyttede dyrlæge er der blevet lagt jord på arealet for at hindre smittespredning.

...

Odense Kommunes bemærkninger

Fredningsnævnet for Fyn i sag Frs. 26/2009 af 14. januar -2010 har givet Odense Zoo dispensation til nedlæggelse af engareal til tør savanne. Dette skulle foregå ved afskrælning af øverste græslag. Ovenpå ville der blive udlagt 30 cm. grus oven på fiberdug.

Det pågældende område er registreret som eng i Odense Kommunes vejledende registrering af natur beskyttet i henhold til naturbeskyttelseslovens §3. Det skal her nævnes at enge der var beliggende i byzone i 1992 kun er beskyttet mod ændringer til landbrugsformål.

Som følge af den terrænregulering, der er sket efter fredningsnævnets afgørelse i sag frs. 26/2009 er det Odense Kommunes vurdering, at arealet ikke har status af beskyttet eng mere.

Den efterfølgende terrænændring i 2017-2018 på samme areal har hævet terrænet med yderligere ca. 25 cm. Terrænregulering fremstod efter kommunens vurdering naturligt i området.

Odense Kommune anerkender Odense ZOO' udfordringer ved dets placering på lavbundsarealerne i ådalen og at sikre de rette forhold for Odense ZOO' dyr. Samtidig skal de naturmæssige såvel som landskabelige værdier i ådalen bevares og forbedres, hvilket er en del af formålet med fredningen af Odense Ådal.

Det er dog Odense Kommunes vurdering, at en dispensation til den foretagne terrænregulering ikke vil være i strid med formålet med fredningen, da området i forvejen er reguleret og at dette ikke forringer oplevelsen af ådalen i området.

Vurdering vedr. påvirkning af Natura 2000-område nr. 114 og forekomst af bilag IV arter

Området hvor der er foretaget terrænregulering støder op til Natura 2000-område nr. 114 Odense Å med Hågerup Å, Sallinge Å og Lindved Å.

Det er Odense Kommunes vurdering, at den ansøgte terrænændring ikke har påvirket/vil påvirke Natura 2000-området negativt under forudsætning af, at der ikke sker mere intens udledning af overfladevand til Odense Å. Det er ligeledes Odense Kommunes vurdering at området, hvor der er sket terrænregulering ikke har betydning som yngle- og rastested for arter opført på habitatdirektivets bilag IV. Her skal den tidligere foretagne afskrælning af jorden samt zoo's mangeårige drift af arealet også tages i betragtning.

..."

Danmarks Naturfredningsforening, Danmarks Naturfredningsforening, Odense, Dansk Ornitologisk Forening, Odense og Friluftsrådet, Fyn-nord har valgt ikke at udtale sig.

Fredningsnævnets begrundelse og afgørelse

Det lægges efter oplysningerne i sagen, særligt udtalelsen fra dyrlæge Steffen Knold, til grund, at den foretagne terrænregulering, har været nødvendig og adækvat for at hindre spredning af sygdom blandt ZOO's giraffer.

Terrænreguleringen, der er foretaget i forbindelse med driften af ZOO, er således i overensstemmelse med fredningens formål, at sikre og forbedre bynære arealer til rekreative formål.

På denne baggrund og under hensyn til det af Odense Kommune oplyste, om, at området ikke har status af eng mere og derfor ikke er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3 og den relativt beskedne ændring i området som følge af terrænreguleringen, som også efter fredningsnævnets opfattelse fremstod naturligt i området, finder et enigt fredningsnævn, at der skal meddeles lovliggørende dispensation i overensstemmelse med det ansøgte.

Dispensationen er meddelt på betingelse af, at det sikres, at terrænreguleringen ikke medfører forøget udledning af overfladevand til Odense Å.

Efter det af Odense Kommune oplyste er naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 og 3 ikke til hinder for den meddelte dispensation.

Dispensationen er givet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt.

Klage skal ske via nævnets klageportal, som der linkes til på www.nmkn.dk, hvor der også er nærmere vejledning i klageproceduren, se www.nmkn.dk/klage/hvordan-klager-du.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevarerklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer. Der kan findes nærmere vejledning om betaling af klagegebyr på Nævnenes hus' hjemmeside www.naevneneshus.dk og www.nmkn.dk.

Anni Højmark
formand

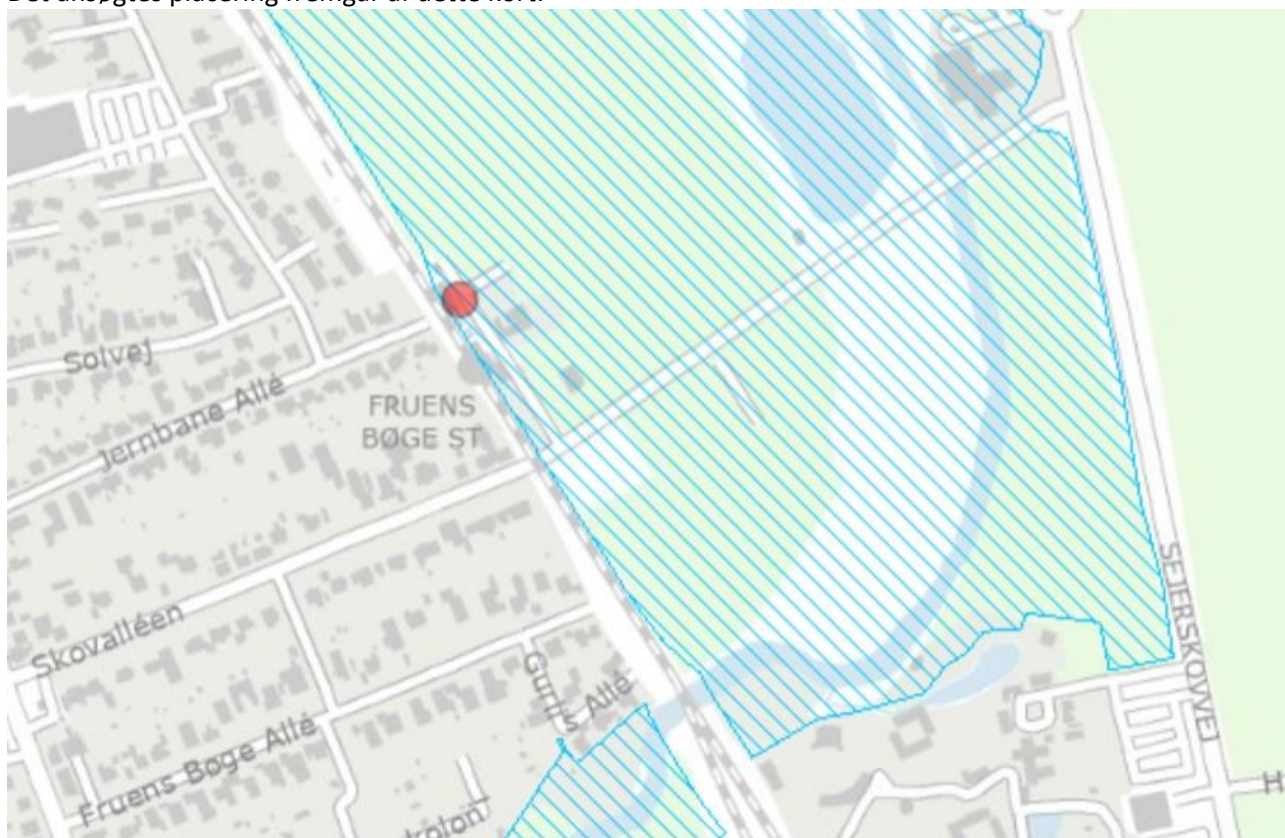
Afgørelse af 29. februar 2020

Dispensation til udeservering ved kaffebær ved Fruens Bøge Station

Ejeren af kaffebæren Velodrom, Fruens Bøge Skov 4, 5250 Odense SV har søgt fredningsnævnet om tilladelse til etablering af udeservering i form af opsætning af træterrasse med faste borde og bænke, opsætning af bord- og bænkesæt nord for bygningen; ændret anvendelse af en bygning ved siden af stationsbygningen samt til opsætning af et skilt.

Kaffebæren er indrettet i stationsbygningen til Fruens Bøge Station beliggende på matr.nr. 11c Kristiansdal Hgd., Dalum, der ligger indenfor fredningen af Odense Ådal, etape II.

Det ansøgte placering fremgår af dette kort:

Fredningen

Det ansøgte er omfattet af Naturklagenævnets afgørelse af 29. november 2010 om fredning af Odense Ådal; Etape II.

Af fredningsbestemmelserne fremgår bl.a., at formålet med fredningen er at sikre og forbedre kulturhistoriske kvaliteter, landskabelige og geologiske interesser, arkitektoniske værdier, herunder bevaringsværdige bygningers sammenhæng med ådalen, særlig omkring byens broer; bynære arealer til rekreative formål mv.

Det fremgår desuden af fredningsbestemmelsernes §6, at der ikke må opføres ny bebyggelse, herunder tilbygninger, skure, boder, jagthytter eller lignende.

Undtaget herfra er byggeri, såfremt det sker i overensstemmelse med gældende lokalplaner og byplanvedtægter.

Sagsfremstilling

Ejeren af kaffebaren har i sin ansøgning nærmere anført følgende:

”Jeg vil gerne søge om jeres godkendelse for følgende:

- 3 bord- og bænkesæt ved vejsiden (på ny terrasse med rækværk i stål med balustre)
- 5 bord- og bænkesæt på fliser (ved arealet ved stationens nordlige gavl)
- Etablering af ”containergård” med hegn med beplantning (dertil flisebelægning med rampe langs bygningen).
- Opmærkning af 2 nye P-pladser ved vejen
- Nedstøbt skilt med kaffebarens logo i vejareal fra kantsten og ud.”

Ejeren af Velodrom Kaffebare har i ansøgningen yderligere oplyst, at skiltet opsættes i vejareal Vinkelret på fortovej ud for SØ-hjørne af stationsbygningen for at hindre uvelkommen parkering af turistbusser, som kommer med gæster til naborestaurant.

I sommerperioden vil kolonnebygningen, der er beliggende umiddelbart ved siden af stationsbygningen, blive anvendt for inde- og udendørsservering med bordopstilling i stationshaven og på terrasse opbygget på forpladsen.

Senest har ansøger oplyst følgende:

”Praktiske ændringer har gjort at den nye indgangsdør alligevel ikke bliver som først planlagt, men i stedet bliver den mere centreret i bygningen (som vist på vedhæftede billede). Derfor vil den hævdede terrasse foran bygningen på vejen ikke længere blive aktuel. I stedet vil jeg gerne søge om tilladelse til at stille bænke på fortovej langs med bygningen (stadig på DSB areal). Evt kan optegnes yderligere 2 parkeringsbåde langs kantsten på matriklen i stedet for terrassen (dvs. i alt 9 stk + 1 handicapparkering)”

Høring

Odense Kommune har i deres høringssvar blandt andet oplyst at: ”Udeservering: Da udeservering ønskes etableret i forbindelse med en fredet ejendom, er en godkendelse fra Slots og Kulturstyrelsen nødvendig. Byggesag har fremsendt ansøgningen til Slots og Kulturstyrelsen med henblik på godkendelse. Først når der foreligger en sådan godkendelse, vil vi som kommune, Beredskab Fyn og Fyns Politi tage stilling til den ønskede udeservering.”

Miljøstyrelsen har i deres høringssvar anført, at der ikke er Natura2000-beskyttelse af området. Miljøstyrelsen har i øvrigt ikke bemærkninger til det ansøgte.

Slots- og Kulturstyrelsen har truffet afgørelse om ombygningen af stationsbygningen, der er fredet. Afgørelsen vedrører hovedsageligt den indvendige del af bygningen eller dens vinduer og døre. Der er så

vidt fredningsnævnet kan konstatere ikke sammenfald mellem ansøgningen til fredningsnævnet og det, der er forelagt Slots- og Kulturstyrelsen.

DN, Odense har oplyst, at de ikke har bemærkninger til det ansøgte.

Fredningsnævnets medlemmer har foretaget besigtigelse af ejendommen og dens omgivelser i forbindelse med en besigtigelse af den nærliggende restaurant, Carlslund, men derudover er ansøgningen behandlet på skriftligt grundlag.

Fredningsnævnets begrundelse og afgørelse

Der ansøges om faciliteter til udeservering ved caféen i Fruens Bøge Stationsbygning. Bygningen ligger langs banelegemet i udkanten af det fredede område, og tæt ved restauranten Carlslund, der ligeledes har udeservering.

Udeserveringen med bord- og bænkesæt skal være opstillet i sæsonen for udeservering. Der er desuden søgt om tilladelse til opmærkning af et antal p-pladser. Vedrørende sidstnævnte er det fredningsnævnets opfattelse, at en opmærkning med maling eller lignende af parkeringspladser ikke er dispensationskrævende efter naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Et enigt udvalg finder, at etablering af udeservering som ansøgt med tilhørende skiltning som ansøgt ikke er i strid med fredningens formål, som også omfatter rekreative formål, idet ejeren tillige findes at have taget hensyn til de kulturhistoriske forhold på stedet.

Containergården skal omkranses af et hegn, der ved hjælp af mørk maling og begrønning gøres så diskret i forhold til at falde ind i omgivelserne og de gamle bygninger som muligt.

Dispensationen er givet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt.

Klage skal ske via nævnets klageportal, som der linkes til på www.nmkn.dk, hvor der også er nærmere vejledning i klageproceduren, se www.nmkn.dk/klage/hvordan-klager-du.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer. Der kan findes nærmere vejledning om betaling af klagegebyr på Nævnenes hus' hjemmeside www.naevneneshus.dk og www.nmkn.dk.

Tilladelsen må ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, den er givet, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2.

Anni Højmark

formand

Denne afgørelse vedrører en dispensationsafgørelse fra
Fredningsnævnet med sagsnr. FN-FYN-25-2018
Klik her for at se afgørelsen.

7. maj 2020
Sagsnr.: 19/01590
Klagenummer.: 1003220

AFGØRELSE FRA MILJØ- OG FØDEVAREKLAGENÆVNET

STADFÆSTELSE af dispensation i sag om oprensning af sø og spredning af sediment i have inden for fredning i Odense Kommune

Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse efter naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. naturbeskyttelseslovens § 78, stk. 3.¹

Miljø- og Fødevareklagenævnet stadfæster Fredningsnævnet for Fyns afgørelse af 17. januar 2019 om dispensation til oprensning af sø samt afslag på dispensation til spredning af sediment i have på matr.nr. 7x Hunderup, Odense Jorder inden for fredningen af Odense Ådal, etape II.²

Det indbetalte klagegebyr tilbagebetales ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet³ og gebyrbekendtgørelsens § 2.⁴ Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. naturbeskyttelseslovens § 88, stk. 1.

Afgørelsen er truffet af formanden på nævnets vegne, jf. § 8 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

**MILJØ- OG
FØDEVAREKLAGENÆVNET**

Toldboden 2
8800 Viborg

Tlf. 72 40 56 00
CVR-nr. 37795526
EAN-nr. 5798000026070
nh@naevneneshus.dk
www.naevneneshus.dk

¹ Lovbekendtgørelse nr. 240 af 13. marts 2019 om naturbeskyttelse.

² Naturklagenævnets afgørelse af 29. november 2010 om fredning af Odense Ådal – delstrækning fra Den Fynske Landsby til Klaregade (etape II).

³ Lov nr. 1715 af 27. december 2016 om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

⁴ Bekendtgørelse nr. 132 af 30. januar 2017 om gebyr for indbringelse af klager for Miljø- og Fødevareklagenævnet mv.

1. Klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet

Afgørelsen er den 12. februar 2019 påklaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet af ansøger.

Klager har navnlig anført, at terrænet omkring søen gradvist er blevet lavere i de 27 år, hvor klager har beboet ejendommen, som følge af årlige og længerevarende oversvømmelser af arealet. Spredningen af sedimentet på arealet omkring søen vil derfor medvirke til at bevare området i dets nuværende tilstand i overensstemmelse med fredningens formål, mens en bortkørsel af sedimentet vil medvirke til, at terrænet ændres yderligere.

I brev fremsendt til Miljø- og Fødevareklagenævnet den 10. november 2019 er klager fremkommet med yderligere bemærkninger til sagen. Klager har blandt andet anført, at udspredningen af sedimentet ikke vil medføre en permanent terrænændring, da udtørring og omsætning vil reducere lagtykkelsen betydeligt.

Videre har klager anført, at klager har krav på dispensation som følge af fredningsnævnets tidligere praksis vedrørende terrænændringer inden for fredningen. I 2004 meddelte Fredningsnævnet for Fyns Amt dispensation til at placere opgravet slam fra en oprensning af en mølledam på et areal på cirka 3.000 m² inden for fredningen af Odense Ådal.⁵ Det blev ved afgørelsen lagt til grund, at slammet ville blive udbredt i en tykkelse på 15 – 20 cm.

I brev fremsendt til Miljø- og Fødevareklagenævnet den 2. maj 2020 er klager fremkommet med yderligere bemærkninger til sagen. Klager har blandt andet anført, at den nærliggende zoologiske have har fået tilladelse til at udføre terrænændringer, hvilket taler for, at klagers ansøgning om dispensation skal imødekommes.

2. Sagens oplysninger

2.1 Ejendommen

Ejendommen er i BBR registreret som en beboelsesejendom på 6.220 m². Ejendommen grænser op til Odense Å fra øst, og på arealerne nærmest åen ligger en sø på ca. 900 m², der har direkte forbindelse til åen. Arealerne nærmest åen ligger i et jævnt fladt terræn omkring søen.

Både søen og det omkringliggende areal er registreret som beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3 som henholdsvis sø og mose. I forbindelse med sagens behandling har Odense Kommune bemærket, at det efter kommunens vurdering er en fejl, at området omkring søen er registreret som beskyttet mose.

Området ligger op til Natura 2000-område nr. 114 Odense Å med Hågerup Å, Sallinge Å og Lindved Å, som består af habitatområde H98.

---

⁵ Fredningsnævnet for Fyns Amts afgørelse af 22. oktober 2004 i Frs. 42/2004.

Ejendommen er omfattet af Naturklagenævnets afgørelse af 29. november 2010 om fredning af Odense Ådal – delstrækning fra Den Fynske Landsby til Klaregade (etape II).

Formålet med fredningen er blandt andet at sikre en spredningskorridor gennem kommunen for plante- og dyrelivet samt at bevare og udbygge områdets naturtyper ved pleje og genopretning for at skabe et artsrigt plante- og dyreliv samt at bevare området i dets nuværende tilstand,

Det følger blandt andet af fredningens § 2, at fredningsområdet skal bevares i dets nuværende tilstand, medmindre en tilstandsændring er påbudt eller tilladt i fredningens øvrige bestemmelser eller tillades ved dispensation fra fredningsnævnet, hvilket f.eks. kan ske i forbindelse med naturgenopretning, naturforbedring.

Af fredningens § 9 fremgår blandt andet, at der ikke må foretages terrænændringer. Terrænændringer kan dog efter fredningsnævnets forudgående tilladelse foretages i forbindelse med naturpleje og naturgenopretning.

2.2 Sagens forhistorie

Klager ansøgte den 10. september 2018 Fredningsnævnet for Fyn om dispensation til oprensning og retablering af en have og en parksø på ejendommen.

I ansøgningen anførte klager blandt andet, at oprensning af søen skal ske ved hjælp af en langarms gravemaskine. Grøden fra oprensningen vil blive kørt til deponi, mens det opgravede sediment ønskes udjævnet på den omkringliggende græsplæne.

Videre anførte klager, at søen indtil for få år siden fremstod med et stort sammenhængende vandspejl, men da den ikke er vedligeholdt, er søen nu tilgroet og uden større sammenhængende vandspejl. Den ansøgte oprensning er ifølge klager nødvendig for at opretholde et åbent vandspejl, idet en sø af denne type ellers naturligt vil gro til og tørre ud til fordel for mo-sevegetation.

I forbindelse med sagens behandling indhentede Fredningsnævnet for Fyn en udtalelse fra Miljøstyrelsen, som i e-mail af 19. september 2018 blandt andet anførte, at fredningsnævnet burde være særlig opmærksom på, om det ansøgte kunne have indflydelse på Odense Å og udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området. Videre henviste Miljøstyrelsen til fredningens § 9 vedrørende terrænændringer.

Den 8. oktober 2018 fremkom Odense Kommune med en udtalelse vedrørende det ansøgte. Kommunen anførte blandt andet, at kommunen havde besigtiget ejendommen sammen med en repræsentant for klager, og at

kommunen ved besigtigelsen vurderede, at materialet, der skal fjernes ved oprensningen, har tykkelse på cirka 1 meter, hvoraf cirka halvdelen udgøres af sediment. Klagers repræsentant oplyste efterfølgende, at klager ønsker at sprede sediment på et areal på 3.000 m² med ca. 15 cm's tykkelse.

Videre anførte Odense Kommune, at der er risiko for at sedimentet udvaskes til Odense Å, såfremt det udspreddes på arealet omkring søen. En eventuel udspreddning af sediment på det omkringliggende areal bør derfor ske i græssets vækstsæson fra april til september for at undgå udledning til åen eller den oprensede sø, hvilket potentielt kan påvirke det nærliggende Natura 2000-område.

2.3 Den påklagede afgørelse

Fredningsnævnet for Fyn har den 17. januar 2019 i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, meddelt dispensation til oprensning af søen og afslag på dispensation til spredning af sedimentet på det omkringliggende areal.

Fredningsnævnet for Fyn har ved afgørelsen om afslag til at sprede sedimentet lagt vægt på, at nævnet, på trods af det af klager oplyste om en forventet hurtig reduktion i førstkomende sommerperiode, har vurderet, at udspreddningen af sedimentet er i strid med fredningens forbud mod terrænændringer og ikke kan begrundes i fredningens formål.

3. Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger og afgørelse

3.1 Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger

Indledningsvis bemærker Miljø- og Fødevareklagenævnet, at nævnet ikke har fundet anledning til at besigtige ejendommen, da sagen efter nævnets opfattelse er tilstrækkeligt oplyst til, at nævnet kan træffe afgørelse på det foreliggende grundlag.

Ifølge naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, kan fredningsnævnet dispensere fra bestemmelserne i en fredning, når det ansøgte ikke er i strid med fredningens formål. Videregående afvigelser fra en fredning end nævnt i stk. 1, og hel eller delvis ophævelse af en fredning kan, jf. stk. 5, kun foretages efter reglerne om gennemførelse af fredninger.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder ikke grundlag for at tilsidesætte Fredningsnævnet for Fyns afslag på dispensation fra fredningen til spredningen af sediment på arealet omkring søen.

Ved vurderingen har Miljø- og Fødevareklagenævnet lagt vægt på, at spredningen af sedimentet på arealet omkring søen hverken udbygger eller genopretter områdets naturtyper, og dermed strider mod fredningens § 9 om terrænændringer, ligesom spredningen ikke kan begrundes i fredningens formål, jf. fredningens § 2.

Videre har Miljø- og Fødevareklagenævnet lagt vægt på, at oprensningen af søen, som efter nævnets opfattelse er det naturforbedrende tiltag, kan udføres uden at sedimentet samtidig spredes på det omkringliggende areal i strid med fredningens § 9.

I den forbindelse skal Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærke, at nævnet er enig med klager i, at forholdene i denne sag er meget lig forholdene i sagen fra 2004, hvor Fredningsnævnet for Fyns Amt meddelte dispensation til at placere opgravet slam på et areal inden for fredningen i forbindelse med oprensningen af en mølledam. Denne afgørelse blev imidlertid ikke påklaget til det daværende Naturklagenævn. Afgørelsen er dermed ikke præcedensdannende for nævnets afgørelse i nærværende sag, da afgørelsen ikke er udtryk for en administrativ praksis fastlagt af den øverste administrative instans eller af domstolene.

3.2 Gebyr

Som følge af afgørelsen tilbagebetales det indbetalte klagegebyr ikke, jf. gebyrbekendtgørelsen § 2, stk. 2.

3.3 Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse

Miljø- og Fødevareklagenævnet stadfæster Fredningsnævnet for Fyns afgørelse af 17. januar 2019 om dispensation til oprensning af sø samt afslag på dispensation til spredning af sediment i have på matr.nr. 7x Hunderup, Odense Jorder inden for fredningen af Odense Ådal, etape II.

Det indbetalte klagegebyr tilbagebetales ikke.

Denne afgørelse gøres tilgængelig for Fredningsnævnet for Fyn (j.nr. FN-FYN-25-2018) samt for klager via klageportalen. Afgørelsen sendes desuden til eventuelle andre parter i klagesagen.

Afgørelsen vil blive offentliggjort på mfkn.naevneneshus.dk. Personoplysninger vil blive anonymiseret.

Miljø- og Fødevareklagenævnet beklager den lange sagsbehandlingstid.

Lasse K. Svensson
Stedfortrædende formand

Formandsafgørelse af 20. april 2020

Dispensation til fældning af et træ ved Odense Å.

Ejer Hans Christian Rohde har ved mail af 29. marts 2020 søgt om dispensation til at fælde et træ på sin ejendom, matr.nr. 4ca Hunderup, Odense Jorder, Langelinie 25, 5230 Odense M, idet træet, der står ned til Odense Å, efter ejerens vurdering udgør en fare, da det er i risiko for at vælte ned i åen.

Sagsfremstilling

Af ansøgningen, der er vedhæftet fotos af det pågældende træ, fremgår blandt andet følgende:

" ...

Vi bor på Langelinie 25 og har en grund ned til Odense å,- med et stort træ som hælder faretruende ud over Odense å.

I forbindelse med at vores nabo Langelinie 23 for et par uger siden oplevede at et af deres træer, efter et kraftigt blæsevejr væltede ned i Odense å, har vi observeret at vores træ som også hælder ned over Odense å har flyttet sig,- jeg er meget bange for at træet kan falde ned over åen, og vi vil undgå at skibet Å-farten med passagerer rammes eller mennesker på stien overfor rammes ved et fald af træet. Jeg mener, at træet er så højt at det rammer gangstien på den anden side af åen.

Min første tanke var at kontakte Odense Kommune for at gøre opmærksom på den risiko vi så træet udgøre. Jeg har derfor været i dialog med Odense Kommune att.; Kontorchef Allan Bach Laursen og Skov og Naturforvalter Michael Theilmann. Michael Theilmann har set træet og klart indikeret at han mener træet bør fældes, da træet udgøre en risiko specielt da både roden og træets hældning har flyttet sig markant de sidste uger. Jeg har også kontaktet Klaus Kristensen, Skovfoged/Faglig leder, Skovdyrkerforeningen Øerne, Vissenbjerg for at få hans vurdering,- han har også besøgt træet og har ligeledes anbefalet at træet fældes grundet den risiko som træet udgør, specielt når man tager i betragtning af træet endnu ikke har blade, samt at regn og rim kan fordoble træets vægt.

Vi er meget glade for træet, men ville ikke undlade at gøre opmærksom på den risiko der er ved træets hældning samt risiko for at vælte.

Vi ved at træerne ved Odense å er fredede og kræver Fredningsnævnets godkendelse når et træ evt. skal fældes. Derfor ansøger vi venligst om jeres tilladelse til at fælde træet,- vi vil gerne at træet fældes inden Påske, da vi vil undgå den risiko for at bladene samt regn/rim øger den vægt træet har. Dette er også tidspunktet for starten af Å-fartens sejlplan.

I er meget velkommen til at kontakte enten Odense Kommune eller Klaus Kristensen, Skovfoged/Faglig leder, Skovdyrkerforeningen Øerne for yderligere oplysninger.

Jeg har til jeres orientering vedlagt billeder,- fra vores have/træ og disse viser bl.a. at træet nu har lænet sig mere ud over åen, da brædderne og rækværket nu er blevet forskubbet. Vi ser frem til jeres tilbagemelding.
..."

Den pågældende ejendom fremgår af kortet.

Fredningen

Området ligger inden for fredningen af Odense Ådal etape II, der blev fredet ved Naturklagenævnets afgørelse af 29. november 2010. Fredningen indeholder følgende bestemmelser af relevans for sagen:

" ...

§ 1. Fredningens formål

Formålet med fredningen er

- at sikre og forbedre
  - kulturhistoriske kvaliteter, landskabelige og geologiske interesser, arkitektoniske værdier, herunder bevaringsværdige bygningers sammenhæng med ådalen, særlig omkring byens broer
  - bynære arealer til rekreative formål
  - en spredningskorridor gennem kommunen for plante- og dyrelivet
  - god tilgængelighed via et stinet for byens borgere og turister under hensyntagen til plante- og dyreliv
- at bevare og udbygge områdets naturtyper ved pleje og genopretning for at skabe et artsrigt plante- og dyreliv.

§ 2. Bevaring af området m.v.

Fredningsområdet skal bevares i dets nuværende tilstand, medmindre en tilstandsændring er påbudt eller tilladt i de følgende bestemmelser eller tillades ved dispensation fra fredningsnævnet, f.eks. i forbindelse med naturgenopretning/naturforbedring eller rekreativ anvendelse.

...

§ 5. Skove

Skovarealet må ikke udvides eller reduceres uden fredningsnævnets tilladelse. Eksisterende løvtræsarealer skal opretholdes.

Der må ikke anlægges nye grøfter eller dræn. Det eksisterende afvandingssystem kan dog vedligeholdes i overensstemmelse med gældende lovgivning.

...

§ 13. Særlige bestemmelser for private arealer i byzone

...

Træer med en stammediameter større end 25 cm målt 1,3 meter over jorden må ikke fældes uden fredningsnævnets godkendelse.

...

§ 15. Dispensation

Fredningsnævnet kan meddele dispensation fra fredningsbestemmelsernes §§ 2 - 13, når det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål, jf. naturbeskyttelseslovens § 50.

..."

Høring

Odense Kommune har ved mail af 3. april 2020 udtalt blandt andet:

"...

Af fredningsbestemmelserne §13 fremgår det at: "træer med en stammediameter større end 25 cm målt 1,3 meter over jorden må ikke fældes uden fredningsnævnets godkendelse." Odense Kommune har ikke været ude og måle træets diameter, men vurderer ud fra fotos at træet er omfattet af denne bestemmelse.

Vurdering vedr. påvirkning af Natura 2000-område eller bilag IV-arter:

Ifølge naturbeskyttelseslovens § 50 stk. 2 kan der ikke gives dispensation fra en fredning, hvis det ansøgte, kan medføre forringelse af naturtyper, levesteder for arter eller arter der er på udpegningsgrundlaget for et nærliggende Natura 2000- område. Tilsvarende gælder jf. §50 stk. 3 også for yngle- eller rastesteder for dyrearter samt plantearter opført på habitatdirektivets bilag IV. Odense Kommune har ikke kendskab til arter på udpegningsgrundlaget, som kunne blive berørte af at træet bliver fældet. Dog kan Odense kommune ikke afvise at træet kan være raste/overvintringslokalitet for flagermus i området, idet at træet indeholder hulheder som flagermusene kan komme ind i. Det vil derfor være Odense kommunes anbefaling af træet, for så vidt muligt, først fælles i slutningen af april/starten af maj hvor flagermusene begynder at flyve igen efter deres vinterdvale.

Da gamle træer kan indeholde et rigt dyre- og svampeliv, er det Odense Kommunes anbefaling at træet forsøges bevaret i størst mulige udstrækning. Hvis den øverste del kan fjernes, så træet ikke længere udgør en risiko for sejlene, vil dette være at foretrække. Hvis træet ikke kan bevares er det Odense kommunes anbefaling at der plantes et nyt træ, som man eventuelt kan sikre via en tinglysning indtil træet er fået en sådan størrelse at det er omfattet af fredningen.

Træer med hulheder (og spættehuller) er også omfattet af habitatbekendtgørelsens § 6 stk. 4: "Hule træer og træer med spættehuller må ikke fældes i perioden 1. november-31. august". Miljøstyrelsen er myndighed, og bør inddrages i overvejelserne om fældning af træet uden for denne periode. Ud fra fotos er det Odense Kommunes vurdering at træet er omfattet af denne bestemmelse.

På baggrund af ovenstående er det Odense Kommunes vurdering, at der er grundlag for at meddele dispensation til fældning af træet.

...”

Den 7. april skrev fredningsnævnet således til Odense Kommune:

” Fredningsnævnet noterer sig, at kommune ikke mener, at der er umiddelbar fare forbundet med at udskyde fældningen af træet til slutningen af april/starten af maj, herunder således at der er tid til at foretage høring af relevante organisationer samt af Miljøstyrelsen blandt andet i relation til habitatbekendtgørelsens § 6 stk. 4.

Odense Kommune anmodes om at præcisere, hvor stor en del af træet, der skal fjernes, for at det ikke længere udgør en fare for sejlene på åen.”

Den 14. april svarede Odense Kommune fredningsnævnet således:

” I Odense kommunes udtalelse anbefales det at træet, for så vidt muligt, først fældes i slutningen af april/starten af maj af hensyn til eventuelle rastende flagermus (bilag IV arter). Odense Kommune er ikke bekendt med om der er foretaget en vurdering af træet, af en faglig rådgiver, og kan på det foreliggende grundlag ikke vurdere om der er tale om en akut situation. I det tilfælde, at der er tale om en akut fare for borgeres sikkerhed, anbefaler Odense Kommune at træet fældes øjeblikkeligt, og ikke afventer en afgørelse fra fredningsnævnet med tilhørende 4 ugers klagefrist.

I din mail anmoder du Odense Kommune om at præcisere, hvor stor en del af træet, der skal fjernes, for at det ikke længere udgør en fare for sejlene på åen.

Af kommunens udtalelse fremgår det at: ”Da gamle træer kan indeholde et rigt dyre- og svampeliv, er det Odense Kommunes anbefaling at træet forsøges bevaret i størst mulige udstrækning. Hvis den øverste del kan fjernes, så træet ikke længere udgør en risiko for sejlene, vil dette være at foretrække.” Odense Kommune har ikke vurderet om det er muligt.

Kommunen er blevet bekendt med at grundejer har fået, foretaget en professionel vurdering, af Skovdyrkerne Øerne. Iflg. grundejer har de udtalt flg. ” ...For at minimere risikoen for at træet vælter yderligere, skal minimum hele kronen af træet og hvorved et evt. ynglested (for flagermus) fjernes. Af den årsag, foreslog han at hele træet ligeså godt kunne fjernes...”. Odense Kommune ser ingen grund til at tilsidesætte denne vurdering, set ud fra et sikkerhedsmæssigt perspektiv, og henviser samtidig til kommunens tidligere anbefaling om bevarelse af dele af træet, hvis det er forsvarligt.

Det er på baggrund af tidligere udtalelse samt ovenstående, fortsat Odense Kommunes vurdering, at der er grundlag for at meddele dispensation til at fælde træet.”

Miljøstyrelsen har den 14. april efter anmodning fra fredningsnævnet ydet teknisk bistand til nævnet i hvilken forbindelse Miljøstyrelsen oplyser følgende:

”Miljøstyrelsen vurderer, at Odense Kommune som plejemyndighed har ret til at fælde træer uden at ansøge fredningsnævnet, såfremt kommune vurderer det er til fare for mennesker, bygninger og trafik.

Angående spørgsmålet om hule træer og træer med spættehuller der ikke må fældes i perioden 1. november – 31. august. Spørgsmålet er videresendt til den ansvarlige enhed i Miljøstyrelsen, der vil kontakte Odense Kommune. ”

Det ansøgte er beliggende i Nature2000-område nr. 114 (habitatområde nr. 98). Odense Kommune har vurderet ansøgningens påvirkningen heraf samt af bilag IV-arter, og Miljøstyrelsen har oplyst, at de ikke har yderligere bemærkninger til dette.

Der er på grund af sagens hastende karakter ikke foretaget yderligere høringer.

Fredningsnævnets begrundelse og afgørelse

Under hensyn til det af Odense Kommune og ansøgeren oplyste om træet, hvilket støttes af de fremsendte fotos, må det lægges til grund, at træet udgør en umiddelbar og uacceptabel risiko for folk, der færdes på Odense Å.

På denne baggrund, herunder sagens hastende karakter, og da en fældning af træet skønnes at være af underordnet betydning i forhold til fredningen, har jeg som formand for fredningsnævnet besluttet, at jeg i medfør af § 10, stk. 5 i bekendtgørelse om forretningsorden for fredningsnævn meddeler dispensation til fældning af det pågældende træ. Fældningen skal under hensyn til det af Odense Kommune anførte om mulig genplantning ske efter aftale med Odense Kommune som tilsynsmyndighed.

Under hensyn til det oplyste om den risiko træet udgør og til at der alene er tale om fældning af et enkelt træ, finder jeg ikke, at naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 og 3 er til hinder for den meddelte dispensation.

Dispensationen er givet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt.

Klage skal ske via nævnets klageportal, som der linkes til på www.nmkn.dk, hvor der også er nærmere vejledning i klageproceduren, se www.nmkn.dk/klage/hvordan-klager-du.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer. Der kan findes nærmere vejledning om betaling af klagegebyr på Nævnenes hus' hjemmeside www.naevneneshus.dk og www.nmkn.dk.

Tilladelsen må ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, den er givet, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2.

Anni Højmark
formand

FREDNINGSNÆVNET FOR FYN

Det ny Carlslund ApS
v/Finn Brodersen

Christiansvej 41
5700 Svendborg
Tlf. 93 56 40 70

fyn@fredningsnaevn.dk
www.fredningsnaevn.dk
J.nr. FN-FYN-24-2019 og FN-FYN-5-2020
Dato: 18. august 2020

Afgørelse af 18. august 2020

Dispensation til opstilling af telte til brug for udeservering v/Det ny Carlslund

Finn Brodersen har på vegne Det ny Carlslund ApS, der ejer restaurationen og ejendommen Det ny Carlslund beliggende Fruens Bøge Skov 7, 5250 Odense SV på matr.nr.: 1bv Kristiansdal Hgd., Odense Jorder ansøgt fredningsnævnet om (lovliggørende) dispensation til opstilling af to telte til brug for udeservering i sommersæsonen ved restauranten.

Ansøger skriver i ansøgningen af 31. maj 2019, at teltene ønskes opstillet fra ansøgningstidspunktet frem til 1. oktober hvert år. Fredningsnævnet formoder derfor, at teltene er blevet opstillet i 2019 og forventes opstillet også i de kommende år. Fredningsnævnet forstår opstillingsperioden således, at der er tale om opstilling i 4 måneder hen over sommeren.

Fredningsnævnet foretog den 20. september 2019 besigtigelse af stedet, hvor nævnet gik i dialog med ansøger og Odense Kommune om placeringen af teltene. Fredningsnævnet har herefter den 22. marts 2020 modtaget en fornyet ansøgning om opstilling af serveringsteltene, hvor placeringen er ændret i forhold til den oprindelige ansøgning.

Placeringen af stedet fremgår af følgende kort, hvor teltenes placering dog er relateret til den oprindelige ansøgning:

Fredningen

Det ny Carlslund er omfattet af fredningen af Odense Ådal etape II.

Af relevans for denne ansøgning fremgår følgende af fredningen:

§ 1. Fredningens formål

Formålet med fredningen er

- at sikre og forbedre kulturhistoriske kvaliteter, landskabelige og geologiske interesser, arkitektoniske værdier, herunder bevaringsværdige bygningers sammenhæng med ådalen, særlig omkring byens broer, bynære arealer til rekreative formål, en spredningskorridor gennem kommunen for plante- og dyrelivet, god tilgængelighed via et stinet for byens borgere og turister under hensyntagen til plante- og dyreliv,
- at bevare og udbygge områdets naturtyper ved pleje og genopretning for at skabe et artsrigt plante- og dyreliv.

..

§ 2. Bevaring af området m.v.

Fredningsområdet skal bevares i dets nuværende tilstand, medmindre en tilstandsændring er påbudt eller tilladt i de følgende bestemmelser eller tillades ved dispensation fra fredningsnævnet, f.eks. i forbindelse med naturgenopretning/naturforbedring eller rekreativ anvendelse.

..

§ 6. Bebyggelse

Der må ikke opføres ny bebyggelse, herunder tilbygninger, skure, boder, jagthytter eller lignende. Undtaget herfra er byggeri, såfremt det sker i overensstemmelse med gældende lokalplaner og byplanvedtægter. Sådan bebyggelse, herunder om- og tilbygninger, nærmere end 10 meter fra åbredden kræver fredningsnævnets godkendelse.

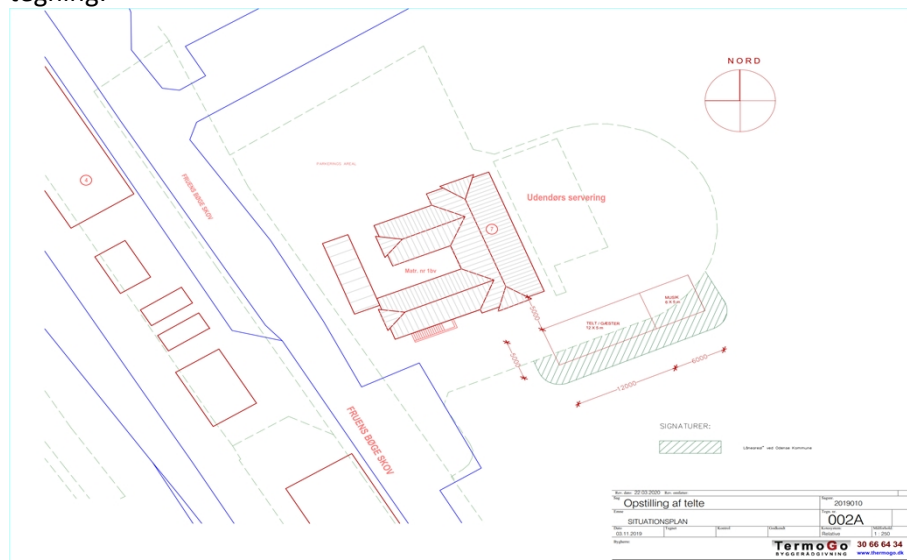
(...)

Mindre lysthuse, drivhuse, redskabsskure og lignende kan opsættes med fredningsnævnets godkendelse af udseende, størrelse og beliggenhed.

(...)

Sagsfremstilling

Det fremgår af ansøgningen, at ansøger ønsker at opstille to telte i størrelsen 12 x 5 meter henholdsvis 6 x 5 meter. Den placering af teltene, som ansøger ønsker i sin ansøgning af 22. marts 2020 fremgår af denne tegning:

Ansøger oplyser, at der har været opstillet telte til brug for udendørs arrangementer på det pågældende sted i de seneste 20 år.

Da teltene i den nye opstilling delvis opstilles på anden mands jord, er der tinglyst følgende servitut vedrørende brugsret over den del af ejendommen, som teltene opstilles på:

” Servitut om brugsret og byggeretligt skel

Præambel

I forbindelse med drift af restauration på ejendommen matr.nr. 1bv Kristiansdal Hgd., Odense Jorder opstilles der i perioder to telte til brug i forbindelse med udendørsarrangementer. På grund af forskellige ønsker til placeringen af teltene har det ikke være muligt at overholde et afstandskrav på 5,00 m til den eksisterende bygning på matr.nr. 1bv og samtidig holde teltene helt på egen ejendom. Der er derfor indgået aftale med Odense Kommune som bygningsmyndighed og som ejer af naboejendommen matr.nr. 1g smst. om, at der af ejer af matr.nr. 1bv i forbindelse med opsætningen af teltene kan rådes over en del af naboejendommen matr.nr. 1g samt at ejendommen matr.nr. 1g pålægges et byggeretligt skel.

Ejendommen matr.nr. 1g Kristiansdal Hgd., Odense Jorder pålægges derfor følgende bestemmelser gældende for nuværende og fremtidige ejere af ejendommen: ....”

Høring

Odense Kommune har i forbindelse med den oprindelige ansøgning afgivet følgende udtalelse til fredningsnævnet:

”Det er generelt set Odense Kommunes vurdering, at en opsætning af et telt i op til 5 måneder ikke vil være i strid med fredningen af Odense Ådal. I det tilfælde, at der vil være tale om en ”permanent tilbagevendende konstruktion” der strækker sig over 6 uger er det dog kommunens vurdering, at der vil være tale om et forhold i strid med bestemmelserne i fredningens § 6 vedr. bebyggelse.

I den pågældende ansøgning er der tale om en årligt tilbagevendende konstruktion, der strækker sig over 6 uger. Det er på denne baggrund kommunens vurdering, at det er i strid med fredningens forbud mod bebyggelse.

Vedhæftet er et luftfoto fra 2002, der viser placering af et telt. Odense Kommune finder det således ikke usandsynligt, at det har været praksis at opstille telt til udeservering ved fredningens rejsning som anført i ansøgningen.

Sammen med Munkemose er Fruens Bøge blandt de mest besøgte områder i Odense Ådal. Odense Kommune finder her at opsætning af et telt til udeservering ved restaurationen, er i tråd med den nuværende anvendelse.

Det er på denne baggrund Odense Kommunes vurdering, at en dispensation til årligt at opsætte telte i 6 måneder til udeservering på matr.nr. 1bv Kristiansdal Hgd., Odense Jorder ikke vil være i strid med formålet med fredningen af Odense Ådal.”

Det er i forbindelse med den reviderede ansøgning oplyst, at Odense Kommune har tilsluttet sig den nye opstilling og har accepteret den tinglyste ret.

Miljøstyrelsen har oplyst, at det ansøgte ikke berører noget Natura 2000-område.

Miljøstyrelsen har vurderet det ansøgte i forhold til habitatdirektivets bilag IV og vurderer, at det ikke vil beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde, der er nævnt i naturbeskyttelseslovens bilag 3 eller ødelægge plantearter nævnt i naturbeskyttelseslovens bilag 5.

Protokollatet fra besigtigelsen den 20. september 2019 er en integreret del af denne afgørelse, idet den placering, der fremgår af den reviderede ansøgning, er den placering, som fredningsnævnet tilsluttede sig under besigtigelsen.

Fredningsnævnets begrundelse og afgørelse

Det er fredningsnævnets opfattelse, at der også forud for fredningssagens rejsning har været opstillet serveringstelte til restaurationen Carlslund. Fredningsnævnet finder derfor, at nævnet i forhold til denne ansøgning skal forholde sig til, om den ansøgte opstilling er bedst mulig set i forhold til en afvejning af formålet med fredningen overfor hensynet til driften af den restauration, som var beliggende på stedet og havde samme forretningsformål ved fredningens rejsning som på ansøgningstidspunktet.

Da fredningsnævnet finder, at den ansøgte placering frem for andre mulige placeringer bedst tilgodeser formålet om at bevare og forbedre kulturhistoriske kvaliteter og landskabelig interesser, meddeler nævnet (lovliggørende) dispensation til den ansøgte placering af to telte til serveringsbrug.

Dispensationen er givet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt.

Klage skal ske via nævnets klageportal, som der linkes til på <https://kpo.naevneneshus.dk>, hvor der også er nærmere vejledning i klageproceduren, se <https://naevneneshus.dk>.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer. Der kan findes nærmere vejledning om betaling af klagegebyr på Nævnenes hus' hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, den er givet, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2.

Anni Højmark
formand

Afgørelse af 6. oktober 2020

Dispensation til at ændre/nedlægge sti, forplads mv. i Munke Mose

Odense kommune har som lodsejer ved mail af 15. juni 2020 søgt om dispensation til at foretage nogle ændringer på nogle arealer i Munke Mose mellem Munke Mose Allé og Klaregade i Odense C på matr.nr. 41a Vestermarken, Odense Jorder.

Sagsfremstilling

Odense Kommune har i fremsendelsesmailen, der er vedhæftet oversigtsplaner og visualiseringer oplyst blandt andet:

"...

Odense Kommune vil gerne som grundejer ansøge om 3 dispensationer:

1. Dispensation til at ændre en tidligere pladsdannelse mod Munke Mose Alle med chausséen til park med græs og sti
2. Dispensation til at nedlægge sti med chausséen langs facaden af bygning mod Munke Mose Alle
3. Dispensation til at ændre forplads mod Klaregade

...

Baggrund for ansøgningen

Fredningsnævnet har tidligere behandlet to ansøgninger omkring arealet i Munke Mose:

- Fredningsnævnet har d. 18. marts 2018 givet dispensation til etablering af bedre stier og ændring af beplantning.
- Fredningsnævnet har d. 28. juni 2018 givet dispensation til at ændre lyskasser til græsskråninger og beskrevet at den eksisterende sti af chausséen langs bygningen skal bevares.

Odense Kommune angiver i ansøgningen, at de søger om dispensation for at kunne renovere hele området. Dispensationen til at etablere en ny central gangsti til fodgængere langs den asfalterede sti og fjernelsen af den store skulptur Campfire af Ingvar Cronhammar giver anledning til at ændre på ganglinjer og opholdsmuligheder i denne del af Munke Mose. Etableringen af græsskråninger ned til lejlighederne i den gamle Tekniske Skole gør, at man nu bedre kan vurdere forholdene. Odense Kommune vil derfor gerne søge om de 3 dispensationer, så man kan renovere området samlet fra Munke Mose Alle til Klaregade.

I forbindelse med renoveringen af den gamle tekniske skole og nybyggeriet på Munke Mose Alle er de chausséen der udgjorde pladsdannelsen og stien langs facaden taget op og lagt i depot. Chausséens belægningerne var ikke dimensioneret til trafik med byggekraner mv. Hvis Fredningsnævnet ikke giver dispensation til at ændre pladsdannelsen og nedlægge stien, vil pladsdannelse og sti blive reetableret med de gamle chausséen.

Odense Kommune oplyser i ansøgningen følgende:

1. Dispensation til at ændre en tidligere pladsdannelse med chausséen til park med græs og sti

Den tidligere pladsdannelse var etableret for at fremhæve og give plads til en store skulptur af Ingvar Cronhammar. Skulpturen er i mellemtiden fjernet og pladsdannelsen har derfor ikke længere noget formål. Vi ønsker i stedet at etablere græs, så man oplever at parken med sit grønne græstæppe når helt ud til Munke Mose Alle. Ganglinjen der før gik over pladsen, etableres som en sti i grus.

2. Dispensation til at nedlægge sti med chausséen langs facaden af bygning

Fredningsnævnet har tidligere fastholdt at stien langs facaden af bygningen skulle bevares.

Arbejdet med at reetablere Munke Mose efter byggeriet på Munke Mose Alle, er nu nået så langt at Odense Kommune gerne vil bede Fredningsnævnet om at se på afgørelsen på ny.

De græsklædte skråninger langs facaden er etableret. Det centralt beliggende fortov i klinker og en asfaltbelagt cykelsti vil i fremtiden være den foretrukne ganglinje igennem parken. Vi vurderer ikke det er hensigtsmæssigt med så mange stier parallelt med hinanden. Ved at nedlægge stien får man mere græs i parken og dermed mere plads og ro til ophold for parkens gæster.

3. Dispensation til at ændre forplads mod Klaregade

Den eksisterende forplads ved Klaregade ønskes udvidet og ændret, så den får en størrelse, der kan møde og afvikle de fremtidige stier i området. Der er ikke plads til, at det planlagt nye fortov med klinker, kan indpasses den eksisterende forplads.

De markante granit søjler ønskes rykket lidt længere ind på pladsen for at give bedre plads og oversigtsforhold for fodgængere. Dette vil også give bedre mulighed for at opleve de gamle smukke søjler. Udvidelsen af forpladsen giver mulighed for at der kan opstilles bænke, en skraldespand og genplacere mindestenen for Dähnfeldt. Mindestenen står i dag gemt længere inde i parken, den vil her få en mere central placering ved indgangen. Pladsen etableres i gamle slidte chausséen, som de øvrige stier i denne del af Munke Mose.

..."

Som det fremgår af ansøgningen har fredningsnævnet tidligere ved afgørelser af 18. marts 2018 og 28. juni 2018 taget stilling til ansøgninger om ændringer i området herunder den i ansøgers punkt 2.

Den omtrentlige placering af det ansøgte er vist med rød cirkel.

Der har i forbindelse med sagens behandling været foretaget besigtigelse den 10. september 2020.

Fredningen

Området er omfattet af fredningen af Odense Ådal etape II, der blev fredet ved Naturklagenævnets afgørelse af 29. november 2010. Fredningen indeholder følgende bestemmelser af relevans for sagen:

”§ 1. Fredningens formål

Formålet med fredningen er

- at sikre og forbedre
  - kulturhistoriske kvaliteter, landskabelige og geologiske interesser, arkitektoniske værdier, herunder bevaringsværdige bygningers sammenhæng med ådalen, særlig omkring byens broer,
  - bynære arealer til rekreative formål,
  - en spredningskorridor gennem kommunen for plante- og dyrelivet,
  - god tilgængelighed via et stinet for byens borgere og turister under hensyntagen til plante- og dyreliv,
- at bevare og udbygge områdets naturtyper ved pleje og genopretning for at skabe et artsrigt plante- og dyreliv.

...

§ 2. Bevaring af området m.v.

Fredningsområdet skal bevares i dets nuværende tilstand, medmindre en tilstandsændring er påbudt eller tilladt i de følgende bestemmelser eller tillades ved dispensation fra fredningsnævnet, f.eks. i forbindelse med naturgenopretning/naturforbedring eller rekreativ anvendelse.

...

§ 11. Særlige bestemmelser for offentlige arealer i byzone

Ådalens offentlige arealer i byzone er i kommuneplanen udlagt til friarealer og skal forblive friarealer.

...

Der kan opstilles bænke, affaldskurve og legeredskaber samt udføres jordarbejde til faldunderlag og lignende i ca. 50 cm's dybde uden fredningsnævnets godkendelse.

...

§ 15. Dispensation

Fredningsnævnet kan meddele dispensation fra fredningsbestemmelsernes §§ 2 - 13, når det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål, jf. naturbeskyttelseslovens § 50.

...”

Høring

Odense Kommune har i en udtalelse vedhæftet ansøgningen udtalt blandt andet:

”...

Odense Kommune vurderer, at de 3 ændringer der ansøges om, vil sikre og forbedre de landskabelige interesser og vil forbedre de bynære arealer til rekreative formål, som beskrevet i fredningens formål. D Det er Odense Kommunes vurdering, at de tre dispensationer ikke har indflydelse på Natura 2000-områdets udpegningsgrundlag. Der ansøges om dispensation til mindre ændringer på arealer der ligger

noget fra Odense Å. Odense Kommune har ikke registreringer af arter i dette område af Munke Mose, der er opført på habitatdirektivets bilag IV. Det er Odenses Kommunes vurdering, at de tre dispensationer inden for det fredede område ikke vil medføre en beskadigelse eller ødelæggelse af yngle- og/eller rasteområder for generelt beskyttede arter, jævnfør habitatdirektivets bilag IV.
..."

Miljøstyrelsen har i mail af 17. juli 2020 udtalt, at sagen synes at være fuldt oplyst af Odense Kommune.

Danmarks Naturfredningsforening har ved mail af 17. juli 2020 fremsendt et høringssvar dateret samme dag. Af høringssvaret fremgår det blandt andet:

" ...

Ansøgninger omfatter ønske om dispensation fra fredningen i 3 forhold.

- 1) Ændring af plads med sten hvor skulpturen BonFire tidligere stod
- 2) Ændring (dvs nedlæggelse) af sti tæt på bebyggelsen
- 3) Ændring af plads ved Klaregade

Arealet er dets anvendelse er blevet behandlet i ansøgningerne 42-2017, 7-2018 og 21-2020.

Danmarks Naturfredningsforening Odense mener punkterne 1 og 3 kan efterkommes uden problemer.

Punkt 2 er der tidligere blevet ansøgt om i forbindelse med omdannelse af bygningerne fra at være skole til at blive boliger.

Danmarks Naturfredningsforening Odense mener det er betænkeligt at Odense kommune igen ser sig forpligtiget til at ansøge om denne ændring og forstår ærligt talt ikke hvorfor kommunen ikke vil efterkomme en afgørelse der er lavet af Fredningsnævnet for over 2 år siden, når det drejer sig om forløb af stien langs med bebyggelsen.

DN Odense mener i høj grad fredningsnævnet har ret i forbindelse med deres kommentar til afgørelsen af sag 42-2017 hvor der skrives

"Fredningsnævnets medlemmer er enige om, at dette sammenholdt med, at der alene etableres adgangsstier fra den centrale sti til indgangene til de planlagte boliger, gør, at dette område vil blive opfattet som privat. Dette er ikke i overensstemmelse med formålet med fredningen og fredningens bestemmelser om terrænændringer og om, at ådalens friarealer skal forblive friarealer."

Og finder dette som et fint argument for at opretholde stien langs bebyggelsen.

..."

Friluftsrådet har valgt ikke at udtale sig.

Fredningsnævnets begrundelse og afgørelse

Et enigt fredningsnævn finder, at den foreslåede ændring af den tidligere pladsdannelse mod Munke Mose således, at den tidligere plads med chausséen er erstattet af græs, samt at der etableres en grussti, er i overensstemmelse med fredningens formål om at sikre og forbedre bynære arealer til rekreative formål.

Et enigt fredningsnævn finder videre, at den foreslåede ændring af forpladsen ud mod Klaregade, hvorved pladsen udvides og ændres blandt andet ved at pladsen etableres med gamle slidte chausséen svarende til de sten, der er anvendt ved de øvrige stier i denne del af Munke Mose, er i overensstemmelse med fredningens formål om at sikre bynære arealer til rekreative formål. Videre er formålet med at ændre pladsen for at kunne møde og afvikle fremtidige stier i området i overensstemmelse med fredningens formål om at sikre og forbedre god tilgængelighed via et stinet for byens borgere og turister under hensyn til plante- og dyreliv.

Som følge af det anførte er disse dele af det ansøgte ikke i strid med fredningens formål. Der meddeles derfor tilladelse i overensstemmelse med denne del af det ansøgte.

Fredningsnævnet har ved afgørelse af 18. marts 2018 tidligere taget stilling til og afvist en tilsvarende ansøgning om dispensation til at nedlægge en sti med chaussésten langs facaden af den tidligere tekniske skole, hvortil der henvises. Et enigt fredningsnævn finder ikke, at der foreligger sådanne væsentligt ændrede forhold, at det vil kunne begrunde en ændret vurdering af det ansøgte, idet fredningsnævnet fortsat lægger vægt på, at området fremstår som tilgængeligt for offentligheden. Fredningsnævnet skal derfor fastholde sin tidligere afgørelse om ikke at meddele dispensation til at nedlægge den pågældende sti.

Dispensationen er givet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Under hensyn til det af Odense Kommune oplyste er naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 og 3 ikke til hinder for den meddelte dispensation.

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt.

Klage skal ske via nævnets klageportal, som der linkes til på <https://kpo.naevneneshus.dk>, hvor der også er nærmere vejledning i klageproceduren, se <https://naevneneshus.dk>.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer. Der kan findes nærmere vejledning om betaling af klagegebyr på Nævnenes hus' hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Tilladelsen må ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, den er givet, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2.

Anni Højmark
formand

Afgørelse af 10. februar 2021

Dispensation til omlægning af 2 tennisbaner til 3 padelbaner

Tennis Club Odense har ved mail af 28. september 2020 søgt om dispensation til omlægning af to tennisbaner til tre padelbaner på klubbens tennisanlæg på matr.nr. 8d Hunderup, Odense Jorder, på adressen Sdr. Boulevard 192F, 5000 Odense C.

Sagsfremstilling

Ansøgeren har i ansøgningen, der indeholder fotomateriale af tennisbanerne, omgivelserne og et eksempel på de ansøgte padelbaner, skitser samt en figur der viser støjbelastningen på et tilsvarende anlæg, oplyst, at klubben ønsker at anlægge tre padelbaner på to eksisterende tennisbaner samt:

" ...

Padel kan beskrives som en blanding af 80% tennis og 20% squash.

I Danmark er udviklingen af padel i øjeblikket eksplosiv og i hele verden etableres padel i tennisklubber, da de to sportsgrene supplerer hinanden rigtig godt. Målet med projektet er 3-foldigt:

- 1) Med vores unikke placering centralt i Odense og vores foreningsstatus, vil vi kunne tilbyde endnu flere odenseanske borgere i alle aldre en aktiv fritid.
- 2) Det voksende medlemstal vil skabe øget aktivitet, ny energi, en endnu større base af frivillige og vil bidrage positivt til klubbens økonomi og udvikling langt ind i fremtiden
- 3) Med klubbens store lyst og drivkraft til at arbejde for at fremme en aktiv hverdag med ketsjersport for børn, unge og ældre i Odense, vil vi kunne være med til at modne og udvikle padel-sporten ved at tilbyde træning, afholdelse af sociale arrangementer og turneringer som kan tiltrække padel-spillere fra hele landet og måske endda udlandet. Vi vil således i endnu højere grad være med til at sætte Odense på landkortet.

Placering af padelanlæg i Tennis Club Odense

I Tennis Club Odense vil padelbanerne kunne placeres på bane 7 og 8. Dimensionerne på en padelbane er 10 x 20 meter. Underlaget er kunstgræs af samme farve som de omkringliggende tennisbaner, terracotta-rød. Banerne er omgivet af støjsikret panoramaglas og jerngitter samt lysstolper, der males i parkgrøn i højden 6 meter med et lys, der er fokuseret ned mod banerne, så det ikke generer den omkringliggende natur. Samlet set, er det hensigten at padelbanerne skal integreres smidigt og æstetisk optimalt sammen med tennisanlægget. Det skal hertil bemærkes at der mellem tennisanlægget og Tietgens Allé i 2018 blev anlagt et større kunstgræsanlæg med to mini-fodboldbaner, bordtennisborde og motionsredskaber som benyttes af Odense Boldklub og offentligheden. Til dette anlæg har man valgt at bevare de fem gamle lysmaster som tidligere blev brugt til at oplyse den gamle stenmels-fodboldbane. Det vil sige, at området, når der spilles fodbold om eftermiddagen og om aftenen er belyst af fem lysmaster der hver måler 30-40 meter i

højden og der hver udsender et meget kraftigt og vidtrækkende lys. Dette betyder, at belysningen på det kommende padelanlæg, når det sammenlignes med belysningen på fodboldbanen kommer til at påvirke omgivelserne i langt mindre omfang. Det skal understreges at padelanlægget ikke vil komme til at overskride det nuværende tennisanlægs areal, så den omkringliggende natur vil forblive uforandret og uforstyrret. Der er med andre ord tale om en ændring i arealets drift og ikke en tilbygning der strider mod fredningens nuværende formål.

Et vigtigt argument for at placere padelbanerne på bane 7 og 8 er, at disse to baner mangler dræn og vandingsanlæg og derfor står overfor en større og bekostelig renovering til et beløb på omkring 300.000 kr. Med placeringen på bane 7 og 8 vil man også undgå nabogener, da der ikke er beboelse i nærheden og banerne vil ikke kunne ses fra stien ved Odense Å. Se nedenstående oversigt over tennisanlægget, illustration, video og støjberegning.

...”

Placeringen af det ansøgte er vist med blå stiplede linje og fredningen er vist med blå skravering.

Af et fremsendt luftfoto med angivelse af afstanden fra Odense Å fremgår det, at der er mere end 10 meter fra det ansøgte placering til åen.

Fredningen

Området ligger inden for fredningen af Odense Ådal etape II, der blev fredet ved Naturklagenævnets afgørelse af 29. november 2010. Fredningen indeholder følgende bestemmelser, der har relevans for sagen:

" ...

§ 1. Fredningens formål

Formålet med fredningen er

- at sikre og forbedre
  - kulturhistoriske kvaliteter, landskabelige og geologiske interesser, arkitektoniske værdier, herunder bevaringsværdige bygningers sammenhæng med ådalen, særlig omkring byens broer,
  - bynære arealer til rekreative formål,
  - en spredningskorridor gennem kommunen for plante- og dyrelivet,
  - god tilgængelighed via et stinet for byens borgere og turister under hensyntagen til plante- og dyreliv,
- at bevare og udbygge områdets naturtyper ved pleje og genopretning for at skabe et artsrigt plante- og dyreliv.

§ 2. Bevaring af området m.v.

Fredningsområdet skal bevares i dets nuværende tilstand, medmindre en tilstandsændring er påbudt eller tilladt i de følgende bestemmelser eller tillades ved dispensation fra fredningsnævnet, f.eks. i forbindelse med naturgenopretning/naturforbedring eller rekreativ anvendelse.

...

§ 6. Bebyggelse

Der må ikke opføres ny bebyggelse, herunder tilbygninger, skure, boder, jagthytter eller lignende.

Undtaget herfra er byggeri, såfremt det sker i overensstemmelse med gældende lokalplaner og Byplanvedtægter¹. Sådan bebyggelse, herunder om- og tilbygninger, nærmere end 10 meter fra åbredden kræver fredningsnævnets godkendelse. Særligt anføres lokalplan nr. 10-380 for Odense Zoo, som rummer mulighed for nye anlæg og byggerier beliggende i 10-meters-zonen langs åbredden.

Mindre lysthuse, drivhuse, redskabsskure og lignende kan opsættes med fredningsnævnets godkendelse af udseende, størrelse og beliggenhed. Mindre legeredskaber i private haver kan opstilles uden godkendelse.

§ 7. Reklamer

Etablering af reklamer må ikke finde sted. Undtaget herfra er bygningsfacader parallelle med åforløbet, og som vender bort fra ådalen.

Skilte, som henviser til aktiviteter, der naturligt kan sammenkædes med brugen af ådalen og Odense Å, kan dog tillades. Skiltningens form og placering skal godkendes af fredningsnævnet.

§ 15. Dispensation

Fredningsnævnet kan meddele dispensation fra fredningsbestemmelsernes §§ 2 - 13, når det ansøgte

ikke vil stride mod fredningens formål, jf. naturbeskyttelseslovens § 50.

..."

Af lokalplan nr. 2-405 af 25. maj 1988 fremgår vedrørende det pågældende område, at det er udlagt som park- og skovområde med et afgrænset område udlagt til idrætsbaner, som det ansøgte ligger inden for.

Høring

Odense Kommune har ved mail af 1. december 2020 fremsendt en udtalelse i sagen, hvorefter:

" ...

Odense Kommunes vurdering af det ansøgte

Det ansøgte anlæg til padelbaner omfatter det eksisterende tennisanlæg, hvor 2 tennisbaner ønskes omlagt til padelbaner. Dette suppleres med etablering af lysmaster omkring banerne.

Der er en mangeårig tradition for anvendelse af de ånære arealer i Odense Centrum til idrætsaktiviteter i området ved Odense Tennis Club såvel som ved fodboldbanerne. Der sker løbende en udvikling af idrætsaktiviteterne og Odense Kommune har derfor forståelse for, at foreningerne skal kunne tilpasse sig den ændrede efterspørgsel efter idrætstilbud. Dette er ligeledes efter kommunens vurdering, i tråd med en del af fredningens formål med at sikre og forbedre de bynære arealer til rekreative formål.

Det er i den henseende Odense Kommunes vurdering at etablering af padelbaner på det eksisterende tennisanlæg, ikke vil resultere i en væsentlig ændring af det fredede område.

Odense Kommune vil dog tillade sig at gøre opmærksom på fredningens §7 vedr. forbud mod etablering af reklamer på facader vendt mod ådalen.

Vurdering i forhold til Natura 2000 og bilag IV-arter

...

Det påvirkede område er beliggende udenfor Natura 2000-område nr. 114 Odense Å med Hågerup Å. Sallinge Å og Lindved Å.

Odense Kommune har ikke kendskab til om området er yngle- eller rasteområde for arter omfattet af EU's habitatdirektivs bilag IV. Det er dog kommunens vurdering at det ansøgte ikke vil påvirke en potentiel forekomst af bilag IV-arter i nærområdet, da ændringen omfatter et i forvejen stærkt modificeret område.

..."

Miljøstyrelsen har i mail af 16. december 2020 oplyst, at sagen synes fuldt oplyst af Odense Kommune, og at styrelsen ikke har yderligere at tilføje.

Danmarks Naturfredningsforening, Dansk Ornitologisk Forening og Friluftsrådet har ikke ønsket at udtale sig.

Denne afgørelse er truffet på skriftligt grundlag.

Fredningsnævnets begrundelse og afgørelse

Et enigt fredningsnævn finder, at det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål.

Fredningsnævnet har herved lagt vægt på, at det ansøgte er i overensstemmelse med fredningens formål om at sikre og forbedre bynære arealer til rekreative formål og den gældende lokalplan samt placeringen af det ansøgte i forhold til Odense Å og på et sted, hvor der allerede udøves tilsvarende aktiviteter.

Der er ikke samtidig hermed givet dispensation fra fredningens § 7 om forbud mod reklamer og opsætning af skilte uden fredningsnævnets godkendelse af den konkrete skiltning.

Under hensyn til det af Odense Kommune anførte er naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 og 3 ikke til hinder for den meddelte dispensation.

Dispensationen er givet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt.

Klage skal ske via nævnets klageportal, som der linkes til på <https://kpo.naevneneshus.dk>, hvor der også er nærmere vejledning i klageproceduren, se <https://naevneneshus.dk>.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer. Der kan findes nærmere vejledning om betaling af klagegebyr på Nævnenes hus' hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Tilladelsen må ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, den er givet, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2.

Anni Højmark
formand

FREDNINGSNÆVNET FOR FYN

Christiansvej 41
5700 Svendborg
Tlf. 93 56 40 70

Skovdyrkerne v/Klaus Kristensen
på vegne af lodsejerne

fyn@fredningsnaevn.dk
www.fredningsnaevn.dk
J.nr. FN-FYN-40-2021
Dato: 19. oktober 2021

Formandsafgørelse af 18. oktober 2021

Dispensation til at fælde et asketræ

Skovdyrkerforeningen har på vegne af Odense Kommune søgt om dispensation til at fælde et træ på matr. nr. 4be Hunderup, Odense Jorder med adressen Langelinie 21, 5230 Odense M.

Denne afgørelse er truffet på skriftligt grundlag som en formandsbeslutning i henhold til forretningsordenens § 10, stk. 5.

Sagsfremstilling

Ansøgeren har i ansøgningsmailen der er vedhæftet fotos af det pågældende træ blandet andet oplyst:

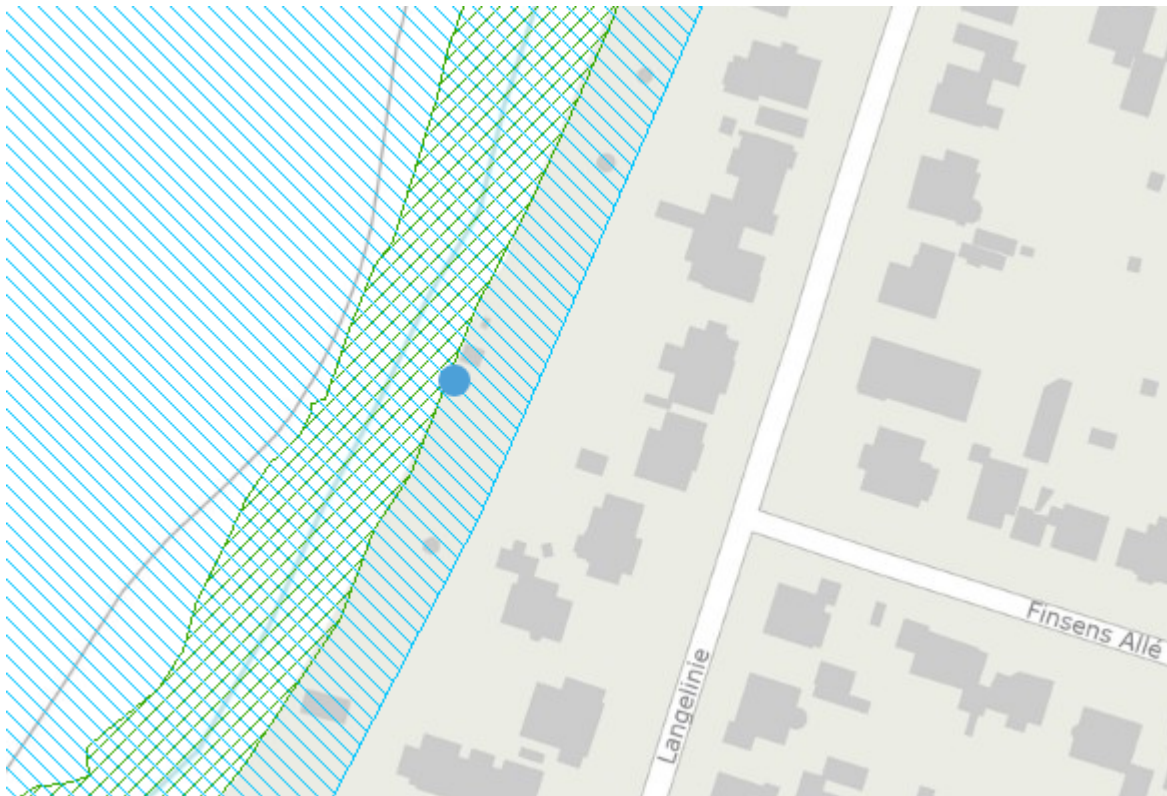
" ...

Jeg har besøgt en ca. 40 årig ask på adressen
Langelinie 21
Odense C

Den har typiske tegn på "askesyge" med dødende krone og begyndende råd ved basis.
Da træets diameter er over 30 cm, er denne tilladelse nødvendig, grundet fredningen langs Odense å.

Min bedste vurdering er, at træet er døende/ved at gå ud og vil derfor være en særdeles stor risiko for huse beliggende i nærheden og ikke mindst for åfarten og andre brugere af Odense å.
..."

Ansøgeren har ved mail af 24. august 2021 fremsendt yderligere et foto af det pågældende træ og oplyst, at der ingen indikation er på at der er aktivitet fra flagermus i træet, herunder fordi der ikke rigtig er mulighed for at de kan indfinde sig på træet.

Den omtrentlige placering af det omhandlede træ er vist med blå prik. Fredningen er vist med skravering og NATURA 2000 nr. 114 - Habitatområde nr. 98 Odense å med Hågerup Å, Sallinge Å og Lindved Å er vist med tern.

Fredningen

Området ligger inden for fredningen af Odense Ådal etape II, der blev fredet ved Naturklagenævnets afgørelse af 29. november 2010. Fredningen har følgende bestemmelser af betydning for sagen:

§ 1. Fredningens formål

Formålet med fredningen er

- at sikre og forbedre
  - kulturhistoriske kvaliteter, landskabelige og geologiske interesser, arkitektoniske værdier, herunder bevaringsværdige bygningers sammenhæng med ådalen, særlig omkring byens broer
  - bynære arealer til rekreative formål
  - en spredningskorridor gennem kommunen for plante- og dyrelivet
  - god tilgængelighed via et stinet for byens borgere og turister under hensyntagen til plante- og dyreliv
- at bevare og udbygge områdets naturtyper ved pleje og genopretning for at skabe et artsrigt plante- og dyreliv.

§ 2. Bevaring af området m.v.

Fredningsområdet skal bevares i dets nuværende tilstand, medmindre en tilstandsændring er påbudt eller tilladt i de følgende bestemmelser eller tillades ved dispensation fra fredningsnævnet, f.eks. i forbindelse med naturgenopretning/naturforbedring eller rekreativ anvendelse.

...

§ 13. Særlige bestemmelser for private arealer i byzone

...

Træer med en stammediameter større end 25 cm målt 1,3 meter over jorden må ikke fældes uden fredningsnævnets godkendelse.

...

§ 15. Dispensation

Fredningsnævnet kan meddele dispensation fra fredningsbestemmelsernes §§ 2 - 13, når det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål, jf. naturbeskyttelseslovens § 50.

..."

Høring

Odense Kommune har i mail af 16. september 2021 fremsendt en habitat-udtalelse, hvoraf blandt andet fremgår:

" ...

Odense Kommune har efterfølgende kontaktet Klaus Kristensen, Skovdyrkerne, der har besigtiget træet og sendt ansøgningen på vegne af grundejerne.

Klaus Kristensen har ved henvendelsen oplyst, at alderen på træet vurderes til ca. 40 år. Træet har en diameter i brysthøjde på ca. 40 cm. Barken på træet fremstod glat uden tydelige revner og hulheder. Klaus Kristensen oplyste ligeledes, at træet skal fældes ved klatring dvs. at træet i så fald vil blive taget ned i mindre fraktioner.

...

Odense Kommunes udtalelse

Odense Kommune har ikke foretaget en besigtigelse af træet. Med udgangspunkt i oplysningerne fra Skovdyrkerne tyder det dog ikke på, at træet udgør et yngle- og rasteområde for flagermus. Det skal i den forbindelse fremhæves, at det i henhold til § 6 stk. 4 i bekendtgørelse om fredning af visse dyre- og plantearter og pleje af tilskadekommet vildt (Bekendtgørelse nr. 521 af 25. marts 2021) ikke er tilladt at fælde hule træer og træer med spættehuller i perioden 1. november til 31. august. Odense Kommune vil også gøre opmærksom på naturbeskyttelseslovens § 29a hvor det fremgår, at de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven (bilag IV-arter), må ikke forsætligt forstyrres med skadelig virkning for arten eller bestanden. Forbuddet gælder i forhold til alle livsstadier af de omfattede dyrearter. Dette omfatter også beskadigelse eller ødelæggelse af yngle- eller rasteområder for de arter, der er nævnt i bilag 3 til loven.

Svækkede, døde eller generelt gamle træer med sprækker og hulheder er vigtige for mange arter af insekter, svampe, fugle og som yngle- og rastesteder for flagermus. På den baggrund er det vigtigt at disse træer "bevares" på lokaliteter, hvor de vurderes ikke at udgøre en risiko. Med træets placering i en have og tæt på Odense Å har Odense Kommune derfor forståelse for ønsket om at fælde det pågældende træ. Kommunen vil dog opfordre til, at der i en godkendelse stilles vilkår om, at der efterfølgende skal plantes et nyt træ som erstatning for det fældede. Træet skal være en i Danmark hjemmehørende art

..."

Danmarks Naturfredningsforening, Dansk Ornitologisk Forening og Friluftsrådet har valgt ikke at udtale sig.

Fredningsnævnets begrundelse og afgørelse

Denne afgørelse træffes som en formandsbeslutning, da det ansøgte, således som det er beskrevet skønnes at være af underordnet betydning i forhold til fredningens formål, jf. forretningsordenens § 10, stk. 5, og da der er et tale om sag af hastende karakter, da træet vurderes til at være et risikotræ.

Under hensyn til det af Odense Kommune og ansøgeren oplyste om træet, hvilket støttes af de fremsendte fotos, må det lægges til grund, at træet udgør en umiddelbar og uacceptabel risiko for folk, der færdes på Odense Å.

På denne baggrund, herunder sagens hastende karakter, og da en fældning af træet skønnes at være af underordnet betydning i forhold til fredningen, finder formanden, at der skal meddeles dispensation til fældningen af træet.

Fredningsnævnet bemærker, at den tolker ansøger og Odense Kommunes vurdering således, at fældningen ikke er i strid med artfredningsbekendtgørelsen, hvorfor Fredningsnævnet ikke finder grundlag for at stille vilkår om, at fældningen ikke må ske i perioden fra den 1. november til den 31. august.

Under hensyn til det af Odense Kommunen oplyste er naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 og 3 ikke til hinder for den meddelte dispensation ligesom det vurderes, at det ansøgte ikke skader udpegningsgrundlaget af det pågældende Natura 2000 område (Odense å med Hågerup Å, Sallinge Å og Lindved Å).

Dispensationen er givet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt.

Klage skal ske via nævnets klageportal, som der linkes til på <https://kpo.naevneneshus.dk>, hvor der også er nærmere vejledning i klageproceduren, se <https://naevneneshus.dk>.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer. Der kan findes nærmere vejledning om betaling af klagegebyr på Nævnenes hus' hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Tilladelsen må ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, den er givet, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2.

Anni Højmark
formand

Afgørelse af 9. maj 2022

Dispensation til at anlægge fortov langs cykelstien mv.

Odense Kommune har ved mail af 19. november 2021 søgt om dispensation til at anlægge en cykelsti, fælde tre og plante 6 nye, flytte master og skilte samt anlægge en udsigtsplatform på matr.nr. 731g Odense Bygrunde.

Sagsfremstilling

Ved mailen har Odense Kommune fremsendt en ansøgning dateret den 16. november 2021 samt bilag indeholdende projektforslag over fortov og udsigtsplatform, detaljeudsnit af udsigtsplatform, snit/opstalt af fortov og udsigtsplatform, foto af strækningen i dag samt udtalelse fra Odense Kommune som myndighed.

I ansøgningen, som indeholder oversigtsfotos og fotos af de pågældende træer, blandt andet oplyst følgende:

" ...

Ansøgningen omhandler en ca. 110 meter lang strækning mellem Odense Å og Filosofgangen, matrikel nummer 731g Odense Bygrunde.

Odense Kommune vil gerne som grundejer ansøge om fire dispensationer:

1. Dispensation til at anlægge et fortov langs cykelstien syd for Filosofgangen med dertilhørende rækværk
2. Dispensation til at fælde tre træer og plante seks nye træer på skråning
3. Dispensation til at flytte master til belysning og p-henvisningsskilte til bagkant af nyt fortov
4. Dispensation til at anlægge en udsigtsplatform med plads til ophold med adgang fra det ansøgte fortov

...

Baggrund for ansøgningen

Odense Kommune sender denne ansøgning om dispensation fra Fredningen af Odense Ådal, for at kunne anlægge fortov og udsigtsplatform på strækningen, som er stipleet ind på nedenstående luftfoto:

Odense Kommune ejer hele projektområdet,

...

Fra Handlingsplan for Mobilitet og Byrum 2017-2024:

Projektet er et af projekterne i "Handlingsplan for Mobilitet og Byrum" under #42 Fortov og udsigtsplatforme ved Havhesten. Projektet beskriver, at det manglende fortov etableres, og der åbnes visuelt op til åen. Herved færdiggøres det meget brugte område ved Munke Mose, Udstillingsbygningen Filosofpen, Filosofgangen og Ny Vestergade.

Fra Budgetforlig 2021:

En af Odenses store styrker er de grønne og blå forbindelser gennem byen, der er med til at gøre Odense til Danmarks grønneste storby. Attraktive parker og byrum tiltrækker besøgende til bymidten, turister såvel som byens egne borgere. Ved Munke Mose mangler der fortov langs Filosofgangen ud for Havhesten. Forligspartierne ønsker at færdiggøre det ikoniske og populære sted i Odense med fortov, værn, beplantning, bænke og udsigtsplatforme, der svæver over skråningen mod åen. Forligspartierne er derfor enige om at afsætte en anlægsbevilling på 3,0 mio. kr. i 2021-2022 under By- og Kulturudvalget til fortov ved Havhesten. Der afsættes desuden afledt drift, når projektet skal færdigmeldes.

Beskrivelse af projektet

Området ved Filosofgangen og Munke Mose er et vigtigt velkomstrum til Odense centrum. Det er stedet, hvor bymidten møder Odense Å og stedet, hvor Odense præsenterer sig flot som Danmarks grønneste storby. Dog fremstår området nord for Havhesten i dag ufærdigt, da der efter anlæggelsen af supercykelstien langs Filosofgangen mangler fortov fra broen ved Stryget og hen til Filosofhaven.

1. Dispensation til at anlægge et fortov langs cykelstien syd for Filosofgangen med dertilhørende rækværk

Projektet sikrer, at der kommer et fortov med de gule Odenseklinker. Belægningen er valgt ud fra, at det er den belægning, der ligger på det tilstødende fortov ved Filosofhaven, og strækningen dermed bliver bundet sammen med det eksisterende.

Langs hele strækningen kommer der et rækværk tilsvarende det, der er opsat på modsatte side ved stryget. Dog bliver rækværket højere for at imødekomme sikkerheden og undgå utilsigtede faldulykker. Rækværket

bliver monteret som det eksisterende rækværk nordvest for broen på en betonkrone, som giver en visuel afslutning samtidig med at den fungerer som en naturlig ledelinje for blinde. Fortov og rækværk vil sammen give en ny og sikker oplevelse af Odense Ådal på kanten af byen.

2. Dispensation til at fælde tre træer og plante seks nye træer på skråning

Etableringen af det nye fortov på 2 meter i bredden betyder, at de tre lindetræer skal fældes, da udgravningen til fortovets opbygning (ca. i alt 0,5 m i dybden), vil betyde væsentlige store skader på træernes rødder. Som erstatning for fældning af de tre vejtræer, vil projektet plante seks nye vejtræer i overensstemmelse med Odense Kommunes strategi for vejtræer. Der vil blive plantet 2-3 forskellige hjemmehørende arter, der passer til ådalens flora.

Odense Kommune har været ude og lave en nærmere vurdering af træerne:

Fælles vurdering for alle de tre træer:

Alle træerne er lindetræer, og de er ca. plantet i slutningen af 1960'erne eller i starten af 1970'erne. Anlæg af et fortov vil beskadige deres rødder i sådan en grad, at de efterfølgende vurderes til at blive usikre vejtræer, der kan udgøre en risiko for trafikssikkerheden. Den grundigere vurdering af træerne viser også, at alle tre træer har nogle problemstillinger, der gør, at de på sigt bliver farlige træer, og det vil derfor være bedre at plante nye træer.

...

Slutteligt vil der med projektet ske en oprydning i kratbevoksningen på skråningen, så der bliver åbnet op og forbi passerende, kan se Odense Å og nyde dens kvaliteter.

3. Dispensation til at flytte master til belysning og p-henvisningsskilte til bagkant af nyt fortov

De eksisterende gittermaster der holder ophænget til vejbelysningen og de to p-henvisningsskilte bliver flyttet til bagkant af nyt fortov. Gittermasterne bliver i den forbindelse udskiftet med nye koniske master i farven "Odense-grå". Dette bidrager også med en forskønnelse til strækningen.

4. Dispensation til at anlægge en udsigtsplatform med plads til ophold med adgang fra det ansøgte fortov

Selve udformningen af udsigtsplatformen har taget udgangspunkt i det formsprog, som Stryget har syd for Odense Å. Udsigtsplatformen skal laves på den eksisterende skråning i form af en trappe, der følger det eksisterende terræn. Den er lavet i træ, så vi er sikker på, at det underliggende terræn kan holde til konstruktionen. Det vil så være muligt at sidde på trinene og have et ophold, ligesom det sker syd for åen. Materialet "træ" er også anvendt på broen over åen, og træ tørrer hurtigt og det er behageligt at sidde på.

Det vil med udsigtsplatformen være muligt at lave plads til at opleve ådalen, og det giver en bedre adgang til kig ned langs åen, skulpturen Havhesten og til modsatte side til byparken Munke Mose.

Projektet arbejder på at integrere en form for belysning på platformen. Belysningen skal give en visuel oplevelse af selve platformen, så den hjælper til et sikker ophold også i de mørke timer. Belysningen kommer ikke til at lyse ned i åen, da det vil forstyrre åens flora og fauna.

..."

Kortet viser den omtrentlige placering af det ansøgte. Fredningen er vist blå skravering og Natura 2000 område nr. 114 (Habitat-nr. 98) Odense Å med Hågerup Å, Sallinge Å og Lindved Å.

Fredningen

Området ligger inden for fredningen af Odense Ådal, etape II, der blev fredet ved Naturklagenævnets afgørelse af 29. november 2010. Fredningen indeholder følgende bestemmelser af relevans for sagen:

" ...

§ 1. Fredningens formål

Formålet med fredningen er

- at sikre og forbedre
  - kulturhistoriske kvaliteter, landskabelige og geologiske interesser, arkitektoniske værdier, herunder bevaringsværdige bygningers sammenhæng med ådalen, særlig omkring byens broer,
  - bynære arealer til rekreative formål,
  - en spredningskorridor gennem kommunen for plante- og dyrelivet,
  - god tilgængelighed via et stinet for byens borgere og turister under hensyntagen til plante- og dyreliv,
- at bevare og udbygge områdets naturtyper ved pleje og genopretning for at skabe et artsrigt plante- og dyreliv.

Generelle bestemmelser

§ 2. Bevaring af området m.v.

Fredningsområdet skal bevares i dets nuværende tilstand, medmindre en tilstandsændring er påbudt eller tilladt i de følgende bestemmelser eller tillades ved dispensation fra fredningsnævnet, f.eks. i forbindelse med naturgenopretning/naturforbedring eller rekreativ anvendelse.

...

§ 7. Reklamer

Etablering af reklamer må ikke finde sted. Undtaget herfra er bygningsfacader parallelle med åforløbet, og som vender bort fra ådalen.

Skilte, som henviser til aktiviteter, der naturligt kan sammenkædes med brugen af ådalen og Odense Å, kan dog tillades. Skiltningens form og placering skal godkendes af fredningsnævnet.

...

§ 8. Sikring af åbredder

Åens naturlige forløb må ikke forstyrres.

Udskiftning af faskiner, støttemure og lignende skal godkendes af fredningsnævnet. Nye faskiner kan ikke opsættes uden fredningsnævnets tilladelse.

§ 9. Terrænændringer m.v.

Der må ikke foretages terrænændringer. Der må ikke ske udnyttelse af forekomster i jorden eller foretages opfyldning, planering, afgravning eller henkastning af affald. Terrænændringer kan dog efter fredningsnævnets forudgående tilladelse foretages til gennemførelse af denne afgørelses bestemmelser samt i forbindelse med naturpleje og naturgenopretning samt arkæologiske udgravninger.

...

§ 12. Særlige bestemmelser for offentlige arealer 0 - 10 meter fra åbredden

Der må ikke etableres nyt byggeri, tekniske anlæg, parkeringspladser og plankeværker.

Træer med en stammediameter større end 25 cm må ikke fældes uden fredningsnævnets tilladelse. Stammediameteren måles 1,3 meter over jorden.

Fredningsnævnet kan tillade at bygge nye stibroer, herunder fiskebroer til handicappede, isætningsbroer til kanoer og lignende, at ændre eksisterende broer, at ændre have- og trappeanlæg, støttemure eller større faste belægnings samt at opsætte nyt hegn langs åen.

...

§ 15. Dispensation

Fredningsnævnet kan meddele dispensation fra fredningsbestemmelsernes §§ 2 - 13, når det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål, jf. naturbeskyttelseslovens § 50.

Høring

Sammen med ansøgningen har Odense Kommune fremsendt en udateret udtalelse fra kommunen som myndighed. Af udtalelsen fremgår blandt andet følgende:

” ...

Odense Kommune vurderer, at det ansøgte projekt med de fire ansøgninger om dispensationer ikke er i strid med fredningen af Odense Ådals formål. I fredningen er det fastlagt, at Fredningsnævnet kan give dispensation, hvis det ikke er i strid med fredningens formål.

Projektet vil sikre og forbedre de landskabelige og arkitektoniske værdier. Det vil forbedre et bynært areal til rekreativt formål. Det vil give en god tilgængelighed for byens borgere og turister under hensyn til plante- og dyrelivet.

Vi vurderer også, at projektet tager hensyn til Odense Å og dets plante- og dyreliv ved at etablere fortovet og udsigtsplatformen på den eksisterende skråning og ikke ud i åen.

Udtalelse vedr. Natura 2000-områder og bilag IV-arter

Ifølge naturbeskyttelseslovens §50 stk. 2 og 3 kan der kun meddeles dispensation fra en fredning hvis det: ikke medfører forringelser af naturtyper eller levesteder for arter eller betydelige forstyrrelser af arter, som området er udpeget for og det ikke beskadiger eller ødelægger yngle- eller rasteområder for dyrearter opført på habitatdirektivets bilag IV samt ikke ødelægger plantearter opført på habitatdirektivets bilag IV.

Det ansøgte projekt er delvist beliggende indenfor Natura 2000-område nr. 114 Odense Å med Hågerup Å, Sallinge Å og Lindved Å.

Natura 2000-området er udpeget på baggrund af følgende arter og naturtyper:

Udpegningsgrundlag for Natura 2000-område nr. 114		
Naturtyper:	Vandløb (3260)	Kalkoverdrev* (6210)
	Surt overdrev* (6230)	Urtebræmme (6430)
	Kildevæld* (7220)	Rigkær (7230)
	Ege-blandskov (9160)	Elle- og askeskov* (91E0)
Arter:	Skæv vindelsnegl (1014)	Sumpvindelsnegl (1016)
	Tykskallet malermusling (1032)	Havlampret (1095)
	Bæklampret (1096)	Pigsmerling (1149)
	Damflagermus (1318)	Odder (1355)

Hele Odense Å er udpeget som naturtype 3260 vandløb med vandplanter.

Det ansøgte projekt berører ikke Odense Å, men kun den tilstødende skråning. Hertil er Odense Ås forløb på den pågældende strækning i høj grad styret af opstemningsanlægget ved Munkemose. Det er på den baggrund Odense Kommunes vurdering, at det ansøgte projekt ikke vil have nogen indflydelse på Odense Ås naturlige forløb og ikke vil have nogen negativ indflydelse på Natura 2000-området".

Friluftsrådet har i mail af 18. december 2021 udtalt følgende:

" ...

Vi har gennemgået ansøgning om anlæggelse af fortov og platform mod åen, da anlæggelse vil forbedre adgang og tilgængeligheden for besøgende har vi ikke indsigelser til ansøgningen.

Som kommunen finder vi ansøgningen falder godt i tråd med de øvrige disp. Der er givet til almen vellet bedste, m h t Odense å og fredningen af samme.

Også materialevalg passer fint med et ikke for dominerende anlæg, dog kan der være en lille ting omkring cykel parkering ved platformen der muligvis kan give lidt udfordringer, da det må forventes at flere ankommer til stedet på cykel.

..."

Odense Kommune har i naturudtalelse af 6. maj 20022 oplyst blandt andet følgende:

” ...

Projektområdets naturinteresser

Da projektet ligger på åens nordre side og i øvrigt holder sig indenfor muren, som danner afgrænsningen til Odense å, vurderer jeg at projektet ikke berører vandløbet, som naturtype, hverken fysisk eller lysmæssigt. Stedet skal, ifølge fredningens formål, dog stadig fungere som spredningskorridor for plante- og dyreliv.

På det i ansøgningen vedlagte snit af projektet (se figur 2), fremgår det ikke tydeligt, om der vil blive passage for mindre dyr under trappeanlægget / udsigtsplatformen. Det anbefales at dette tænkes ind i projektet, således at fredningens formål efterkommes for dyrelivet i sin bredeste forstand.

Herud over vurderes arealet for projektet allerede i dag at være del af det urbane miljø, hvorfor den ansøgte udsigtsplatform mv. ikke vurderes at gøre nogen forskel, hverken for det dyre- og planteliv eller for de naturtyper, fredningen har til formål at bevare.

...

Natura 2000-områder og bilag IV-arter

Ifølge naturbeskyttelseslovens §50, stk. 2 og 3, kan der kun meddeles dispensation fra en fredning, hvis det: Ikke medfører forringelser af naturtyper eller levesteder for arter eller betydelige forstyrrelser af arter, som området er udpeget for og det ikke beskadiger eller ødelægger yngle- eller rasteområder for dyrearter opført på habitatdirektivets bilag IV samt ikke ødelægger plantearter opført på habitatdirektivets bilag IV.

Det ansøgte projekt er delvist beliggende indenfor Natura 2000-område nr. 114 (habitatområde nr. 98) Odense Å med Hågerup Å, Sallinge Å og Lindved Å (figur 3). Som det ses, flugter Natura 2000-områdets geografiske udpegning stort set med åen. Af figur 4 ses hvilke arter og naturtyper, området er udpeget for at beskytte. Heraf vurderes kun damflagermusen at være aktuel i forbindelse med det ansøgte projekt. De øvrige arter og naturtyper er enten ikke aktuelle på det givne sted, eller er kun aktuelle nede i selve åen, hvorfor de ikke berøres af projektet.

...

Under selve anlægsfasen tages der hensyn til habitatområdet, ved at der for at hindre støj- og vibrationsgener, anvendes skruerpæle af stål. Disse skrues ned i stensætningen på land indenfor muren, i kote 7,19 m. Vandoverfladen ligger ved normal vandstand i kote 5,24 m. For at hindre støvgener, vil der ligeledes i anlægsfasen blive sprinklet med vand i tørre perioder.

De 3 lindetræer, som ønskes fældet som del af projektet, er besigtiget af undertegnede. De vurderes ikke egnede, hverken som raste- eller yngleområde for damflagermusen eller de øvrige flagermusarter. De kan udgøre ledelinje og fourageringsområde for flagermus. Min vurdering er dog, at træerne ikke i sig selv kan være afgørende for hverken damflagermus eller de øvrige arter af flagermus i området. Der er tilstrækkelig med høje bygninger og øvrige træer i nærområdet, hvorfor dyrene hurtigt vil tilpasse sig den ændring, projektet vil udgøre. Træerne er dog ikke uden betydning for mængden af liv, og dermed fødegrundlag for flagermus, og det vurderes derfor at være nyttigt at genplante træer på stedet, hvilket også er en del af projektet.

På dette grundlag vurderer jeg, at projektet ikke vil være til skade for arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område 114.

I forhold til habitatdirektivets bilag IV-liste, er det min vurdering at flagermus er den eneste dyregruppe, som er aktuel i forhold til det ansøgte projekt. Derfor er vurderingen den samme, som for Natura 2000-området, hvor flagermus er vurderet generelt. Projektet vurderes ikke at være til væsentlig skade for flagermus, hverken ved at beskadige arterne eller deres yngle- og rasteområder.

Dermed konkluderes det, at det ansøgte projekt ikke medfører forringelser af naturtyper eller levesteder for arter eller betydelige forstyrrelser af arter, som området er udpeget for, og det ikke beskadiger eller

ødelægger yngle- eller rasteområder for dyrearter opført på habitatdirektivets bilag IV samt ikke ødelægger plantearter opført på habitatdirektivets bilag IV.
..."

Danmarks Naturfredningsforening har under besigtigelsen udtalt, at foreningen mener, at det ansøgte projekt er en god ide. Foreningen er dog betænkelig ved den ansøgte udsigtsplatform. Foreningen mener endvidere, at der til en eventuel tilladelse skal tilknyttes vilkår om, at der skal genplantes træer, der er så gamle som muligt.,

Dansk Ornitologisk Forening har valgt ikke at udtale sig.

Der har i forbindelse med sagens behandling været foretaget besigtigelse den 29. april 2022.

Fredningsnævnets begrundelse og afgørelse

Det fremgår af ansøgningen, at det ansøgte projekt er en del af Odense Kommunes plan om at etablere grønne og blå forbindelser gennem byen og skabe attraktive parker og byrum og i den forbindelse åbne visuelt op til Odense Å og færdiggøre området omkring Munke Mose.

Et enigt fredningsnævn finder, at det ansøgte, som er i overensstemmelse med fredningens formål om at sikre og forbedre kulturhistoriske kvaliteter, landskabelige interesser, bynære arealer til rekreative formål samt god tilgængelighed for byens borgere, ikke er strid med fredningens formål.

Det ansøgte fortov vil efter det oplyste blandt andet blive udført på samme måde som det tilstødende fortov ved Filosofhaven, og rækværket vil være tilsvarende det der er på den modsatte side og i øvrigt så det falder ind i det bestående. Et enigt fredningsnævn finder derfor, at der skal meddeles tilladelse til denne del af det ansøgte.

De omhandlede træer, som der er ansøgt om dispensation til at fælde, er overordnet vurderet til at ville blive til risikotræer, ligesom der er oplyst yderligere problemstillinger. Det er desuden af Odense Kommune som tilsynsmyndighed oplyst, at det er kommunes vurdering er, at træerne ikke i sig selv kan være afgørende for hverken damflagermus eller de øvrige arter af flagermus i området. Et enigt fredningsnævn finder på denne baggrund, og da der vil blive plantet 6 nye træer som erstatning, at der skal meddeles dispensation til fældning af træerne.

Da der alene er tale om flytning af sædvanlige og eksisterende skilte og udskiftning af master, som ikke skønnes at virke skæmmende på området, og inden for et byområde, finder et enigt fredningsnævn, at der skal meddeles tilladelse til denne del af det ansøgte.

Et enigt fredningsnævn finder ikke, at der med den ansøgte udsigtsplatform er taget tilstrækkelig hensyn til muligheden for passage af fauna, herunder beskyttede dyrearter, ligesom nævnet finder, at platformen vil komme til at fremstå for dominerende i området så nær åen. Et enigt fredningsnævn finder derfor, at der ikke skal meddeles tilladelse til denne del af det ansøgte.

Som følge af det anførte meddeles der dispensation som ansøgt, dog ikke til den ansøgte udsigtsplatform.

Tilladelsen er givet på vilkår, at der i samarbejde med Odense Kommune som tilsynsmyndighed plantes 6 træer med en så høj fagligt forsvarlig alder som muligt.

Under hensyn til det af Odense Kommune oplyste er naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 og 3 ikke til hinder for den meddelte dispensation, ligesom formanden vurderer, at det ansøgte ikke skader integriteten af det nærliggende Natura 2000 område nr. 114 (Habitat-nr. 98) Odense Å med Hågerup Å, Salling Å og Lindved Å.

Dispensationen er givet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt.

Klage skal ske via nævnets klageportal, som der linkes til på <https://kpo.naevneneshus.dk>, hvor der også er nærmere vejledning i klageproceduren, se <https://naevneneshus.dk>.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer. Der kan findes nærmere vejledning om betaling af klagegebyr på Nævnenes hus' hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Tilladelsen må ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, den er givet, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2.

Anni Højmark
formand

Formandsafgørelse af 27. maj 2022

Dispensation til opsætning af skilte på padelbanerne i Tennis Club Odense

Tennis Club Odense har ved mail af 23. marts 2022 fremsendt en ansøgning om dispensation til opsætning af reklameskilte på nogle padelbaner på matr.nr., 8d Hunderup, Odense Jorder på adressen Sdr. Boulevard 192F, 5000 Odense C.

Denne afgørelse er truffet på skriftligt grundlag som en formandsbeslutning i henhold til forretningsordenen for Fredningsnævn, § 10, stk. 5.

Sagsfremstilling

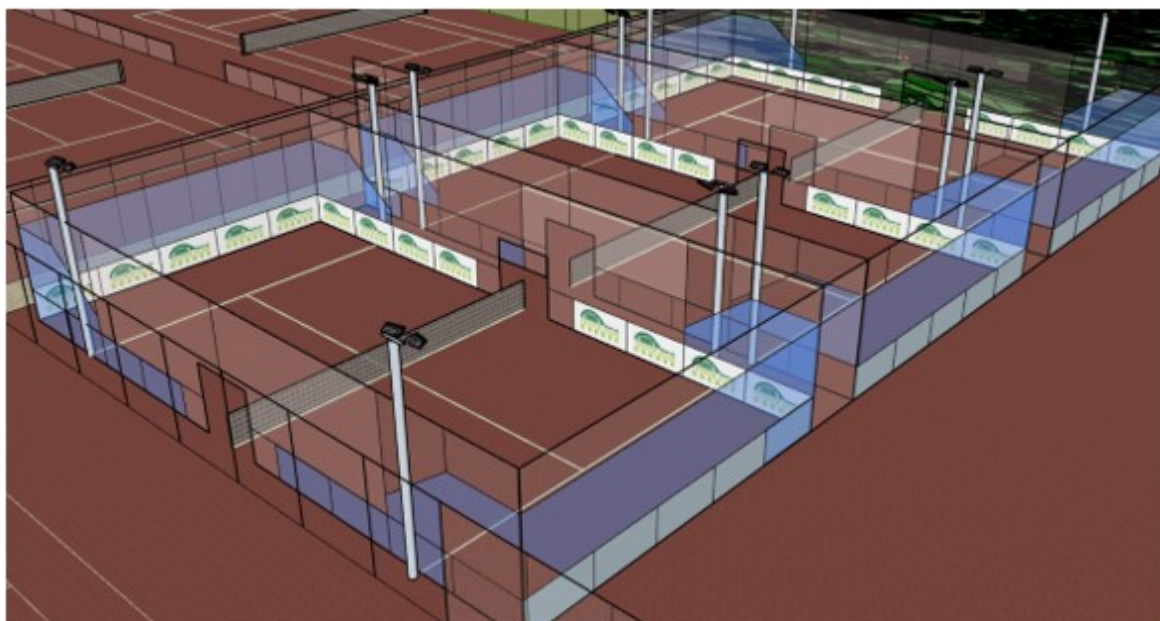
Af den fremsendte ansøgning, der indeholder en visualisering af de ansøgte reklameskilte fremgår blandt andet følgende:

" ...

Når man er en frivillig forening, er det vigtig med økonomisk støtte fra forskellige sponsorer for at økonomien kan hænge sammen.

Derfor vil vi hermed ansøge fredningsnævnet om tilladelse til at opsætte skilte som vist på illustrationen nedenfor. Skiltene måler 1 meter i højden og 2 meter i bredden. Skiltningen vil pga bevoksningen ikke kunne ses fra Å-siden og vil dermed ikke genere omgivelserne. Ydermere er teksten på skiltene vendt ind mod banerne så de kun kan ses herfra.

...

..."

Fredningsnævnet meddelte ved kendelse af 10. februar 2021 dispensation til etablering af de pågældende padelbaner.

Af fredningsnævnets begrundelse fremgår følgende:

"Et enigt fredningsnævn finder, at det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål.

Fredningsnævnet har herved lagt vægt på, at det ansøgte er i overensstemmelse med fredningens formål om at sikre og forbedre bynære arealer til rekreative formål og den gældende lokalplan samt placeringen af det ansøgte i forhold til Odense Å og på et sted, hvor der allerede udøves tilsvarende aktiviteter.

Der er ikke samtidig hermed givet dispensation fra fredningens § 7 om forbud mod reklamer og opsætning af skilte uden fredningsnævnets godkendelse af den konkrete skiltning.

Under hensyn til det af Odense Kommune anførte er naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 og 3 ikke til hinder for den meddelte dispensation".

Placeringen af det ansøgte er vist med blå stiple linje og fredningen er vist med blå skravering.

Fredningen

Området ligger inden for fredningen af Odense Ådal etape II, der blev fredet ved Naturklagenævnets afgørelse af 29. november 2010. Fredningen indeholder følgende bestemmelser, der har relevans for sagen:

" ...

§ 1. Fredningens formål

Formålet med fredningen er

- at sikre og forbedre
  - kulturhistoriske kvaliteter, landskabelige og geologiske interesser, arkitektoniske værdier, herunder bevaringsværdige bygningers sammenhæng med ådalen, særlig omkring byens broer,
  - bynære arealer til rekreative formål,
  - en spredningskorridor gennem kommunen for plante- og dyrelivet,
  - god tilgængelighed via et stinet for byens borgere og turister under hensyntagen til plante- og dyreliv,
- at bevare og udbygge områdets naturtyper ved pleje og genopretning for at skabe et artsrigt plante- og dyreliv.

§ 2. Bevaring af området m.v.

Fredningsområdet skal bevares i dets nuværende tilstand, medmindre en tilstandsændring er påbudt eller tilladt i de følgende bestemmelser eller tillades ved dispensation fra fredningsnævnet, f.eks. i forbindelse med naturgenopretning/naturforbedring eller rekreativ anvendelse.

...

§ 7. Reklamer

Etablering af reklamer må ikke finde sted. Undtaget herfra er bygningsfacader parallelle med åforløbet, og som vender bort fra ådalen.

Skilte, som henviser til aktiviteter, der naturligt kan sammenkædes med brugen af ådalen og Odense Å, kan dog tillades. Skiltningens form og placering skal godkendes af fredningsnævnet.

§ 15. Dispensation

Fredningsnævnet kan meddele dispensation fra fredningsbestemmelsernes §§ 2 - 13, når det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål, jf. naturbeskyttelseslovens § 50.

..."

Af lokalplan nr. 2-405 af 25. maj 1988 fremgår vedrørende det pågældende område, at det er udlagt som park- og skovområde med et afgrænset område udlagt til idrætsbaner, som det ansøgte ligger inden for.

Høring

Danmarks Naturfredningsforening, Dansk Ornitologisk Forening, Friluftsrådet og Odense Kommune har valgt ikke at udtale sig.

Fredningsnævnets begrundelse og afgørelse

Denne afgørelse træffes som en formandsbeslutning, da det ansøgte, således som det er beskrevet, skønnes af være af underordnet betydning i forhold til fredningens formål, jf. forretningsorden for fredningsnævn, § 10, stk. 5.

Som anført i fredningsnævnets kendelse af 10. februar 2021 er de omhandlede padelbaner ikke i strid med fredningens formål.

Under hensyn til det oplyste om dimensionerne på de ansøgte skilte, til at de vender ind mod banerne samt til det oplyste om, at de ikke kan ses fra åen, meddeler formanden dispensation som ansøgt.

Naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 og 3 er med samme begrundelse som i fredningsnævnets kendelse af 10. februar 2021 ikke til hinder for den meddelte dispensation.

Dispensationen er givet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt.

Klage skal ske via nævnets klageportal, som der linkes til på <https://kpo.naevneneshus.dk>, hvor der også er nærmere vejledning i klageproceduren, se <https://naevneneshus.dk>.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer. Der kan findes nærmere vejledning om betaling af klagegebyr på Nævnenes hus' hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Tilladelsen må ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, den er givet, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2.

Anni Højmark
formand

FREDNINGSNÆVNET FOR FYN

Odense Aafart

Christiansvej 41
5700 Svendborg
Tlf. 93 56 40 70

fyn@fredningsnaevn.dk
www.fredningsnaevn.dk
J.nr. FN-FYN-23-2022
Dato: 17. november 2022

Afgørelse af 14. november 2022

Ansøgning om dispensation til opsætning af 2 skilte ved Odense Aafart.

Odense Aafart har ved mail af 18. maj 2022 søgt om dispensation til at opstille to skilte hhv. på matr.nr. 731a, Odense Bygrunde ved adressen Filosofgangen 30 B, 5000 Odense C og på matr.nr. 1g Kristiansdal Hgd. Odense Jorder ved Erik Bøghs Sti, 5230 Odense M.

Sagsfremstilling

Odense Aafart har ved mail af 18. maj 2022, der indeholder fotos af en tilsvarende type skilt og af de påtænkte opstillingssteder, søgt om dispensation til at opstille to skilte ved deres "start" og "stop" steder.

Aafarten har videre citeret parkforvalter Hanne Pedersen for at have fastsat følgende vilkår for at Odense Kommune kan meddele tilladelse:

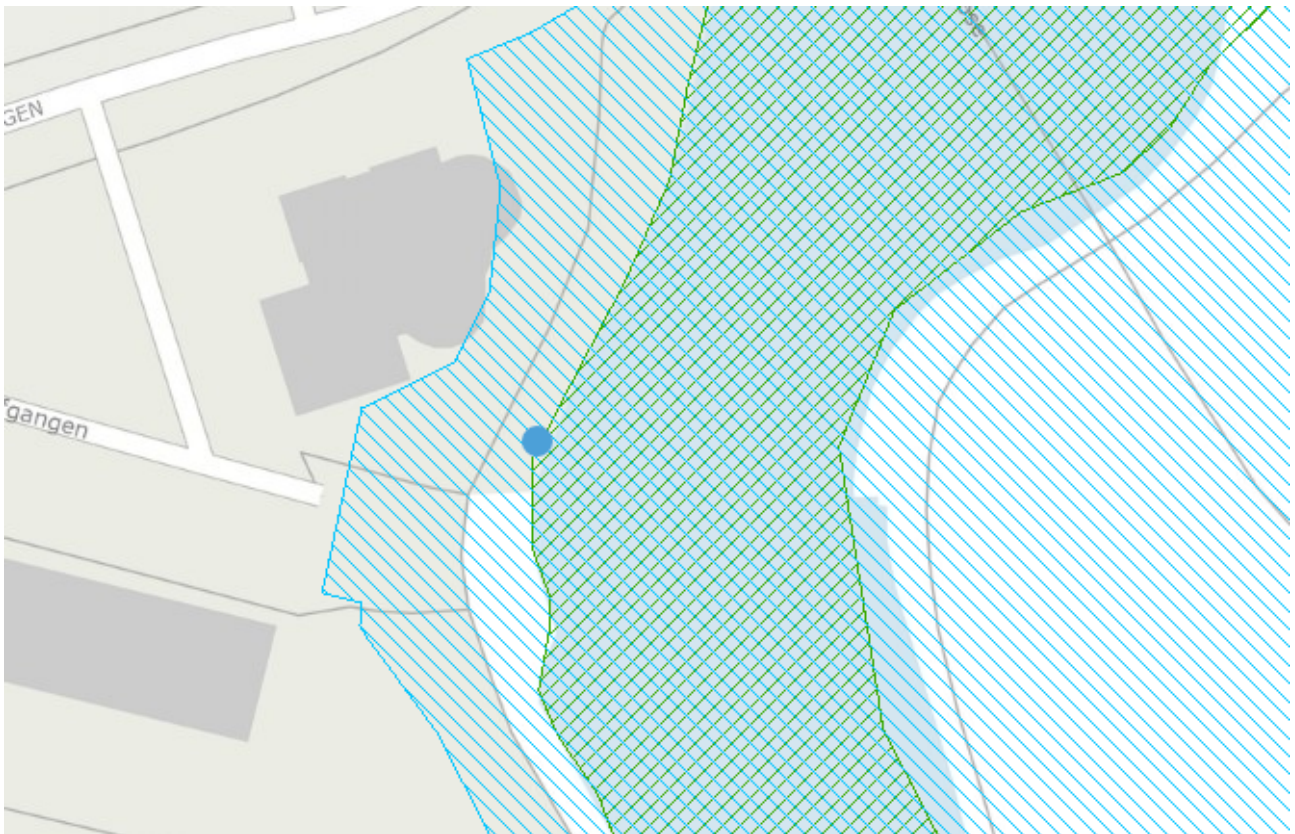
" ...

Odense Kommune kan godt acceptere den ønsket placering af skiltet, dog skal skiltet stå helt ud til bolværket og flugte med kanten, den endelig præcise placering kan vi aftale, når I har sikret jer de rette tilladelser fra fredningsnævnet.

Dette gælder også placering af skiltet i Fruens Bøge.

Der må kun opsættes den type kortborde som Odense Kommune benytter og være i farven Odense grå. Jeg kunne desværre kun finde et billede af et kortbord, hvor der var monteret en holder til foldere, jeres kortbord skal selvfølgelig være uden denne holder.

Der findes ikke en decideret RAL farve for Odense grå, men her er en beskrivelse af farven. Farven skal i kvalitet, kulør, lyshed, glans og "sparkling-effekt" svare til farven Grey Sparkle fra Jotun Powder Coatings, Product code 1012694, Corro-Coat PE series 5003, gloss 30, finish smooth ..."

Den omtrentlige placering af skiltet på matr.nr. 731a Odense Bygrunde ved adressen Filosofgangen 30 B, er vist med en blå prik på kortet. Fredningen er vist med skravering og Natura 2000 Område nr. 111 (Habitat-nr. 98) Odense Å med Hågerup Å, Sallinge Å og Lindved Å er vist med tern.

Den omtrentlige placering af skiltet på matr.nr. 1g Kristiansdal Hgd., Odense Jorder ved Erik Bøghs Sti er vist med en blå prik på kortet. Fredningen er vist med skravering og Natura 2000 Område nr. 111 (Habitat-nr. 98) Odense Å med Hågerup Å, Sallinge Å og Lindved Å er vist med tern.

Fredningen

Området de ansøgte skilte skal placeres i er omfattet af fredningen af Odense Ådal etape II, der blev fredet ved Naturklagenævnets afgørelse af 29. november 2010. Fredningen har følgende bestemmelser af betydning for sagen:

” ...

§ 1. Fredningens formål

Formålet med fredningen er

- at sikre og forbedre
  - kulturhistoriske kvaliteter, landskabelige og geologiske interesser, arkitektoniske værdier, herunder bevaringsværdige bygningers sammenhæng med ådalen, særlig omkring byens broer,
  - bynære arealer til rekreative formål,
  - en spredningskorridor gennem kommunen for plante- og dyrelivet, god tilgængelighed via et stinet for byens borgere og turister under hensyntagen til plante- og dyreliv,
- at bevare og udbygge områdets naturtyper ved pleje og genopretning for at skabe et artsrigt plante- og dyreliv.

Generelle bestemmelser

§ 2. Bevaring af området m.v.

Fredningsområdet skal bevares i dets nuværende tilstand, medmindre en tilstandsændring er påbudt eller tilladt i de følgende bestemmelser eller tillades ved dispensation fra fredningsnævnet, f.eks. i forbindelse med naturgenopretning/naturforbedring eller rekreativ anvendelse.

...

§ 7. Reklamer

Etablering af reklamer må ikke finde sted. Undtaget herfra er bygningsfacader parallelle med åforløbet, og som vender bort fra ådalen.

Skilte, som henviser til aktiviteter, der naturligt kan sammenkædes med brugen af ådalen og Odense Å, kan dog tillades. Skiltningens form og placering skal godkendes af fredningsnævnet.

...

§ 15. Dispensation

Fredningsnævnet kan meddele dispensation fra fredningsbestemmelsernes §§ 2 - 13, når det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål, jf. naturbeskyttelseslovens § 50.

...”

Høring

Odense Kommune ved parkforvalter Hanne Pedersen har i mail af 30. juni 2022 oplyst, at Odense Kommune kan acceptere de ansøgte placeringer af skiltene.

Odense Kommune har ved mail af 5. juli 2022 fremsendt kopi af en dispensation med samme datering fra lokalplanen til Odense Aafart. Af dispensationen fremgår blandt andet:

”

Begge placeringer er omfattet af åbeskyttelseslinje.

Der gives hermed dispensation jf. Planlovens § 19 fra lokalplan 10-380 afsnit 8.2 og lokalplan 10-384 afsnit 7.2 om placering og udformning af skilte ved Odense Å.

Vi vurderer, at dispensationerne kan gives, idet skiltene er af meget begrænset størrelse, samt idet de har en direkte relation til å-farten, som rekreativ interesse i nærmiljøet. Skiltene skal ikke anvendes til reklamering eller produktsalg, men opsættes kun med relation til Odense Å og dens virke som rekreativt område. Altså almindelige informationsskilte.

Det er vores vurdering, at idet skiltene holdes i farver fra jordfarveskalaen, med ingen eller dæmpet belysning, vil de være tilpasset miljøet ved Odense Å og Munke Mose og således ikke virke skæmmende.

I forhold til åbeskyttelsen og set fra et geomorfologisk perspektiv er det vores vurdering, at opsætning af de to skilte i den illustrerede størrelse (jf. billedmaterialet) ikke vil medføre indgriben i de glacialformologiske forhold. Det er vurderet, at opsætningen ikke medfører væsentlige terrænændringer og heller ej slører områdets landskabsformationer. Ådalen vil holistisk set fremstå uændret og den visuelle oplevelse af naturforholdene vil være intakte.

Vurderingen vægter, at dispensationerne ikke er i strid med lokalplanernes formålsbestemmelser om, at området skal anvendes som offentligt grønt område samt at skiltningen ikke må virke skæmmende for omgivelserne.

...”

Friluftsrådet har ved mail af 20. maj 2022 oplyst, at rådet ikke har indvendinger mod det ansøgte.

Der har under sagens behandling været foretaget besigtigelse den 25. oktober 2022.

Fredningsnævnets begrundelse og afgørelse

Det ansøgte er i overensstemmelse med fredningens formål om at sikre og forbedre bynære arealer til rekreative formål og strider med sin størrelse og øvrige udformning samt placering på steder, der i forvejen bærer præg af færdsel og/eller bymæssig bebyggelse, ikke mod de øvrige formål i fredningen.

De ansøgte skilte henviser til Odense Aafart, som må anses for at være en aktivitet, der kan sammenkædes med bruge af ådalen, som nævnt i fredningens § 7 og skal placeres i nær sammenhæng med aktiviteten. På denne baggrund og under hensyn til skiltens udseende, der svarer til dem, der i øvrigt anvendes i Odense Kommune i området, meddeler fredningsnævnet tilladelse som ansøgt.

Tilladelsen er meddelt på følgende vilkår:

Opsætningen og placeringen af skiltene skal ske i samråd med Odense Kommune som tilsynsmyndighed.

Under hensyn til det af Odense Kommune oplyste er naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 og 3 ikke til hinder for den meddelte dispensation, ligesom fredningsnævnet vurderer, at det ansøgte ikke skader integriteten af Natura 2000 område nr. 114 (Habitatområdenr. 98) Odense Å med Hågerup Å, Salling Å og Lindved Å.

Dispensationen er givet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt.

Klage skal ske via nævnets klageportal, som der linkes til på <https://kpo.naevneneshus.dk>, hvor der også er nærmere vejledning i klageproceduren, se <https://naevneneshus.dk>.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer. Der kan findes nærmere vejledning om betaling af klagegebyr på Nævneshus' hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Tilladelsen må ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, den er givet, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2.

Anni Højmark
formand

Afgørelse af 11. januar 2025

Ansøgning om dispensation til etablering af lys på to tennisbaner i Tennis Club Odenses nuværende tennisanlæg i Ådalen

Tennis Club Odense har den 15. april 2024 fremsendt en ansøgning om dispensation til at etablere lys på to tennisbaner på matr.nr. 8e og 8d begge Hunderup Odense Jorder med en tilknyttet adresse til klubhuset Munkevænget 43, 5000 Odense C.

Sagsfremstilling

Af den udaterede ansøgning fremgår blandt andet følgende:

" ...

Vi råder over 11 tennisbaner og 3 padelbaner beliggende i den smukke ådal tæt ved Hunderupskolen, Munke Mose og Odense Zoo og er godt forankret i dansk tennis med medlemskab og aktiviteter i regi af både Fyns Tennis Union, Dansk Tennis Forbund og DGI.

Klubben er inde i en positiv udvikling. I det forgangne år er det lykkedes at renovere klubhuset med fine bade- og omklædningsfaciliteter. Dette er sket takket være en ihærdig frivillig indsats fra en kerne af rutinerede og arbejdsomme medlemmer med bestyrelsen i front. Projektet er finansieret via 2:1 puljen fra Odense Kommune samt bidrag fra sponsorer. Klubhus-projektet og den voksende aktivitet i klubben har denne sæson skabt en positiv udvikling ift. medlemstilgang. Men der er brug for flere nye tiltag for at sikre fortsat tilgang til klubben og dermed en sund økonomi og udvikling. Dette både på kort sigt og i særdeleshed også på lang sigt.

...

Den store diversitet i medlemmernes alder giver mulighed for en god udnyttelse af anlægget. Veteranerne spiller næsten hver formiddag ugen igennem. Juniorerne træner primært i tidsrummet 15-20 og seniorerne eftermiddage, aftener og weekender. Pga. vores attraktive anlæg, er vi en klub som kan huse mange forskellige slags aktiviteter af både lokal, national og international karakter. Udover den daglige træning og forskellige klubarrangementer afholder vi forskellige turneringsaktiviteter både lokale, nationale og internationale. Der arrangeres hvert år sommer camps i børnenes sommerferie og vi har hver sæson et tilbud om tennis i skoletiden for de nærliggende skoler.

Lysprojekt

Der er stor lyst og drivkraft i klubben til at arbejde for at fremme en aktiv hverdag med ketsjersport for børn, unge og ældre i Odense. I den korte udendørssæson, som strækker sig fra maj til oktober gør vi alt for at tilrettelægge træning og aktiviteter efter at så mange af klubbens medlemmer som muligt, kan få så god adgang til klubbens faciliteter som muligt: veteranerne optager anlægget formiddage, hvor seniorer og juniorer er på arbejde og i skole. Juniortræningen tilrettelægges sen eftermiddag til tidlig aften, så børnene kan passe deres sengetid. Seniorerne må således spille om aftenen. Når vi kommer frem til

indendørssæsonen, går vi fra 11 tennisbaner i vores klub alene til 6 indendørs baner i Marienlyst, som vi skal dele med byens andre tennisklubber. Det er derfor en udfordring at holde alle medlemmer i gang hen over vinteren, hvorfor vi altid mister nogle medlemmer i denne periode.

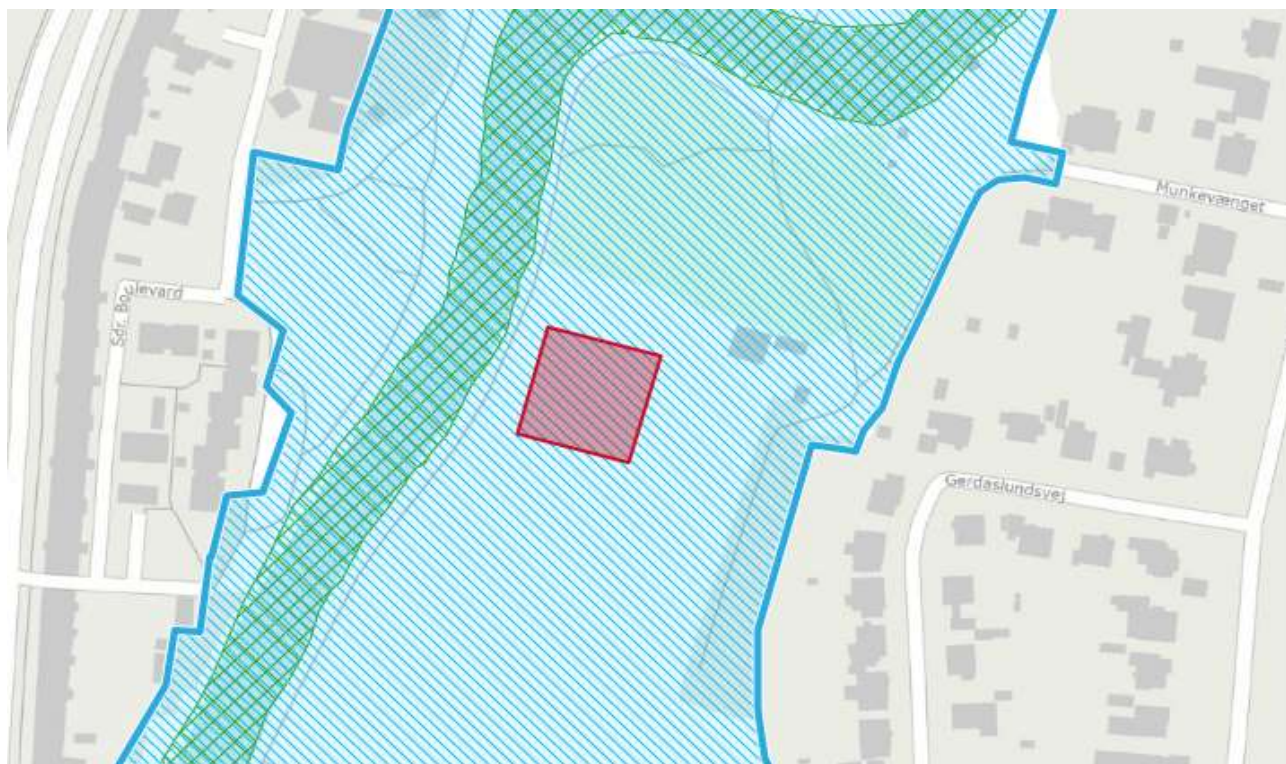
Vi står således med kapacitetsproblemer både sommer og vinter. Ved etablering af lys på 2 baner, vil vi dels kunne udvide kapaciteten med et par timers ekstra banetid hver aften i udendørssæsonen, og med to baner i indendørssæsonen som tillæg til de kun 6 indendørs baner. Det vil hjælpe os med at fastholde en gruppe af de medlemmer for hvem det næsten er umuligt at få banetid indendørs.

...

Placering af lys i Tennis Club Odense I vedhæftede bilag udarbejdet af vores leverandør Lite i samarbejde med Dansk Sportsbelysning præsenteres forskellige muligheder for placering af lyset. Umiddelbart har vores ønske været en placering på bane 3 og 4 – længst muligt væk fra naboerne for at undgå nabogener. I processen er det dog blevet klart at der er flere alternativer, som alle overholder krav ift. afstand og lysgener for de nærmeste naboer. Samlet set er det hensigten at lyset skal integreres smidigt og æstetisk optimalt i det eksisterende tennisanlæg.

Det skal hertil bemærkes at der mellem tennisanlægget og Tietgens Allé i 2018 blev anlagt et større kunstgræsanlæg med to mini-fodboldbaner, bordtennisborde og motionsredskaber som benyttes af Odense Boldklub og offentligheden. Til dette anlæg har man valgt at bevare de fem gamle lysmaster som tidligere blev brugt til at oplyse den gamle stenmels-fodboldbane. Det vil sige, at området, når der spilles fodbold om eftermiddagen og om aftenen er belyst af fem lysmaster der hver måler 40-50 meter i højden og der hver udsender et meget kraftigt og vidtrækkende lys. Dette betyder, at belysningen på de 2 tennisbaner, når det sammenlignes med belysningen på fodboldbanen, kommer til at påvirke omgivelserne i langt mindre omfang. Den omkringliggende natur vil forblive uforandret og uforstyrret. Der er med andre ord tale om en ændring i arealets drift og ikke en tilbygning der strider mod fredningens nuværende formål. ...”

Vedhæftet fremsendelsesmailen er endvidere en rapport af 19. februar 2024 udarbejdet af LITE.

Den omtrentlige placering af det ansøgte i fredningen er vist med rødt. Fredningen er vist med blå skravering og blå steg. Natura 2000 område nr. 114 (habitatområdenummer H98) Odense Å med Hågerup Å, Sallinge Å og Lindved Å.

Fredningen

Området ligger inden for fredningen af Odense Ådal, etape II, der blev fredet ved Naturklagenævnets kendelse af 8. september 2011. Fredningen har følgende bestemmelser af betydning for sagen:

” ...

§ 1. Fredningens formål

Formålet med fredningen er

- at sikre og forbedre
  - kulturhistoriske kvaliteter, landskabelige og geologiske interesser, arkitektoniske værdier, herunder bevaringsværdige bygningers sammenhæng med ådalen, særlig omkring byens broer,
  - bynære arealer til rekreative formål,
  - en spredningskorridor gennem kommunen for plante- og dyrelivet,
  - god tilgængelighed via et stinet for byens borgere og turister under hensyntagen til plante- og dyreliv,
- at bevare og udbygge områdets naturtyper ved pleje og genopretning for at skabe et artsrigt plante- og dyreliv.

§ 2. Bevaring af området m.v.

Fredningsområdet skal bevares i dets nuværende tilstand, medmindre en tilstandsændring er påbudt eller tilladt i de følgende bestemmelser eller tillades ved dispensation fra fredningsnævnet, f.eks. i forbindelse med naturgenopretning/naturforbedring eller rekreativ anvendelse.

...

§ 6. Bebyggelse

Der må ikke opføres ny bebyggelse, herunder tilbygninger, skure, boder, jagthytter eller lignende.

Undtaget herfra er byggeri, såfremt det sker i overensstemmelse med gældende lokalplaner og Byplanvedtægter¹. Sådan bebyggelse, herunder om- og tilbygninger, nærmere end 10 meter fra åbredden kræver fredningsnævnets godkendelse. Særligt anføres lokalplan nr. 10-380 for Odense Zoo, som rummer mulighed for nye anlæg og byggerier beliggende i 10-meters-zonen langs åbredden.

Mindre lysthuse, drivhuse, redskabsskure og lignende kan opsættes med fredningsnævnets godkendelse af udseende, størrelse og beliggenhed. Mindre legeredskaber i private haver kan opstilles uden godkendelse.

...

§ 15. Dispensation

Fredningsnævnet kan meddele dispensation fra fredningsbestemmelsernes §§ 2 - 13, når det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål, jf. naturbeskyttelseslovens § 50.

...”

Af lokalplan nr. 2-405 af 25. maj 1988 fremgår vedrørende det pågældende område, at det er udlagt som park- og skovområde med et afgrænset område udlagt til idrætsbaner, som det ansøgte ligger inden for.

Høring

Odense Kommune har ved mail af 29. juli 2024 fremsendt sin udtalelse af samme dato. Af udtalelsen fremgår blandt andet følgende:

” ...

Af ansøgningen fremgår endvidere følgende: "Ved etablering af lys på 2 baner, vil vi dels kunne udvide kapaciteten med et par timers ekstra banetid hver aften i udendørssæsonen, og med to baner i indendørssæsonen som tillæg til de kun 6 indendørs baner."

Der søges, med andre ord, om at udvide belysningen med 2 timer om aftenen. *Det er dog ikke defineret indenfor hvilket tidsrum, banen ønskes belyst.* Odense Kommune vil gerne pointere, at det er væsentligt at fastsætte indenfor hvilket tidsrum, lyset må være tændt, og for hvornår på døgnet, lyset skal være slukket.

...

Odense Kommunes høringssvar Ifølge medfølgende rapport fra LITE viser spild-lysberegningen af lux niveau på omkringliggende husfacader, "at der ikke er noget område, hvor der kan måles 10 lux". For at vurdere, hvor meget lys af størrelsesorden < 10 lux svarer til, så viser tabel fra Wikipedia (figur 3), at 100 lux svarer til meget mørke overskyet dag.

...

Odense Kommune hæfter sig særligt ved følgende afsnit i ansøgningen fra Tennis Club Odense:

"Det skal hertil bemærkes, at der mellem tennisanlægget og Tietgens Allé i 2018 blev anlagt et større kunstgræsanlæg med to mini-fodboldbaner, bordtennisborde og motionsredskaber, som benyttes af Odense Boldklub og offentligheden. Til dette anlæg har man valgt at bevare de fem gamle lysmaster som tidligere blev brugt til at oplyse den gamle stenmels-fodboldbane. Det vil sige, at området, når der spilles fodbold om eftermiddagen og om aftenen er belyst af fem lysmaster der hver måler 40-50 meter i højden og der hver udsender et meget kraftigt og vidtrækkende lys. Dette betyder, at belysningen på de 2 tennisbaner, når det sammenlignes med belysningen på fodboldbanen, kommer til at påvirke omgivelserne i langt mindre omfang. Den omkringliggende natur vil forblive uforandret og uforstyrret. Der er med andre ord tale om en ændring i arealets drift og ikke en tilbygning der strider mod fredningens nuværende formål."

Det ansøgte lys vil med andre ord ikke påvirke de omkringliggende ejendomme, og klubben garanterer desuden, at den omgivende natur ikke vil blive forstyrret. Området har været benyttet til sportsaktiviteter siden klubbens start i 1887. Det vurderes, at dyreliv på de omkringliggende arealer har tilpasset sig den menneskelige aktivitet, også selvom denne gradvist er øget gennem årene. Der anvendes allerede i dag kraftigt og vidtrækkende lys fra 5 langt højere lysmaster eftermiddag og aften, og der spilles fodbold på nærtliggende baner, med den lydpåvirkning, som boldspillet medfører. Odense Kommune er desuden bekendt med, at der også spilles padeltennis med belysning på baner, indenfor få meter fra tennisbanerne (figur 4).

Det er ikke uden betydning for de nataktive dyr, indenfor hvilket tidsrum på aftenen, lyset på tennisbanerne, og dermed også de høje lysmaster, ønskes at forblive tændt. Hvis lyset normalt slukkes kl. 22 alle ugens dage, bør lyset på tennisbanerne også slukkes kl. 22. Ellers er det Odense Kommunes vurdering, at udsagnet omkring at naturen ikke vil blive forstyrret, ikke holder.

...

Tennisbanerne ligger indenfor fredningen af Odense Ådal etape II, i en afstand af minimum 10 m fra åbrinkerne. Odense Kommune vurderer at det ansøgte ligger indenfor rammerne af fredningen.

Internationalt beskyttet natur

Nærmeste Natura 2000 område er habitatområde H98, der består af Odense Å med Hågerup Å, Sallinge Å og Lindved Å. Naturområdet ligger under 15 m fra projektområdet (figur 5). I tabel 1 ses arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget.

Ingen af naturtyperne eller de vandlevende dyr forventes at blive påvirkede af det ansøgte. Vindelsneglene findes ikke her. En art, som odder, som opholder sig i åen og på de ånære arealer, forventes at være vant til menneskets tilstedeværelse på boldbanerne i nærheden af åen. Arten er nataktiv, og selvom den er sky, og helst lever hvor der er roligt og uden menneskelig aktivitet, En yderligere lyd og lyspåvirkning indenfor det

tidsrum, som der normalt er aktivitet på boldbanerne, og i det omfang, som det ansøgte vil medføre, vurderer Odense Kommune ikke vil kunne påvirke arten væsentligt.

...

Tabel 1: Udpegningsgrundlaget med naturtyper og arter for habitatområde nr. 98.

Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter i habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype.

Naturtyper	Arter
Kransnålalge-sø (3140)	Skæv vindelsnegl (1014)
Vandløb (3260)	Sumpvindelsnegl (1016)
Surt overdrev* (6230)	Tykskallet malermusling (1032)
Hængesæk (7140)	Bæklampret (1096)
Rigkær (7230)	Havlampret (1095)
Skovbevokset tørvemose* (91D0)	Pigsmerling (1149)
Næringsrig sø (3150)	Odder (1355)
Kalkoverdrev* (6210)	Damflagermus (1318)
Urtebræmme (6430)	
Kildevæld* (7220)	
Ege-blandskov (9160)	
Elle- og askeskov* (91E0)	

Damflagermus jager lavt over vandflader og omkring træer, og dens føde består primært af insekter, som den fanger i luften ved hjælp af udsendte lydbølger (ekkolokation). Damflagermus flyver ud sent om aftenen og benytter sig af ledelinjer i landskabet, som for eksempel en å. Arten forekommer kun sporadisk på Fyn. Den er ikke observeret indenfor denne strækning af Odense Å, og det vides at den ikke yngler her. Om vinteren overvintrer den underjordisk, særligt i de 4 jyske kalkgruber. Fra midten af august samles damflagermus ved vinterkvartererne, men de går først til hvile i slutningen af september til hen i november. Udflyvningen sker i løbet af marts og april måned.

Ifølge Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV, Del 2 – Odder og flagermus 2024 fra DCE, så er én af truslerne mod damflagermus lige præcis lyd og lysforurening i og omkring yngle- og rasteområder og i jagthabitaterne, da det kan forringe kvaliteten af levestederne for damflagermusen. Men da arten ikke yngler i eller i nærheden af projektområdet, og da den øgede lyd- og lyspåvirkning forventes at være minimal, forudsat at tidsrammen for aktivitet er uændret vurderer Odense Kommune at det ansøgte ikke vil påvirke denne art. Arten fouragerer sent ud på aftenen, hvilket Odense Kommune forventer at være uden for den tid, hvor der er belysning på sportsanlægget, og dermed på tennisbanerne.

Odense Kommune vurderer at den ansøgte opstilling af 4 master med lysarmatur på de 2 tennisbaner, med anvendelse i 2 timer hver aften og indenfor samme tidsrum, som de nævnte 5 lysmaster med en højde på 40-50 m, er i brug, ikke vil påvirke naturtyper og arter på udpegningsgrundlaget væsentligt, og at det ikke vil have en væsentlig påvirkning af Natura 2000-områdets bevaringsmålsætninger.

Habitatdirektivets bilag IV-arter

Nærmeste registrerede fund af bilag IV-arter er 5 arter af flagermus (sydflagermus, vandflagermus, troldflagermus, dværgflagermus og brunflagermus) ved Skovsøen ved Fruens Bøge, i en afstand af 1,5 km fra tennisbanerne.

Ligesom for damflagermus, vurderer Odense Kommune at den øgede brug af de 2 tennisbaner og lyspåvirkningen ikke vil påvirke flagermus, hovedsageligt pga. at den lysmængde, som vil blive spredt til omgivelserne, er beregnet til at være minimal. Stedet er i forvejen påvirket af menneskelig aktivitet i form af lys og lydpåvirkning, og det formodes at eventuelle flagermus enten vil være tilpasset til disse forhold, eller ikke være til stede. Ydermere vil påvirkningen ske i de tidlige timer af aftenen, hvor flagermus først er

aktive sidst på aftenen og om natten, og dels vil der først i vinterperioden, hvor flagermus sover vintersøvn, være behov for at tænde lyset tidligere på aftenen, hvorfor dyrene ikke vurderes at blive forstyrret af aktiviteten.

Der er registreret bilag IV-arten odder ved Zoologisk Have, ca. 350 m syd for projektområdet. Odder er behandlet i afsnit om internationalt beskyttet natur ovenfor.

Samlet vurderes det, at det ansøgte projekt ikke vil medføre en væsentlig negativ påvirkning af levesteder eller bestande af bilag IV-arter.
..."

Danmarks Naturfredningsforening, Dansk Ornitologisk Forening, Friluftsrådet og Slots- og Kulturstyrelsen har valgt ikke at udtale sig.

Denne afgørelse er truffet på skriftligt grundlag.

Fredningsnævnets begrundelse og afgørelse

Et enigt fredningsnævn finder, at det ansøgte understøtter fredningens formål om at sikre og forbedre bynære arealer til rekreative formål, ligesom det ikke findes at stride mod fredningens øvrige formål.

På denne baggrund og da det ansøgte er i overensstemmelse med den gældende lokalplan, placeres på et sted, hvor der allerede udøves tilsvarende aktiviteter samt i en afstand af minimum 10 meter fra Odense Å, meddeler et enigt fredningsnævn dispensation som ansøgt.

Dispensationen er under henvisning til det af Odense Kommune anbefalede om sammenhæng til den oplyste periode på et nærliggende sportsanlæg meddelt på betingelse af, at lyset slukkes senest kl. 22.00.

Fredningsnævnet vurderer således som dispensationen er meddelt og på baggrund af oplysningerne i sagen, herunder det af Odense Kommune oplyste, at naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 og 3 ikke er til hinder for den meddelte dispensation, ligesom fredningsnævnet vurderer, at det ansøgte ikke vil skade integriteten af det nærliggende Natura 2000 område nr. 114 (habitatområdenummer H98) Odense Å med Hågerup Å, Sallinge Å og Lindved Å.

Dispensationen er givet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt.

Klage skal ske via nævnets klageportal, som der linkes til på <https://kpo.naevneneshus.dk>, hvor der også er nærmere vejledning i klageproceduren, se <https://naevneneshus.dk>.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer. Der kan findes nærmere vejledning om betaling af klagegebyr på Nævnenes hus' hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Tilladelsen må ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, den er givet, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2.

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'Anni Højmark', with a stylized, cursive script.

Anni Højmark
formand

Formandsafgørelse af 23. maj 2025

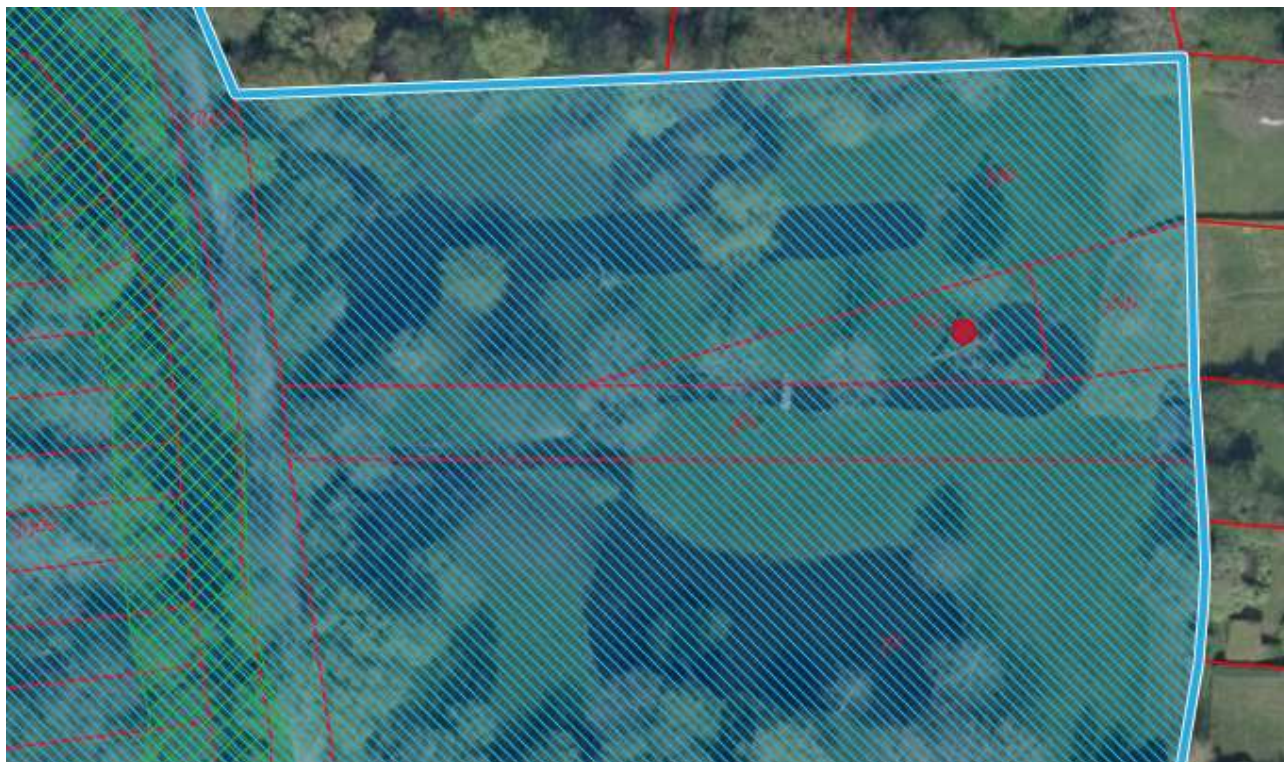
Ansøgning om dispensation til fældning af et træ

Odense Kommune har ved mail af 11. december 2024 på vegne af lodsejer fremsendt en ansøgning om dispensation til fælde et træ på matr.nr. 7yz Hunderup, Odense Jorder med adressen Langelinie 85, 5230 Odense M.

Denne afgørelse er truffet på skriftligt grundlag som en formandsbeslutning i henhold til forretningsordenens § 10, stk. 5.

Sagsfremstilling

Af ansøgningen, der er fremsendt til Odense Kommune ved mail af 30. maj 2024, fremgår, at ansøgeren søger om tilladelse til at fælde et træ, der er gået ud, inden den falder.

Den omtrentlige placering af det omhandlede træ er vist med rød prik. Fredningen er vist med skravering og Natura 2000 nr. 114 - Habitatområde nr. 98 Odense å med Hågerup Å, Sallinge Å og Lindved Å er vist med grønne tern.

Fredningen

Træet står inden for fredningen af Odense Ådal etape II, der blev fredet ved naturklagenævnets afgørelse af 29. november 2010. Fredningen har følgende bestemmelser af betydning for sagen:

" ....

§ 1. Fredningens formål

Formålet med fredningen er

- at sikre og forbedre
  - kulturhistoriske kvaliteter, landskabelige og geologiske interesser, arkitektoniske værdier, herunder bevaringsværdige bygningers sammenhæng med ådalen, særlig omkring byens broer
  - bynære arealer til rekreative formål
  - en spredningskorridor gennem kommunen for plante- og dyrelivet
  - god tilgængelighed via et stinet for byens borgere og turister under hensyntagen til plante- og dyreliv
- at bevare og udbygge områdets naturtyper ved pleje og genopretning for at skabe et artsrigt plante- og dyreliv.

§ 2. Bevaring af området m.v.

Fredningsområdet skal bevares i dets nuværende tilstand, medmindre en tilstandsændring er påbudt eller tilladt i de følgende bestemmelser eller tillades ved dispensation fra fredningsnævnet, f.eks. i forbindelse med naturgenopretning/naturforbedring eller rekreativ anvendelse.

...

§ 5. Skove

Skovarealet må ikke udvides eller reduceres uden fredningsnævnets tilladelse. Eksisterende løvtræsarealer skal opretholdes.

Der må ikke anlægges nye grøfter eller dræn. Det eksisterende afvandingssystem kan dog vedligeholdes i overensstemmelse med gældende lovgivning.

...

§ 13. Særlige bestemmelser for private arealer i byzone

...

Træer med en stammediameter større end 25 cm målt 1,3 meter over jorden må ikke fældes uden fredningsnævnets godkendelse.

...

§ 15. Dispensation

Fredningsnævnet kan meddele dispensation fra fredningsbestemmelsernes §§ 2 - 13, når det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål, jf. naturbeskyttelseslovens § 50.

..."

Høring

Af Odense Kommunes udtalelse af 11. december 2024, der er fremsendt med fremsendelsesmailen, fremgår blandt andet følgende:

" ...

Odense Kommunes vurdering

Odense Kommune vurderer, ud fra besigtigelse d. 4. juni 2024, at træet er omfattet af fredningen af Odense Ådals etape 2 jf. § 13, idet det har en diameter på ca. 60 cm.

Store dele af træet er gået ud (figur 2), og træets tilstand kan skyldes, at der har været en høj vandstand i området hen over vinteren. Der er et større hul i træet, omtrent midt på stammen (figur 3). Dette hul kan være et oplagt hul for flagermus, og Odense Kommune kan ikke afvise, at træet er levested for flagermus.

Træet står i et område hvor der er mange lignende træer, især langs Odense Å, og Odense Kommune vurderer på den baggrund, at fældning af træet ikke vil ændre den økologiske funktionalitet for flagermus i området.

Dispensationsmulighed

Hule træer og træer med spættehuller må ikke fældes i perioden 1. november-31. august, jf. artsfredningsbekendtgørelsens § 6. Miljøstyrelsen kan dog give dispensation fra artsfredningsbekendtgørelsen.

Internationale beskyttelsesområder (Natura-2000) og Bilag-IV arter

Træet står 95 meter fra nærmeste Natura 2000-område, nr. 114, habitatområde H98, Odense Å med Hågerup Å, Salling Å og Lindved Å.

Habitatområder er udpeget gennem Habitatdirektivet og har til formål at bevare, beskytte og forbedre kvaliteten af naturtyper, og skabe gunstig bevaringsstatus for bestemte vilde dyre- og plantearter. Ifølge habitatdirektivets artikel 12, stk. d, må yngle- og rasteområder for bilag IV-arter ikke beskadiges eller ødelægges.

Område H98 er udpeget på grundlag af et antal naturtyper og dyrearter, hvoraf de fleste er tilknyttet vandløb (tabel 1). Damflagermus er den eneste art på udpegningsgrundlaget der lever i tilknytning til træer. De øvrige arter lever i tilknytning til vandløb og/eller våde områder.

Da træet kan være potentielt levested for flagermus, men står i et område, hvor det vurderes at der er mange lignende træer, vurderer Odense Kommune at fældning af træet, hverken i sig selv eller i kombination med andre planer og projekter, vil have en negativ påvirkning på arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-områderne, eller øvrige bilag IV arter.

Tabel 1: Udpegningsgrundlaget med naturtyper og arter for habitatområde nr. 98. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter i habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype.

Naturtyper	Arter
Kransnålalge-sø (3140)	Skæv vindelsnegl (1014)
Vandløb (3260)	Sumpvindelsnegl (1016)

Surt overdrev* (6230)	Tykskallet malermusling (1032)
Hængesæk (7140)	Bæklampret (1096)
Rigkær (7230)	Havlampret (1095)
Skovbevokset tørvemose* (91D0)	Pigsmerling (1149)
Næringsrig sø (3150)	Odder (1355)
Kalkoverdrev* (6210)	Damflagermus (1318)
Urtebræmme (6430)	
Kildevæld* (7220)	
Ege-blandskov (9160)	
Elle- og askeskov* (91E0)	

Der er ikke registreret observationer af bilag-IV arter inden for 900 m af det omtalte træ. Inden for 1,5 km afstand til træet er der inden for de seneste 10 år registreret flere arter af flagermus, samt odder. Det vurderes at odderen ikke vil blive påvirket negativt af fældning af træet. Vurdering af flagermus er gennemgået i ovenstående afsnit.

Odense kommunes samlede vurdering

Det er Odense Kommunes samlede vurdering, at der kan dispenseres fra fredningen til den ansøgte fældning. Odense Kommune anbefaler at træet skæres til, så det ikke er til fare for mennesker der bruger området rekreativt, og at den afskårne del af træet efterlades i det våde nærområde for fortsat at give biologisk værdi og diversitet i området.

..."

Odense Kommunes udtalelse indeholder fotos af det omhandlede træ.

Danmarks Naturfredningsforening har i mail af 3. januar 2025 udtalt blandt andet følgende:

" ...

DN Odense tilslutter sig Odense Kommunes samlede vurdering, der siger: Odense Kommune anbefaler at træet skæres til, så det ikke er til fare for mennesker der bruger området rekreativt, og at den afskårne del af træet efterlades i det våde nærområde for fortsat at give biologisk værdi og diversitet i området.

Hvis det er muligt af hensyn til sikkerheden foreslår vi, at træet beskæres, så det registrerede hul i træet bevares. Som kommunen også nævner, kan dette hul være et oplagt hul for flagermus, og kommunen kan ikke afvise, at træet er levested for flagermus.

..."

Dansk Ornitologisk Forening, Friluftsrådet og Slots- og Kulturstyrelsen har valgt ikke at udtale sig.

Fredningsnævnets begrundelse og afgørelse

Denne afgørelse træffes som en formandsbeslutning, da det ansøgte, således som det er beskrevet, skønnes at være af underordnet betydning i forhold til fredningens formål, jf. forretningsordenens § 10, stk. 5.

Under hensyn til det af Odense Kommune og ansøgeren oplyste om træet, hvilket støttes af de fremsendte fotos, må det lægges til grund, at træet udgør en umiddelbar og uacceptabel risiko for folk, der færdes på og ved Odense Å.

På denne baggrund, herunder sagens hastende karakter, og da en fældning af træet skønnes at være af underordnet betydning i forhold til fredningen, meddeler formanden dispensation til beskæring af træet over det registrerede hul i stammen.

Dispensationen er givet på betingelse af:

- at den afskårne del af træet efterlades i det våde nærområde for fortsat at give biologisk værdi og diversitet i området og,
- at beskæringen ikke foretages i perioden fra den 1. november til den 31. august eller der opnås dispensation til fældning fra Miljøstyrelsen til beskæring inden for den anførte periode.

Under hensyn til det af Odense Kommunen oplyste, herunder at der er mange lignende træer i nærheden, vurderer formanden, at naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 og 3 ikke er til hinder for den meddelte dispensation, ligesom det vurderes, at det ansøgte ikke skader integriteten af det nærliggende Natura 2000 område Odense Å med Hågerup Å, Sallinge Å og Lindved Å.

Dispensationen er givet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt.

Klage skal ske via nævnets klageportal, som der linkes til på <https://kpo.naevneneshus.dk>, hvor der også er nærmere vejledning i klageproceduren, se <https://naevneneshus.dk>.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer. Der kan findes nærmere vejledning om betaling af klagegebyr på Nævnenes hus' hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Tilladelsen må ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, den er givet, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2.

Anni Højmark
formand

Formandsafgørelse af 23. maj 2025

Ansøgning om dispensation til etablering af teknisk anlæg tilhørende jernbanens signalsystem og arealoverførsel

Mølbak, Rådgivende Landinspektører, har ved mail af 25. juni 2024 søgt om dispensation til arealoverførsel af et delareal af matr.nr. 11b Kristiansdal Hgd. Dalum med adressen Fruens Bøge Skov 2, Dalum, 5250 Odense SV. til jernbanen med matr.nr. 11a ligeledes Kristiansdal Hgd. Dalum og opstilling af et teknisk anlæg.

Denne afgørelse er truffet på skriftligt grundlag som en formandsbeslutning i henhold til forretningsordenens § 10, stk. 5.

Sagsfremstilling

Af ansøgningsmailen fremgår blandt andet følgende:

” ...

Vi ønsker at søge om dispensation fra fredningen af Odense Ådal til arealoverførsel af delareal 2 af [matr.nr. 11b Kristiansdal Hgd.](#), Dalum, til jernbanen [matr.nr. 11a](#) sammesteds jf. vedhæftede måleblad.

Formålet med arealoverførslen er at få etableret et teknisk anlæg tilhørende jernbanens signalsystem. Det tekniske anlæg vil være som et af de i vedhæftede dokument beskrevne.

Det bemærkes at det ansøgte areal er småt og er afskåret fra ådalen af et vejareal. Såfremt der kan meddeles dispensation, vurderes det tekniske anlæg ikke at give anledning til en nævneværdig forringelse af naturværdierne i Odense Ådal eller i øvrigt være i strid med fredningsdeklarationens formål.

...”

Det fremgår af en senere mail, at arealet tilhører Odense Kommune, der har udtalt sig i sagen.

Vedhæftet ansøgningsmailen er måleblad af 29. maj 2024 visende det omhandlede areal og et foto visende et eksempel på de ansøgte tekniske anlæg med tilhørende tekst.

Af den nævnte billedtekst fremgår følgende omkring dimensioner og opstilling:

”Kabinetter:

Dimensioner pr. kabinet: 1,8m(lang) x 0,8m(bred) x 1,8m(høj).

2 kabinetter placeres i forlængelse af hinanden, dvs. at de, inklusivt mellemrum, har følgende dimensioner: 4.0m(lang) x 0.8m(bred) x 1,8m(høj).

Kabinetterne sættes på 6 x skruefundament i en dybde af 3-6 meter.

Der bliver etableret 1 række fliser rundt om kabinetterne, samt yderligere 1 ekstra række for adgangslåger af hensyn til drift.

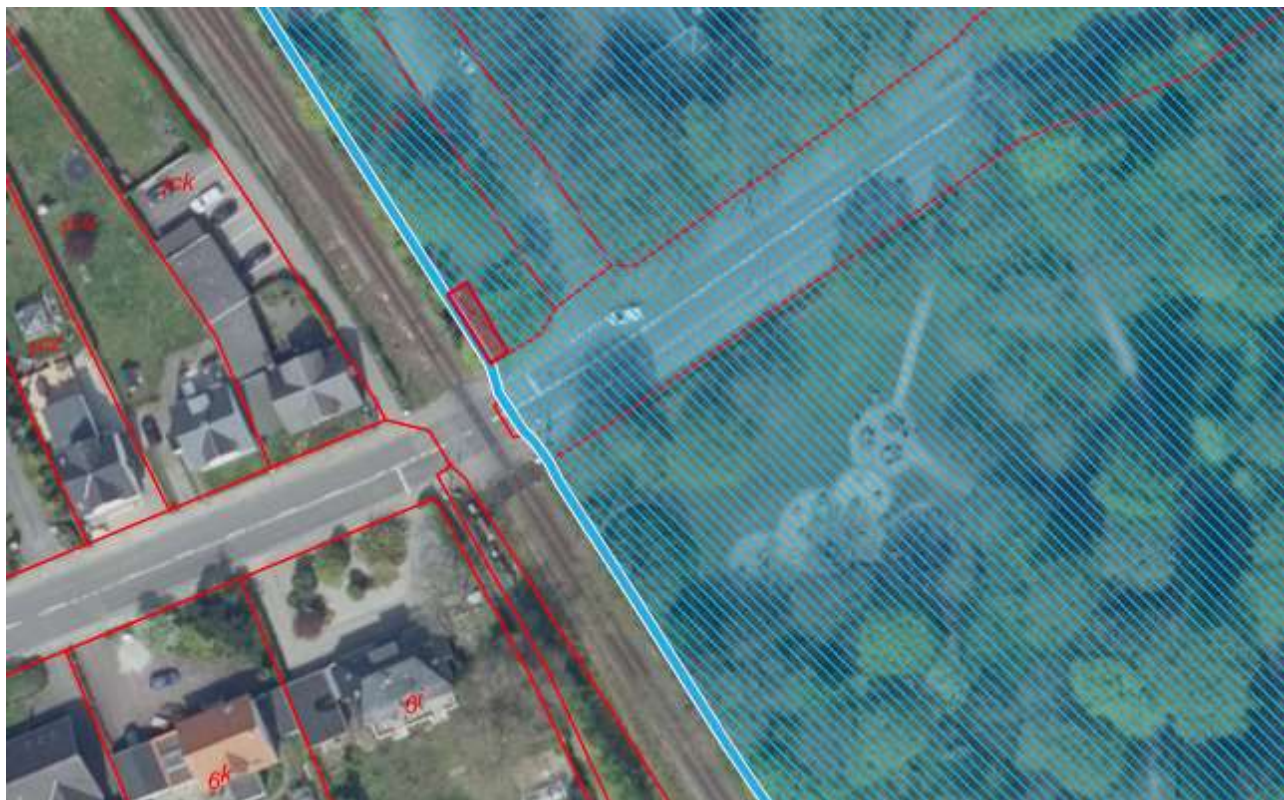
...

Teknikhytte:

Dimensioner: 2.8m(lang) x 1.7m(bred) x 2.2m(høj).

Betonhytte sat på pladefundament 4.6m(lang) x 3.5m(bred).

Der bliver etableret adgang med grus foran hytten samt evt. fliser".

Den omtrentlige placering i fredningen er vist med rødt og fredningen er vist med blå skravering. Matriklerne er vist med rødt streg.

Fredningen

Det ansøgte ligger inden for fredningen af Odense Ådal etape II, der blev fredet ved Naturklagenævnets afgørelse af 29. november 2011. Fredningen har følgende bestemmelser af betydning for sagen:

" ...

" ...

§ 1. Fredningens formål

Formålet med fredningen er

- at sikre og forbedre
- kulturhistoriske kvaliteter, landskabelige og geologiske interesser, arkitektoniske værdier, herunder bevaringsværdige bygningers sammenhæng med ådalen, særlig omkring byens broer,

- bynære arealer til rekreative formål,
- en spredningskorridor gennem kommunen for plante- og dyrelivet,
- god tilgængelighed via et stinet for byens borgere og turister under hensyntagen til plante- og dyreliv,
- at bevare og udbygge områdets naturtyper ved pleje og genopretning for at skabe et artsrigt plante- og dyreliv.

§ 2. Bevaring af området m.v.

Fredningsområdet skal bevares i dets nuværende tilstand, medmindre en tilstandsændring er påbudt eller tilladt i de følgende bestemmelser eller tillades ved dispensation fra fredningsnævnet, f.eks. i forbindelse med naturgenopretning/naturforbedring eller rekreativ anvendelse.

...

§ 6. Bebyggelse

Der må ikke opføres ny bebyggelse, herunder tilbygninger, skure, boder, jagthytter eller lignende.

Undtaget herfra er byggeri, såfremt det sker i overensstemmelse med gældende lokalplaner og Byplanvedtægter¹. Sådan bebyggelse, herunder om- og tilbygninger, nærmere end 10 meter fra åbredden kræver fredningsnævnets godkendelse. Særligt anføres lokalplan nr. 10-380 for Odense Zoo, som rummer mulighed for nye anlæg og byggerier beliggende i 10-meters-zonen langs åbredden.

Mindre lysthuse, drivhuse, redskabsskure og lignende kan opsættes med fredningsnævnets godkendelse af udseende, størrelse og beliggenhed. Mindre legeredskaber i private haver kan opstilles uden godkendelse.

...

§ 15. Dispensation

Fredningsnævnet kan meddele dispensation fra fredningsbestemmelsernes §§ 2 - 13, når det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål, jf. naturbeskyttelseslovens § 50.

..."

Høring

Odense Kommune har ved mail af 26. november 2024 fremsendt en udtalelse af samme dato. Af udtalelsen fremgår blandt andet følgende:

" ...

Vurdering

Der er tale om et forholdsvis lille areal, ca. 32 m², med græs, lidt spredt bevoksning, enkelte større træer og mindre tekniske installationer (figur 4). Området grænser op til jernbanen mod vest og Skovalléen mod syd.

Kommunen vurderer at træet med to store stammer, tættest på jernbanen og Skovalléen, er omfattet af fredningens § 13 (figur 5), idet de har en stammediameter over 25 cm. Kommunen observerede et mindre hul (figur 5) i et af træerne i den sydlige ende af området, og kommunen kan ikke afvise at træet kan være et potentielt levested for flagermus. Forudsat at arbejdet med etablering af kabinetter og teknikhytte, ikke kræver at træet fjernes, vurderer kommunen at arbejdet ikke vil påvirke træet som potentielt levested for flagermus. Skal træet fjernes, vurderer Odense Kommune at træet står i et område med mange lignende træer, især i Fruens Bøge skov, og Odense Kommune vurderer på den baggrund, at fældning af træet ikke vil ændre den økologiske funktionalitet for flagermus i området.

Odense Kommune gør opmærksom på, at hule træer og træer med spættehuller ikke må fældes i perioden 1. november-31. august, jf. artsfredningsbekendtgørelsens § 6. Miljøstyrelsen kan dog give dispensation fra artsfredningsbekendtgørelsen.

...

Internationale beskyttelsesområder Der er ca. 190 m til nærmeste Natura 2000-område nr. 114, habitatområde H98, Odense Å med Hågerup Å, Salling Å og Lindved Å.

Habitatområder er udpeget gennem Habitatdirektivet¹ og har til formål at bevare, beskytte og forbedre kvaliteten af naturtyper, og skabe gunstig bevaringsstatus for bestemte vilde dyre- og plantearter. Ifølge habitatdirektivets artikel 12, stk. d, må yngle- og rasteområder for bilag IV-arter ikke beskadiges eller ødelægges.

Område H98 er udpeget på grundlag af et antal naturtyper og dyrearter (tabel 1), hvoraf de fleste er tilknyttet vandløb og/eller våde områder. Damflagermus er den eneste art på udpegningsgrundlaget der lever i tilknytning til træer.

Arter som damflagermus jager over vand, og opholder sig i huse og hule træer om sommeren. Kabinetterne og teknikskabet etableres tæt på baneoverskæringen, hvor området i forvejen er meget præget af jernbanen. Odense Kommune vurderer at projektet, ikke ændrer på flagermusenes levesteder i området.

Tabel 1: Udpegningsgrundlaget med naturtyper og arter for habitatområde nr. 98. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter i habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype.

Naturtyper	Arter
Kransnålage-sø (3140)	Skæv vindelsnegl (1014)
Vandløb (3260)	Sumpvindelsnegl (1016)
Surt overdrev* (6230)	Tyjskallet malermusling (1032)
Hængesæk (7140)	Bæklampret (1096)
Rigkær (7230)	Havlampret (1095)
Skovbevokset tørvemose* (91D0)	Pigsmertling (1149)
Næringsrig sø (3150)	Odde (1355)
Kalkoverdrev* (6210)	Damflagermus (1318)
Urtebræmme (6430)	
Kildevæld* (7220)	
Ege-blandskov (9160)	
Elle- og askeskov* (91E0)	

Det er Odense Kommunes samlede vurdering, at det ansøgte projekt ikke vil have en væsentlig negativ påvirkning for naturtyper og arter på udpegningsgrundlaget for habitatområde H98. Odense Kommune vurderer at projektet er af en størrelsesorden, hvor det ikke vil påvirke andre internationale naturbeskyttede områder, som ligger længere væk.

Habitatdirektivets bilag IV-arter

En række dyre- og plantearter er opført på Habitatdirektivets bilag IV, som særligt sårbare og truede, heriblandt 39 danske dyrearter. Dyrearterne er omfattet af en streng beskyttelsesordning; de må ikke slås ihjel, og der er forbud mod at forstyrre dem eller ødelægge deres yngle- og rasteområder. Det samme gælder for bilag IV-plantarternes, som ikke må ødelægges, beskæres eller graves op.

Der er ikke registreret bilag IV-arter inden for projektområdet, men der er registreret tyjskallet malermusling i Odense Å omkring Engen, odde i Odense Å, samt en række flagermusarter omkring Skovsøen (figur 5). Tyjskallet malermusling lever udelukkende i vandløb, og selvom odderen opholder sig

på land noget af tiden, vurderer Odense Kommune at dette område ikke er et egnet leve- eller opholdssted for odderen. Flagermus er vurderet i ovenstående afsnit om internationale beskyttelsesområder.

...

Odense Kommune har ikke kendskab til andre registreringer af bilag IV-arter indenfor og i nærheden af projektområdet.

Kommunens samlede vurdering

Etablering af kabinettet og teknikhytte i forbindelse med jernbanens signaprogram vil påvirke et meget begrænset areal, på et sted som i forvejen er påvirket af jernbanen.

Odense Kommune vurderer, at projektet vil være af et begrænset omfang, der ikke vil medføre en negativ påvirkning af levesteder og bestande af bilag IV-arter på habitatdirektivet, samt at områdets økologiske funktionalitet fortsat opretholdes.

Samlet vurderer Odense Kommune, at projektet ikke foringer fredningens formål, og ligger inden for rammerne af fredningen.

..."

Naturfredningsforening, Dansk Ornitologisk Forening, Friluftsrådet og Slots- og Kulturstyrelsen har valgt ikke at udtale sig.

Denne afgørelse er truffet på skriftligt grundlag.

Fredningsnævnets begrundelse og afgørelse

Denne afgørelse træffes som en formandsbeslutning på skriftligt grundlag, da det ansøgte, således som det er beskrevet, skønnes at være af underordnet betydning i forhold til fredningens formål, jf. forretningsordenens § 10, stk. 5.

Det ansøgte vil påvirke et meget begrænset areal og skal etableres i et område, der i forvejen er præget af bymæssig bebyggelse og påvirket af jernbanen. Fredningsnævnet finder på den baggrund ikke, at det ansøgte strider mod fredningens formål.

På denne baggrund og henset til baggrunden for det ansøgte, herunder den samfundsmæssige betydning det ansøgte har, meddeles dispensation som ansøgt.

Dispensationen er givet på betingelse af, at en eventuel fældning af det store træ i den sydlige ende af området sker uden for perioden 1. november-31. august, jf. artsfredningsbekendtgørelsens § 6, eller at der indhentes dispensation hos Miljøstyrelsen.

Fredningsnævnet vurderer således som dispensationen er meddelt og på baggrund af oplysningerne i sagen, herunder det af Odense Kommune oplyste, at naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 og 3 ikke er til hinder for den meddelte dispensation, ligesom fredningsnævnet vurderer, at det ansøgte ikke vil skade integriteten af det nærliggende Natura 2000 område nr. 114 (habitatområdenummer H98) Odense Å med Hågerup Å, Sallinge Å og Lindved Å.

Dispensationen er givet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt.

Klage skal ske via nævnets klageportal, som der linkes til på <https://kpo.naevneneshus.dk>, hvor der også er nærmere vejledning i klageproceduren, se <https://naevneneshus.dk>.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer. Der kan findes nærmere vejledning om betaling af klagegebyr på Nævneshus' hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Tilladelsen må ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, den er givet, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2.

Anni Højmark
formand

Afgørelse af 28. september 2025

Ansøgning om dispensation til etablering af kunstgræsanlæg med goalbox

DJ Miljø og Geoteknik P/S har ved mail af 24. marts 2025 på vegne af Odense Boldklub, Amatøraftdelingen fremsendt en ansøgning om dispensation til at etablere et kunstgræsanlæg på matr. 10f Hunderup, Odense Jorder med adressen Tietgens Allé 71, 5230 Odense.

Sagsfremstilling

Af ansøgningen, der er dateret den 18. marts 2025 fremgår blandt andet følgende:

" ...

Indledning

I forbindelse med ønsket om at etablere en ny kunstgræsbane med goalbox ved Sydbank Arena, Tietgens Allé 71, 5230 Odense, matr.nr. 10f, Hunderup, Odense Jorder, ansøger DJ Miljø og Geoteknik P/S på vegne af Odense Boldklub, Amatøraftdelingen, om dispensation fra eksisterende fredning Odense Ådal etape II i henhold til LBK nr. 927 af 28/06/2024 § 50, naturbeskyttelsesloven.

Projekt

Odense Boldklub amatørafdeling ønsker at etablere en kunstgræsbane med goalbox med et samlet areal på ca. 1.050 m² (24 x 44 m).

Anlægget opbygges direkte ovenpå eksisterende græs/muldlag og placeres på eksisterende græsbaneareal vest for eksisterende kunstgræsbane.

Kunstgræssystemet udføres som et non-infill system, hvor der ikke anvendes performanceinfill i kunstgræstæppet. Kunstgræssystemet består af et kunstgræstæppe med en stråhøjde på 32 mm samt en shockpad på 10-20 mm.

DJ Miljø & Geoteknik P/S har i januar 2025 udført 2 stk. infiltrationsforsøg (ringtestforsøg) på stedet, for at fastlægge jordens hydrauliske ledningsevne terrænnært.

Forsøgene er udført iht. retningslinjer angivet i DS/EN 12616 – Sportsbelægninger – Bestemmelse af vandinfiltration udgivet af Dansk Standard. De udførte nedsivningstest viser, at jorden i det pågældende område er relativt egnet til nedsivning.

For at reducere risikoen for sætninger i den nye bane, udlægges der et plastarmeringsnet (geonet) direkte ovenpå eksisterende græsbane. Herpå opbygges med et lag på ca. 250 mm nøddesten 16/32 eller singels 32/64 mm, toppet med ca. 50 mm perle-/ærtesten 4/8 eller 8/16. Stenene vil kile ned i geonettet og dermed bidrage til at evt. partielle sætninger reduceres og fordeles/spredes over større arealer. Perle-

/ærtestenene vil sikre imod udvaskning af det overliggende stabile grusbærelag 0/16 (GAB-grus) på ca. 150 mm. Efter udlægning af det stabile grusbærelag foretages en let komprimering og finafretning af dette lag.

Efter finafretning af GAB-gruslaget udlægges shockpadden, hvorpå kunstgræstæppe udlægges. Kunstgræstæppet udlægges i ruller med bredde på 4 m, hvorefter de tilskæres og limes sammen.

Kunstgræstæppet er langs med banens sider afgrænset af en betonkantsten med bredde på 6 cm og en lysning på 1-2 cm. Der etableres flisebelægning på alle fire sider af banen som støder op mod kantningsstenen i bredden på 40 cm., for at hindre ukrudt og græs gror ind i kunstgræstæppet. Uden for selve kunstgræsbanen terrænreguleres der med muld til eksisterende terræn og mulden tilsås herefter med græsfrø.

Afvanding

Afvanding af overfladevand fra anlægget sker ved infiltration igennem baneopbygningen og herfra ved nedsivning igennem de underliggende jordlag. Baneopbygning (porevolumen i stenlaget) i kunstgræsbanen benyttes som et forsinkelsesbassin i forhold til nedsivning. Under den del af banen, som er beliggende indenfor 25 m til Odense Å, udlægges en bentonitmembran ca. 10-15 cm oppe i stenlaget, som føres ned i terræn mod midten af banen således, at vand forhindres at nedsive inden for dette område. Der vil således ikke forekomme nedsivning af overfladevand fra banen inden for 25 m af Odense Å og projektet forudsætter således ikke en udledningstilladelse til Odense Å jf. spildevandsbekendtgørelsen. Projekt- og produkttegninger fremgår af bilag 1.

Lys

Der er allerede etableret lys på de eksisterende tilstødende arealer, der er således ikke behov for etablering af lys i forbindelse med nærværende projekt. Anlægget vil blive brugt i samme tidsrum som de øvrige baner og senest til kl. 22.00.

...

Natura 2000

Nærmeste Natura 2000-område nr. 114 Odense Å med Hågerup Å, Sallinge Å og Lindved Å samt habitatområde H98 af samme navn er beliggende ca. 18 m vest for projektområdet.

Natura 2000-området har et samlet areal på 721 ha og strækker sig gennem følgende kommuner: Odense, Assens og Faaborg-Midtfyn. Natura 2000-området er arealmæssigt domineret af vandløb, men også andre naturtyper såsom Arreskov Sø, ådal og forskellige typer skovnatur. Nord og syd for Nørre Broby samt syd for Odense er habitatområdet noget bredere og omfatter det meste af ådalen. Natura 2000-området er specielt udpeget for at beskytte Odense Å med større tilløb /1/.

Flere steder i vandløbssystemet er der konstateret bestande af tykskallet malermusling, en art, der er i kraftig tilbagegang både i Danmark og resten af EU. I Odense Å lever også bæklampret samt den rødlistede pignmerling, der desuden forekommer i Lindved Å og Hågerup Å. Havlampret er påvist i Odense Å gennem fund af gydebanker, selvom arten ellers primært forekommer i den vestlige og nordlige del af Jylland. Ådalen er udpeget som et værdifuldt naturområde på grund af sine talrige små forekomster af kildevæld, rigkær, kalkoverdrev, sure overdrev samt elle- og askeskove. Disse naturtyper udgør rester af tidligere udbredte og artsrige eng- og moseområder. Området fungerer desuden som levested for skæv vindelsnegl, sumpvindelsnegl, odder og damflagermus.

De sammenhængende vandløbsstrækninger rummer artsrig smådyrsfauna med flere rødlistede arter og flere steder langs Odense Å findes artsrige vandløbsbræmmer. Naturpleje i form af græsning og trærydning har bidraget til at bevare og genskabe lysåbne naturtyper i ådalen /1/.

Der er ikke akutte trusler mod de udpegede arter, men en positiv udvikling for tykskallet musling er betinget af at levestederne i hele vandløbssystemet fortsat forbedres, ligesom den positive udvikling for

odder kræver at der mulighederne for passage under broerne i vandløbssystemet forbedres. Den primære trussel for de lysåbne naturtyper langs vandløbet er tilgroning med vedplanter og græsser som følge af manglende afgræsning, samt afvanding i varierende grad /1/.

Udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område nr. 114 fremgår af figur 1.

Udpegningsgrundlag for Natura 2000-område nr. 114		
Naturtyper:	Vandløb (3260)	Kalkoverdrev* (6210)
	Surt overdrev* (6230)	Urtebræmme (6430)
	Kildevæld* (7220)	Rigkær (7230)
	Ege-blandskov (9160)	Elle- og askeskov* (91E0)
	Kransnålalge-sø (3140)	Næringsrig sø (3150)
	Hængesæk (7140)	Skovbevokset tørvemose* (91D0)
Arter:	Skæv vindelsnegl (1014)	Sumpvindelsnegl (1016)
	Tytskallet malermusling (1032)	Havlampret (1095)
	Bæklampret (1096)	Pigsmerling (1149)
	Damflagermus (1318)	Odder (1355)

Figur 1: Naturtyper og arter, som Natura 2000-område nr. 114 Odense Å med Hågerup Å, Sallinge Å og Lindved Å er udpeget på grundlag er. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver at der er tale om en prioriteret naturtype /1/.

Den tættest registrerede art på projektområdet, jf. udpegningsgrundlaget er tytskallet malermusling, som er registreret ca. 1,5 km sydøst for projektområdet. Den tættest registrerede naturtype er vandløb (Odense Å), 18 m vest for projektområdet.

Øvrige naturforhold

Den nærmest beliggende § 3-beskyttede naturtype er Odense Å, ca. 18 m vest for projektområdet. Odense Å er et stærkt modificeret vandløb, som er miljømålsat til god kemisk tilstand og god økologisk tilstand. Det er vurderet til god økologisk tilstand, men ukendt kemisk tilstand. Hertil er der registreret tre § 3-beskyttede søer ca. 135 m syd og tre § 3-beskyttede søer ca. 360 m syd for projektområdet samt en § 3-beskyttet mose ca. 470 m syd for projektområdet.

Der er ikke registreret fredede eller beskyttede arter inden for projektområde. Der er registreret havørn ca. 60 m syd for projektområdet. Denne er beskyttet iht. artsfredningsbekendtgørelsens bilag 5 og 6 samt fuglebeskyttelsesdirektivets bilag I.

Der er registreret flagermus ca. 120 m nordøst for projektområdet. Den er ikke nærmere artsbestemt, men alle danske flagermusarter er beskyttet iht. habitatdirektivets bilag IV.

Der er registreret isfugl hhv. ca. 30 m vest. og ca. 130 m øst for projektområdet. Den er beskyttet iht. artsfredningsbekendtgørelsens bilag 6 samt fuglebeskyttelsesdirektivets bilag I.

Der er registreret af sorthovedet måge ca. 415 m sydvest for projektområdet. Den er beskyttet iht. fuglebeskyttelsesdirektivets bilag I.

...

Fredning

...

Det forventes, at anlægget vil kunne have en bred og omfangsrig brugergruppe samt bidrage til muligheder for udendørs fysisk aktivitet. Dermed vurderes etableringen af anlægget at kunne udgøre endnu et bynært areal til rekreative formål, således i overensstemmelse med frednings formål. Hertil ændres der ikke på den

eksisterende beplantning af høje træer samt beplantning og tilstand af de øvrige § 3-beskyttede naturtyper i umiddelbar nærhed af banen. Således vurderes det, at levesteder og spredningsveje for dyre- og plantearter i ådalen ikke vil blive begrænset som følge af etableringen af anlægget.

På denne baggrund, vurderes etableringen af en kunstgræsbane med goalbox således at være i overensstemmelse med fredningens formål.

Jf. fredningens § 5, skal eksisterende løvtræsarealer opretholdes. I forbindelse med etableringen af anlægget vil træerne omkring banearealet ikke blive fældet, beskåret eller på anden vis påvirket og dermed bibeholdes områdets naturmæssige udtryk.

Idet projektområdet er beliggende mere end 10 m fra åbredden træder § 12 ikke i kraft.

Jf. § 9 må der ikke foretages terrænændringer. Der kan gives tilladelse hertil, ifald det bidrager til gennemførelse af afgørelsens bestemmelser samt i forbindelse med naturpleje og naturgenopretning og arkæologiske udgravninger.

Anlægget bygges ovenpå eksisterende terræn, hvilket giver en terrænregulering på ca. 45 cm. Dette gøres for at skabe et forsinkelsesbassin under banen, inden nedsivning til underliggende jordlag.

Som det fremgår af projektbeskrivelsen, vil højden samt banens samlede udtryk ikke fremstå skæmmende, men som naturlig forlængelse af de øvrige baner m.v. i området. Goalboxen på kunstgræsbanen vil således fremstå åben og gennemsigtig.

På baggrund af ovenstående, vurderes etableringen af kunstgræsbane med goalbox ikke at være i strid med fredningens formål.

..."

Vedhæftet ansøgningen er tegningsmateriale og kort over det ansøgte. Af tegningsmaterialet fremgår det, at der vil blive etableret et 4 meter højt hegn omkring banen.

§ 6. Bebyggelse

Der må ikke opføres ny bebyggelse, herunder tilbygninger, skure, boder, jagthytter eller lignende.

Undtaget herfra er byggeri, såfremt det sker i overensstemmelse med gældende lokalplaner og Byplanvedtægter¹. Sådan bebyggelse, herunder om- og tilbygninger, nærmere end 10 meter fra åbredden kræver fredningsnævnets godkendelse. Særligt anføres lokalplan nr. 10-380 for Odense Zoo, som rummer mulighed for nye anlæg og byggerier beliggende i 10-meters-zonen langs åbredden.

Mindre lysthuse, drivhuse, redskabsskure og lignende kan opsættes med fredningsnævnets godkendelse af udseende, størrelse og beliggenhed. Mindre legeredskaber i private haver kan opstilles uden godkendelse.

...

§ 9. Terrænændringer m.v.

Der må ikke foretages terrænændringer. Der må ikke ske udnyttelse af forekomster i jorden eller foretages opfyldning, planering, afgravning eller henkastning af affald. Terrænændringer kan dog efter fredningsnævnets forudgående tilladelse foretages til gennemførelse af denne afgørelses bestemmelser samt i forbindelse med naturpleje og naturgenopretning samt arkæologiske udgravninger.

...

§ 15. Dispensation

Fredningsnævnet kan meddele dispensation fra fredningsbestemmelsernes §§ 2 - 13, når det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål, jf. naturbeskyttelseslovens § 50.

..."

Af lokalplan nr. 2-1041, § 3 fremgår blandt andet, at området omfatter en række grønne arealer, der skal anvendes til rekreative formål herunder eksisterende arealer, der anvendes til idræt.

Høring

Af udtalelse af 17. juni 2025 fra Odense Kommune fremgår blandt andet følgende:

"...

Hegn

Der er et eksisterende flethejn i 2-5 meters højde omkring området. Hegnet i den nye goalbox, herunder stolper, bänder og clamps er lavet i galvaniseret stål (se figur 3). Hegnet har en højde på 4 meter. Målene vil blive indbygget, som en del af hegnet, og leveres med aluminium profileret målramme med galvaniseret netbøjler og bagligger. Nettet i målene er i hvid nylon med 10 cm masker. Alle stolper bliver støbt ned eller rammet ned i jorden.

...

Afvanding

Afvanding fra anlægget vil ske ved infiltration gennem baneopbygningen, og herfra ved nedsivning gennem de underliggende jordlag. Baneopbygning (porevolumen i stenlaget) i kunstgræsbanen vil blive benyttet som forsinkelsesbassin i forhold til nedsivning. For den del af banen, der er beliggende indenfor 25 m til Odense Å, vil der blive udlagt en bentonitmembran på ca. 10-15 cm oppe i stenlagt, der føres ned i terræn mod midten af banen, så vand forhindres i at nedsive inden for området tæt på Odense Å (se figur 4). Der vil derfor ikke forekomme nedsivning af overfladevand fra banen inden for 25 m af Odense Å.

...

Odense Kommunes vurdering

Odense Kommune har besigtiget arealet d. 11. juni 2025. Arealet, hvor der ønskes etableret en kunstgræsbane, er i dag et græsbaneareal. Arealet er ikke en beskyttet naturtype og ved besigtigelsen blev

der observeret meget almindelige arter, som eng tusindfryd, hvid kløver, gul kløver, forskellige almindelige græsser (hundegræs, fløjlsgræs mv.), lancet vejbred, almindelig kongepen, lav ranunkel, eng brandbæger, merian, kruset skræppe og blød storkenæb (se figur 5).

Projektet forudsætter en terrænregulering på ca. 45 cm, med henblik på at etablere et forsinkelsesbassin under kunstgræsbanen, som muliggør nedsivning af overfladevand. Odense Kommune vurderer, at der er tale om en mindre 6/8 terrænændring, som ikke vil have en visuel eller landskabelig skærmende effekt i forhold til ådalen, og at området fortsat vil fremstå åbent.

I henhold til fredningens § 9 kan fredningsnævnet meddele tilladelse til terrænændringer, når disse sker til gennemførsel af fredningens bestemmelser. Etableringen af kunstgræsbanen med tilhørende goalbox vurderes at være i overensstemmelse med fredningens formål, om at skabe bynære, rekreative arealer.

Kunstgræsbanen etableres som et non-infill system, der opfylder kommende EUregler om forbud mod brug af gummigranulat. Herved undgås en væsentlig kilde til mikroplastforurening, hvilket resulterer i en mindre miljøbelastning, sammenlignet med traditionelle kunstgræssystemer med gummigranulat. Banens opbygning udgør et forsinkelsesbassin, bestående af materialer med høj porevolumen, der kan tilbageholde, og langsomt lede vandet nedad til nedsivning. I den del af banen, der er beliggende mindre end 25 meter fra Odense Å, etableres en underliggende bentonitmembran, hvilket forhindrer at overflade- og regnvand ledes ud til omkringliggende områder.

Odense Kommune vurderer, at etableringen af kunstgræsbanen med goalbox, ikke vil have en væsentlig påvirkning af de omkringliggende arealer, og at det vil bidrage til at skabe flere bynære rekreative arealer.

Internationale beskyttelsesområder Projektet er beliggende ca. 18 meter fra Natura 2000-område nr. 114, habitatområde H98, Odense Å med Hågerup Å, Salling Å og Lindved Å. Udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området ses i Tabel 1.

...

Den nærmest registrerede habitatnaturtype er vandløb, som er beliggende ca. 18 meter fra projektområdet. I den del af kunstgræsbanen, der ligger mindre end 25 meter fra Odense Å, vil der blive etableret en bentonitmembran, som forhindrer 7/8 nedsivning i området. Vandet vil i stedet blive ledt mod midten af banen, hvor det vil nedsive. Det vurderes på den baggrund, at projektet ikke vil have en væsentlig påvirkning på habitatnaturtyperne.

Projektområdet udgør ikke egnede levesteder for arter på udpegningsgrundlaget, og der vil ikke blive fældet træer i forbindelse med etablering af banen. Det vurderes på den baggrund, at projektet ikke vil have en væsentlig påvirkning af arterne på udpegningsgrundlaget.

Odense Kommune vurderer, at etableringen af kunstgræsbanen med tilhørende goalbox ikke vil påvirke Natura 2000-områdets bevaringsmålsætninger. Ligeledes vil tiltaget hverken i sig selv eller i kombination med andre planer og projekter, have en negativ påvirkning på arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området.

Habitatdirektivets bilag IV-arter

I henhold til naturbeskyttelseslovens § 29a, stk. 2, må yngle- og rasteområder for de arter der er nævnt i bilag 3 til loven, ikke beskadiges eller ødelægges. Bilag 3 i naturbeskyttelsesloven rummer alle de i Danmark hjemhørende arter, som er opført på habitatdirektivets bilag IV, og heriblandt alle hjemhørende arter af flagermus. Miljøministeriet kan, hvis der ikke findes tilfredsstillende alternativ, meddele dispensation fra forbuddet jf. § 65, stk. 3.

De nærmest registreringer af bilag IV-arter er flagermus og odder, som er registreret flere steder langs Odense Å jf. Arter.dk. Projektområdet vurderes ikke at rumme egnede yngle- eller rasteområder for bilag

IV-arter, da der er tale om et eksisterende græsbaneareal. Projektet omfatter ikke fældning eller nedskæring af træer, og der vil ikke ske afledning af overflade- eller regnvand i nærheden af eller direkte til åen. Desuden etableres der ikke yderligere belysninger, som potentielt vil kunne forstyrre flagermus eller odder.

På den baggrund vurderer Odense Kommune, at projektet ikke vil påvirke bilag IV-arter og deres yngle- eller rasteområder.

Kommunens samlede vurdering

Odense Kommune vurderer, at etableringen af kunstgræsbanen og goalbox ikke vil påvirke Natura 2000-områdets bevaringsmålsætninger, samt at det ikke medfører påvirkning for bilag IV-arter og deres yngle- eller rasteområder.

Samlet vurderer Odense Kommune, at etableringen af kunstgræsbanen og goalbox er i tråd med fredningens formål, og ligger inden for rammerne af fredningen.

...”

Slots- og Kulturstyrelsen, Danmarks Naturfredningsforening, Dansk Ornitologisk Forening og Friluftsrådet har valgt ikke at udtale sig.

Fredningsnævnets begrundelse og afgørelse

Et enigt fredningsnævn finder, at det ansøgte understøtter fredningens formål om at sikre og forbedre bynære arealer til rekreative formål, ligesom det ikke findes at stride mod fredningens øvrige formål.

På denne baggrund og da det ansøgte er i overensstemmelse med den gældende lokalplan, placeres på et sted, hvor der allerede udøves tilsvarende aktiviteter samt i en afstand af minimum 10 meter fra Odense Å, meddeler et enigt fredningsnævn dispensation som ansøgt.

Dispensationen er meddelt på vilkår, at det ansøgte hegn etableres som beskrevet i kommunens udtalelse. Fredningsnævnet vurderer på baggrund af oplysningerne i sagen, herunder det af Odense Kommune oplyste, at naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 og 3 ikke er til hinder for den meddelte dispensation, ligesom fredningsnævnet vurderer, at det ansøgte ikke vil skade integriteten af det nærliggende Natura 2000 område nr. 114 (habitatområdenummer H98) Odense Å med Hågerup Å, Sallinge Å og Lindved Å.

Dispensationen er givet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt.

Klage skal ske via nævnets klageportal, som der linkes til på <https://kpo.naevneneshus.dk>, hvor der også er nærmere vejledning i klageproceduren, se <https://naevneneshus.dk>.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer. Der kan findes nærmere vejledning om betaling af klagegebyr på Nævnenes hus' hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Tilladelsen må ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, den er givet, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2.

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'Anni Højmark', written in a cursive style.

Anni Højmark
formand

Afgørelse af 28. september 2025

Ansøgning om dispensation til at opføre en ny vinterhave med terrasse

Odense Kommune har ved mail af 14. april 2025 på vegne af lodsejer fremsendt en ansøgning om dispensation til etablering af en vinterhave og en ny terrasse på matr.nr. 3zz Hunderup, Odense Jorder med adressen Læssøegade 215, 5230 Odense M.

Sagsfremstilling

Af ansøgningen, dateret den 7. april 2025, fremgår blandt andet følgende:

" ...

Begrundelse for det ansøgte

Bebyggelsen ligger omkranset af skoven "Fruens Bøge" som siden omkring år 1800 har været udflugtsmål for odenseanerne. Den ligger mere præcist mellem Odense å og Hunderup skov for enden af Læssøegade (ved overgangen til Sejerskovvej).

Det ansøgte projekt ligger indenfor fredningsområdet – Odense Ådal Etape 2. Det er en eksisterende bygning fra 1936, som altid har været anvendt som restaurant, hvilket også er gældende i dag.

Ejeren, Barfoed Group ønsker at renovere bygningen og i den forbindelse opføre en ny vinterhave med terrasse mod nordøst. Ønsket er at åbne en ny restaurant i den eksisterende bygning, og bruge vinterhaven som en kaffestue.

Beskrivelse for det ansøgte

Der skal etableres en ny vinterhave med dørforbindelse både til en ny terrasse og ind i til hovedbygningen, hvor en lille kaffebar kan servicere dels Restaurantens gæster, dels udefra kommende gæster, som har brug for en pause under en vandretur i Fruens Bøge.

Vinterhaven - arkitektonisk beskrivelse

Den nye vinterhave ligger ved ankomsten til restauranten, og vil med sin transparente facade gøre bygningen mere indbydende. Vinterhavens facade mod nord spejler den eksisterende restaurant pavillon med en lodret inddeling som brydes af to vandrette sprosser. Den lægger sig til hovedbygningen på samme måde som de eksisterende pavilloner, og indgår dermed naturligt i det oprindelige arkitektoniske udtryk. Vinterhaven udføres som en let pavillon i slanke aluminiumsprofiler og tynd tagopbygning med tyndplade i stål. Profiler og tag udføres i mørk gylden farve, som fint komplementerer bygningens sorte og hvide facader, og træder lidt i baggrunden ift. hovedindgangen med den nyrenoverede overdækning.

Vinterhaven vender ikke ned mod åen, og ligger ikke direkte mod skoven. Læssøegade/Sejerskovvej ligger mellem skoven og bygningen, og gør at vinterhaven ikke går ind og forstyrrer oplevelsen af skoven og områdets natur.

...”

Ansøgningen indeholder oversigtskort visende den påtænkte placering, fotos af eksisterende forhold, visualisering og tegningsmateriale.

Af tegningsmaterialet fremgår, at den ansøgte vinterhaves grundplan vil få dimensionerne 3.900 mm*7.000 mm. Der er ikke oplyst højde på den ansøgte vinterhave. Der er ikke oplyst mål på den ansøgte terrasse.

Det ansøgte omtrentlige placering i fredningen er på kortet vist med en rød prik. Fredningen er vist med blå streg og skravering. Natura 2000 område nr. 114 (Habitatområdenummer H98) Odense Å med Hågerup Å, Sallinge Å og Lindved Å er vist med grøngul skravering.

Fredningen

Det ansøgte ligger inden for fredningen af Odense Ådal etape II, der blev fredet ved Naturklagenævnets afgørelse af 29. november 2010. Fredningen har følgende bestemmelser af betydning for sagen:

”§ 1. Fredningens formål

Formålet med fredningen er

- at sikre og forbedre
- kulturhistoriske kvaliteter, landskabelige og geologiske interesser, arkitektoniske værdier, herunder bevaringsværdige bygningers sammenhæng med ådalen, særlig omkring byens broer,

- bynære arealer til rekreative formål,
- en spredningskorridor gennem kommunen for plante- og dyrelivet,
- god tilgængelighed via et stinet for byens borgere og turister under hensyntagen til plante- og dyreliv,
- at bevare og udbygge områdets naturtyper ved pleje og genopretning for at skabe et artsrigt plante- og dyreliv.

§ 2. Bevaring af området m.v.

Fredningsområdet skal bevares i dets nuværende tilstand, medmindre en tilstandsændring er påbudt eller tilladt i de følgende bestemmelser eller tillades ved dispensation fra fredningsnævnet, f.eks. i forbindelse med naturgenopretning/naturforbedring eller rekreativ anvendelse.

...

§ 6. Bebyggelse

Der må ikke opføres ny bebyggelse, herunder tilbygninger, skure, boder, jagthytter eller lignende.

Undtaget herfra er byggeri, såfremt det sker i overensstemmelse med gældende lokalplaner og Byplanvedtægter¹. Sådan bebyggelse, herunder om- og tilbygninger, nærmere end 10 meter fra åbredden kræver fredningsnævnets godkendelse. Særligt anføres lokalplan nr. 10-380 for Odense Zoo, som rummer mulighed for nye anlæg og byggerier beliggende i 10-meters-zonen langs åbredden.

Mindre lysthuse, drivhuse, redskabsskure og lignende kan opsættes med fredningsnævnets godkendelse af udseende, størrelse og beliggenhed. Mindre legeredskaber i private haver kan opstilles uden godkendelse.

§ 7. Reklamer

Etablering af reklamer må ikke finde sted. Undtaget herfra er bygningsfacader parallelle med åforløbet, og som vender bort fra ådalen.

...

§ 9. Terrænændringer m.v.

Der må ikke foretages terrænændringer. Der må ikke ske udnyttelse af forekomster i jorden eller foretages opfyldning, planering, afgravning eller henkastning af affald. Terrænændringer kan dog efter fredningsnævnets forudgående tilladelse foretages til gennemførelse af denne afgørelses bestemmelser samt i forbindelse med naturpleje og naturgenopretning samt arkæologiske udgravninger.

...

§ 15. Dispensation

Fredningsnævnet kan meddele dispensation fra fredningsbestemmelsernes §§ 2 - 13, når det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål, jf. naturbeskyttelseslovens § 50.

Høring

Odense Kommune har sammen med ansøgningen fremsendt udtalelse af 14. april 2025, hvoraf blandt andet fremgår følgende:

” ...

Byggesagskontoret i Odense Kommune har i nærværende sag tidligere vurderet og meddelt følgende til bygherre/ansøger i forbindelse med en forudgående dialog/forespørgselssag:

...

Naturbeskyttelseslovens bygge- og beskyttelseslinjer Jf. det fremsendte projekt renoveres facaderne og der etableres et nyt terrasseområde øst for bygningen på eksisterende terræn (uden forudgående

terrænregulering). Derudover renoveres det eksisterende terrasseområde beliggende mod vest. Endvidere forbliver overdækningen ved hovedindgangen, dog tilpasses til arkitekturen. Endvidere etableres en vinterhave (tilbygning/udvidelse af bruttoetagearealet). Slutteligt etableres en affaldsgård, som udgangspunkt er delvist overdækket.

Vi har på baggrund af ovenstående vurderet, at det ønskede projekt ikke kræver forudgående dispensation fra åbeskyttelseslinjen og skovbyggelinjen jf. naturbeskyttelseslovens §16 og §17. Årsagen hertil her, at de nye terrasseområder ikke ændrer på områdets terrænformationer, herunder det naturlige terræn, som agerer en naturhistorisk værdi – indikation af dannelseshistorien fra sidste istid.

Endvidere er det vurderet, at facadeændringerne ikke er omfattet af naturbeskyttelsesloven samt at affaldsgården ikke kræver dispensation fra skovbyggelinjen, da der ikke opføres byggeri tættere på områdets skovbryn.

Affaldsgården og vinterhaven placeres i eksisterende 'bygningsvinkel' og dermed forefindes der eksisterende facader tættere på skovbrynene mod nord og øst. Ydermere er det vurderet, at opførelsen ikke kræver dispensation fra åbeskyttelseslinjen, da 'områder, hvor der før den 1. september 1972 var påbegyndt en væsentlig lovlig bebyggelse, er undtaget fra beskyttelseslinjen (kilde: <https://mst.dk/erhverv/rig-natur/naturen-idanmark/landskab/bygge-ogbeskyttelseslinjer/soe-og-aabeskyttelseslinjen>).

Vi har i forlængelse heraf meddelt til bygherre/ansøger:

Hvis I ønsker en afgørelse på ovennævnte med en klagevejledning til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, skal der fremsendes en anmodning herom.

Det er vores vurdering, at opførelsen af affaldsgården (overdækning) og vinterhaven kræver fredningsnævnets godkendelse.

Jf. projektmaterialet udføres der ikke terrænregulering, hvilket er i overensstemmelse med fredningskendelsen.

Samtidigt har vi tidligere besvaret en forespørgsel, hvor følgende blev meddelt: Selvom vi generelt betragter bannere som en meget uelegant form for skiltning, er der i vores optik først tale om "reklame," når budskabet på banneret omhandler andre virksomheder end de, der har adresse på ejendommen. Det vil altså sige, at I vil kunne skilte for restauranten på bannere – men ikke for f.eks. Carlsberg pilsner eller Legoland.

Der gøres i forbindelse med nærværende udtalelse særligt opmærksom på, at det ikke ser ud til, at der opsættes bannere, men derimod et skilt på facaden, hvor restaurantens navn vil fremgå: "SKOVEN". Vi har ingen bemærkninger hertil.

Øvrige forhold, som vi har meddelt bygherre/ansøger: Hvis bygherre imod forventning ønsker at udføre terrænregulering, vil dette kræve Fredningsnævnets godkendelse, samt en eventuel dispensation fra åbeskyttelseslinjen.

Byggesagskontoret i Odense Kommune mener ikke, at den ansøgte ændret anvendelse fra erhverv til restaurant og i den forbindelse opførelse af tilbygninger, ikke vil være i strid med fredningskendelsens formål, da det opføres på et areal, hvor der forefindes eksisterende lovligt anlagt parkeringsareal. Der opføres ikke byggeri og anlæg tættere på åen. Samtidigt ændres der ikke på områdets vigtige formationer.

Derudover er det vurderet, at projektet ikke vil påvirke internationale beskyttede naturområder og habitatdirektiverts bilag IV-arter. Årsagen hertil er, at opførelsen af tilbygning på parkeringsarealet ikke

vurderes, at berører yngle- og rasteområder samt områdets naturforhold. Det er vurderet, at flora og fauna ikke påvirkes, da der ikke inddrages "jomfruelige arealer".

Endvidere er det vurderet, at der i forbindelse med byggeriet ikke fældes og/eller beskæres vegetation. Dermed bevares områdets træer, buske mv. Der nedrives ikke bebyggelse i forbindelse med projektet. Eksisterende tagkonstruktion forbliver uændret. På baggrund af ovenstående er det dermed vores vurdering, at flagermus ikke påvirkes af byggeplanerne, da der alene opføres en mindre tilbygning samt overdækning.

Ifølge naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, kan der kun meddeles dispensation fra en fredning eller en foreslået fredning i eller udenfor et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte, ikke medfører forringelser af naturtyper eller levesteder for arter eller betydelige forstyrrelser af arter, som naturområdet er udpeget for.

Ifølge naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 3, kan der kun meddeles dispensation fra en fredning eller en foreslået fredning, hvis det ansøgte, ikke beskadiger eller ødelægger yngle- eller rasteområder for dyrearter opført på habitatdirektivets bilag IV samt ikke ødelægger plantearter opført på habitatdirektivets bilag IV.

Det er Naturteamet i Klima- og Miljøforvaltningens vurdering, at projektet kan udføres uden negativ indvirkning på ovennævnte forhold. Dermed kan det efter Odense Kommunes opfattelse udføres, da flora og fauna samt naturinteresserne vil forblive uændret/være sikret i fremtiden.
..."

Slots- og Kulturstyrelsen, Danmarks Naturfredningsforening, Dansk Ornitologisk Forening og Friluftsrådet har valgt ikke at udtale sig.

Denne afgørelse er truffet på skriftligt grundlag.

Fredningsnævnets begrundelse og afgørelse

Det ansøgte skal etableres i forbindelse med bestående byggeri og på et sted, hvor der i forvejen er en parkeringsplads. Det vil ikke være synligt fra åen eller påvirke udsigten mod åen og vil - også henset til valg af materiale, størrelse og udseende af vinterhaven - ikke påvirke området på en måde, der strider mod fredningens formål.

På denne baggrund og henset til, at det ansøgte skal anvendes til betjening af publikum i forbindelse med en allerede eksisterende restaurationsvirksomhed, hvilket falder i tråd med den del af fredningens formål, der omhandler at sikre og forbedre bynære arealer til rekreative formål, meddeles dispensation som ansøgt.

Dispensationen er meddelt på betingelse af,

- at vinterhaven holdes i en størrelse og højde som illustreret i ansøgningen og
- at terrassen holdes i en størrelse, som illustreret i ansøgningen.

Fredningsnævnet vurderer på baggrund af oplysningerne i sagen, herunder placeringen af det ansøgte og det af Odense Kommune oplyste, at naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 og 3 ikke er til hinder for den meddelte dispensation, ligesom fredningsnævnet vurderer, at det ansøgte ikke vil skade integriteten af det nærliggende Natura 2000 område nr. 114 (habitatområdenummer H98) Odense Å med Hågerup Å, Sallinge Å og Lindved Å.

Dispensationen er givet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt.

Klage skal ske via nævnets klageportal, som der linkes til på <https://kpo.naevneneshus.dk>, hvor der også er nærmere vejledning i klageproceduren, se <https://naevneneshus.dk>.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer. Der kan findes nærmere vejledning om betaling af klagegebyr på Nævnenes hus' hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Tilladelsen må ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, den er givet, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2.

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Anni Højmark', with a stylized flourish at the end.

Anni Højmark
formand